

8°

4335.

AR

ÖRANGU CSALÁDOK

20462/10

SZERKESZTETTE: *Barus*

KEMPELEN BÉLA

BUDAPEST, 1931.

SZERZŐ SAJÁT KIADÁSA
(Budapest, VIII., József-körút 2)

8/3925.
4335

MAGYAR FÖRANGU CSALÁDOK

SZERKESZTETTE:
KEMPELEN BÉLA

BUDAPEST, 1931.

SZERZŐ SAJÁT KIADASA
(Budapest, VIII., József-körút 2)

Minden jog fenntartva.

AP. KIR. ORSZ. LEFELV. T. 1911. ÉVI 17. TÖRV. 1. §.

Szerzőnek eddig megjelent egyéb családtörténeli munkái: „Nemesség“ (1907), „Magyar Nemesi Almanach“ (1910), „Magyar Nemes Családok“ eddig 10 kötet (1911–1931), a befejező XI-ik kötet (V-Z és pótlék) sajtó alatt, „Magyar Nemesi Családkönyv“ eddig 2 füzet (1927-28).

Hollóssy János könyvnyomtató. Budapest, VII, Jósika-utca 20.

Előszó.

Az eredetileg két vaskos kötetre tervezett jelen munkámat a viszonyok kényszerítő nyomása alatt kénytelen voltam a benti terjedelemre összehsugorítani. Amikor évekkel ezelőtt hozzáfogtam a „Magyar Főrangú Családok“ történetének meglehetősen részletes feldolgozásához, elgondolásom az volt, hogy közreadom valamennyi élő és kihalt családnak teljes leszármazását, címerrajzát vagy legalább is címerleírását. Azonban a munkám iránti érdeklődés sokkal mérsékeltebb volt, semhogy egy ilyen nagyszabású mű kiadásával járó jelentékeny kockázatot magamra vállalhattam volna. A reá fordított rengeteg időnek tehát csak egy kis töredéke visszfénylik a jelen kötetben, melyben a legtöbb családot — érdeklődésük teljes hiányában — valóban csak „dióhéj“-ban tárgyalhattam, a kihalt családokat pedig éppen csak hogy felsorolhattam. Ez az oka annak is, hogy a családok címerrajzait, sőt a legtöbb családnál még címerük leírását is el kellett hagynom. E miatt mindazoktól szíves elnézést is kérek, kik munkámmal szemben bizalmukat előlegezték.

Mindezen körülmények dacára abban a meggyőződésben adom át újabb könyvemet az érdekelt családoknak, hogy mégsem volt egészen hiábavaló fáradságom. Az eddigi hasonló gyűjtemények még a családok felsorolásában is nagyon hiányosak, a jelen kötetben pedig legalább együtt találja az olvasó az összes élő főrangú családok rövid ismertetését s a kihalt családok felsorolását. Nem az én igyekezetemen múlt, hogy mindegyikkkel nem foglalkozhattam az általam óhajtott terjedelemben.

Budapest, 1931. október hó.

Kempelen Béla

Abensperg és Traun,
abensbergi és trauni, gróf

Sváb eredetű család, melynek őse Pernhart de Trune, liber homo, a XII. század első felében élt. — A birodalmi *grófi* rangot 1653. aug. 15. nyerte. — A magyar honfiúsításban 1647. (155. t.-c.) *Ernő* cs. kir. kamarás, udvari hadi tanácsos, hadfőbiztos és őrnagy, 1751. szept. 2. pedig *Ferenc* és *Károly* grófok részesültek. — Az 1647. indigenált ág az 1917. ápr. 7. elhalt Leó gróffal kihalt. — Az 1751. honfiúsított ágnak őse *János Ádám* (1705—1786.), belső titk. tanácsos, akinek utódai napjainkig élnek.

Adamovich, csepini, báró

A *bároi* rangot 1913. okt. 20. *Adamovich* Iván főispán kapta. — A család *Adamovich* Pál és gyermekei személyében 1714. nov. 6. részesült a magyar nemesség adományozásában.

Aichelburg, gróf

Osztrák eredetű család. — Őse *Kristóf* 1500. szept. 8. részesült Aichelburg adományozásában, 1507. jún. 4. pedig címerújító levelet nyert. — Birodalmi *bároi* rangja 1627. febr. 12., örökös osztrák *grófi* rangja pedig 1787. febr. 3. kelt. A magyar honfiúsítást 1843. aug. 31. *Ferenc* gróf nyerte, az országgyűlésen ülési és szavazati jogot azonban nem kapott.

Almásy,

zsadányi és törökszentmiklósi, illetőleg zsadányi, törökszentmiklósi és sarkadi, gróf

A hagyomány szerint őse Özem, Szent László király alatt 1089. a kunok ellen harcolt s Kálmán királyt galíciai hadjáratába is elkísérte. Leszármazása azonban hitelesen csak a XVII. század végéig vezethető vissza, amikor is *János*, a királyi tábla jegyzője, később (1693.) Hevesmegye alispánja, 1677. aug. 11. címereslevelet nyer. A családi vagyon nagy részét is ő szerezte. — 1700. királyi adományt nyert Törökszentmiklós, Tiszatenyő, Szenttamás és Csépa helységekre, de a német lovagrend, mint a jázság akkori földbirtokosa, állandóan háborgatja békés birtoklásában, miért is új adománylevélért folyamodott, de ezt már csak fia, *János* kapta meg 1716. Voltak vétel, adomány, zálog, házasság révén még igen sok más helyen is birtokai a családnak.

A család nemesi s 3 grófi ágon virágzik. Az *idősebb grófi* ág 1771. nov. 8. *Ignác* (1723—1804.) tábornok, a *középső grófi* ág 1815. aug. 11., másik *Ignác* (1751—1840.) alkancellár, az *ifjabb grófi* ág pedig 1910. nov. 22. *Pál* (szül. 1871.) útján nyeri a grófi rangot. Ezek közül az 1771. évi grófi ág fiágon kihalt.

Ignác József a hétéves háborúban mint huszárezredes tüntette ki magát s a Mária Terézia-rend vitéze lett. Mint lovassági tábornok fejezte be katonai pályafutását. — *Ignác* alkancellár, *Pál*, előbb (1766.) jászkun főkapitány, majd septemvirnek a fia, 1779. követte atyját a főkapitányi székből, azután táblai ülnök, a Szent István-rend középkeresztese, kancelláriai tanácsos, Barsmegye főispánja, végül temesi gróf és alkancellár volt s 1815. a közös előnéven felül még a »sarkadi« előnév adományozásában is részesült. Ő is nagy vagyonszerző volt s birtokait újabb szerzeményekkel gyarapította. —

Móric (1808—1881.) 1848 előtt helytartósági tanácsos, majd kincstári alelnök, belső titkos tanácsos, közös pénzügyminisztériumi osztályfőnök volt. — *Kálmán* (1815—1898.) jótékonyágáról volt ismeretes s jelentékeny vagyont áldozott különböző kulturális célokra, de e mellett vagyonát ő is növelte. — *Tasziló* (1847—1916.) jeles festőművész volt, aki Munkácsy Mihályval együtt tanult a düsseldorfi festészeti akadémián. — Az élők közül *Dénes* gróf (szül. 1863.), kamarás, belső titkos tanácsos, felsőházi tag. — A közel multban a családnak egy nőtagja is szerepelt a történelem színpadján: *Denise* grófnő, aki épen látogatóban volt *Tisza* István gróféknál, mikor fegyveres katonák rontottak be a vilába s megölték a volt miniszterelnököt (1918. okt. 31.). Ekkor a grófnő is megsebesült s egyik főmagánvádloja is volt a nagy bűnpörnek.

Címer: (1771. évi) kék mezőben arany szarufa, melynek külső oldalain egymással szembe fordult 2 ezüst egyszarvú fut felfelé; a pajzs aljában hármás zöld halom koronás középsőjén álló kiterjesztett szárnyú galamb csőrében zöld ággal; grófi korona; sisakdísz: a galamb; takaró: kék-arany, kék-ezüst. — Az 1815. évi címeradomány csak annyiban tér el a most leírt címertől, hogy sisakdísze s takarói nincsenek, pajzstartója pedig 2 ezüst egyszarvú.

Leszörmazás:

I. Az 1771. évi idősebb, fiúgon kihalt grófi ág:
Őse *Ignác* (1723—1804) tábornok, akinek 3 fia volt: *Illés* (1779—1838), *Enok* (1780—1814.) és *Kristóf* (1781—1843). — *Illés* ágazata benne kihalt; *Enok* ágazata gyermekeiben, *Kristóf* ágazata pedig unokáiban fiúgon szintén elenyészett.

II. Az 1815. évi grófi ág:

Ennek az ágnak alapítója *Ignác* (1751—1840) alkancellár, akinek nejei voltak: 1. nagybossányi *Bos-*

sányi Tekla, 2. semsei *Semsey* Anna és 3. gróf *Hardegg-Glatz* Lujza (1770—1836.) Gyermekei közül a 2-ik házasságából született *Alajos*-tól ekképen jön le a család:

Alajos (1788—1850.), neje 1. gróf *Festetics* Erzsébet, 2. (esk. 1823. aug. 25.) gr. *Wilczek* Lujza (1800—1876). Fia:

Kálmár (1815—1898.) b. t. tan. Neje (esk. 1855. júl. 23.) gr. *Wenckheim* Stefánia (1837—1917.), akitől gyermekei:

A) *Erzsébet* (szül. 1857. dec. 20.). Férje (esk. 1878. okt. 12.) gróf *Cziráky* János (1854—1927.)

B) *Mária* (1861—1893.); férje (esk. 1882. jún. 10.) micsinyei *Beneczky* Géza.

C) *Dénes* (szül. 1863. márc. 23.); kam.; belső titkos tanácsos; neje (esk. 1888. ápr. 28.) gróf *Károlyi* Gabriella (szül. 1869. márc. 15.). Gyermekei:

a) *Emma* (szül. 1889. máj. 12.) Férje (esk. 1909. nov. 4.) gróf *Keglevich* Miklós (1876—1919:)

b) *Denise* (szül. 1890. máj. 26.)

c) *Gabriella* (szül. 1892. márc. 22.); férje (esk. 1913. jan. 8.) gr. *Woracziczky* János (hősi halált halt 1915. okt. 9.)

d) *Mária* (szül. 1894. jan. 6.); férje (esk. 1914. dec. 9.) pallini *Inkey* Zsigmond (szül. 1888. jan. 4.)

e) *Alajos* (szül. 1895. okt. 25.)

f) *Kálmán* (szül. 1902. jan. 17.)

g) *Jeanette* (szül. 1905. júl. 26.); férje (esk. 1925. júl. 5.) gr. *Pongrácz* Jenő.

h) *Erzsébet* (1907—1924.).

D) *György* (1864—1898.); neje (esk. 1888. jún. 2.) gr. *Zichy* Zenaide (1865—1924.). Gyermekei:

1. *Mária* (szül. 1889. márc. 17.); férje (esk. 1913. márc. 27.) gr. *Pejácsevich* Albert (szül. 1875. okt. 24.)

2. *Georgette* (szül. 1890. júl. 29.); férje (esk.

1911 máj. 27.) gr. *Mailáth* György (szül. 1883. okt. 30.)
 3. *Pál* (szül. 1892. dec. 24.); neje (esk. 1917.
 szept. 18.) *Rohrer* Erzsébet (szül. 1899. nov. 19.).

Leánya:

Paula (szül. 1918. aug. 26.)

4. *Jacquelin* (szül. 1895. ápr. 9.); férje (esk.
 1917. okt. 10.) gr. *Bissingen-Nippenburg* Károly (megh.
 1918. júl. 9.)

E) *Imre* (1868—1929.); neje (esk. 1892. febr.
 8.) br. *Wesselényi* Kornélia (szül. 1871. dec. 5.) Gyer-
 mekei:

1. *Dénes* (szül. 1892. nov. 29.); neje (esk. 1920.
 okt. 6.) gr. *Teleki* Éva (szül. 1893. aug. 30.)

2. *Ilona* (szül. 1894. jan. 9.); férje (esk. 1919.
 júl. 6.) gr. ifj. *Merán* János (szül. 1896. febr. 8.)

3. *Imre* (szül. 1896. jan. 29.); neje (esk. 1920.
 szept. 15.) gr. *Széchenyi* Antónia (szül. 1896. jan. 22.)

Gyermekei:

a) *Orsolya* (szül. 1921. júl. 23.)

b) *Miklós* (szül. 1923. jan. 5.)

4. *Mária* (szül. 1902. febr. 1.); férje (esk. 1924.
 júl. 8.) gr. *Széchenyi* Ferenc (szül. 1901. febr. 9.)

F) *Emilia* (szül. 1869. okt. 31.); férje (esk. 1889.
 máj. 6.) gr. *Trauttenberg* Frigyes (megh. 1918. dec. 10.)

III. Az 1910. évi ifjabb grófi ág:

Pál (szül. 1871. febr. 20.); kamarás, magyar gár-
 dista. Neje 1. (esk. 1899. jan. 9.) *Weigel* Mária (szül.
 1873. szept. 25.); 2. (esk. 1926. jún.) özv. br. *Fiáthné*

gr. *Klebensberg* Margit (szül. 1886. dec. 18.) Fia

Tasziló (szül. 1899. nov. 24.)

Althann, goldburgi és murstetteni, gróf

Sváb eredetű család, melynek első ismert őse 1170.
 fordul elő.

Birodalmi bárói rangja 1574. márc. 24. kelt. A

magyar honfiúsításban 1578. szept. 8. *Kristóf*, *Eusták* és *Farkas* bárók részesültek. A *grófi* rang adományozásának kelte 1608. nov. 28.

Eusták és *Farkas* ágazatai kihaltak; *Kristóf* utódai élnek. Az élő nemzedék öse *Mihály Adolf* (1574—1638.), aki 1608. a grófi rangot nyerte.

Kristóf fia *Mihály* mint hadvezér Székesfehérvár és Esztergom alatt tünt ki s mint tábornok halt el. A jezsuiták számára két rendházat is alapított: egyet Iglón, a másikat Komáromban, melyekre mintegy másfélszázezer forintot költött. Unokája, *Mihály János* 1721. adományul kapta Muraközt; aranygyapjas vitéz és Zala megye főispánja volt. Kimagasló tagja volt még a családnak *Mihály Frigyes*, 1714. váci püspök, 1719. bibernok és nápolyi alkirály, majd (1729.) újra váci püspök. Meghalt 1734. Utóda a püspöki székben *Mihály Károly* (megh. 1756. Vác) volt.

Ambrózy, 'sédeni és remetei, gróf és báró

A *bárói* rang adományozásában 1838. ápr. 27. *Ambrózy Lajos* (1803—1890.), 1845. ápr. 10. pedig *Ambrózy István* (megh. 1854.) és *György* (1807—1867.) részesültek. Az ebből az idősebb bárói ágból származó 'sédeni *Ambrózy István*, *Lajos* és *Gyula* bárók 1913. aug. 15. grófi rangra emeltettek, míg az ifjabb ágból származott *Ambrózy Bélának* (szül. 1839.) neve, előneve, bárói rangja és címere 1889. okt. 8. átruháztatott *Vetter Andorra*.

A családból *Béla* báró (1839—1911.) katonatiszt volt, harcolt az 1859. évi olasz háborúban s 1866. is, később azonban visszavonult birtokára, melyen főleg a méhtenyésztést karolta fel, melyről nagy munkát is írt. — *Lajos* (1830—1892.) az 1866. évi porosz hadjáratban mint alezredes vett részt. — *Gyula* (szül. 1872.) belső titkos tanácsos, koronaőr s mint ilyen egyike az

ország zászlósainak. — *Lajos* (szül. 1868.) rendkívüli követ és meghatalmazott miniszter (Wien).

A család címereslevele 1610. júl. 15. kelt. A család ősi fészke Jákfa volt s csak a XVIII. század derekán származott át Sopron- s utóbb más megyékbe is, így 1832. Temesmegyébe.

Gróf *Ambrózy* István 1918. márc. 22. engedélyt nyert nevének és előnevének a fiágon kihalt *Migazzi* család nevével és előnevével való egyesítésére.

Leszármazás:

Lajos (1778—1830.), helytartótanácsos. Neje losonci *Gyürky* Erzsébet (1779—1843). Gyermekai:

1. *Lajos* (1803—1890.); belső titkos tanácsos; 1838. báró. Neje szirmabesenyői *Szirmay* Teréz (mh. 1857. dec. 16.) Gyermekai:

A) *Lujza* (mh. 1895. aug. 2.)

B) *Erzsébet* (1830—1866.); férje (esk. 1849.)

Radosavlevich Tivadar ezredes.

C) *Lajos* (1834—1892.) kam., alezredes. Neje (esk. 1868. jún. 1.) gr. *Erdődy* Ágotha (1839—1914.) Gyermekai:

a) *István* (szül. 1869. márc. 5.); 1913. gróf. — 1918.: *Ambrózy-Migazzi*. — Neje (esk. 1892. nov. 10.) gr. *Migazzi* Antónia. Gyermekai:

aa) *Agathe*.

bb) *Lajos* (szül. 1897. okt. 29., megh. 1925. máj. 4.); neje (esk. 1921. dec. 22.) felsőalmási *Fábrý* Nóra (szül. 1892. febr. 10.)

D) *Gyula* (1832—1896.); neje (esk. 1867. febr. 26.) báró *Ambrózy* Mária (1841—1875.) Gyermekai:

a) *Lajos* (szül. 1868. febr. 13.), rk. követ, meghatalmazott miniszter. — 1913. gróf. — Neje (esk. 1911. nov. 4.) gr. *Deegenfeld-Schomburg* Ludovika (szül. 1887. febr. 19.) Gyermekai:

aa) *György* (szül. 1912. szept. 6.)

- bb) *Ilona* (szül. 1914. nov. 23.)
 cc) *Erzsébet* (szül. 1917. febr. 27.)
 b) *Mária* (1869—1927.); férje (esk. 1888. febr. 14.) gr. *Desseffy* Aladár (szül. 1857. aug. 4.)
 c) *Georgina* (szül. 1870. okt. 23.); férje (esk. 1908. okt. 22.) baráti *Huszár* Károly (szül. 1867. nov. 23.)
 d) *Gyula* (szül. 1872. okt. 4.); kamarás, belső titkos tanácsos, koronaőr. — 1913. gróf. — Neje (esk. 1902. jan. 18.) gr. *Wilczek* Anna (szül. 1872. márc. 27.) Gyermekei:
 aa) *Anna* (szül. 1902. nov. 18.)
 bb) *Mária* (szül. 1905. aug. 25.)
 cc) *Gyula* (szül. 1908. jún. 9.)
 2. *István* (megh. 1854. dec. 15.); alispán. — 1845. báró. — Neje (esk. 1834. júl. 15.) báró *Pidoll* Amália (szül. 1815. dec. 12.) Gyermekei:
 A) *Károly* (szül. 1836. megh...); neje *Vuchetich* Emilia.
 B) *Mária*, férje de *Traux* N.
 C) *Stefánia*; férje br. *Salvadori* István.
 3. *György* (1807—1867.); temesi alispán. — 1845. báró. — Neje (esk. 1837.) borosjenői *Muslay* Izabella (megh. . . .). Gyermekei:
 A) *Béla* (1839—1911). Bárói rangja 1889-ben átruházlatott (*Vetter* Andor-ra.
 B) *Gizella* (szül. 1840., megh. . . .); férje *Rupprecht* Frigyes tábornok.
 C) *Mária* (1841—1875.); férje (esk. 1867. febr. 26.) br. *Ambrózy* Gyula (1832—1896.)

Ambrózy-Migazzi, 'sédeni, walli és sonnenthurmi, gróf

A névegyesítésre és a család leszármazására vonatkozó adatokat l. *Ambrózy*, 'sédeni és remetei, gróf és báró alatt.

Andrássy,
csikszentkirályi és krasznahorkai, gróf

Ósrégi, csikszéki eredetű család, melynek őse, *Márton*, Csik-Gyergyó és Kászonszék székelyei között »főember« 1566. júl. 11. adományt nyert Szentkirályon 42 ház-jobbágyra. A családból *Péter*, mint Békés Gáspár párthíve jött Magyarországra; 1580. Krasznahorka várának kapitánya lett, 1585. pedig a Báthori István által elkobzott erdélyi birtokaiért cserébe kapta adományul a várat s a hozzá tartozó uradalmakat, melyek azóta is a család birtokában vannak.

A *bárai* rangot 1676. febr. 15. *Andrássy* Miklós gömöri főispánhelyettes kapta. Fiai közül *István György* és *Pál* II. Rákóczi Ferenc tábornokai voltak. István unokája, *Károly*, a porosz hadjáratban tábornok s 1779. dec. 17. *grófi* rangra emeltetett, miután az ifjabb ágból *István* már 1766. szept. 17. elnyerte a *grófi* méltóságot.

A családnak számos kimagasló tagjai közül csak a következőknek megemlézésére szorítkozem.

Aladár (1827—1903.); a szabadságharcban Bem tábornok hadsegéde, 1867—70. Zemplénmegye főispánja, a Lipót-rend középkeresztese, belső titkos tanácsos, 1895. főkamarászmester, aranygyapjas vitéz volt. — *Antal* (1742—1799.) rosznyói püspök volt. — *Dávid* (1762—1813.) ezredes, a Mária Terézia rend vitéze. — *Dénes* (1835—1913.) egyike azoknak a családtagoknak, kiknek nevét örökre emlékezetessé tették emberbaráti és kulturális célokra tett nagy alapítványai. Monoki birtokát az Országos Gyermekvédő Ligának adományozta; 240.000 koronás alapítványt tett a művészek jutalmazására. Kiváló műbarát is volt, akinek krasznahorkai kastélya a legszebb és legértékesebb magánmúzeumot zárta magába. — *Géza* (szül. 1856.) belső titkos tanácsos, volt országgyűlési képviselő, felsőházi tag. — *György* (1797—1872.) magyar államférfiú, aki a mult

század harmincas éveiben az akkori politikai mozgalmaknak egyik vezéralakja volt. Serényen közreműködött gróf *Széchenyi* Istvánnal a budapesti lánchíd építésének előmunkálatainál is. — *Gyula*, idősebb, (1823—1890.) volt magyar miniszterelnök, később közös külügyminiszter. Az 1847—48-iki országgyűlésen Zemplén m. egyik követe. A forradalom után a pesti haditörvényszék 1851. szept. 21. halálra ítélte s »in effigie« felakasztatta. 1865-ben a képviselőház alelnöke lett s kiváló részt vett a kiegyezés előmunkálataiban. 1879-ben ő kötötte meg Bismarck herceggel a formaszzerű szövetséget. — *Gyula*, ifjabb (1860—1929.), az előbbinek fia; eleinte diplomáciai pályán működött, de már 1885. képviselővé választott. 1893-ban belügyi államtitkárrá, 1894. jún. 10. pedig Ő felsége személye körüli miniszterré neveztetett ki; 1906-ban a koalíciós kormány belügyminisztere lett, mely állását 1910. jan. 17-ig viselte. A bolgár front katasztrófája után 1918. okt. 25. külügyminiszterré neveztetett ki, de kevéssel rá (okt. 31.) kitört a kommunizmus s bekövetkezett a monarchia összeomlása. Belső titkos tanácsos s aranygyapjas vitéz volt. — *István* kuruc tábornok volt II. Rákóczi Ferenc alatt s oly nagy befolyásnak örvendett, hogy hatalmaskodásaiért csak »Andrássy-basá«-nak nevezték. Ő építtette a betléri kastélyt s az ő nevéhez fűződik a löcsei fehér asszony regéje is, amennyiben állítólag az ő kedvese, egy löcsei híres szépség, lopta volna el a várfalon lévő titkos ajtó kulcsát és bocsátotta be rajta a labancokat a városba (1709.) — *Manó* (1821—1891.) 1848-ban főispán; kínai és indiai utazásairól könyvet írt. A vasipar terén is szép eredményekkel tevékenykedett. 1890-ben ő tette meg azt az indítványt, hogy a primási széket helyezték át Budapestre. Országgyűlési képviselő és belső titkos tanácsos is volt. — *Tivadar* (1857—1905.); lelkes műbarát s a magyar festőművészet anyagi támogatója volt. Ő maga

is foglalkozott tájképfestészettel. Országgyűlési képviselő is volt s egy időben a képviselőház alelnöki tisztét is betöltötte.

Címer: (az 1766. évi diploma szerint) négyelt pajzs szív-pajzssal, melynek kék mezejében az ősi címer: egymással szembefordult két kétfarkú oroszlán, a jobb-oldali bal, a baloldali jobb mellső lábával közösen arany koronát tartanak; a nagy pajzsban: az 1. és 4. vörös mezőben faragott kövekből rakott várfal nyitott kapuval és három ormóval, melyeknek középsőjén görbe kardot tartó páncélos kar könyököl; a 2. és 3. zölddel és arannyal jobbharánt vágott mezőben felfelé futó griff az osztás szerint ellentétes színekben; grófi korona; 3 sisak; sisakdíszek, 1: páncélos, sisakos vitéz jobbjaiban kardot tart, takaró: kék-arany; 2: növekvő oroszlán, takaró: vörös-ezüst; 3: növekvő griff, takaró: zöld-arany; pajzstartók: 2 term. színű sas. Ettől az 1779. diplomában adományozott címer csak a következőkben tér el: a szív-pajzsban az oroszlánok a magyar szent koronát tartják; sisakdíszek, 1: a páncélos vitéz egyenes kardot tart; 2: a kétfarkú oroszlán balra fordul; 3: a griff jobbra fordul; takarók helyett a fősisak takarója palástszerűen övezi az egész címert, a takarók színei pedig jobbról kék-arany, balról vörös-ezüst; pajzstartók: két vadember, mindegyiküknek a kezében bunkó; jelmondat »Fidelitate et Fortitudine«. A család azonban leginkább csak az ősi címert használja: kék mezőben hármassal két oroszlán koronát tartanak; 3 sisak; sisakdíszek, 1: a páncélos vitéz; 2: koronás oroszlán; 3: koronás griff; pajzstartók: 2 vadember; az egész címert grófi koronával fedett palást veszi körül.

Leszármazás:

I. Az 1766. évi kihalt grófi ágnek őse az 1676. bárói rangot nyert *Miklós*, akinek két fia volt: 1. *István*, a kuruc generális és 2. *György* (megh. 1725.) a kuruc

tábornok. István unokája *Károly* (mh. 1795.) 1779. grófi rangra emeltetvén, az élő nemzedék őse. Az 1766. grófi rangot nyert *István* fia volt a fennebb már említett *György* (1797—1872), akinek fia *Dénes* (1835—1913.), kiről már szintén megemlékeztünk.

II. Az 1779. évi grófi ág őse a már fennebb nevezett *Károly*, akinek Nádasdy Rebeka grófnőtől fiai: 1. *Károly* (megh. 1833.) tábornok és 2. *József* (szül. 1762.). *Károly* ágazata kihalt; *József* ágazata napjainkig virágzik. Fia *Károly* (1792—1845.), akitől a család ekképpen származik le:

Károly (1792—1845.); neje gr. *Szapáry* Etelka (1798—1876.) Gyermekei:

1. *Manó* (1821—1891.); v. b. t. tan., főispán. Neje (esk. 1885. jan. 29.) gróf *Pálffy* Gabriella (1833—1914.) Gyermekei:

A) *Géza* (szül. 1856. jul. 22.); kam., b. t. tanácsos. Neje (esk. 1882. máj. 17.) gr. *Kaunitz* Eleonóra (szül. 1862. aug. 27.) Gyermekei:

a) *Mária* (szül. 1886. dec. 7.); férje (esk. 1906. szept. 6.) herceg *Liechtenstein* János (szül. 1873. jan. 6.)

b) *Károly* (1888—1910.)

c) *Manó* (szül. 1892. aug. 14.); kam.; neje (esk. 1917. febr. 1.) gróf *Choloniewsky* Mary (szül. 1892. máj. 6.) Gyermekei:

aa) *Ilona* (szül. 1917. dec. 2.)

bb) *Géza* (szül. 1920. dec. 20.)

B) *Irma* (1858—1925.); férje (esk. 1889. jan. 15.) hg. *Eszterházy* Miklós (szül. 1851. jan. 16.)

C) *Etelkã* (szül. 1861. aug. 27.); férje (esk. 1882. ápr. 27.) hg. *Odescalchi* Géza (szül. 1858. febr. 9.)

D) *Natália* (szül. 1864. jan. 16.); férje, 1: (esk. 1884. jul. 5.) gr. *Széchenyi* Aladár (szül. 1862.); 2: (esk. 1907. dec. 21.) gróf *Széchenyi* Bertalan (szül. 1866. okt. 24.)

E) *Karolina* (szül. 1867. szept. 18.); férje (esk. 1886. júl. 15.) gr. *Karátsonyi Jenő* (szül. 1861. aug. 5.)

2. *Gyula* (szül. 1823. márc. 8., megh. 1890. febr. 18.); volt külügyminiszter. Neje malomvizi *Kende Katalin* (mh. 1896. máj. 14.) Gyermekai:

A) *Tivadar* (1857—1905). b. t. tan.; neje (esk. 1885. jún. 24.) gr. *Zichy Eleonóra* (szül. 1867. márc. 28.) Gyermekai:

a) *Ilona* (szül. 1886. máj. 21.); férje 1: (esk. 1909. jan. 23.) gr. *Eszterházy Pál* (mh. 1915.); 2: (esk. 1917. febr. 17.) gr. *Cziráky József* (szül. 1883. jún. 11.)

b) *Borbála* (szül. 1890. jan. 9.); férje (esk. 1911. jan. 30.) örgr. *Pallavicini György* (szül. 1881. dec. 5.)

c) *Katalin* (szül. 1892. szept. 21.); férje (esk. 1914. nov. 7.) gr. *Károlyi Mihály* (szül. 1875. márc. 4.)

d) *Klára* (szül. 1898. jan. 8.); férje (esk. 1921. szept. 5.) hg. *Odescalchi Károly* (szül. 1896. szept. 19.)

B) *Ilona* (szül. 1858. márc. 21.); férje (esk. 1882. jún. 23.) gr. *Batthyány Lajos* (szül. 1860. júl. 27.)

C) *Gyula* (szül. 1860. jún. 30., megh. 1929. jún. 11.); aranygyapjas v., b. t. tan., v. külügyminiszter. Neje (esk. 1909. júl. 31.) gr. *Zichy Eleonóra* (szül. 1867. márc. 28.)

3. *Aladár* (1827—1903.); neje gr. *Wenckheim* *Leontine* (szül. 1841. márc. 4.) Gyermekai:

A) *Sándor* (szül. 1863. jún. 19.); kam.; b. t. tan. Neje (esk. 1889. jan. 5.) gr. *Eszterházy Mária* (szül. 1870. jan. 14.) Gyermekai:

a) *Imre* (szül. 1891. nov. 17.); neje (esk. 1919. dec. 16.) von *Kuylenstierna Stella* (szül. 1902. márc. 14.) Gyermekai:

aa) *Mária* (szül. 1921. okt. 29.)

bb) *Erzsébet* (szül. 1924. dec. 23.)

b) *Mihály* (szül. 1893. máj. 7.); neje (esk. 1924.

júl. 12.) gr. *Károlyi Gabriella* (szül. 1899. márc. 15.)
Gyermekei:

aa) *Ilona* (szül. 1926. márc. 25.)

bb) *Gyula* (szül. 1927. máj. 4.)

c) *Margit* (szül. 1902. aug. 30.); férje (esk. 1923.
okt. 10.) gr. *Vay László* (szül. 1897. júl. 7.)

B) *Mária* (szül. 1865. máj. 1.); férje (esk. 1885.
ápr. 29.) gr. *Széchenyi Imre* (1858—1905.)

Andreánszky, lipótszentandrási, báró

Régi család. Kimutatható első őse Hauk Polku 1230 körül élt. Leszármazása azonban csak a XV. század végén élt *Ondreánszki-tól* hozható le. — A családból *Anareánszky Sándor* 1868. júl. 13. osztrák bárói rangot nyert, míg fiai, *István* és *Gábor* 1875. okt. 5. a magyar bárói rang adományozásában részesültek.

Címer: kék mezőben zöld halmon arany fészekben ülő pelikán fiait vérével táplálja, felette 3 arany csillog lebeg; bárói korona; sisakdísz: a pelikán; takaró: kék-ezüst, kék-arany; pajzstartó: két arany oroszlán.

Leszármazás:

Sándor (szül. 1802. máj. 7., megh. 1873. szept. 12.), b. t. tan., államtanácsos. Neje moisfalvi *Gyurcsányi Anna*. Gyermekei:

1. *István* (szül. 1843. ápr. 18., megh. 1917. dec. 1.), ny. államtitkár. Neje, (esk. 1909. júl. 24.) rudnai és divékújfalusi *Rudnay Lenke* (1866—1929.)

2. *Gábor* (szül. 1845. jún. 23., megh. 1908. máj. 19.); neje, 1: bártfai *Glatz Matild* (1859—1883.); 2: (esk. 1892. ápr. 28.) rudnai és divékújfalusi *Rudnay Lenke* (1866—1929.) Gyermekei:

A) 2-től *István* (szül. 1893. aug. 25., h. h. h. 1916. szept. 5. Halics)

B) *Gábor* (szül. 1895. aug. 1. Alsópetény), egy. m. tanár (Alsópetény).

C) *Magdolna* (szül. 1897. febr. 23. Bp.); férje (esk. 1921. okt. 12.) mácsai *Csernovics György* (szül. 1890. júl. 10.)

D) *Sándor* (szül. 1898. júl. 10.)

Andrényi, gyoroki, báró

A bárói rang adományozásában 1910. máj. 3. *Andrényi Károly* aradi nagykereskedő részesült. A magyar nemességet 1876. nov. 11. hasonnevű atyja kapta.

Címer: négyelt pajzs; az 1. arany mezőben egyenlő szárú fekete kereszt; a 2. vörös mezőben növekvő oroszlán jobbjában 3 búzalkalászt tart; a 3. kék mezőben 7 (2+3+2) stilizált ezüst lilium; a 4. arany mezőben lebegő fekete horgony; bárói korona; 2 sisak; sisakdíszek; 1: befelé fordult könyöklő kar kardot tart, takaró: vörös-arany; 2: befelé fordult növekvő oroszlán 3 búzalkalászt tart, takaró: kék-arany; jelmondat: *Justum et Aequum*.

Leszármazás:

Károly (szül. 1869. nov. 6., megh. 1914. ápr. 6.); neje (esk. 1893. ápr. 22. Arad) kézdivásárhelyi *Vásárhelyi Ilona* (szül. 1872. okt. 1.) Gyermekei:

1. *Károly* (szül. 1894. dec. 29. Arad, megh. 1905. márc. 20.)

2. *Magda* (szül. 1895. dec. 14. u. o.); férje nemes *Tömöry Jenő* (szül. 1889. aug. 3.); elv.

3. *Lajos* (szül. 1902. szept. 12. u. o.); neje (esk. 1925. jún. 29. Bp.) ómoravicai *Heinrich Anna* (szül. 1904. jún. 26. Bp.) Gyermekei:

A) *Erzsébet* (szül. 1926. máj. 7. Arad).

B) *Károly* (szül. 1927. dec. 7. u. o.)

Apfaltrer, apfaltrerni, báró

Ősrégi, már a XII. században virágzott krajnai család. *Bárói* rangja 1672. jan. 2. kelt. Magyar honnos (1812—1908.) pedig törvényszéki ülnök volt. Fele a főrendiház örökös jogú tagjai közé iktattatott be.

Apor, altorjai, báró

Régi székely család. A hagyomány szerint őse *Opour* székely rabonbán, aki az ősi pogány vallás védelmére Bálványos várat építtette.

A család szakadatlan leszármazása azonban csak a XV. századtól kezdve ismeretes.

A *bárói* rangot 1693. máj. 1., a *grófi* rangot pedig 1696. febr. 23. *Apor* István királyi kincstárnok kapta. ágazata azonban kihalt. — A jelenlegi bárói ág őse *Péter* (1676—1752.), aki 1712. jan. 15. nyerte a *bárói* rangot. Tevékeny részt vett Erdély politikai életében. »Metamorphosis Transylvaniae« c. alatt megírta Erdély történetét. — *Károly* (1815—1885.) gazdag könyvtárát az Erdélyi Múzeumra hagyományozta.

A rangemelésre vonatkozó okmányok nem tartalmaznak új címeradományt s csak az ősi *címert* erősítik meg, mely a használat alapján a következőképpen állapítható meg: ezüst (vörös) mezőben koronán (három halmon) könyöklő vörös ruhás (páncélos) kar kardot tart, a könyökhajlás felett lebegő csillag (egyenlő szárú kereszt); sisakdísz: a kar a csillaggal (a kereszttel); takaró: vörös-ezüst.

Leszármazás:

A család őse *Péter* (1676—1752.), akinek *Kálnoki* Borbálától (mh. 1745.) két fia született: *János* és *László*.

I. *János* ága: *János* (mh. 1773.); felesége *Mihály* Zsuzsanna. Fia *Péter* (1760—1822.); neje kilyéni *Szé-*

kely Anna (1770—1862.) Gyermekei: *Pál* (1791—1865.) és *József* (1800—1868.). *Pál* ága *Gergely* (1818—1849.) nevű fiában fiágon kihalt.

József neje delnei *Boros* Anna (mh. 1859.) Gyermekei közül *János* (1839—1923.) vezeti tovább a családot. Gyermekei:

1. *József* (1887—1923.), neje borbereki *Farkas* Gizella (1894.)

2. *Péter* (szül. 1888.); neje borbereki *Farkas* Irma. Gyermekei:

a) *Péter* (szül. 1914.) — b) *Csaba* (szül. 1921.) — c) *Erzsébet* (szül. 1925.)

3. *Irén* (szül. 1892.); férje szentkatolnai dr. *Elek* György.

II. *László* ága: *László*; fia *István* (mh. 1794.); neje bodoki br. *Henter* Éva. Fia:

Lázár (1784—1868.); b. t. tan., erdélyi alkancellár. Neje (esk. 1814. szept. 14.) *Szelezky* Karolina (1792—1856.) Gyermekei:

1. *Sándor* (1820—1867.); neje (esk. 1850. jún. 29.) *Stresow* Sarolta. Gyermekei:

A) *Gábor* (1851—1898.); v. államtitkár. Neje (esk. 1882. máj. 6.) gr. *Pálffy* Fidèle (szül. 1863. okt. 8.) Gyermekei:

a) *Sándor* (1883—1913.)

b) *Gizella* (szül. 1886. okt. 3.)

c) *Gábor* (szül. 1889. nov. 6.); követségi tanácsos.

d) *Vilmos* (szül. 1892. febr. 29.); apátplébános.

e) *Henriette* (szül. 1893. márc. 30.); férje báró

Van *Vredenburch* Vilmos.

B) *Irma* (szül. 1855. aug. 7.)

C) *Sámuel* (1856—1917.); altábornagy.

D) *Margit* (szül. 1859. szept. 4.); férje (esk. 1881. jan. 10.) *Pietzker* Ármin.

E) *Sarolta* (szül. 1864. febr. 15.)

2. *Géza* (1833—1886.); neje (esk. 1861. nov. 17.)
bethleni gr. *Bethlen Gizella* (1843—1863.) Fia:

István (szül. 1863. jún. 5.); neje (esk. 1889.
ápr.) *d'Aubin Klára*. Fia:

István (szül. 1890. máj. 31.); neje (esk. 1919.
ápr.) gr. *Bissingen-Nippenburg Margit* (szül. 1897. szept.
25.). Gyermekai:

a) *Klára* (szül. 1920.)

b) *Maritta* (szül. 1922.)

c) *N.*, fiú (szül. 1923.)

Apponyi, *nagyapponyi, gróf*

Egyike nemcsak legrégebbi, de egyúttal legfényesebb multú családainknak is. A Péch-nemzetségből származik s első őse, Legh, a XIII. század elején élt. Egyes tagjai — állítólag — már II. András király kereszteshadjáratában is résztvettek. — A XIII. század közepén élt Ivánka comes fiai, Péter, Aladár, László és János 1291-ben III. András király pártján harcolnak a német-újvári grófok ellen. Aladárnak a fia volt a »röt«-nek nevezett Tamás (megh. 1350 előtt), akinek fia Péter szerezte meg 1392-ben Appony várát. Korábban, de még később is, másik birtokáról, Kis-Eörről nevezte magát a család; az *Apponyi* nevet Péter fia Miklós vette fel.

Appony vára (Nyitra vármegye) állítólag már az egykori morvâ birodalom határait védte a magyarok ellen. 1330-ban már királyi birtok volt; később a huszsziták dúlták fel s mindaddig romokban hevert, míg Zsigmond király 1392-ben cserébe oda nem adta Cseklészért a fennebb nevezett (Eöri) Péternek, aki felépíttette a várat s ettől kezdve viseli az *Apponyi* nevet. A XVII. század elején a törökök a vár nagyrészt lerombolták. A

községben áll az Apponyi család gyönyörű kastélya, nagyszerű angolparkban; múzeuma tele van műkincsekkel, könyvtárában pedig több mint 26.000 könyv van.

A család tagjai a XVI. század óta egyre előkelőbb szerepet játszottak az országos politikában. Így *Péter* udvarnok (1517.) II. Lajos király udvarában; *Pál* az 1606. évi bécsi békekötésnél szerepelt, stb. — A bárói rangot 1606. jún. 28. *Péter* és *Pál* testvérek kapták. Ez utóbbi koronaőr (1622.) volt; Bethlen Gábor fogásába esett, melyből 50.000 forinton váltotta ki magát. A másik ágból *Balázs* nyeri a bárói rangot 1624. nov. 12. Nevezett mint író vált ismertté. De mindkét ág kihalt. Említendő még *Miklós* is, aki 1686. Budavárának visszavételekor esett el.

A ma élő családnak őse *Lázár*, aki 1718. febr. 16. lett *bárová*, 1739. máj. 30. pedig *grófi* rangot nyert. Az ifjabb grófi ág, melyet az 1808 ápr. 9. *grófi* rangra emelt *József* (1775—1853.) alapított, gyermekeiben szintén elenyészett.

Kimagasló tagja volt a családnak *Antal* (1755—1817.), 1779 helytartótanácsos, 1780. tolnai főispán, a gazdag »Apponyi-könyvtár« megalapítója. Különösen is felemlítendő még a családnak következő tagjai. *Antal* (1850—1920.) a kiváló sportférfiú és versenystálló-tulajdonos, akinek lovai főleg az 1888. és 1889. években értek el nagy sikereket. — *György* (1808—1899.) főkancellár (1847.), 1861. országbíró; mint királyi biztos ő nyitotta meg az 1861. évi országgyűlést. Minden befolyását a kiegyezés érdekében érvényesítette, amikor pedig a felelős minisztériumot kinevezték, visszavonult a közügyektől. A tettek embere volt s legkiválóbb államférfiaink közé tartozott. — *Lajos* (1849—1909.), az első magyarországi udvarnagy (1895.), belső titkos tanácsos; Kisapponyban kórházai alapított. — *Sándor* (1844—1925.) nagy könyvgyűjtő, aki gyönyörű könyv-

tárát a Magyar Nemzeti Múzeumnak ajándékozta (1924.) A könyvtárnak alapját egyébként a fennebb már említett Antal vetette meg.

György főkancellár fia, *Albert* (szül. 1846. máj. 29.) egyike a legkiválóbb európai államférfiaknak. 1872-ben kezdte meg politikai pályafutását, mint a szentendrei kerület országgyűlési képviselője. Azóta megszakítás nélkül tagja a magyar országgyűlésnek. Volt a képviselőháznak elnöke (1901—1903.), volt vallás- és közoktatásügyi miniszter (1906—1910.), de államférfiúi tehetségének legfényesebb tanúbizonyságát akkor adta, mikor 1920. jan. havában a békekötés végett Párisba küldött delegációnak elnöke volt. Aranygyapjas vitéz, belső titkos tanácsos, a felsőház tagja stb.

Címer: négyelt pajzs szívpajzssal, melyben vörös mezőben szerezsenfej szájában ezüst rózsát tart; az 1. kék mezőben koronából kinövő páncélos kar arany kurtót tart; a 2. arany mezőben ormós várfal két ablakos toronnyal; a 3. arany mezőben befelé fordult vörös orozlán; a 4. mező kékkel és vörössel vágott, fenn koronából 5 (3 ezüst és 2 fekete) structoll, lenn 3 ezüst pólya; grófi korona; 3 sisak; sisakdíszek. 1: páncélos kar kardot tart; 2: sólyom elfátyolozott szemmel; 3: szárnyas sasláb; takaró: kék-arany, vörös-ezüst.

Leszármazás:

Az 1718. bárói, 1739. pedig grófi rangra emelt *Lázár*-nak *György* (1735—1782.) nevű fia folytatta a családot. Gróf *Lamberg* Franciskától született fia *Antal* (1755—1817.) kamarás, belső titkos tanácsos, főispán volt, akinek *Lodron-Laterano* Karolina (1756—1825.) grófnő nejétől született gyermekei közül *György* (1780—1849.) és *Antal* (1782—1852.) vezették tovább a család leszármazását.

I. György ágazata:

György (1780—1849.); neje gr. *Zichy* Anna. Fiai:

1. *Károly* (1805—1890.), b. t. tan.; neje (esk. 1847. júl. 29.) gr. *Klebelsberg* Leopoldina (1817—1909.) Fia

Géza (1853—1927.); b. t. tan.; neje (esk. 1876. ápr. 24.) gr. *Széchenyi* Paula (1854—1928.) Gyermekai:

A) *Mária* (szül. 1877. máj. 24.); férje (esk. 1897. okt. 14.) hg. *Liechtenstein* Frigyes (szül. 1871. szept. 12.)

B) *Károly* (szül. 1878. aug. 28.); kam.; neje (esk. 1908. jan. 25.) hg. *Windischgrätz* Aglae (szül. 1887. jan. 11.) Gyermekai:

a) *Géza* (szül. 1908. nov. 27.)

b) *Gabriella* (szül. 1910. ápr. 25.)

c) *Alfréd* (szül. 1911. okt. 17.)

d) *Sándor* (szül. 1919. szept. 30.)

e) *Paula* (szül. 1921. jan. 3.)

C) *Alice* (szül. 1879. aug. 7.); férje (esk. 1901. dec. 15.) gr. *Forni* Pál (1849—1925.)

D) *Rudolf* (szül. 1882. márc. 12.); kam., főispán. Neje (esk. 1915. jún. 16.) br. *Holtz* Franciska (szül. 1884. szept. 11.)

E) *Gizella* (szül. 1886. júl. 15.)

2. *György* (1808—1899); kam.; b. t. tan. Neje (esk. 1840. ápr. 23.) gr. *Sztáray* Julia (1820—1871.) Fia:

Albert (szül. 1846. máj. 29.); aranygyapjas vitéz, b. t. tan., stb. Neje (esk. 1897. márc. 1.) gr. *Mensdorf-Pouilly-Dietrichstein* Klotild (szül. 1867. dec. 23.) Gyermekai:

A) *György* (szül. 1898. jún. 30.); neje (esk. 1923. máj. 17.) hg. *Odescalchi* Margit (szül. 1903. nov. 6.) Fia:

Albert (szül. 1926. máj.)

B) *Mária* (szül. 1899. máj. 29.)

C) *Julianna* (szül. 1903. nov. 9.); férje (esk. 1924. jún. 5.) gr. *Pálffy* Ferenc (szül. 1898. aug. 30.)

II. *Antal ágazata*: *Antal* (1782—1852.); neje gr. *Nogarola* Teréz (1790—1874.) Fiai: *Rudolf* (1812—...) és *Gyula* (1816—1857.) *Rudolf* ágazata *Sándor* (1844—1925.) fiában fiágon kihalt. *Gyula* neje (esk. 1844. febr. 19.) gr. *Sztáray* Zsófia (1822—1897.) kitől fiai: *Lajos* (1849—1909.) és *Antal* (1852—1920.) két ágon folytatták tovább a családot.

I. *Lajos ága*: *Lajos*, b. t. tan., magyarországi udvarnagy, stb. Neje (esk. 1871. máj. 23.) gr. *Seherr-Thoss* Margit (szül. 1848. dec. 23.) Gyermekei:

A) *Gyula* (1873—1924.); kam.; neje (esk. 1914. júl. 29.) *Steuart* Gladys (szül. 1891. júl. 18.) Gyermekei:

a) *Geraldine* (szül. 1915. aug. 6.)

b) *Virginia* (szül. 1916. dec. 26.)

c) *Gyula* (szül. 1923. dec. 28.)

B) *Teréz* (1874—1928.); férje (esk. 1908. nov. 18.) báró *Inkey* József kamarás.

C) *Adél* (szül. 1876. jan. 11.)

D) *Antal* (szül. 1877. ápr. 23.); kam.; neje (esk. 1910. okt. 7.) *Lindes* Eugénia. Leánya:

Róza (szül. 1913. febr. 4.)

E) *Franciska* (szül. 1879. ápr. 16.); férje (esk. 1897. aug. 17.) gr. *Károlyi* László (szül. 1859. jún. 12.)

F) *Henrik* (szül. 1885. jan. 1.); kam.; követségi tanácsos.

II. *Antal* (1852—1920.) *ága*: *Antal*; neje 1: (esk. 1878. máj. 23.) hg. *Montenuovo* Mária, 2: (esk. 1918. febr. 27.) *Sosna* Adolfine. Gyermekei:

A) 1-től *Julia* (szül. 1879. szept. 13.); férje (esk. 1903. okt. 31.) gr. *Herberstein* Henrik (szül. 1874. jan. 17.)

B) *Antal* (szül. 1883. jan. 8.); neje (esk. 1912.

- jún. 9.) *Nelke Kitty* (szül. 1893. júl. 27.) Gyermekai:
 a) *Mária* (szül. 1913. márc. 23.)
 b) *Antal* (szül. 1915. márc. 16.)
 c) *Alexandrina* (szül. 1919. okt. 10.)

Arz. *straussenburgi*, báró

A bárói rangot 1917. ápr. 19. Arz Artur vezérezredes, vezérkari főnök kapta.

Nemessége az 1835. máj. 31. kelt legfelsőbb elhatározással jóváhagyott örökbecfoadáson alapszik, amikor is *Klein Dániel* nemessége (1743. júl. 18. »de 1701.«) és előneve átruháztatott Arz Sámuelre.

Báró Arz Artur 1857. Nagyszebenben született. A világháborúban a VI. (kassai) hadtest parancsnoka volt. A román betöréskor Erdélyt védte, 1917. márc. 2. pedig az egész fegyveres erő vezérkari főnökévé nevezetett ki. A Mária Terézia-rend parancsnoka.

Neje (esk. 1903. Kassa) thomkaházi és folkusfalvi *Thomka Stefánia* (szül. 1884. szept. 20. Gyöngyös); Leánya:

Stefánia.

Auersperg, herceg és gróf

Krajnai és friauli eredetű család. Őse *Adolf* 1050 körül élt. Okmányilag kimutatható legrégebbi őse azonban *Engelhard* (megh. 1466.), akinek két fiában két ágra szakadt a család.

Birodalmi bárói rangja 1539. kelt. A birodalmi grófi rangot 1630. szept. 11. nyerte a család, míg birodalmi hercegi rangja 1653. szept. 18. adományoztatott.

Magyar honfiúsítást nyertek 1649. *Herbart*, 1719 márc. 5. *Disma* s 1771. febr. 6. *József*.

Amidőn a család krajnai hercegségét 1791. a porosz koronának eladta, hercegi ága és rangja is meg-

szünt, 1791. nov. 11. azonban újból *hercegi* rangra emeltetett, a család minden tagja viselvén a hercegi címet. Ez az egész ág az 1720. született *Auersperg* Károlytól származik le. A család két ágon hercegi és grófi ágon él.

Babarczy-Schwartzter, báró, I. **Schwartzter**, *babarci*, báró

Baich, *varadiai*, báró

Szerb eredetű főrangú család. Őse a XVIII. század végén élt *János*, akit *Csevenkovics*-nak is hívtak, mitrovicai birtokos és kereskedő volt s az utolsó török háború (1789—90.) alatt szerzett érdemeiért 1791. júl. 25. magyar nemességet nyert. — A magyar *bároi* rangot 1891. dec. 10. nevezett *Miklós* és unokaöcscsei, *Milán* és *Iván* kapták.

Bakach-Bessenyei,

szentgyörgyvölgyi és galánthai, báró

Galánthai *Bessenyei* Ferenc ny. vezérőrnagy családnevének és címerének a fiágban kihalt *szentgyörgyvölgyi Bakach*-család nevével, előnevével és címerével való egyesítése mellett 1910. jan. 3. *bároi* rangra emeltetett.

Bessenyei Ferenc leányágon leszármazottja a fiágban kihalt báró *Bakach*-családnak.

Balás, *lissai*, báró

A *bároi* rang adományozásában 1917. okt. 28. *Balás* György ny. tábornagy részesült.

Az adományozott erdélyi családból származik. Dédapja, *János* (szül. 1695.) földbirtokos. Mária Terézia királynő felhívására a hétéves háborúban saját költségén egy zászlóaljat állított fel s vezette Erdélyből Cseh-

országba. Szépapja *József* (szül. 1730.); nagyapja *János* (1769—1855.) Hátszeg polgármestere, atyja, *János* (1812—1908.) pedig törvénytudós volt. Felesége *Butyka Zsuzsanna*.

Címer: négyelt pajzs; az 1. és 4. vörös mezőben befelé fordult kék ruhás könyöklő kar kardot tart; a 2. és 3. kék mezőben zöld hármashalmos kiemelkedő középsőjén álló, befelé fordult daru felemelt jobb (bal) lábán követ tart; bárói korona; két sisak; sisakdíszek, 1: a kar; 2: a daru; takaró: kék-arany, vörös-ezüst, illetőleg vörös-ezüst, kék-arany; pajzstartó: 2 párdúc.

Leszármazás:

György (szül. 1854. máj. 1. Gyergyótölgyes); m. kir. tábornok, számos magas érdemrend tulajdonosa. Neje: *Mayer Anna*. Leánya:

Ida (szül. 1889. nov. 29.); férje (esk. 1914. jan. 6.) dr. *Majunke Egon* orvos.

Balás, gyergyószentmiklósi, báró

A bárói rangot 1918. aug. 22. *Balás Mária*, belső titkos tanácsos, altábornagy kapta.

Bálint, tövisi, báró

Erdélyi család, mely bárói rangját — állítólag — I. Lajos királytól kapta, akinek egyik hadvezére, ujlaki *Nagy Bálint*, a napolyi hadjárat alatt az olaszok által megtámadt sereg segítségére igyekeztél, a magyar katonák meglátván őt, »Bálint itt felkiáltással újult erővel folytatták a harcot s meg is verték az ellenséget. Ennek az eseménynek emlékére változtatta át nevét *Bálint*-ra s megkapta a királytól a bárói rangot. A családnak egy későbbi tagja aztán — családi hagyomány szerint — lemondott a bárói rangról, miglen 1742.

ápr. 2. *Bálint* György és fiai újból *bároi* rangra emeltettek.

Leszármazása a XVI. század elején élt *István*-ig vezethető vissza, aki Solymos és Lippa várak kapitánya volt.

A család *József* (szül. 1851. jan. 7.) és gyermekei személyében él.

Bánffy, losonci, gróf és báró

A kihalt *Losozczy* családdal közös eredetű ősrégi család. Első ismert őse Dionysius »de genere Tomaj« bán, Bácsmegye-i főispán, aki III. István király megbízásából »in agro Sirmiensi« tárgyal I. Mánuel bizánci császár megbízottjaival 1165—66-ban. Az ő fia *Dénes*, 1216. újvári comes és főpohárnok, 1231—2. pedig nádor. II. Endre királyt elkísérte a Szentföldre s tőle adományba kapta többek között Losoncot, melyről a család előnevét írja. Unokájának, *Tamás* székely ispánnak (1319.) fia, *Dénes* (1388—89.) horvát bán. Utódai ez után a báni méltóság után vették fel a *Bánffy* családnevet.

A család tagjai tehát már a XII. században is előkelő méltóságokat viseltek. Későbbi tagjai közül különösen is felemlítendőek *László*, 1491. királyi tárnokmester, 1493. erdélyi vajda; *Dénes* »tanácsúr« nevezetes erdélyi államférfiú, aki *bároi* rangot is nyeri (1664?); 1666-ban Kolozsmegye főispánja, utóbb a törökök elleni végvárak főparancsnoka. Az 1674. évi országgyűlésen hűtlenség címén s mert a fejedelemségre törekszik, — halálra ítélték. Apaffyné ugyan kegyelmet eszközölt ki számára, de ez már későn érkezett: *Dénes* bárót dec. 18. kivégezték. — Fiát, *Györgyöt* Erdély rendjei 1691. kormányzónak választották meg, de hivatásának nem felelt meg. Amikor II. Rákóczi Ferencet 1703. erdélyi fejedelemmé választották, *György*

a kormányzótanácsossal együtt a választást érvénytelennek nyilvánította s a felkelők elől Szebenbe menekült, ahol 1709. meghalt. Ő kapta 1696 febr. 25. a *grófi* rangot. Ágazata kihalt az 1858. nov. 8. elhalt *József*-fel. Ugyanebből az ágazatból 1729. febr. 5. *Farkas* és gyermekei szereztek meg a *bárai* rangot, melyből *Miklós* királyi főpohárnokmester 1855. máj. 20. osztrák-, 1880. aug. 10. pedig magyar *grófi* rangra emeltetett.

A család újabb tagjai közül *Dezső* báró (1843—1911.) 1891-ben a képviselőház elnöke, majd miniszterelnök, belső titkos tanácsos lett. Az ő kormánya alatt intéződtek el a liberális egyházpolitikai reformok. — *György* (1856—1889.) báró népszerű zeneszerző volt, aki több operettet (*Gólyakirály*, *A fekete hajó*) írt és néhány közismert népdaloknak a szerzője. — *György* (1845—1929.) belső titkos tanácsos, főajtónálló volt. — Fia *Miklós* (szül. 1873.) kamarás, belső titkos tanácsos, volt országgyűlési képviselő, később a Nemzeti Színház s a m. kir. Operaház kormánybiztosa, utóbb (1921—1922.) külügyminiszter. Mint író (*Kisbán Miklós* néven) több színmű (*Nagyúr*, *Naplegenda*, *Fából faragott királyfi*) szerzője; *Kolozsmegye* és *Kolozsvár* város főispánja (1906) is volt.

Leszármazás:

A családnak az 1664. évet megelőző *bárai* rangjára nincs adatunk. Tény azonban, hogy az 1696. *grófi* rangot nyert *György* mint *báró* részesült a rangemelésben. Ebből az ágból vezethető le a családnak az I. alatt feltüntetett nemzedékrendje. A II. cím alatti bekezdés az 1696. évi *grófi*, a III. pedig az 1729. évi *bárai* illetőleg 1880. évi *grófi* ág leszármazását tünteti fel.

Címer: (*bárai*) az ősi címer: kék mezőben koronából kinövő koronás arany griff jobbjában pалlost tart: *bárai* korona; sisakdísz: a griff; takaró: kék-arany, vörös-ezüst. — A *grófi* címer ugyanolyan, mint a *bárai*,

a takaró színei azonban kék-ezüst, pajzstartója pedig két arany griff.

I. A család *bárai* ágának őse *Kristóf* (szül. 1613), akinek fiai közül *Zsigmond* ága kihalt, *László* ága ellenben napjainkig él. Ebből az ágazatból *Ferenc*-nek (1784—1824.) két fia volt: *János* és *Dániel*, akik eképen folytatták tovább a családot.

1. *János ágazata*. — *János* (1810—1873.); Küüllőmegye főispánja. Neje (esk. 1834.) br. *Wesselényi* Jozéfa. Fia:

Zoltán (1841—1892.); v. főispán. Neje 1. (esk. 1868. febr. 8.) gr. *Bethlen* Aurélia (1839—1872.), 2. (esk. 1878. nov. 26.) gr. *Teleki* Erzsébet (szül. 1853. aug. 17.) Gyermekei:

A) 1-től: *Klára* (szül. 1868.)

B) *János* (szül. 1870. okt. 24.); neje (esk. 1894. okt. 29.) ábránfalvi *Ugron* Rozália (szül. 1871. nov. 7.) Gyermekei:

a) *János* (szül. 1895. aug. 17.)

b) *László* (szül. 1896. szept. 11.)

c) *István* (szül. 1899. dec. 28.); neje (esk. 1925. nov. 22.) gr. *Mikes* Emma (1899—1929.) Leánya: *Mária* (szül. 1926. júl. 20.)

C) 2-től: *Endre* (szül. 1879.); neje (esk. 1905. nov. 28.) gr. *Zichy* Jozéfa (szül. 1884. aug. 1.)

D) *Elza*. — E) *Ilona*, gr. *Wass* Endréné.

F) *Zoltán* (szül. 1886. aug. 2.); követségi tanácsos. Neje 1. (esk. 1910. nov. 14.) hg. *Odescalchi* Anna Eugénia (szül. -1889. febr. 7.); 2. (esk. 1930. aug. 9.) cserneki és tarkeői *Desseffy* Ilona.

2 *Dániel ágazata*. — *Dániel* (1812—...), b. t. tan.; neje lécfalvi *Gyárfás* Anna (1821—1902?) Gyermekei:

A) *Dezső* (1843—1911.); b. t. tan., volt minisz-

terelnök. Neje 1. br. *Kemény Mária* (1844—1884.),
2. *Máthé Ilona*. Gyermekai:

1. nejétől:

a) *Kázmér* (1866—1922.), kam., volt főispán.
Neje tarcsafalvi *Pálffy Mária* (szül. 1868.). Gyermekai:

aa) *Marianne* (szül. 1891. jún. 7.); férje (esk.
1913. jan. 4.) gr. *Bethlen* Bálint (szül. 1887. máj. 28.)

bb) *Dániel* (szül. 1893. szept. 28.); neje br. *Atzél*
Dya (elv.)

b) *Ferenc* (szül. 1869. okt. 10.); kam.; neje (esk.
1899. márc. 9.) *Petrichevich-Horváth* Ida (szül. 1875.
szept. 7.) Fia:

Dezső (szül. 1900. febr. 18.); neje (esk. 1926.
ápr. 24.) gr. *Teleki* Irma (szül. 1898. szept. 29.)

c) *Alice* (szül. 1871. dec. 20.); férje (esk. 1893.
jún. 1.) br. *Feilitzsch* Berchtold (szül. 1867. júl. 15.)

d) *Anna* (1877—1907.); férje (esk. 1896. jan.
8.) gr. *Teleki* Ferenc (1870—1925.)

c) 2-től: *Dóra*, *Szunyogh* N.-né.

B) *Ernö* (szül. 1850. márc. 30.); neje (esk. 1876.
aug. 2.) gr. *Eszterházy* Cecilie (szül. 1857. ápr. 16.)

II. Az 1696. évi kihalt *grófi* ág őse *Dénes* báró,
akinek *György* nevű fia, aki erdélyi gubernátor volt,
nyerte a grófi rangot. Egyik leszármazottja, *József*-nek
(1781—1858.) grófi rangja 1855, ruháztatott át báró
Bánffy Miklósrá.

Nevezett *Miklós* (szül. 1801. dec. 28., megh. 1894.
dec. 17.), *Pál*-nak (1763—1827) felcsúti *Gányi* Er-
zsébettől (szül. 1764. júl. 9. Bp.) született fia, kamarás,
belső titkos tanácsos, főpohárnok volt. Neje: 1. (esk.
1824. máj. 1.) báró *Wesselényi* Katalin (elv.), 2. (esk.
1840. jún. 9. Kolozsvár) iktári gróf *Bethlen* Katalin
(1814—1871.) Gyermekai:

1. nejétől:

1. *Béla* (1831—1888.); neje (esk. 1868. máj. 13.) br. *Wesselényi Róza* (utóbb Szereday Aladárné.) Leánya: *Róza* (szül. 1869. márc. 3.); férje, 1. gr. *Serényi Béla* (megh. 1919. okt. 15.), 2. *Fersen Gosling*.

2. nejétől:

2. *Erzsébet* (1841—1913); férje (esk. 1862. jan. 23.) gr. *Berchtold Richárd* (1837—1906.)

3. *György* (1844—1929.); b. t. tan., főajtónálló-mester. (1880. gróf.) Neje br. *Bánffy Mária* (1852—1875.) Gyermekei:

A) *Katalin* (szül. 1872. szept. 17.); férje (esk. 1904. márc. 26.) nagybarcsai *Barcsay Tamás*.

B) *Miklós* (szül. 1873. dec. 30.) kam., b. t. tan., volt külügyminiszter, stb.

III. Az 1729. évi bárói ág *Farkas* (1700—1761.) fia *György* (1739—1805.) ágán származik le. Felesége br. *Wesselényi Zsuzsanna* volt, akitől fia

György (1772—1831); neje, 1. *Nalácsi Kata*, 2. (esk. 1810. dec. 31.) borbátvizi *Bája Mária* (1786—1871.) Gyermekei:

1. nejétől:

1. *Polyxéna* (1799—1879.); férje gr. *Szalpeck Jakab*.

2. nejétől:

2. *Jozéfa* (1810—1841); férje (esk. 1835. júl. 15.) gr. *Teleki Domokos* (1810—1876.)

3. *Albert* (1818—1886.); neje (esk. 1846. júl. 7.) gr. *Eszterházy Ágnes* (szül. 1827. júl. 18.) Gyermekei:

A) *Ádám* (1847—1887.); neje (esk. 1869.) br. *Wesselényi Mária*. Gyermekei:

a) *Albert* (szül. 1871. aug. 18.); neje br. *Montbach Sarolta*. Fia

Dénes; neje br. *Blomberg Karola*.

b) *Agnes*, br. *Inczédy Samuné*.

B) *Agnes* (szül. 1848.); férje (esk. 1867. szept. 25.) br. *Wesselényi Miklós* (szül. 1845. dec. 13.)

C) *Cecilia* (szül. 1849.); férje *Zeyk Dániel* (1846—1886.)

D) *Irma* (1852—1875.); férje (esk. 1870. ápr. 26.) gr. *Bánffy György* (1844—1929.)

E) *György* (1853—1889.); neje (esk. 1887. márc. 5.) gr. *Bethlen Margit* (szül. 1858. jan. 21.) Gyermekei:

a) *Judit* (szül. 1887.); férje gr. *Bethlen Ádám*.

b) *Zsuzsánna* (szül. 1888. febr.); férje gr. *Kendeffy Gábor*.

F) *Farkas* (1855—...); neje (esk. 1905. febr. 9.) *Ujvárossy Mária*.

Bánhidý, simándi, báró

A magyar *bároi* méltóságot 1875. okt. 5. báró *Bánhidý Albert*, 1876. jún. 30. pedig az örökös főrendiházi tagsági jogosultsággal testvére, báró *Bánhidý Sándor* nyerték. — Régi család, mely *Bánhidý Ferenc* és gyermekei személyében 1718. dec. 4. részesült címerújításban. — Az osztrák bárói rangot 1859. szept. 14. *Bánhidý Antal* kir. tanácsos, simándi birtokos kapta. — Tagjai közül *Albert* Csanádmegye alispánja, majd országgyűlési követ, 1865—67. a vármegye főispánja volt. *Stefónia* írónő, akinek több kötet történelmi regénye (»Iris papnője«, »Fehér asszony«, »Semiramis«) jelent meg. — Fiágon kihalt 1929-ben.

Címer: (mint a nemesi) kék mezőben zöld halmon egyszarvú mellső lábaival földre szegzett s csúcsán megkoszorúzott aranyos lándzsát tart; a pajzsfőben jobbról Nap, balról félhold; sisakdísz: 3 fehér toll; takaró: vörös-ezüst, kék-arany.

Leszármazás:

Antal (1781—1859.); neje keszlerfeldi *Keszler* Johanna. Gyermekai:

1. *Albert* (1807—1890.); 1875. báró. — Neje benedekfalvi *Luby* Stefánia (1816—1898.) Gyermekai:

A) *Béla* (1838—1890.); neje földéaki *Návay* Irma (1841—1893.) Gyermekai:

a) *István* (1863—1891.)

b) *Mária* (1865—1892.); férje (esk. 1885. máj. 4.) gr. *Bolza* Géza (szül. 1857).

B) *Antal* (1850—1929.); neje gurahonci *Remekházy* Józsa (szül. 1860.) Leánya:

Stefánia (szül. 1894. szept. 2.); a bajor Terézia-rend hölgye. Férje (esk. 1912. szept. 2.) gr. *Üchtritz-Amade* Emil (szül. 1875.)

2. *Sándor* (1824—1902.); kam.; 1876. báró. — Neje br. *Vay* Klára (1834—1905.)

Barco, báró

Indigena család. A magyar honfiúsításban 1793. okt. 16. *Barco* Vince (1718—1797.) báró, belső titkos tanácsos, lovassági tábornok részesült. Ez az ág azonban fiában 1809. kihalt. Osztrák bárói rangja 1762. máj. 3. kelt.

Nevezett 24 éven át Magyarország főhadparancsnoka s a 10. huszárezred tulajdonosa volt.

Unokaöccse, *Barco* Félix (1757—1829.) alezredes, 1794. a Mária Terézia-rendet kapta s 1795. osztrák bárói rangra emeltetett. Ebből az ágból 1903. jún. 25. báró *Barco* Ede szolgálatonkívüli százados nyerte a magyar bárói méltóságot, annak *Manaszty-Barco* Györgyre való egyidejűleges átruházása mellett.

A család spanyol eredetű.

Barkóczy,
szalai és tavarnai, báró

Vasmegyei eredetű család. Nevét a korábban Zalamegyében feküdt Barkóctól vette, melynek birtokában volt. Innen terjedt el a szomszédos megyékbe, sőt meszszebb vidékre is, mint például Zemplénmegyébe.

A *bároi* rangot 1631. máj. 18. *László* beregi alispán kapta. 1642-ben lovas-ezredessé neveztetvén ki, vitézül harcolt a svédek ellen. Utóbb beregi főispán volt. Fia, *Ferenc*, (megh. 1709. júl.) 1687. dec. 8. *grófi* rangra emeltetett. Királyi tanácsos, kállói várparancsnok, 1686. Zemplénmegye főispánja volt, 1689-ben pedig Magyarország alvezérévé neveztetett ki. Rákóczy Ferenc felkelésekor a kurucok foglyul ejtették, miután azonban sógora, *Károlyi Sándor* kuruc tábornok a fejedelem hűségére feleskette, Rákóczy tábornokká s a nemesi felkelés vezérévé nevezte ki; 1705. szolnoki kapitány. Fia, *Ferenc*, kuruc tábornok volt.

A családnak ez a grófi ága 1872. márc. 17. kihalt.

Az ifjabb ágazatból 1722. jan. 23. *Zsigmond* kir. táblabíró, zempléni alispán lesz *bárová*. Ez az ág napjainkig virágzik.

A kihalt grófi ágon *Ilona* (1833—1887.) gróf *Hadik Béla* (1822—1872.) neje volt. Fia, *Hadik Endre* gróf, mint az általa alapított hitbizomány haszonélvezője, 1887. júl. 17. engedélyt nyert a futaki és szalai gróf *Hadik-Barkóczy* kettős családnév viselésére. (A további adatokat l. a *Hadik*-családnál.)

A család tagjai közül még felemlítendők *Ferenc* (1710—1765.) előbb egri plébános, 1740. szepesi prépost, c. püspök, 1741. titkos tanácsos, 1743. a hétszemélyes tábla bírója, 1760. nyitrai püspök, 1761. esztergomi érsek. Ő vitte keresztül az érseki székek Nagyszombatból Esztergomba való visszahelyezését. — *László* (1791—1847.) székesfehérvári püspök. — Az újabb

családtagok közül *Sándor* (sz. 1857.) volt vallás- és közoktatásügyi minisztériumi miniszteri tanácsos; jelentékeny részt vett a katolikus mozgalmakban.

Batthyány, németújvári, herceg és gróf

Egyike legrégebb és legelőkelőbb főúri családainknak. Ősi fészke a mai Felsőörs volt Zalamegyében, első ismert őse pedig a XII-ik század derekán élt *Renold*. A *Batthyány* nevet *György* esztergomi várkapitány vette fel. miután 1398. adományba kapta Batthyány-t. — *Boldizsár* vasmegyei főispán, majd boszniai bán Mátyás királytól címerújító levelet kapott. Az adományozott ősi címert lényegében változatlanul használja máig a család.

A család fényét *Ferenc* vetette meg. Sopronmegye főispánja, királyi főlovászmester, a Dunántúli részek főkapitánya s a nádori felelőviteli törvényszék bírása volt; 1628. febr. 21. bárói rangot nyert. — A grófi rangot fia, *Ádám* (1609—1659.) kapta 1630. aug. 16. Két fia volt, kikben két ágra szakadt a család. Közülök Pál (1629—1674.) a grófi ágak az őse, míg másik fiának, *Kristóf-nak* (1632—1685.) unokái, *Károly* (1698—1772.) és *Lajos* (1696—1765.) 1764. jan. 3., illetőleg ugyanezen év febr. 27. római szent birodalmi hercegi rangra emeltettek s ez utóbbi a herceg *Batthyány-Strattmann* család ősevé lett. Ez a hercegi ág kihaltán, 1915. febr. gróf *Batthyány* László nyerte a hercegi rangot a *Batthyány-Strattmann* kettős családnév használatának engedélyezésével.

A család tagjai mindenkor kiváló szerepet játszottak az ország történetében s a legelőkelőbb állami és udvari méltóságokat viselték. Közülök röviden külön is meg kell emlékeznünk a következőkről.

Ádám (1609—1659.), aki 1630. grófi rangot nyert, királyi főasztalnok s dunáninneni főhadvezér volt. Ő alapította Németújvárott a Ferencrendiek kolostorát. —

Boldizsár (megh. 1590.) korának egyik kiváló törökverő tábornoka volt, aki 1578. Kanizsa mellett, 1580. pedig a gábornoki vár omladékánál fényes győzelmet aratott Skander bég felett. Felesége *Zrinyi Dóra*, *Zrinyi Miklós*, a szigetvári hős leánya volt, akitől a bárói rangra emelt *Ferenc* született. A család előnevét adó Németújvárt 1524. *Ferenc* (1497—1566.) tárnokmester, bán és főpohárnok kapta. A mohácsi ütközetben 3000 lovassal és 1000 gyalogos dandárral vett részt; 1527. Késmárk várát kapta Szapolyaitól, melynek birtokában Ferdinánd király is megerősítette. 1528-ban új királyi adományt kapott: Lipótvárat; kevéssel utóbb Szolnok vára is az övé. 1532-ben vitézül védte Sárvárt, 1563. pedig, Miksa király koronázásakor, mint a magyar mágnesságok legelőkelőbbje s köztük a legidősebb, széken vitetvén magát, tartotta a magyar szent koronát. — *József* (1727—1799.) előbb szombathelyi, majd pozsonyi prépost (1755.), 1759-ben erdélyi püspök, 1760. kalocsai érsek, 1776. esztergomi érsek, 1778. pedig bibornok. Ő koronázta meg II. Lipót és I. Ferenc királyokat. — Kiváló tagja volt a családnak *Ignác* (1741—1798.) erdélyi püspök (1780.) is. Sajtó alá rendezte a magyar egyházi törvények gyűjteményét s igen gazdag könyvtár-, érem-, régiség- és ásványgyűjteményt alapított (1781.) — *Károly* (1698—1772.), aki később a hercegi rangot kapta, számos háborúban vett részt s több alkalommal kitüntette magát. Erdemei elismeréséül tábornagygyá neveztetett ki. — *Kázmér* (1807—1854.) gróf alapította a bicskei volt csillagdát s készítette el és ingyen osztotta szét az első magyar földgömböt. Volt főispán, kormánybiztos s a délvidék védelmében nagy tevékenységet fejtett ki. 1849-ben, mint a Kis-Kúnság, Szeged, Szabadka és Zombor polgári és katonai kormányzója, részt vett *Perczel* bácskai hadi működésében. Később a *Szemerere*-minisztérium külügyminisztere lett, a szabadságharc

leverése után pedig Törökországba menekült s osztozott a kiutasított emigránsok sorsában. — *Lajos* (1696—1765.) Magyarország utolsó nemzeti nádora volt. A nevezetes 1741. szept. 11-iki országgyűlésen először ő ecsetelte a haza szomorú helyzetét. Az 1751. máj. 4-iki országgyűlésen választották nádorrá. — *Lajos* (1806—1849.) Magyarország első alkotmányos miniszterelnöke. 1840-ben a főrendi táblán mint az ellenzék szónoka lépett fel s főleg az 1843—44. évi országgyűlésen foglalt állást a bécsi politika ellen. Kezdetben ugyan Kossuth Lajos ellenfele volt, de 1847. mégis ő vitte keresztül, hogy Kossuthot Pest megye követévé válassza meg. 1848. márc. 17-én V. Ferdinánd miniszterelnökké nevezte ki. A szabadságharc leverése után a haditörvényszék 1849. okt. 5. kötél általi halálra ítélte, az utolsó éjszakan azonban öngyilkosságot kísérelt meg, minek folytán az ítéletet golyó általi halálra változtatták át. Emlékére 1927. a Szabadság-tér mellett örökmécszet állítottak fel.

A család újabb tagjai közül *Elemér* (szül. 1847.) jelentékeny érdemeket szerzett a hazai telivér lótényésztes terén. — *Ervin* (szül. 1877.) egyik vezetője volt az 1900-as években megindult ú. n. ideális anarchisták mozgalmának s kiadta a »Testvériség«, majd pedig a »Társadalmi forradalom« c. újságokat. Megalapítója volt a bögötei ú. n. szabad iskolának (1906.) — *Gyula* (szül. 1888.) jeles festőművész és grafikus. — *Tivadar* (szül. 1859.), előbb tengerészkapitány, majd Fiume képviselője, 1917-ben Öfelsége személye körüli miniszter, majd a Károlyi-kormányban belügyminiszter. — *Vilmos* (1870—1924.); 1900-ban nyitrai kanonok, 1904. utódlási joggal kinevezett segédpüspök; majd nyitrai püspök. 1919. febr. havában a csehek állásáról lemondatták. A pápa érseki címet adott neki.

A család grófi ágának őse — mint már említve volt — *Ádám* (1609—1659.) Ezt az ágazatot aztán

Ádám fia, *Pál* (1629—1674.) vezeti le napjainkig. *Pál* fia *Zsigmond* (megh. 1728.) kinek fiaiban három ágazatra szakad: *Ádám* (1697—1782.) az »élesdi« ágat, *Zsigmond* (1698—1768.) az ú. n. »Zsigmondi« ágat, *Imre* (1707—1774.) pedig a »pinkafői« ágat alapítják meg. Az »élesdi« ág kihalt; a másik kettő közül a »pinkafői« ágazatból 1915. gróf *Batthyány* László dr. (1870—1931.) lett herceggé, miután a *Kristóf* (1632—1685.) unokái (*Károly* és *Lajos*) által alapított hercegi ág *Ödön* hercegben fiágon kihalt. — *László* herceg kiváló szemorvos volt, aki Körmenden saját vezetése alatt álló kórházat tartott fenn.

Batthyány-Strattmann, németújvári, herceg

Batthyány Ádám gróf (1662—1703.) 1692. nőül vevén gróf *Strattmann* Eleonórárt, első szülött utódai, mint a gróf *Strattmann*-féle hitbizományi javak haszonélvezői, felvették a *Batthyány-Strattmann* kettős családnevet. *Ádám* fia, *Károly* (1698—1772.) tábornagy 1764. jan. 3. római szent birodalmi hercegi rangra emeltetett. Ágazata azonban fiaiban kihalt. A hercegi rang aztán ugyanazon év febr. 27. kiterjesztetett bátyjának, *Lajos* (1698—1765.) nádornak leszármazóira, szintén elsőszülöttségi jogon. Ágazata az 1826. nov. 20. született *Ödön* herceggel szintén elenyészett. — 1915. febr. gróf *Batthyány* László (1870—1931.), mint a hercegi hitbizomány haszonélvezője emeltetett hercegi rangra ugyan csak a kettős családnév viselésének engedélyezésével.

Beckers, westerstetteni, gróf

Pfalzi család. Nemessége 1729. szept. 13., lovagi rangja 1738. jan. 23. kurpfalzi bárói rangja 1742. júl. 1., birodalmi grófi rangja pedig 1790. szept. 24. kelt.

— A magyar honfiúsításban 1803. febr. 11. *Beckers* József tábornok részesült.

Az élő nemzedék őse *József* (1764—1840.) b. t. tanácsos és altábornagy.

Béldi, uzoni, gróf

Ósrégi székely család. Első ismert őse *Benedek* a XIV. század végén élt.

Legkiválóbb tagja *Pál* (az 1627. elhalt *Kelemen* fia) erdélyi tanácsúr volt. 1653-ban II. Rákóczy György főasztalnoka, 1655-től kezdve Háromszék főkapitánya, aki a fejedelemnek lengyelországi hadjáratában mint lovassági parancsnok vett részt. *Apaffi* Mihály alatt a fejedelmi tanács tagja. Később azzal vádoltatván, hogy titkon a fejedelemségre tör, *Apaffi* elfogatta. Kiszabadulván Törökországba menekült, de a Porta 1678. a Jedikulába (a Héttorony; Konstantinápoly egyik erődjének neve a Márvány-tenger partján; a török-magyar háborúk idején számos magyar sínylődött és veszett el börtönhelyiségeiben) záratta, hol 1679. vége felé meghalt.

A grófi rangot 1770. okt. 15. unokája, *József* (szül. 1714. jan. 14.) Fogaras-vidéki főkapitány kapta.

A család két ágon él. *József* fia *Vince* (1750—1829.), fia *Ferenc* (1799—1880.) fiai *Ákos* (szül. 1846.) és *Kálmán* (szül. 1851.) két ágon vezetik tovább a családot.

Beleznay, beleznai és pilisi, gróf

Somogy megyei eredetű család. Már a XIV. században bírta Beleznát, melyről előnevét is írja.

A bárói rangot 1800. okt. 30. *Beleznay* Sámuel (megh. 1818. júl. 5. Pilis) nyerte. Ugyanő részesült 1805. okt. 25. a grófi rang adományozásában is. Nevezett a katonai pályán kezdett szolgálni, de utóbb közigazga-

tási pályára lépett s a XIX. század elején Pest megye táblabírája volt.

Bellegarde, gróf

Savoyai eredetű család, melynek nemzedékrendje a XIV. század végén élt *Royel de Bellegarde*-ig vezethető vissza. A *grófi* rang adományozásában 1682. jún. 14., a magyar honfiúsításban pedig *Henrik* személyében 1831. febr. 22. részesült.

Nevezett *Henrik* gróf (1756—1845.) belső titkos tanácsos, tábornagy és államtitkár (1825.) volt. Részt vett az 1788. évi török háborúban s több más hadjáratban. Fiai közül *Ágost* (1795—1873.) b. t. tan., altábornagy folytatta a családot.

Benyovszky, benyói és urbanói, gróf

Egyike legrégebbi családainknak. Ősi fészke a Trencsén megyében fekvő Benyó és Urbanó, melyekre 1435. Zsigmond királytól nyert adománylevelet.

A grófi rangot 1778. ápr. 13. *Benyovszky* Mór francia brigadéros nyerte. Ágazata benne kihalván, 1792. nov. 22. testvére, *Emánuel* részesült a *grófi* rang adományozásában. Az ő ágazata napjainkig él. — 1902. máj. 14. *Benyovszky* Sándor gróf grófi rangja és címere átruháztatott *Benyovszky* Mórica és Rudolfra, az 1778. grófi rangra emelt *Benyovszky* Móricnak leányágon egyes leszármazóira.

A családból legnagyobb nevezetességre a fennebb említett *Benyovszky* Móric brigadéros tett. Született 1746. Verbón s alig volt 14 éves, amikor belépett a császári hadseregbe s a hét éves háborúban mint hadnagy több ízben kitüntette magát. Azonban nagyratörő természete miatt Lengyelországba kellett menekülnie, ahol egy lovascsapat élén hőiesen harcolt az oroszok ellen, de elfogták s Szibériába, majd Kamcsatkába deportálták. Itt

a kormányzó leányának, Afanáziának segítségével orosz száműzött társait szökésre szervezte meg s abban a pillanatban, mikor az összeesküvést már fölfedezték, levérén a kormányzót és öreit, a maguk által ácsolt hajón elmenekült, magával vivén Afanáziát is. Bolyongásai közben eljutott az akkor még ismeretlen Aleuti-szigetekre, majd Japánba, Formósába, Makao-szigetre, ahol Afanáziát elvesztette. Társainak száma is egyre apadt, míg végre mégis eljutott Ile-de-France szigetére, melynek kormányzója, Auguillon herceg megbízta, hogy Madagaskáron gyarmatot szervezen. 1774-ben meg is alapította itt Louisbourg városát s a bennszülöttek bizalmát teljesen megnyervén, 1776. királyukká választották. Néhány évre rá Mária Terézia királynőtől kegyelmet nyervén, visszatért s 1778. már vitézül harcol a bajor örökösödési háborúban, miért — miután előbb már francia bárói rangot nyert — 1778. *grófi* rangra emeltetett. — 1784. új expediciót szervezett Madagaskárba, de most már a franciák ellen, kik nem akarták elismerni királyságát. A bennszülöttekből s amerikai kalandorokból szervezett hadával azonban vereséget szenvedett s maga is elesett (1786. máj. 7. Agontzy mellett). Önéletrajza 1790. Londonban jelent meg; élettörténetének egész irodalma van.

Címer: (ösi) kék mezőben zöld hármás halom középsőjén álló koronán szarvaival felfelé fordított ezüst félhold, szarvain egy-egy arany csillaggal. — (Bővített grófi címer): négyelt pajzs-szívpajzszaal s a 3. és 4. mező között homorú ékkel, ebben kék mezőben koromára helyezett ezüst félhold, szarvain egy-egy arany csillaggal; az 1. vörös mezőben befelé fordult arany griff felémelt baljában kardot tart; a 2. ezüst mezőben jobbra fordított, koszorún átnyúló vörösruhás könyöklő kar kezében kék zászlót tart, melyen csillag van; a 3. mező mint a 2-ik, de a kar balra fordítva; a 4. ezüst mezőben vízen

úszó árbócos hajó; az ék kék mezejében 3 (2+1) arany lilium; grófi korona; 3 sisak; sisakdíszek: 1 (középső): arany-kékkel és kék-arannyal vágott 2 szárny között a koronából kiemelkedő 2 ezüst structoll előtt az ezüst félhold a 2 csillaggal; 2: a pajzsbeli griff növekvőleg befelé fordulva; 3: a könyöklő kar a zászlóval; az egész címert jobbról kék-arany balról vörös-ezüst palást veszi körül, melyben mint címertartó 2 kifelé fordult vadember gyökerestől kitépett egy-egy fát tart; jelmondat: »In adversis et prosperis.«

Leszármazás:

Sámuel; neje br. *Révay* Róza. Gyermekei:

1. *Móric* (1746—1786.); Madagaszkár királya; 1778. gróf. Neje *Hörsch* Zsuzsanna. Leányai:

A) *Róza*. — B) *Zsófia* (mh.); férje *Ocskay* Rezső. Ennek az *Ocskay* Rezsőnek fia volt *Ocskay* Rudolf, akinek neje *Scultéty* Mária, ez utóbbinak leánya, Erzsébet pedig *Benyouszky* Lajos neje volt. Fiai:

a) *Móric* (szül. 1872. ápr. 8.) és

b) *Rudolf* (szül. 1874. szept. 29.) 1902. grófi rangot nyertek.

Móric neje (esk. 1921. okt. 15.) gr. *Batthyány* Lujza (szül. 1897. júl. 7.) Gyermekei:

a) *Móric* (szül. 1924. jún. 9.)

b) *Pál* (szül. 1926. febr. 7.)

Rudolf nőtlen.

2. *Emánuel*; 1792. gróf. Neje br. *Kerekes* Judit. Fia *Zsigmond* (1798—1873.); neje (esk. 1843.) gr. *Draskovich* Ágnes (1802—1842.) Gyermekei:

A) *Sándor* (1838—...); neje kvassói *Kvassay* Mária (szül. 1856.)

B) *Béla* (1842—1878.); neje *Gindly* Mária (szül. 1844.) Fia:

Rudolf (szül. 1874. jan. 28.); neje (esk. 1897. júl. 10.) alapi *Salamon* Zsófia (szül. 1877.)

Benz, albkróni, báró

A magyar bárói rangot 1915. ápr. 16. báró Benz Ottó (megh. 1923. dec. 24. Szarvas) vezérkari alezredes kapta. Utóbb belső titkos tanácsos lett; neje (esk. 1904. szept. 4.) gróf Csáky Ilona (szül. 1878. szept. 4.) volt.

Berchtold, ungarschitzi, gróf

A magyar honfiúsítást 1751. okt. 1. Berchtold Antal, Ferenc és József grófok nyerték.

Régi tiroli család. Bővített címeradományban 1522. febr. 17., régi nemességének megerősítésében 1564. ápr. 5. részesült. Címereslevele bejegyeztetett 1594., majd pedig 1628. febr. 28-án. Birodalmi nemessége 1616. jan. 5., osztrák bárói rangja 1633. ápr. 25., birodalmi bárósága 1633. máj. 4., birodalmi grófi rangja pedig 1673. júl. 19. kelt.

Tagjai közül különösen felemlítendő Lipót gróf (szül. 1863.), aki 1907—1911. Szentpétervárott osztrák-magyar nagykövet, 1912. külügyminiszter lett, amely állásáról 1915. febr. havában lemondott. Utána — 1916. márc. havában — Károly király (akkor még trónörökös) főudvarmesterévé neveztetett ki.

Címer: négyelt pajzs; az 1. és 4. arany mezőben befelé fordult vörös karmú, csőrű és tarajú fekete sas; a 2. és 3. vörös mezőben két oldalt egy-egy ezüst harántpólyától kísért, a mező felső széléig érő fekete ék, melyben hármás zöld halmon befelé fordult koronás két-farkú oroszlán felemelt jobbában kardot, baljában pedig gömbölyű közepén csúcsban végződő szűrő pajzsot tart; grófi korona; 3 sisak; sisakdíszek, 1: az oroszlán növekvőleg, takaró: fekete-arany, vörös-ezüst; 2: a sas, balra fordulva, takaró: fekete-arany; 3: zárt szárny pár, melyek közül az első fekete egy arany, a hátulsó vörös

pedig egy ezüst harántpólyával van vágva, takaró: vörös-ezüst; jelmondat: *Virtuti et Fidei*.

A család őse az 1673. grófi rangra emelt *Mátyás Ernő* (1632—1678.) Fia *Ferenc* (1664—1720.) volt, akinek *Ferenc Antal* (1691—1722) és *Ádám Ignác* (1701—1786.) nevű fiaiban két ágra szakadt a család. *Ferenc Antal* unokáiban ismét két ágra oszlik a család, melyek közül az egyiknek őse *Lipót* (1759—1809.), a másiké pedig *Károly* (1761—1813.) — Lipót ágán *Lipót* (szül. 1863. ápr. 17. Wien) belső titkos tanácsos, külügyminiszter volt. Felesége (esk. 1893. jan. 25. Budapest) gróf *Károlyi Nandine* (szül. 1868. szept. 4.) volt palotahölgy. Gyermekei:

a) *Alajos* (szül. 1894. ápr. 21. Buchlau).

b) *Béla* (szül. 1895. máj. 13., megh. 1906. jan. 16.)

c) *Zsigmond* (szül. 1900. ápr. 4. Peresznye.)

Ádám Ignác ága unokája, *Antal* fiaiban szintén két ágra oszlott: *Antal* (1798—1875.) és *József* (1799—1840.) ágazataira.

A család csehországi ágának őse *Károly Gusztáv* (1761—1843.)

Berényi, karancsberényi, gróf

Régi család, mely címereslevelét 1431. márc. 12. Zsigmond királytól kapta s mint ilyen, egyike a legrégebbi magyar címeradományoknak.

A hagyomány szerint őse *Bertalan*, nógrádi várjobbágy volt, akinek fiait István ifjabb király 1266. nemesi kiváltságokkal ruházta fel.

A bárói rangot 1655. júl. 29. *György* nyitrai alispán s a vármegyének 1634—1638. országgyűlési követe kapta. A grófi rangot először *Imre* kapta 1700-ban, majd *Györgynek* legifjabb fia, ugyancsak *György* s felesége, báró *Ujfalussy Klárától* született gyermekei 1720. ápr. 5. emeltettek grófi rangra.

A család két ágon sarjadzott le. Az ú. n. »bodoki és karancsberényi« ágnek megalapítója *György* (a grófi rangot nyert *György* atyja), a másiké, a »beckói« vagy »trencsényi« ág őse pedig *György* testvére, *Pál*. Amaz kihalt. Az utóbbi ágnek egyetlen élő férfitagja *János*.

Címer: arany mezőben ezüst koronán ülő, balra fordult term. színű mókus mellső lábaiban mogyorót tart; a pajzs felső bal szögletében csillag; sisakdísz: a mókus; takaró: fekete-arany.

Leszármazás:

Imre gróf felesége gr. *Zichy* Borbála volt., akitől *Zsigmond*-nak báró *Jászy* Klárától született hasonló nevű fia gr. *Pongrácz* Juliannát (megh. 1829.) vette nőül. Fia *János* (1794—1868.) volt; felesége (esk. 1823. febr. 12.) érkeserői *Andrássy* Teréz (1800—1876.), kitől gyermekei:

1. *Leó* (szül. 1829. jan. 29. Székesfehérvár, megh. 1886. febr. 16. Bp.); felesége (esk. 1870. júl. 14.) *Berghoffer* Paula (1841—1919.); fia:

János (szül. 1873. máj. 4. Fiume); felesége, 2-ik (esk. 1911. máj. 6. Bp.) *Török* Irma (szül. 1875. márc. 1. Bpest.)

2. *Gizella* (szül. 1830. máj. 2., megh. 1895.); férje, 1. adamóczi *Ambró* Mór. 2. gr. *Vécsey* Ágost (megh. 1879.)

3. *Johanna* (szül. 1824. ápr. 24. megh. 1910.); férje, 1. adamóczi *Ambró* Mór; 2. gr. *Vécsey* Ágost (1910.)

Az ősrégi családot tehát ma már csak egyetlen tagja, *János* gróf képviseli.

Bethlen, bethleni, gróf

Az apanagyfalusi *Apaffy* családdal közös eredetű ősrégi erdélyi család. Az *Apaffy* család eredetét *Aba* *Sámuel* nejéig, *Szent István* királyunk nővéréig viszi fel.

aki férje halála után állítólag *Cornes* Vilmos francia grófhoz menvén nőül, öt fiúgyermeknek adott életet. Ezek egyikétől, Bethlentől származtatják a két (iktári és bethleni) *Bethlen* családot s az *Apaffy*-akat. Mindkét család a XV. század óta nagy szerepet játszott Erdély történetében. Az »iktári« ágból *Gábor* (1580—1629.) és *István* (megh. 1648.) Erdély fejedelmei voltak; 1866 azonban kihalt. A »bethleni« *Bethlen*-ek a XVII. században négy kancellárt adtak az erdélyi fejedelemségnek, ú. m. *János*-t, *Farkas*-t, *Elek*-et és *Miklós*-t.

A »bethleni« ág őse *Jakab* a XIII. század második felében élt. Hatod izbeli unokája, *Gergely* Albert király idejében Belső Szolnokmegyében építtette Bethlen várát. Ágazata azonban kihalt s a családot testvére, *Miklós* vezeli tovább. Fia *Márk* felépíttetvén Keresdet, a család egy ideig innen írta nevét, miután Bethlen sokáig nem is volt a család kezén. *Gergely* ágazata ugyanis kihelván, a vár *Miklós* veje, *Patócsy* *Miklós* kezére került, aki után aztán még sok kézen ment át, míg végre 1678. ismét a család birtokába került. *Miklós* unokái közül *Elek* erdélyi vajda (1461.) és *Balás* Ulászló király kamarása folytatják tovább a családot. *Elek* ágazatán *Farkas* (1639—1679.) titkos tanácsos, Erdély kancellárja, jeles történetíró volt. Testvére, *György* fogarasi főkapitánynak. Leányai közül *Kata* az utolsó erdélyi fejedelem, *Apaffy* Mihálynak felesége lett. Harmadik testvérük *Elek* volt, aki 1667-ben *Apaffy*-néval egyességre lépett, hogy ha a fejedelem magtalanul halna el, az özvegy ebesfalvi, almakeréki, katonai, gálfalvi udvarházaikat s egyes birtokrészeiket élete végéig megtarthatja s jószágait 16 ezer forintig elzálogosíthatja. *Apaffy* aztán valóban magtalanul halván el, birtokait *Farkas*nak *Lajos* nevű fia meg is kapta.

A család másik ága *Balázs*-tól vezet le. Ezen az

ágon *János* (1613—1678.) játszott jelentékeny szerepet Erdély történetében. Amidőn II. *Rákóczy* György 1657. Lengyelországba ment, őt tette meg Krakkó parancsnokává. Később (1659.) kancellár, 1662. pedig Fejérmegye főispánja lett.

A bárói rangot 1693. márc. 1. *Sámuel* kapta, míg a grófi rang adományozásában 1696. febr. 23. *Miklós* (1642—1716.) részesült. Még 20 éves sem volt, mikor beutazta Német-, Francia- és Angolországot. *Apaffy* Mihály alatt máramarosi főispán, 1689-től kancellár. Ő szerkesztette a Lipót-féle diplomát (I. Lipót királynak az az oklevele, melylyel 1691. a Magyarországhoz ismét visszacsatolt, de külön kormányzott Erdély kiváltságait biztosította), amiért a grófi rangot nyerte. Később vizálya keveredvén a bécsi udvarral, 13 évig raboskodott. Politikai és történeti művei mellett kiváló becsesel bír önéletrajza. Ugyanezen évben — 1696. júl. 19. — *Sámuel* lesz gróffá, 1697. márc. 21. pedig *Gergely* fia *Ferenc* s rokonai *László* és *Elek* nyerik a grófi rangot. Végül 1697. nov. 13. *János* kapja a grófi méltóságot.

A család kiválóbb tagjai közül röviden meg kell még emlékezni a következőkről.

András gróf (1847—1898.) Szebenmegye főispánja, 1890—1894. földművelésügyi miniszter volt. Ebbeli működésében az ő nevéhez fűződik a felvidéki állami erdőbirtokokon a nyaralóhelyek létesítése. — *István* gróf (szül. 1874. okt. 3.) 1921. ápr.-tól — 1931. aug.-ig) miniszterelnök. Jogi tanulmányai végeztével gazdasági oklevelet is szerzett a magyaróvári Gazdasági Akadémián. Beutazta egész Európát s járt Észak-Amerikában is. Visszaérkezvén külföldi utazásaiból, átvette 10 ezer holdas erdélyi birtokának kezelését, birtokát azonban később lefoglalta a román kormány és felosztotta. Képviselői működését az ellenzéki padsoron kezdte meg.

A magyar béke delegáció egyik főmegbízottja volt s a delegáció memorandumának Erdélyre vonatkozó részét az ő vezetése és irányítása mellett állították össze. — *Katu* grófnő (1700—1759.) előbb gróf *Haller* László, utóbb gróf *Teleki* József neje, rendkívül jószívű s a tudományokat kedvelő úrnő volt, aki maga is írt vallásos munkákat s megírta önéletrajzát. — *Margit* grófnő, (szül. 1882.) *Bethlen* István gróf miniszterelnök neje; novellái és szépirodalmi dolgozatai napilapokban és folyóiratokban jelentek meg, de önálló kötetek is jelentek meg tőle. Színdarabját bemutatták Milanóban, Londonban és Budapesten. — *Miklós* gróf (1831—1899.); 1848-ban honvédszázados, majd Egressy tanítványa s Bolnai név alatt többször fellépett a Nemzeti Színház színpadján s vidéken. Két drámát, költeményeket, elbeszéléseket, stb. is írt. — *Olivér* (1825—...); 1848/49-iki honvédalezredes. Szerkesztette a »Honvéd« c. katonai hetilapot s az első magyar katonai naptárakat.

A grófi diplomák mind az ősi címer-t erősítik meg: kék mezőben ötször hajlott, cölöpszerűen állított koronás ezüst kígyó szájában keresztben arany országalmát tart; sisakdísz: cölöpösen állított zöld szárú vörös rózsza, két oldalt egy-egy zöld levéllel; takaró: kék-arany.

A család a következő ágakon virágzik:

I. Az 1696. febr. 25-iki grófi ágazatnak őse *Miklós* (1642—1716.) belső titkos tanácsos, kancellár. Ezen az ágon *István* (szül. 1874. okt. 8.) ny. m. kir. miniszterelnök.

II. Az 1697. márc. 21-iki egyik grófi ágazatnak őse *Elek* kancellár.

III. Az 1697. nov. 13-iki grófi ágazatnak őse *János*.

Az 1696. júl. 19-iki ágazat fiágon kihalt s az 1697. márc. 21-iki ágának másik két ágazata szintén elenyészett.

Biedermann, turonyi, báró

A magyar bárói rangot 1902. máj. 13. »turonyi« lovag *Biedermann* Rudolf szentegáti földbirtokos kapta.

A lovagi rangot a »turonyi« előnévvel 1860. márc. 25. *Biedermann* Simon (1804—1864.), az Osztrák Nemzeti Bank igazgatója nyerte. Fia *Róbert* (1849—1906.) 1903. szept. 9. osztrák bárói rangra emeltetett. A család 3 ágon virágzik: az osztrák bárói, a magyar bárói s harmadik testvérük, *Ottó* ágán nemesi ágon.

Bissingen és Nippenburg, gróf

Sváb eredetű régi család, melynek első ismert őse a XIV. század végén élt *Berchtold*. Birodalmi bárói rangja 1647. jún. 14. kelt. A birodalmi grófi rangot *József Ferdinánd* és *József Cajetán* kapták 1746. aug. 5. nevüknek a *Nippenburg* családnévvvel való egyesítése mellett.

Blanckenstein, gróf

A magyar honfiúsítást 1792. jún. 26. *Blanckenstein* Ernő báró s unokaöcscsei, *Henrik* és *Keresztély* nyerték. Grófi rangja 1796. máj. 7. kelt.

Ernő gróf, belső titkos tanácsos, lovassági tábornok s a 6-ik magyar huszárezred tulajdonosa volt.

Blomberg, báró

Westfáliai eredetű ősrégi család. Birodalmi nemesége 1668. jún. 22., birodalmi bárói rangja pedig 1670. máj. 15. kelt. Magyar honfiúsításban az 1687. évi 29. t.-cikkkel részesült. A magyar bárói rangot 1902. nov. 4. báró *Blomberg* Lajos, ny. százados, gardánfalvi lakos kapta.

Boemelburg, báró

Hesszeni eredetű család. Első ismert őse Bobbo de *Boemelburg* a XII. század első felében élt. Több ágon virágzik. A magyarországi ágból a *bárói* méltóságot 1908. nov. 12. báró *Boemelburg* József ny. lovas-százados nyerte.

Boeriu, polichniai, báró

A *bárói* rangot, mint a Mária Terézia-rend vitéze, 1918. szept. 6. *Boeriu* János vezérőrnagy nyerte.

Ugyanő részesült 1917 .okt. 13. a magyar nemesség adományozásában is.

Bogát, kostanjevaci és pinosi, báró

A *bárói* rang adományozásában 1918. okt. 17. *Bogát* István gyalogsági tábornok részesült. A magyar nemességet 1913. ápr. 12. kapta.

Bohus, világosi, báró

A *bárói* méltóságot 1895. jún. 25. *Bohus* Zsigmond, László és István nyerték.

A család nemessége 1755. nov. 24. kelt.

Bolza, gróf

Milánói eredetű régi család, melynek nemzedékrendje a XV. században élt *Gergely*-ig vezethető vissza.

A család két ágon élt. Mindkét ágnek őse *József* (1790—1862.), akinek gr. *Batthány* Annától (1782—1854) született *Péter* (1824—1881.) fiai *József* (szül. 1852.) és *Géza* (szül. 1857.) a család egy-egy ágazatát alapították meg. A fiágon már kihalt ágazat birodalmi

grófi rangja 1761. aug. 3. kelt; a másik ágból 1709. dec. 30. *Antal-Péter* nyerte a bárói rangot. Nevezett alezredes s a Mária Terézia-rend vitéze volt. — 1791. ápr. 28. magyar honfiúsításban is részesült. Ugyanő 1808. júl. 19. lett gróffá.

Bombelles, de la motte Saint-liée-i, gróf

Régi francia eredetű család, mely a XVIII. század vége felé származott át Ausztriába.

A magyar honfiúsításban 1845. márc. 27. *Bombelles* Henrik és Lajos grófok részesültek, majd pedig *Henrik* fiai: *Márk* és *Károly* személyében 1880. dec. 12. magyar grófi rangot is nyert.

Bornemisza, kászoni, báró

Erdélyi eredetű család. Megalapítója *János*, 1708. csiki főkirálybíró, majd alkancellár, 1721. főkormány-széki tanácsos, belső titkos tanácsos, 1735. főkormány-széki elnök, aki 1717. bárói rangot nyert. Eredeti neve *Kászoni* volt s a rangemeléskor kapta a *Bornemisza* nevet.

Nevezett *János*-nak két fia volt: *Ignác* (megh. 1770.) tordai főispán és *Pál* (mh. 1770.) csiki főkirálybíró, akik a családnak két ágát alapították meg.

A családból báró *Bornemisza* Gábor cs. és kir. kamarás bárói rangja, előneve és címere 1907. jún. 22. átruházott *Thyssen-Bornemisza* Henrikre.

Bottlik, apáthi-kéri, báró

A bárói rangot 1917. okt. 5. *Bottlik* István földmívelésügyi miniszteri államtitkár kapta.

A család címerlevele 1646. ápr. 25. kelt; kihirdette 1647. Nyitra megye. A nemesség szerző *Imre* Érsekújvár ostrománál (1663.) mint lovaskapitány mű-

ködött. Nagyvalkházai részbirtokaira és Apáthi-Kérire birtokadományt nyert.

Az adományozott előbb országgyűlési képviselő volt, 1917. pedig államtitkárrá neveztetett ki, mely állásáról a forradalom kitörésekor lemondott. 1922-ben a nemzetgyűlés tagjává választatott, később pedig országgyűlési képviselő lett.

Címer :kék mezőben zöld földön ágaskodó egyszarvú; bárói korona; 3 sisak; sisakdíszek, 1. könyöklő vörös ruhás kar kardot tart; 2. jobbról kék-ezüsttel, balról kék-arannyal vágott 2 szárny között a pajzsbeli egyszarvú növekvőleg; takaró: kék-arany; pajzstartók: 2 arany griff.

Leszármazás:

István (szül. 1879. Tibolddaróc); ny. földművelésügyi államtitkár. Neje (esk. 1917. dec. 19. Budapest) *Jovanovits* Stefánia. Gyermekei:

1. *István* (szül. 1919. szept. 30. Budapest, megh. 1922. júl. 10. Tibolddaróc).

2. *György* (szül. 1924. jún. 1. Budapest).

3. *József* (szül. 1925. jún. 25. Budapest).

Burián, rajeci, gróf

A *grófi* rang adományozásában 1918. máj. 11. báró *Burián* István (1851—1922.) külügyminiszter részesült.

A család címereslevelét 1604. Rudolf királytól kapta.

Az adományozott előbb stuttgarti, majd athéni követ, két ízben közös pénzügyminiszter volt; 1905—1906. közös külügyminiszter, majd Czernin bukása után a volt monarchiának újból közös külügyminisztere.

Cavriani, gróf

Mantuai eredetű család. Bárói rangja 1620. okt. 14., birodalmi *grófi* rangja pedig 1636. dec. 1. kelt. A magyar honfiúsítást 1659. (131. t.-c.) *Cavriani* Frigyes nyerte. II. Ferdinánd császár özvegyének, mantuai Gonzaga Elenóranak, majd pedig Ferdinánd császár nejének volt a főudvarmestere.

Cebrián, gróf

Spanyol eredetű család, melyből VI. Károly császárral gróf *Cebrián* Paschalis ezredes jött be Magyarországra, a magyar honfiúsítást azonban csak unokája, József kérte 1807. márc. 10. s azt 1827. utóbb nevezettnek *Antal* nevű fia kapta meg.

A család férfiágon az 1901. febr. 19. elhalt gróf *Cebrián* Istvánnal kihalt. Nővére, *Cebrián* Róza szalatkői *Hubay* Jenő hegedűművésznek neje, akinek neve a *Hubay-Cebrián* kettős névvel átruházott *Andor* és *Tibor* nevű gyermekeire.

Címer: négyelt pajzs; az 1. és 4. arany mezőben 5 zöld fügefalevél 2—1—2 elrendezésben; a 2. és 3. kék mezőben zöld földön koronával fedett stilizált fügefát két oldalt egy-egy koronás arany oroszlán tartanak; grófi korona; pajzstartó: kifelé tekintő 2 oroszlán.

Leszármazás:

Paschalis, ezredes; neje *Laspier* Franciska. Fia:

Gáspár (mh. 1790.), ezredes; neje br. *Révay* József. Fia:

József; fia:

Antal vezérőrnagy; neje br. *Messnit* Jozéfa (1787—1883.) Gyermekei:

1. *Ferenc* (1817—1875.); neje br. *Erggelet* Mária (1827—1883.)

2. *László* (1823—1900.); kam., volt országgyűlési képviselő. Neje (esk. 1856. jún. 4.) báró *Révay* Róza (sz. 1830. aug. 2.) Gyermekei:

A) *Mária* (szül. 1865. jan. 30.); férje röjtöki *Bene Ferenc* ezredes.

B) *István* (1868—1901.); neje (esk. 1895. jan. 17.) br. *Vécsey Magda* (sz. 1873. nov. 24.)

C) *Róza* (sz. 1870. júl. 6.); férje (esk. 1894. júl. 6.) szalatnyai *Hubay Jenő* (sz. 1858.) hegedűművész. Fiai:

a) *Hubay-Cebrián* Andor (sz. 1898. dec. 11.)

b) *Hubay-Cebrián* Tibor (sz. 1900. febr. 4.)

Chotek, gróf

Ósrégi, cseh eredetű család. Már 858. említés van tőve róla, amikor a jelenlegi rakonici kerületben állt Chotek nevezetű várát a családnak több más várával együtt ostromolják.

A család már a XIV században két ágra szakadt, a chotkowi s a wognini ágakra, mely utóbbi ágazat azonban kihalt.

Bárói rangja 1556. júl. 11. kelt, melyet I. Lipót császár 1702. febr. 6. *Vencel* részére megerősít. Ugyanő nyeri 1723. máj. 13. a cseh grófi s 1745. okt. 4. a római szent birodalmi grófi rangot is.

1755. jan. 15. *János* az Enns feletti, 1765. nov. 19. pedig az Ennsen aluli osztrák hercegségnek tartományi örökös főajtónállói méltóság, *Rudolf* pedig szintén ez idő tájt az örökös cseh főzústkamarási méltóság (mindkettő országzászlósi méltóság volt) adományozásban részesült. A magyar honfiúsítást 1766. okt. 31. *János* gróf (1749—1824.) nyerte.

A családból *Zsófia* grófnő (szül. 1868. márc. 1. Stuttgart), *Ferenc-Ferdinánd* trónörökös neje, *Hohenberg* hercegnő, férjével együtt 1914. jún. 28. Sarajevóban merénylet áldozata lett.

Crenneville, gróf, 1. Folliot, de Crenneville-Poutet, gróf

Csáky, kőrösszegi és adorjáni, gróf

Főrangú családaink között is egyike a legrégibb s történelmi szereplését tekintve, legelőkelőbb családainknak. A szakadatlan leszármazás a XIV. században élt Peleskei *László*-ig vezethető vissza, akinek *István* nevű fia szerezte meg a keresszegi és adorjáni várakat, melyektől előnevét vette.

A családi birtokok nagy részét *Miklós* szerezte meg s ő a család hatalmának a megalapítója is. 1396—1401. temesi ispán, később több ízben erdélyi vajda, 1408-ban a Sárkány-rend adományozásában részesült.

A *grófi* rang adományozásának idejére nézve nincsenek biztos adataink. Állítólag 1560. (1550-ben?) történt, az eredeti diploma vagy annak csak hiteles másolata azonban nincs meg. Tény azonban, hogy *László* fia *István* (szül. 1603. máj. 3. Regeteruszka) már mint gróf nyeri 1638. a Szepesmegye örökös főispáni méltóságát. A család grófi rangja aztán 1778. márc. 27. átíratott.

Az ősi *címer*: kék mezőben nyakánál levágott s itt vérző, szakállas tatárfej, prémes süveggel, melynek csúcsa hátrafelé csüng; sisakdísz: a tatárfej; takaró: kék-arany, vörös-ezüst.

A családnak számos kiváló tagjai közül csak az alábbiakról emlékezünk meg.

Albin gróf (1841—1913.), 1867—1888. Szepesmegye örökös- és valóságos főispánja, litkos tanácsos, 1888—1894. vallás- és közoktatásügyi miniszter, 1900. a volt főrendiház elnöke. Az ő nevéhez fűződnek a polgári házasságról s a zsidó vallás egyenjogúsításáról szóló törvények. Aranygyapjas vitéz, 1912. tárnokmester volt. — *György* (1677—1745.) tábornagy; részt vett a törökök és franciák elleni háborúban, 1741. pedig a

nemesi felkelőknek volt a vezére. — *Imre* (1672—1732.) előbb egri kanonok, majd váradi püspök, 1717. pedig bibornok — *István* (1603—1662.), akinek hasonnevű apja erdélyi főkapitány s az erdélyi katolikus párt feje volt, Erdélyben telepedett le, ahol Bethlen Gábor fejedelem Kolozsmegye főispánjává nevezte ki (1625.), később Szendrő várának főkapitánya (1633.), majd Szepesmegye főispánja lett; 1644. tárnokmester. Amidőn megkapta 1636. a Szepesföld örökös ura és Szepesmegye örökös főispánja címet, 85.000 forintért adományba kapta Szepesvárat is a hozzá tartozó 123 községgel együtt. — Fia, ugyancsak *István* (1635—1699.) Beregmegye főispánja, szatmári és felsőmagyarországi főkapitány, 1687-től országbíró. Három nejétől 25, sőt Lehóczky szerint 27 gyermeke született, kiktől a jelenlegi élő nemzedék is származik. — Egy harmadik *István* (1669—1729.), 1712. királyi pohárnok. — *János* (megh. 1795.), *György* tábornagy fia, 1765. koronaőr. 1772-ben a szepesi 16 városnak Magyarországhoz való visszacsatolása alkalmával királyi biztos, tárnokmester, majd országbíró. — *Károly* (szül. 1852.) 1880. esztergomi plébános, 1885. pozsonyi, 1889. esztergomi kanonok, 1895. címzetes püspök. 1900. váci püspök lett; belső titkos tanácsos volt. Sokat áldozott templomokra, iskolákra, egyházi és jótékony célokra. — *Károly* (szül. 1873.), lovassági tábornok és honvédelmi miniszter volt, amely állásáról 1929. év végén lemondott. — *László* (1820—1891.) Szepesmegye főispánja, majd kormánybiztos. Lőcsén saját költségén fegyvergyárat létesített; Világos után külföldre menekült s amikor 1852. hazajött, elfogták, halálra ítélték, azonban kegyelmet kapott. Belső titkos tanácsos (1880.) és országgyűlési képviselő volt. — *Miklós* (1698—1757.); 1737. váradi püspök, 1747. kalocsai, 1751. pedig esztergomi érsek. Nagy érdemei vannak a köznép okta-

tásügye körül. — *Tivadar* (1798—1855.); buzgó pártfogója a XIX. század elején fejlődő magyar színészetnek s 1831—33. igazgatója a kassai színháznak s a Nemzeti játékszíni tudósítás c. színi kritikai lap kiadója. 1846-ban Szepesmegye főispánja.

Az élő ágazat őse *István* (1635—1699.), akinek fiaiban — Zsigmond és György — két ágazatra szakadt a család. Zsigmondnak *János* nevű unokája fiaiban ismét 3 ágazatra szakadt szét. Az egyiknek őse *József* (1782—1848), akinek felesége gróf Rhédey Teréz volt; a másiké (Jánosnak második nejétől) *Zsigmond* (1805—1873.); a harmadiké pedig *János* (1807—1879.) A most említett Zsigmond gyermekei közül *Zsigmond* és *Hippolyt* grófokat I. örgróf *Csáky-Pallavicini* alatt. *János* (1807—1879.) ágazata él. — *István* (1635—1699) fia *György* (1677—1742.) ága unokája, *Emánuel* (1765—1825) fiaiban négy ágra oszlott, melyeknek ősei *Tivadar* (1789—1855), *Emánuel* (1802—1876.); *Agost* (1804—1883) és *Rudolf* (1808—1807.)

Csáky-Pallavicini,

kőrösszegi és adorjáni, örgróf

Örgróf *Pallavicini* Roger (1814—1874.) nejének gróf *Vay* Euláliának (1812—1873.) gróf *Csáky* Zsigmonddal (1805—1873.) kötött korábbi házasságából született két fiát, névszerint az 1842. máj. 1. született gróf *Csáky* Zsigmondot s az 1844. jún. 27. született gróf *Csáky* Hippolitot örökbefogadván, nevezettek 1876. ápr. 9. engedélyt nyertek a *Csáky-Pallavicini* kettős családnév s az örgrófi cím és címer viselésére.

Csávossy, csávosi és bobdai, báró

A bárói rangot 1904. nov. 16. *Csávossy* Gyula torontálmegyei nagybirtokos és gyermekei, 1911. máj. 6. pedig fivére, *Csávossy* Béla és gyermekei kapták. —

A magyar nemesség adományozásában 1867. júl. 1. atyjuk, *Csávossy Ignác* torontálmegyei nagybirtokos részesült.

Csekonics,

zsombolyai és janovai, gróf

A *grófi* rang adományozásában 1864. dec. 9. *Csekonics János* (1804—1880.) belső titkos tanácsos részesült.

A család nemessége 1753. jan. 29. kelt. Az adományozott *Pál*, a kőszegi kerületi tábla ügyvédje volt. Az előnevek adományozása 1833. jún. 30. történt.

Cumin, báró

A *bárói* rang adományozásában 1917. aug. 17. *Cumin Artur* tartalékos hadnagy, a Mária Terézia-rend vitéze részesült.

Czartoryski, herceg

Ösrégi lithván dinasztia-család. Az 1785. jún. 9. kelt legf. elhatározással minden tagja viseli a hercegi címet.

A magyar indigenátust 1808. ápr. 8. *Ádám* herceg nyerte. Nevezett tábornagy volt. Fia *Ádám György* (1770—1861.), részt vett Koszciuszko szabadságharcaiban.

Czekelius, rosenfeldi, báró

Erdélyi szász család, melynek egyik ága *Czekelius Mihály* nagyszabeni bíró személyében 1722. nov. 3. magyar nemességet nyert. — Férfiágon kihalt.

Egy másik ágból *András* titkos tanácsos, az erdélyi udvari kancellária tanácsosa, utóbb erdély tartományi főbiztos 1794. nov. 4. *bárói* rangra emeltetett. Ez az ág kihaltván, 1865. szept. 23. a bárói méltóság

átruháztatott rosenfeldi *Czekelius* Lajos Károly osztrák pénzügyminisztériumi osztályfőnökre, 1867. jún. 10. pedig címerbővítésben részesült. A magyar bárói rangot 1912. dec. 5. *Czekelius* Lajos báró bécsi lakos nyerte.

Cziráky, dénesfai és cziráki, gróf

Ósrégi család a Vezekény nemzetségből, melynek leszármazása a XIII. század közepén élt Pálig (Pouca) vezethető vissza. Ősi birtokai Sopronmegyében voltak s ma is ott birtokos. Nevét a XIV. század végén egyik birtoka után vette fel.

A bárói rangot 1630. apr. 5. *Mózes* királyi személynök, korának egyik legjelesebb jogtudósa szerezte meg, míg a grófi rangot 1723. febr. 21. *József* kapja.

A család kimagasló alakjai voltak a fennebb már említett *Mózes* ítélőmester, a határvizsgáló választmány tagja, majd a felebbezések felülvizsgálatára kiküldött országgyűlési bírák egyike. — *Antal* (1772—1852.) országbíró, a Curia elnöke; 1839/48. államminiszter, közjogi író; 1836. aranygyapjas vitéz, miután előzőleg a m. kir. udvari kamara elnökévé, belső titkos tanácsossá, a Szent István-rend középkeresztesévé neveztetett ki. Nagy buzgalommal művelte a tudományokat is. — *János* (1818—1884.) 1854. a pesti kerületi főtörvényszék elnöke, 1867-ben aranygyapjas vitéz, belső titkos tanácsos volt. — Élő tagjai közül 1920/21. jelentékeny szerepet játszott *József* gróf (szül. 1883.); 1917. Sopronmegye főispánja s 1920. Nyugatmagyarország kormánybiztosa.

Dániel, szamosújvárnémethii, báró

Örmény származású főrangú család. Őse *Tódor*, *Jeremiás* és *Pál* szamosújvári kereskedők, akik 1725. júl. 3. magyar nemességet nyertek.

A bárói méltóságot az örökös főrendiházi tagsági

jogosultsággal 1896. nov. 5. *Dániel* Ernő (1843—1923). kereskedelmi miniszter kapta.

Daniel!

Dániel, vargyasi báró

Régi székely család. Leszármazása visszavezethető az 1396. Nikápolynál harcolt *Balázs*-ig, akinek fia, *Péter* 1444. Várnánál esett el. *Mihály* 1621. új adományt nyert többek között Vargyason bírt kuriájára.

Fiaiban két ágra szakadt a család: *János* a kihalt olasztelki, *Ferenc* pedig a ma is élő vargyasi ágak az őse. Ez utóbbi 1624. Vargyasszék királybírája.

A *bírói* rangot a »de *Dániel* et vargyasi« előnévvel 1737. dec. 5. *István*, 1751. febr. 14. *Lőrinc*, 1912. febr. 13. pedig *Gábor* ny. főispán nyerik. Az előbbeni két ág kihalt.

Degenfeld-Schomburg, gróf

Sváb eredetű család, melynek története a XIII. század végéig nyúlik vissza. — Birodalmi bárói rangja 1625. jan. 27., birodalmi *grófi* rangja pedig 1716. ápr. 13. kelt. A *Schomburg* nevet *Kristóf Márton* porosz kir. államminiszter csatolta nevéhez, lévén neje a herceg *Schomburg* család utolsó tagja. — A magyar ingenátust 1810. febr. 8. *Degenfeld-Schomburg* Miksa Keresztély gróf nyerte.

Címer: vágott és kétszer hasított pajzs közép- és szív-pajzs-szal; ez utóbbiban kék mezőben ezüst sas; a közép pajzs négyelt: az 1. és 4. kék pajzsláb felett vörössel és ezüsttel négy kockára osztva; a 2. és 3. vörössel és ezüsttel a felső balsarókból haránt vágva, benne zöld papagáj arany nyakkarikával; a nagy pajzs, 1. és 6. ezüst mezőben fekete pajzs, melyben kis aranygyűrű, csillag formájára 8 lilomos pálcával körülvéve (Cleveland-kerék); a 2. vörös mezőben fehér lovon arany páncé-

los lovag felemelt jobbában vivóbárdot tart; a 3. és 4. vörös mezőben 6 (3—2—1) alul kerek ezüst pajzsocská; az 5. fekete mezőben 3 (2—1) egyenlő szárú ezüst kereszt (a szív pajzs a Degenfeld, a középpajzs a Stammheim, a nagy pajzs a Schomburg család címere) jelmondat: Quo fata vocant.

Leszármazás:

Miksa (1766—1816.), kam., b. t. tan. Neje (esk. 1800. okt. 8.) gr. *Teleki* Anna (mh. 1841. márc. 1.)
Gyermekei:

1. *Ottó* (1801—1849.)
2. *Imre* (1810—1883.)
3. *Pál* (1814—1880.)

I. *Ottó* ágazata:

✓ *Ottó* (1801—1849.), erdélyi kormányzó tanácsos. Neje (esk. 1840. okt. 31.) gr. *Teleki* Augusztá (1813—1876.) Gyermekei:

✓ 1. *Lajos* (1843—1922.), b. t. tan., volt főispán Neje (esk. 1866. jún. 26.) *Desseffy* Ilona (szül. 1843. márc. 26.) Gyermekei:

✓ A) *Augusztá* (szül. 1877. nov. 2.); férje (esk. 1899. nov. 6.) gr. *Csáky* László (mh. 1909. okt. 22.)

✓ B) *Katalin* (szül. 1879. júl. 20.)

✓ C) *Kristóf* (szül. 1881. aug. 22.); neje (esk. 1907. ápr. 27.) br. *Gerliczy* Margit (szül. 1886. jún. 27.) Gyermekei:

- a) *Anna* (szül. 1908. febr. 25.)
- b) *Ilona* (szül. 1912. szept. 10.)
- c) *István* (szül. 1916. júl. 23.)
- d) *Kristóf* (szül. 1921. jan. 20.)

✓ D) *Miklós* (szül. 1882. dec. 6.); neje (esk. 1908. okt. 12.) br. *Harkányi* Ilona (szül. 1889. okt. 30.) Gyermekei:

a) *Margit* (szül. 1909. júl. 18.); férje (esk. 1928. nov.) gr. *Berchtold* László.

b) *Johanna* (szül. 1912. márc. 6.)

c) *Mária* (szül. 1922. máj. 11.)

E) *Ilona* (szül. 1884. dec.); férje (esk. 1908. ápr. 29.) gr. *Degenfeld-Schomburg* Konrád (sz. 1875. máj. 16.)

F) *Ludovika* (szül. 1887. febr. 19.); férje (esk. 1911. nov. 4.) gr. *Ambrózy* Lajos (sz. 1868.)

2. *József* (1847—1927.); neje (esk. 1870. máj. 18.) szilasi és pilisi *Szilassy* Mária (1849—1892.) Gyermekai:

✓A) *Ottó* (szül. 1872. jún. 7.); *Johannita*-lovag. Neje (esk. 1895. máj. 19.) jeszenici *Jankovich* Mária (sz. 1874. febr. 6.) Gyermekai:

a) *Nándor* (szül. 1912. jún. 21.)

b) *Klára* (szül. 1915. okt. 16.)

c) *Ottó* (szül. 1921. máj. 16.)

✓B) *Anna* (szül. 1875. febr. 16.); férje (esk. 1896. ápr. 26.) kászonjakabfalvi *László* Elemér.

C) *Mária* (szül. 1876. dec. 25.); férje (esk. 1898. dec. 22.) *Strada* Gyula (mh. 1920. febr. 28.) őrnagy.

II. *Imre ágazata:*

Imre (1810—1883.), a tiszántúli ev. ref. egyház főgondnoka. Neje (esk. 1834. jún. 23.) bökönyi *Beck* Paula (1815—1856.) Gyermekai:

1. *Gusztáv* (1835—1896.); neje (esk. 1868. dec. 1.) gr. *Karacsay* Molánia (sz. 1846. júl. 6.) Gyermekai:

A) *Imre* (szül. 1869. nov. 9.); neje (esk. 1922. júl. 21.) *Kis Erzsébet*.

B) *Pál* (szül. 1871. jan. 24.) *Johannita*-lovag.

C) *Paula* (szül. 1875. dec. 18.); férje (esk. 1911. máj. 20.) gr. *Waldeck* Frigyes.

2. *Anna* (1836—1925.); férje (esk. 1855. szept. 3.) hg. *Odescalchi* Gyula (mh. 1895. szept. 29.)

3. *Ilona* (1839—...); férje (esk. 1860. júl. 21.)

borosjenői *Tisza Kálmán* (mh. 1902.) miniszterelnök.

4. *Berta* (szül. 1843. márc. 3.); férje (esk. 1868. szept. 14.) br. *Podmaniczky Géza* (mh. 1923. aug. 26.)

III. *Pál ágazata:*

Pál (1814—1880.); neje (esk. 1837. szept. 14.) gr. *Degenfeld-Schomburg Matild* (1812—1851.) Gyermekei:

A) *Mária* (szül. 1840. febr. 1.); férje (esk. 1877. dec. 15.) péchújfalusi *Péchy Mihály* (mh. 1899. dec. 10.)

B) *Sándor* (1841—1922.); neje (esk. 1882. júl. 1.) br. *Wesselényi Teréz* (1860—1924.) Fia:

Miksa (szül. 1884. febr. 24.); neje (esk. 1920. ápr. 29.) gr. *Teleki Erzsébet* (szül. 1896. nov. 18.) Gyermekei:

a) *Sándor* (szül. 1922. jún. 12.)

b) *Pál* (szül. 1924. máj. 23.)

A család többi ágazatai Magyarországon nincsenek honfiúsítva.

Dercsényi, dercsényi, báró

A család ősi fészke — állítólag — Délmagyarország, eredeti neve pedig *Fejér* volt, melyet a mohácsi vész után a Szepességre történt átszármazásakor cserélt fel a *Weiss* névvel s mint ilyen nyert nemességet 1687. szept. 27. A nemességszerzőnek *János* nevű fia 1792. királyi adományba kapván *Dercsény* helységet, nevét *Dercsényi*-re változtatta. Nevezett igen kiváló férfiú volt; 1782. Zemplén megye főorvosa, de csakhamar Munkácson telepszik le, melynek vidékén timsót találván, annak kibányászására tíz évi szabadalmat kapott. Fia *János* (szül. 1802.) 1836. a temesi kamarai igazgatóság elnöke volt.

A bárói rangot 1839. márc. 21. *Dercsényi Pál* és *János* testvérek kapták.

Dessewffy, cserneki és tarkeői, gróf

Ősrégi család, melyről okmányaink már a XIII. században megemlékeznek, amikor is a szlavoniai Csernek várának birtokában volt. Kiváló tagja *János* 1525. pozsegi főispán, ugyanezen évben II. Lajos királytól címerújító levelet kapott, 1558. pedig Tarkő várát kapta adományba. A családnak egyik tagja, *Miklós*, a XVII. század elején Franciaországba költözik s ott XIV. Lajos királytól grófi és pairi rangot kapott. Utódai Lyon vidékén élnek. Egyik unokája, *Károly* visszatért Magyarországra s grófi rangját Sáros megye hirdette ki.

A magyar bárói rangot 1666. *Ferenc* kapta. A grófi rang adományozásában az ő ágából származott *József* altábornagy részesült 1754. dec. 20. Ez az idősebb ág kihalt. — 1763. szept. 20. *Henrik* és gyermekei nyerik a bárói rangot. Ez az ág is elenyészett. — Az 1756. báróvá lett *Sámuel* sárosi főispán 1775. márc. 17. emeltetett grófi rangra.

A család tagjai közül különösen felemlítendők a következők:

Arisztid (1802—1849.), a szabadságharc tábornoka és vértanúja. Fiatalon a katonai pályára lépett, melyből 1838. mint kapitány vonult nyugalomba. A szabadságharcban előbb ezredes, 1849. jún. 1. pedig tábornok. Világosnál fogságba jutott s 1849. okt. 6. Aradon, mint a 13 vértanú egyike, kötél általi halált szenvedett. — *József* (1771—1843.) 1795. a szabolcsi felkelő sereg kapitánya, majd pedig Sáros (1802.), Zemplén (1805., 1807.) s Szabolcs megye (1811. és 1825.) országgyűlési követe. Az irodalom terén is működött. — *Aurél* (1846—1928.) a Magyar Földhiteiintézet s az Országos Gazdasági Egylet volt elnöke, belső titkos tanácsos, a Főrendiház v. elnöke, országbíró volt.

Dezasse, de Petit-Verneuille, gróf

Belga eredetű család. Hazánkban a XVIII. század közepén Pozsony megyében tűnik fel.

A magyar grófi rangot 1812. okt. 8. *Dezasse* Antal és Ferenc nyerték.

Diészegi, deési, báró

Erdélyi eredetű család. Ősi fészke Deés. Őse *Péter* a XVII. század közepén élt. Unokája *Mihály* (1712—1744.) kir. táblai ülnök, 1744. nov. 13. bárói rangra emeltetett.

Az élő családtagok őse *Antal*, akinek fiai, *Géza* (1834—...) és *Béla* (1835—...) két ágon vezették le a család leszármazását.

Dirsztay, dirsztai, báró

A család korábbi neve *Fischl* volt. A nemességet 1884. szept. 3. *Fischl* Gutmann budapesti nagykereskedő kapta. A családból aztán *László* és *Béla* budapesti lakosok 1889. ápr. 15. kelt legf. engedéllyel nevüket *Dirsztay*-ra változtatták, *Dirsztay* László tiszteletbeli török főkonzul pedig 1905. nov. 30. bárói rangra emeltetett, annak *Dirsztay* Bélára való egyidejűleges kiterjesztése mellett.

Dóczi, németkeresztúri, báró

A bárói rangot 1900. márc. 13. *Dóczi* Lajos (1845-1919.) közös külügyminiszteri osztályfőnök kapta. Ugyanő részesült 1878. jún. 8. a magyar nemesség adományozásában is.

Nevezett a magyar irodalom terén is jelentékeny részt vett. Lefordította Goethe *Faustját*; a »Csók« c. vígjátékával az Akadémia Teleki-díját nyerte el; további

művei (történelmi színművei és társadalmi vígjátékai) színpadi sikert is arattak. Az irodalomnak minden ágában dolgozott magyar és német nyelven. Németre fordította Madách »Ember tragédiáját«.

Draskovich, trakostyáni, gróf

A dalmát Suadich nemzetségből származó igen régi család. Öse János a XIII. század elején élt s részt vett II. András király kereszteshadjáratában. A belső villongások idején a király pártján teljesített hűséges szolgálatai jutalmául kapta a hudinai és cettinai grófságot. Fiai, *Miklós* és *Márton* e birtokaik után »de Cettina«, illetőleg »de Hudina« írják magukat. — IV. Béla király alatt a tatárok ellen harcolnak; jutalmul 1245. a szlavoniai Viscucz vidékét kapják adományba. Márton utódairól nincs tudomásunk; a családot Miklós folytatja tovább, akinek fia András 1299. a tinio (most Knin) grófságot nyerte.

A *Draskovich* családnevet először András fiai: Péter, Pál és János kezdik felvenni. Állítólag atyjuk emlékére történt, tehát a szláv Andrasch névből az első magánhangzó elhagyásával s a horvát családneveknél anynyira szokásos *vich* szótag hozzákapcsolásából állt elő. Közülük *Pál* 1320. scardonai püspök volt. A család gazdagságának alapját András vetette meg, aki 1325. nőül vette gróf Tragurio Pál bán leányát, Helénát, akivel nagy vagyonhoz jutott, ágazata azonban kihalt.

Péter I. Lajos király lovas hadvezére volt, számos ütközetben vett részt, míg maga is elesett Trevisonál. Ugyancsak kiváló katoná volt fia, *Miklós* is, aki szintén részt vett I. Lajos királynak számos külföldi hadjáratában s hűséges szolgálatai elismerésül Szlavoniában a bilinai uradalmat kapja adományul (1836.). Fia: *János* Comes in Cettina, Clissa, Rama, dominus Bislina« Zsigmond király alatt fejtett ki érdemes szolgálatakat.

Fiai, Pál, Miklós és Gáspár; közülük *Pál* és *Miklós* igen előkelő szerepet játszottak az ifjú László király udvarában s 1452. márc. 5. az osztrák úri rendbe vették fel. *Gáspár* Corvin Mátyás hadvezére; sok győzelmet aratott a törökök felett s főleg Jajca ostrománál tüntette ki magát. Fia *Bartholomeus* (megh. 1538.) egymás után vesztí el birtokait, mind török kézre kerülnek, míg végre más nem marad vissza nagy vagyonából, mint egyetlen egy kardja, melyet oly gyakran használt a törökök ellen. Fiai György, Gáspár és János.

György (1515—1587.) 1585. primás. Testvére, *János* lovasezredes 1566. Szigetnél esett el a törökök elleni harcokban. — A családot *Gáspár* vezeti tovább. II. Miksa királytól adományul kapja Trakostyánt, mely ma is a család kezén van s a nagyszerű várkastélyban őriztetik a család levéltára is. Fiai voltak György, János és Péter. — Péter »baro de Trakostyan« szintén jeles katona volt. Fia *Gáspár* »baro in Traskotyán et Luttenburg« 1631. szept. 7. grófi rangot nyert.

Péter fivére *János*, kamarás, titkos tanácsos, lovas-tábornok, akit 1592-ben II. Rudolf császár egész családjával együtt *bároi* rangra emelt, s még ugyanebben az évben tárnokmester, majd Creutz várának parancsnoka, 1596. pedig horvát bán. Fiai közül *Miklós* udvari kamarai tanácsos, egész családjával együtt 1626. jún. 26. felvétetett az osztrák úri rendbe, utóbb pedig *grófi* rangra is emeltetett. — *György* (megh. 1650. Wien); 1628. pécsi, 1631. váci, 1635. győri püspök. — *János* szintén a harcmezőn szerzett nevének és családjának dicsőséget; 1640. horvát bán, belső titkos tanácsos, 1646. pedig nádor. Miután pedig egyes főurak szemére vetették, hogy Magyarországon nincs birtoka, III. Ferdinándtól 200 ezer forintért zálogba kapta az óvári uradalmat s részt kapott a revistyei uradalomból is.

A család tagjai közül még külön kell megemlékez-

nünk *József* grófról (1716—1765.), a kiváló katonáról, aki táborszernagy volt. Legfényesebb sikerei Aussig városának felszabadításához s Olmütz ostromához (1758.) fűződnek.

Címer: kétszer vágott és kétszer hasított pajzs; az 1. és 9. zöld mezőben koronán ágaskodó vörös oroszlán felemelt jobbában kardot tart; a 2. és 4. arany mezőben koronás fekete sas; a 3. és 7. vörös mezőben cölöpösen állított páncélos kar hátrafelé lenyúló kardot s tollas nyilat tart; a kardot jobbról csillag, balról arany félhold kísérik; az 5. mezőben arany koronából kinövő koronás griff jobbában kék golyót tart; a 6. és 8. kék mezőben koronás griff; 3 sisak; sisakdíszek, 1: koronás fekete sas, takaró: vörös-ezüst, kék-arany; 2: vörös oroszlán jobbában kardot tart, takaró: kék-arany; 3: könyöklő páncélos kar kardot és nyilat tart; takaró: kék-arany.

Leszármazás:

Az élő nemzedék őse *Gáspár* (1569.), akinek fia *János* lovastábornok, ezé *János* (1602—1648.) nádor ennek fiai pedig *Miklós* (mh. 1687.) és *János* (mh. 1692.) voltak. Miklós ágazata kihalt: a leszármazást a táborszernagy folytatta. Fia *János* (1697—1733.) szintén táborszernagy és horvát bán (1732.) volt. Az ő fia *József* (1716—1765.) táborszernagy, ezé *Ferenc* (1750—1817.), ezé *József* (1773—1818), ezé *György* (1805—...) és *Károly* (1806—1855.), akik két ágon vezették tovább a család leszármazását.

György fia *Tivadar* (1818—1850.), akinek *Thomcovich* Amáliától született fia

Tivadar (1850—1906.); neje gr. *Chyszów-Romer* Felicia; gyermekei:

1. *Sándor* (1876—1913.); neje maixdorfi *Krieger* Anna.

2. *Ivía* (szül. 1876. dec. 31.); neje 1; (esk.

1912. júl. 22.) gr. *Pongrácz* Karola, 2: (esk. 1928. ápr. 5.) gr. *Batthyány* Mária. Leánya:

Mária (szül. 1929. febr. 9.)

3. *Margit* (szül. 1881. febr. 14.); férje (esk. 1913. nov. 15.) galánthai *Balogh* Károly (eltűnt a világháborúban.)

Károly ágazata:

Károly (1806—1855.) fiai közül Iván, Pál, József és György vezetik tovább a családot.

I. *Iván* (1844—1910.); neje (esk. 1871. máj. 3.) gr. *Erdödy* Júlia (1847—1901.) Fia:

Iván (szül. 1878. márc. 1.); neje 1: gr. *Lützw* Nóra, 2: *Thuilliéres* Klaudina. Gyermekei 1. nejétől:

A) *Erzsébet* (szül. 1914. jan. 20.)

B) *Péter* (szül. 1916. ápr. 2.)

II. *Pál* (szül. 1846. ápr. 7.); neje gr. *Festetics* Mária. Gyermekei:

A) *Dénes* (1875—1909.); neje hg. *Montenuova* Júlia. Leánya:

Mária (szül. 1904. márc. 8.)

B) *Erzsébet* (szül. 1877. márc. 11.); férje gr. *Erdödy* Sándor.

C) *Pál* (szül. 1884. márc. 23.); neje gr. *Salm-Reifferscheidt-Raitz* Erzsébet. Gyermekei:

a) *Pál* (szül. 1921. aug. 20.)

b) *Károly* (szül. 1923. jan. 20.)

c) *Sándor* (szül. 1925. márc. 17.)

III. *József* (1849—1912.); neje gr. *Cavriani* Ida (1858—1905.) Gyermekei:

A) *Erzsébet* (szül. 1881. márc. 24.)

B) *György* (szül. 1894. márc. 26.)

IV. *György* (1856—1897.); neje gr. *Wrbna* Paula (1857—1923.). Gyermekei:

A) *György* (szül. 1885. márc. 17.); neje br. *Stillfried* Gabriella. Gyermekei:

- a) *Ödön* (szül. 1912. ápr. 1.)
- b) *Matild* (szül. 1915. jan. 21.)
- c) *Mária* (szül. 1917. nov. 29.)
- d) *György* (szül. 1919. júl. 5.)
- e) *Károly* (szül. 1925. júl. 23.)
- B) *Rudolf* (szül. 1893. júl. 12.)

Duka, kádári, báró

A bárói rang adományozásában 1816. júl. 17. *Duka* Péter és Illés s néhai testvérük, Miklósnak fiai Péter és István részesültek. — A család nemessége 1792. júl. 26. kelt. Kapta *Duka* Mihály eszéki kereskedő s testvére Miklós.

Kimagasló tagja volt a családnak a fennebb nevezett *Péter*, utóbb táborszernagy, a 39. gyalogezred tulajdonosa.

Edelsheim-Gyulai,

marosnémethii és nádaskai, gróf

Hesseni eredetű család. Birodalmi bárói rangja 1706. dec. 31. kelt. Kapta *Seifert* János György kurmainzi belső titkos tanácsos és hanau-mützenbergi tartományi elnök. Ugyanő részesült 1673. dec. 12. a »von Edelsheimb. előnévvel a birodalmi nemesség adományozásában is.

Gróf *Gyulai* Ferenc táborszernagy 1866. okt. 16. örökbefogadván báró *Edelsheim* Lipótot, utóbb nevezett ugyanazon év nov. 20. engedélyt nyert nevének a *Gyulai* névvel való egyesítésére.

A magyar bárói rangot 1882. jan. 4. báró *Edelsheim-Gyulai* Lipót, a grófi rangot pedig 1906. júl. 1. nevezettnek hasonló nevű fia kapta.

Id. *Edelsheim-Gyulai* Lipót báró (1826—1893.) a szabadságharc idején *Windischgrätz* alatt Magyarország

ellen küzdött. Az 1859. évi olasz háborúban főleg a solferinói és magentai csatákban tüntette ki magát. 1863-ban tábornok, 1869. lovassági főfelügyelő, 1874. lovassági tábornok és magyarországi főhadparancsnok lett Budapesten. — Fia, *Lipót* gróf (1863—1928.) egyik alapítója volt az Országos Gyermekvédő Ligának, melynek nemes céljaiért tetemes anyagi áldozatokat is hozott. Belső titkos tanácsos s a felsőház tagja volt.

Eichhoff, báró

A magyar honfiúsítást 1844. jún. 24. *Eichhoff* József báró nyerte.

Nevezett belső titkos tanácsos, a hannoveri Guelfrend lovagja, a cs. kir. udvari kamara elnöke volt. Az 1838. évi nagy árvíz után beállt kereskedelmi pangás megszüntetése s Pest város felvirágozása körül élénk tevékenységet fejtett ki.

Osztrák *bárói* rangja 1836. szept. 17. (1837. júl. 25.) kelt.

Eltz-Kempenich, strombergi, gróf

Mozelvidéki régi nemes család, melynek grófi rangja 1733. nov. 9. kelt. — A magyar honfiúsításban 1741. jan. 4. *Fülöp* és *Anzelm Kazimir* grófok részesültek. Utóbb nevezett a mainzi és trieri választófejedelem belső titkos tanácsosa volt. Fia, *Imre* 1771. máj. 10. adományt nyert a vukovári uradalomra s a Szerémi örökös főispáni cím adományozásában részesült.

Eötvös, sárvári, báró

A bárói rangot 1867. márc. 6. *Eötvös* József és gyermekei kapták. *József* báró, ny. hétszemélynök bárói méltóságában 1874. ápr. 27. megerősített. — A család címereslevele 1757. júl. 18. kelt.

Eperjesy, szászvárosi és tóti, báró

A bárói rangot 1909. márc. 2. Eperjesy Albert belső titkos tanácsos, kamarás, rendkívüli követ és meghatalmazott miniszter kapta.

A család nemessége 1702. márc. 24. kelt.

Erba-Odescalchi, l. Odescalchi, herceg**Erdödy,**

monyorókeréki és monoszlói, gróf

A család eredete okmányilag III. Béla király idejére vihető vissza: egy 1187-ből való okmány már megemlékezik egy *Dyonisius Bakoch de genere Erdewd*-ről, aki »jam clarus homo fuit«.

Róbert Károly király idejében 1319-ben szerepel egy *Magister Nicolaus, filius Erdewd*, mint kecskési várnagy, Küküllő vármegyében. (Capitulum Transylvaniae, anno 1319. III. 3.)

A galgóczi levéltárban levő, 1459. évben Budán kelt nemesi címerlevélben Mátyás király Franciscus Bakoch ab Erdewd fiának, *Bálint* titeli apátnak címert adományozott, egy másik, ugyancsak Mátyás királytól 1489. évben Bécsben kelt nemesi címerlevél pedig *Erdődi Bakoch Tamás* esztergomi érsek, Magyarország primása, bibornok és konstantinápolyi patriarchnak, testvéreinek és unokatestvéreinek adományozta a magyar nemességet. *Tamás* érsek II. Ulászló és II. Lajos király alatt (akit ő koronázott meg) különösen magas egyházi méltóságot és politikai tekintélyt szerzett magának, úgyhogy az 1513. évben elhalálozott II. Gyula pápa után az új pápaválasztáson erdewdi Bakoch Tamás is néhány szavazatot nyert. Ő tőle származnak azok a nagy uradalmak és várak (Monyorókerék, Jánosháza, Somliovár, Császárvár, Monoszló, Varasd, Diánvára, Szarvasd, Körmend

és Vörösvár), amelyek halála (1521.) után unokafivére, Erdődy Péterre — mint az Erdődy grófok tulajdonképeni törzsatyjára — szállottak. Ez az *Erdődy Péter* (venetianus) már 1511. évben mint »liber baro de Eberaw (Monyorókerék) említetik, amely monyorókeréki uradalmat Bakoch Tamás 1496. évben szerezte meg eberawi Elderbach Jánostól. *Péter* híres hadvezér volt II. Lajos, Zápolyai János és I. Ferdinánd királyok alatt és részt is vett Erdődy Simon, zágrábi püspökkel jól fegyverkezett lovascsapattal a mohácsi csatában (1526.), ahol Erdődy Farkas és Péter — dictus Tompa — hősi halált haltak, a fenti Péter és Simon pedig elmenekültek és Zápolyai pártjára állottak. Péter azután Vas és Zala megye főispánja és főkamrás lett. Meghalt 1547-ben Velenczében, ahová a heves természetű Péter (ignitus) fiával kitört adáz viszálykodása miatt második nejével (Puchhaim Dorottyával) elköltözködött. Az 1525. évben a velencei doge által felvétellett a velencei nobile-k sorába.

Fia *Péter* is jeles hadvezér volt, aki szép eredményvel harcolt a törökök ellen (1553. és 1565.). Horvát bán is volt. Édesatyjával történt kibékülés után egy Szt. Ferenczrendi zárdát építtetett Okics-ban (Horvátországban). Mint monyorókeréki báró és monoszlói (Mons Claudii) gróf II. Miksa császár által 1565. okt. 11. birodalmi *grófi* rangra emeltetett, sőt 1566. birod. hercegi rangot is nyert. A kitüntetést azonban már nem élvezhette, mert a következő évben meghalt.

Péter fiai: *Tamás* és *Péter* részére II. Rudolf császár Prágában 1580. febr. 26-án birod. *grófi* rangjukat megerősítette és családi címerüket bővítette. *Péter* ága (vagyis az ifjabb ág) a harmad fokban azonban kihalt; *Tamás* ága (vagyis az öregebb) napjainkig virágzik.

Tamás 1604-ben II. Rudolf császár megbízásából Budán vezette Báthori Zsigmond és Bocskay István erdélyi fejedelmekkel a béketárgyalásokat. — A család

1607. márc. 24-én a »Varasd vármegye örökös főispánja és Varasd várának örökös főkapitánya« címet nyerte, amely cím a család női tagjaira is átszállott. Mátyás király idejében többször nádor-jelölt, majd főtárnokmester volt.

Gyermekei közül *János* egri püspök (1613—1624.); *István* szirmai püspök volt; *Zsigmond* horvát bán, főkamrás és tábornok volt; *Kristóf* kir. főkamrás és az aranygyapjas-rend lovagja.

Nevezetes tagjai voltak még a családnak *László* (1677—1736.) nyitrai püspök, magy. udvari kancellár, Nyitra vármegye főispánja, valóságos titkos tanácsos, aki a nyitrai püspöki székházat a Rákóczi-ostromok után fényesen helyreállította és kibővítette; *György Lipót* (1680—1759.) kir. országbíró, koronaőr, valóságos belső titkos tanácsos, magy. kamarai elnök, Bars vármegye főispánja és az Árva és Lietavai uradalmak igazgatója, aki a francia háborúban is résztvett, III. Károly királytól 1720-ban megkapta 240.000 forintért a Galgóczi-Pöstyéni uradalmat egész tartozékaival, amelyekből családi hitbizományt alapított.

Unokája. *József* (1754—1824.) kancellár, miniszter, kir. főasztalnokmester, aranygyapjas vitéz és nyitrai főispán, akit I. Ferenc császár- király 1803. évben galgóczi várában meglátogatott.

Megemlítendő még *Zsigmond* fia: *Sándor* (1802—1881), aki az első magyar felelős minisztériumban (1848.) Őfelsége körüli miniszternek volt kiszemelve, de e megbízást nem fogadta el. Vépi várában levő könyvtárát, kép- és műgyűjteményét értékes újabb műtárgyakkal bővítette. Kir. főlovászmester, zászlósúr és valóságos belső titkos tanácsos volt.

Végül *Ferencz* (1830—1906.) v. b. t. tanácsos, a Lipót-rend lovagja és a bajor szt. György-rend nagykeresztese. Vép-Bakófai és Vép-Szöllös-Peczöli uradal-

maiból másodszülöttségi családi hitbizományt alapított, s nagy pénzügyi áldozatok árán megépíttette (1874—1878.) Pozsonytól Lipótvárig a vágvölgyi vasutat, amelyet 1879. évben a magyar állam vett át és építtette ki Zsolnáig. Világhírű pöstyéni iszapfürdőjében katonai kórházat építtetett és több modern gyógyépületet emeltetett.

Címer (1580. évi): négyelt pajzs szív-pajzssal, melynek vörös mezejében arany fél-kerékből term. színű szarvas nő ki (Bakócz-címer); az 1. arany mezőben koronás fekete sas; a 2. és 3. kék mezőben 2 ezüst hullámos pólya, melyek közül a középsőben 2 arany csillag lebeg; a 4. arany mezőben faragott kövekből rótt fehér várfal 3 ormú toronnyal; grófi korona; 3 sisak: sisakdíszek, 1: koronás fekete sas, takaró: vörös-arany; 2: két fekete és arany strucctoll között balra forduló, cölöpösen állított páncélos kar kardot tart, takaró: fekete-arany; 3. két kék és vörös strucctoll között a kar arany zászlót tart, takaró: kék-vörös.

Leszármazás:

A család őse az 1565. grófi rangra emelt ooooo horvát bán. Egyik utóda, *Kristóf* (mh. 1621.) két fia — *György* és *Gábor* két ágon vezetik tovább a családot. György tárnokmester volt, akinek unokája *Sándor* (1670—1727.) két fiút hagyott maga után, *Lászlót* (1693—1751.) és *Lajost* (1694—1752.)

László ágazata napjainkig ekképpen vezet le:

Fiai közül *Miklós* (1719—1757.) és *János* (1733—1806.) folytatták tovább a családot. Miklós ágán *Ferenc* (1830—1906.) fiaiban két ágra szakadt a családnak ez az ágazata. Köztük *Imre* (1854—1925.) belső titkos tanácsosnak gr. *Migazzi* Irmától (1854—1923.) született gyermekei:

1. *Ilona* (szül. 1883. febr. 15.); férje (esk. 1906. febr. 15.) gr. *Hardegg* János (1876—1917.)

2. *Mária* (szül. 1884. máj. 22.)

3. *Vilmos* (szül. 1887. szept. 17.); követségi attaché.

Imre testvére *Sándor* (szül. 1865. aug. 24.), a pápai Szilveszter-rend nagykeresztese; neje gr. *Draskovich Erzsébet* (sz. 1877. márc. 11.) Gyermekei:

1. *Ferenc* (szül. 1901. márc. 3.)

2. *Péter* (szül. 1902. máj. 20.)

3. *Pál*. (szül. 1904. febr. 2.)

4. *Mária* (szül. 1905. febr. 26.)

5. *Iloa* (szül. 1917. szept. 10.)

János (1733—1806.) horvát bán; neje 1: gr. *Széchenyi Mária*, 2: gr. *Pálffy Teréz*. Gyermekei közül *Sándor* (1766—1823.); neje gr. *Pálffy Amália*.

Fia:

János (1847—1878.); neje (esk. 1867. júl. 20.)

báró *Zornberg Irma* (1842—1891.) Gyermekei:

1. *Tamás* (1868—1918.); neje báró *Rast Teréz*.

Fia:

Jenő (szül. 1902. jún. 12.)

2. *Leó* (szül. 1869. aug. 29.)

3. *Kálmán* (szül. 1873. jan. 24.)

4. *Mária Terézia* (szül. 1878. júl. 30.); férje (esk. 1901. máj. 5.) br. *Gussich Zsigmond* (elv.).

György ágazata:

György (1785—1869.) Fiai:

1. *István* (1813—1896.), aranygyapjas vitéz, belső titkos tanácsos, főistálló-mester. Neje (esk. 1835. jan. 15.) br. *Müller-Hörnstein Jusztina* (1817—1845.) Fia:

Gyula (1845—1917.) belső titkos tanácsos; neje (esk. 1885. febr. 24.) gróf *Széchenyi Emilia* (1866—1928.) Gyermekei:

1. *Tamás* (szül. 1886. júl. 1.)

2. *Lajos* (1890—1926.)

II. *Lajos* (1814—1883.); neje (esk. 1841. máj.)
Raymann Johanna (1809—1897.) Fia:

György (1843—1925.), neje 1: (esk. 1873. okt. 25.) *Baltazzi Sarolta* (1856—1875.); 2: (esk. 1894. ápr. 30.) *Scott Júlia*. Gyermekai:

1-től: 1. *Karolina* (szül. 1874. nov. 1.); neje (esk. 1894. jún. 11.) br. *Mandat Vilmos*.

2-től: 2. *Johanna* (szül. 1897. ápr. 22.); férje (esk. 1918. okt. 8.) gr. *Pálffy-Duan József*.

3. *Franciska* (szül. 1899. nov. 17.)

III. *Károly* (1816—1864.); neje (esk. 1845. ápr. 22.) gr. *Kolowrat-Krakowsky Julia* (1823—1907.) Gyermekai:

1. *Rudolf* (1846—...); neje (esk. 1881. okt. 1. wartinbergi *Drasche Lujza* (1853—1924.) Fia:

Rudolf (szül. 1883. okt. 25.)

2. *Valéria* (szül. 1850. szept. 17.); neje (esk. 1870. okt. 25.) herceg *Odescalchi Artúr* (mh. 1925.)

3. *Julianna* (szül. 1847. szept. 11.); férje (esk. 1871. máj. 2.) gr. *Draskovich Iván* (mh. 1901.)

Eszterházy, galánthai, herceg és gróf

Ugy régi származását, tagjainak történelmi szereplését, mint vagyoniát tekintve, főrangú családaink között is az első helyen áll. Leszármazása a XII. század második feléig vezethető vissza. Első ismert őse a Salamon-nemzetségből származó Mocua, III. Béla királynak 1186. praistaldusa (az ítéletek végrehajtója). Az Eszterházy családnevet legelőször *Benedek* használja Eszterhas, néha Zerházy alakban is. Fia *Ferenc* (1579. pozsonyi alispán) anyja, galánthai Bessenyei Ilona után a galánthai birtokokat örökölvén, felvette a galánthai előnevet.

A család fényének alapját *Miklós* (szül. 1583.

ápr. 8., megh. 1645. szept. 11.) vetette meg, aki fokonyként a legnagyobb méltóságokat érte el: 1625. már nádorispán s adományba kapja Kismartont, 1626. aug. 10. a fraknói várat s István fiával együtt a »Fraknó örökös és szabad grófja« címet.

Tagjai ettől kezdve egyre előkelőbb szerepet játszanak az ország történetében.

Nevezett *Miklós* (1583—1645.) és testvérei 1613. ápr. 10. bárói rangra emeltettek, 1626. aug. 10. pedig István nevű fiával és leányával *grófi* rangot nyer. Ő a család fraknói ágazatának őse, amely ág *Pál* személyében aztán 1687. *hercegi* rang adományozásában is részesült.

A második, vagyis a cseszneki ágazatot *Dániel* alapította meg, aki 1633. márc. 16. cseh inkolátust szerz. Ez az ág a *grófi* rangot *János* báró személyében 1683. nov. 17. kapta, ágazata azonban már gyermekeiben kihalt. — 1715. márc. 19. *Antal*, *István*, *Sándor* és *János*, 1715. máj. 19. *Imre* zágrábi püspök és *Gáspár* ezredes, majd 1719. okt. 19. *Péter* és fia *Imre*, végül 1721. dec. 7. *László* és *János* részesültek a *grófi* rang adományozásában.

A család jelenleg *három* főágazatban él. Megalapítói Ferencnek Illésházy Zsófiától született fiai: *Miklós* nádor (1583—1645.) a *fraknói*, *Dániel* (1585—1654.) a *cseszneki* és *Pál* (1587—1641.) a *zólyomi* ágak ősei. A család *hercegi* ága annak *fraknói* ágazatához tartozik, amely ág megint két ágazatra szakad: u. m. az idősebb tatai s az ifjabb *csekléshi* ágazatokra.

A *római szent birodalmi hercegi* rangot 1687. dec. 7. *Pál* gróf nyerte I. Lipót királytól fiának, I. Józsefnek magyar királylány történt koronázása alkalmából, elsőszülöttségi jogon utódaira is átruházlatván a hercegi cím. III. Károly király 1712. a hercegi címet fiága részére örökre megerősítvén, pénzverési és nemesíthetési

jogokkal bővítette. II. József 1783. júl. 11. a hercegi rangot *Miklós József* hercegnek (1714—1790.) összes fi- és nőivadékaira kiterjesztette. A hercegi ág feje Sopronmegye örökös főispánja címet viseli.

A család egyes tagjai közül különösen kiemelendők a következők:

A fennebb említett *Miklós* (1582—1645.), 1618. zólyomi főispán és királyi főudvarmester; II. Ferdinánd koronázása alkalmával ő vitte az ország zászlóját; 1622-ben országbíró; a következő évben a Nyitra vizénél a törökökön fényes győzelmet aratott; 1625. nádorrá választatott. Ő építtette a nagyszombati egyetemi templomot. Századának egyik legkiválóbb államférfia, akinek számos reformterve volt s az irodalommal is foglalkozott. — Fia *Pál* (1635—1712.) 1652. soproni főispán, 1661. pedig főudvarmester és tábornok. 1663-ban Zrínyi Miklóssal együtt hadakozott a törökök ellen s kitüntetvén magát, 1667. alsómagyarországi főhadvezérré neveztetett ki. 1667-ben tábornagy lett, 1681. pedig nádorrá választatott, amely alkalommal a kapuvári uradalmat kapta adományba. 1686-ban Budavárának visszavételére 20 ezer főből álló hadsereget gyűjtött s nagy része volt az örökösödési törvény elfogadásában. 1681-ben II. Károly spanyol király az aranygyapjas renddel tüntette ki, a császár pedig római szent birodalmi hercegi rangra emelte. A fraknoi vár híres képgyűjteménye és fegyvertára nagy részben az ő munkájának az eredménye. Az irodalom terén szintén működött. — Fiai közül *Miklós* (megh. 1695.) előbb esztergomi kanonok, majd tinnini püspök; *László* (megh. 1693.) rátóti prépost. — *Pál Antal* herceg (1711—1762.) a porosz örökösödési háborúban egy magyar ezredet állított fel; aranygyapjas vitéz, belső titkos tanácsos, lovassági tábornok (1750.) volt; 1758. nápolyi követ és marchall. — *Miklós* (1714—1709.), aranygyapjas vitéz, a magyar királyi testör-

ség főkapitánya, marchall, stb. Nagy gonddal ápolta a művészeteket, főleg a zenét s kismartoni kastélyában zeneiskolát alapított, honnét kiváló művészek kerültek ki, mint Haydn, Pleyl, stb. Az ő nevéhez fűződik a híres Eszterházy-képtár alapítása is. — *Imre* (1663—1745.) előbb Pálos-rendi szerzetes, 1706. váci, 1723 veszprémi püspök, két évre rá pedig esztergomi érsek. Főleg adakozásairól volt híres, de bizalmas tanácsadója volt Mária Teréziának is. — *Károly* (1725—1799.), eгри püspök, aki az ottani jogakadémia építésével tette nevét feledhetlenné. — *Pál* (1786—1866.), 1848. külügyminiszter, de állásáról néhány hónap múlva már lemondott. Korábban drezdai, majd londoni nagykövet volt.

A család grófi ágának első ágazata *Miklós*-tól (1775—1856.), második ágazata *Károly*-tól (1799—1856.) jön le. A »cseszneki« ág őse *Dániel* (1585—1654), mely szintén két ágazatra szakadt. Ősök *János* (1754—1840.), illetőleg *Imre* (1763—1838.) A harmadik ág őse *Pál* (1587—1641.).

Címer: kék mezőben koronán álló koronás arany griff jobbjaiban kivont kardot, balljában pedig 3 rózsát tart; sisakdísz: növekvőleg a griff; takaró: vörös-arany.

Fechtig, fechtenbergi, báró

Badeni eredetű család. Kimagasló tagja volt *Fechtig Nándor*, előbb freiburgi kormánytanácsos, majd a Szent István-rend középkeresztese, valóságos államtanácsos, a cs. kir. legfőbb ítélőszék elnöke, aki 1793. osztrák nemességet, 1813. ápr. 15. osztrák bárói rangot, 1827. pedig (41. t.-c.) magyar honfiúsítást nyert.

Címer: arannyal és vörössel jobbharánt háromszor vágott pajzs; sisakdísz: arannyal és vörössel jobbharánt vágott zárt szárnypár; takaró: vörös-arany; pajzstartó: két fekete kőszáli zerge.

Nevezett *Nándor*-nak neje nemes *Mösner Teréz* volt. Fia:

Nándor, akinek gróf *Cassis-Pharaone Teréz*től született fiai két ágon vezették tovább a családot.

I. *Ármánd* ága (fiágon kihalt):

Ármánd neje *Urhegyi Paula*, fia:

Ármánd (szül. 1852. márc. 2. Buda, megh....), neje (esk. 1876. nov. 4. Arad) baracházi *Capdebo Katalin*. Leányai:

1. *Margit* (szül. 1877. máj. 18. Arad); férje (esk. 1899. jan. 7.) *Eisenkolb Frigyes* (Szelevény).

2. *Hajnalka* (szül. 1879. szept. 5. u. o.); férje (esk. 1902. jan. 21.) *Kelemen Imre* (Szelevény.).

II. *Károly* ága:

Károly (szül. 1816., megh. 1886. febr. 27. Bp.); neje (esk. 1839.) benedekfalvi *Luby Sarolta* (1821—1878.). Gyermekai:

1. *Nándor* (szül. 1842. máj. 13. Buda); honv. alezredes. Neje benedekfalvi *Luby Ilona* (szül. 1856).

Fia:

Nándor (szül. 1875. okt. 10.).

2. *Imre* (szül. 1843. dec. 24. Buda; megh. 1912. nov. 16. Tiszaug); neje *Kovalik Irma* (elv.). Gyermekai:

A) *Margit* (szül. 1874. ápr. 16. Tiszaug); férje (esk. 1902. febr. 4. Bp.) nemes *Radvány Károly* (szül. 1877. jan. 28. Eperjes).

B) *Adél* (szül. 1877. aug. 28. u. o.); férje (esk. 1899. jan. 30. Bp.) csicsópolyáni *Steer Ferenc* (szül. 1875. jan. 7. Kassa.)

Feichtinger,

baranyánádasdi és szentgyörgymezői, báró

A családból *Feichtinger Elek* 1912. jún. 13. bárói rangra emeltetett.

A nemességet 1877. jan. 8. *Feichtinger János*

esztergomi c. kanonok és *Feichtinger* Sándor dr., kir. tanácsos, Esztergom város főorvosa kapták.

A család bajorországi eredetű.

Fejérváry, komlóskeresztesi, báró

Sárosmegyei eredetű régi család, mely — régi nemességének megerősítése mellett — 1558. jún. 4. nyert címereslevelet, Komlóskeresztesre pedig királyi adományt.

A családból *Fejérváry* Géza, cs. kir. százados, a Mária Terézia-rend vitéze, 1862. ápr. 25. osztrák bárói rangot nyert, 1875. aug. 17. pedig a magyar bárói rang adományozásában részesült.

Az adományozott az 1859. évi olasz-osztrák háborúban tüntette ki magát; 1886. a m. kir. honvédelmi minisztérium államtitkára lett, 1891—1903. honvédelmi miniszter, 1905—6. pedig miniszterelnök s a király személye körüli miniszter volt. Nagy érdemei vannak a magyar királyi honvédség szervezése körül. Miniszterelnöksége után a magyar királyi darabont-testőrség, majd pedig a m. kir. nemes testőrség kapitányává neveztetett ki. — Fia, *Imre*, főispán volt; ez utóbbinak fia, *Géza* (szül. 1894.) pedig egyetemi tanár Pécselt.

Festetics,

tolnai, herceg és gróf

Turopoljai eredetű család.*) Első ismert őse, *János*, a XVI. század végén élt. Fiai, *Pál* és *István* a XVII. század derekán gróf Batthyány Ádám horvát bán udvarnokai voltak. Közülük *Pál* nőül vevén Bornemisza

*) A túrmezei vagy turopoljai kerület 1848-ig Zág-ráb vármegye kiváltságos kerülete volt, melynek lakói IV. Béla király óta (1255.) úgy együttvéve, mint egyenkint nemesi kiváltságot élveztek. A kerület Nagygoricán tartotta gyűléseit s grófjának a magyar országgyűlés alsó tábláján volt helye.

Erzsébetet, általa többek között Tolna mezőváros birto-
kába jutott, melyről aztán a család előnevét vette. Ebben
az időben kiváló tagja volt a családnak *József* (1694—
1757), jeles tábornok, akinek nevéhez több sikeres üt-
közlet fűződik. Ez a *József* és testvére, *Kristóf* arany-
sarkantyús vitéz, septemvir, 1746. aug. 11. a »tolnai«
előnév adományozásában részesültek. *József* fiai, *Pál* és
Károly 1766. nov. 5-én, *Kristóf* fia *Pál* (1725—1782.)
pedig 1772. febr. 24. *grófi* rangra emeltettek. Ez
utóbbi Pálnak testvére volt *Lajos* (szül. 1730.), alispán,
akinek ágán *Ágoston*, *Sámuel* és *Dénes* testvérek 1857.
jún. 24. osztrák birodalmi *grófi* rangot nyertek, amely
aztán 1874. ápr. 23. Magyarországra is kiterjesztetett,
illetőleg gróf *Festetics Ágostonnak*, *Dénesnek* és néhai
Sámuel fivérük *Imre* nevű fiának a magyar *grófi* rang
adományoztatott. — A családból *Tasziló* gróf (szül.
1850.) 1911. jún. 26. *hercegi* rangra emeltetett.

A családnak legkimagaslóbb egyénisége *György*
gróf (1754—1819.) volt. *Pál*-nak (1725—1782.), a
királyi kamara elnökének volt a fia. Keszthelyen Geor-
gikon néven gazdasági iskolát és gazdag könyvtárt ala-
pított. 1802-ben 40 ezer forintot ajánlott fel a ma-
gyar katonai akadémia felállítására s azonkívül is igen
sok közművelődési intézmény neki köszönheti létrejöttét.
Unokája, *György* (1815—1883.), az 1867. évi minisz-
tériumban a felség személye körüli miniszter (1867—
1871.), koronaőr, belső titkos tanácsos, főudvarmester
volt. Kiváló tagja volt még a családnak *József* tábornagy
(l. fennebb); 1748-ban ő vezette Eger bombáztatását, stb.
Az élők közül *Tasziló* herceg, a keszthelyi hitbizot-
mány birtokosa, királyi főudvarmester (zászlósúr), aki
1921-ben keszthelyi kastélya parkjában felelevenítette az
egykori helikoni ünnepeket. — *Vilmos* gróf (szül. 1848.)
kamarás, belső titkos tanácsos, a gyöngyösi hitbizomány
birtokosa; *Sándor* gróf (szül. 1882.), kamarás, máltai

lovag, volt hadügyminiszter, a déghi hitbizomány birtokosa és *Kristóf* gróf (szül. 1898.) a csertői hitbizomány birtokosa említendők.

A család tehát három főágon virágzik. Az I. ág az 1766-ban grófi rangot nyert *Pál* és *Károly* ágazata; a II. ág az 1772. grófi rangra emelt *Pál* ága, a III. ág pedig az 1874. a magyar grófi rang adományozásában részesült *Agoston*, *Sámuel* és *Dénes* ágazatai.

Címer (az 1766. évi): kék mezőben arany koronán egymással szembe fordult két oroszlán, melyek közül a jobboldali bal-, a baloldali pedig jobb mellső lábában egy-egy egyenes kardot tartanak; grófi korona; 3 sisak, sisakdíszek, 1: daru felemelt jobb jában kavicsot tart, takaró: vörös-arany; 2: katonai jelvények: kopja, handsár és 3 zászló, melyek közül az első arannyal szegett zöld színű, rajta szarvaival felfelé fordított félhold és csillag, a zászló csúcsa alatt pedig jobbra lógó lófark, a másik kettő közül az egyik vörös, a másik pedig kék színű, takaró: kék-arany; 3: növekvő ezüst egyszarvú arany szarvval, szakállal és prémmel, takaró: kék-arany; pajzstartó: két, tigrisbőrrel fedett vadember, kezükben bunkót tartva. — Az 1772. évi grófi címer ettől csak a sisakdíszben tér el: csak egy sisakja van, ennek pedig díszje a kavicsot tartó daru, takarók pedig mindkét oldalon kék-arany.

Leszármazás:

I. Az 1766. évi grófi ág:

1. *Pál* ezredes (1766.), harmadik leszármazottja *Zsigmond* (1813—1868.); neje *Vilna* Laura. Fia:

Rudolf (szül. 1865. szept. 17.); neje *Haggin* Ella.

2. *Károly* (1776.); unokája

Sándor (1791—1862.); neje (esk. 1822. dec. 9.) ajnácskői br. *Vécsey* Constanca (1800—1879.) Fia

Aladár (1829—...); neje (esk. 1859. dec. 6.)

Duka Vilma (1839—...). Gyermekei:

A) *Gabriella* (szül. 1860. szept. 22.)

B) *Iván* (szül. 1861. nov. 11.)

C) *Aladár* (szül. 1864. dec. 29.).

II. Az 1772. évi grófi ág:

Pál (1725—1782.), udv. kamarai elnök. Neje nagybossányi *Bossányi* Judit. Fia

György (1754—1819.), a keszthelyi »Georgikon« megalapítója. Neje jakabházai *Sallér* Judit (1766—...). Unokái:

1. *György* (1815—1883.); belső titkos tanácsos, főudvarmester. Neje (esk. 1849. febr. 17.) gr. *Erdődy* Eugénia (1826—1894.) Gyermekei:

A) *Tasziló* (szül. 1850. máj. 5.); aranygyapjas vitéz, belső titkos tanácsos, zászlós úr, 1911. herceg. Neje (esk. 1880.) *Douglas Hamilton* Mary, a *Hamilton* hercegi házból. Gyermekei:

a) *Mária* (szül. 1881. máj. 24.); férje (esk. 1902. júl. 25.) hg. *Fürstenberg* Károly.

b) *György* (szül. 1882. szept. 4.)

c) *Alexandra* (szül. 1884.); férje (esk. 1905. okt. 26.) hg. *Windischgrätz* Károly.

d) *Karola* (szül. 1888. jan. 17.)

B) *Jenő* (szül. 1852. jún. 13.)

C) *Georgina* (szül. 1856. dec. 1.); férje (esk. 1877. jún. 11.) gr. *Kinsky* Zdenkó.

D) *Pál* (szül. 1858. jún. 13.); neje 1. (esk. 1882. dec. 11.) nemes *Friebeisz* Vilhelmina (elv.); 2. (esk. 1903. aug. 8.) gr. *Desseffy* Erzsébet. Fia:

Pál (szül. 1904. nov. 5.).

2. *Lajos* (1823—1889.), orosz cs. ezredes. Neje (esk. 1867. okt. 23.) gr. *Kotzebue* Lujza (1838—1870.) Gyermekei:

A) *Márta* (szül. 1868. szept. 24.); férje (esk. 1889. szept. 16.) v. *Damnitz* Nándor (mh. 1916.)

B) *Gizella* (szül. 1870. júl. 20.); férje (esk. 1888. szept. 30.) v. *Damnitz* Erich (mh. 1913.)

III. Az 1772. évi grófi ág negyedik ágazata;

1. *Ernő* ága kihalt.

2. *Sándor* ága. — *Sándor* (szül. 1876. szept. 27.);
neje (esk. 1903. ápr. 22.) *Rittler* Hilda.

3. *Bennó* ága — *Bennó* (1812—1872); gyermekei:
A) *Bennó* (1854—1915.); neje gyöngyösi *Petheő*
Wilhelmina (1854—1905.) Gyermekei:

a) *Andor* (szül. 1880. jún. 21.)

b) *Bennó* (szül. 1884. máj. 27.); neje (esk. 1907.
nov. 27.) *Antoni* Irén. Gyermekei:

aa) *Adél* (szül. 1911. márc. 5.)

bb) *Bennó* (szül. 1912. dec. 27.)

c) *Pál* (szül. 1887. febr. 11.); neje (esk. 1909.
szept. 4.) *Kérékjártó* Irén.

B) *Andor* (szül. 1859. jún. 26.), v. orsz. színészeti
felügyelő. Neje (esk. 1883. szept. 23.) *Dömjén* Róza
(sz. 1861.)

C) *Mária* (szül. 1863. dec. 18.), férje (esk. 1886.
ápr. 15.) *Hoytsy* Pál író.

IV. Az 1874. évi grófi ágazat:

1. *Ágoston* (1805—1882.); neje esk. 1831. szept.
7.) gr. *Almássy* Adél (1807—1870.) Fia:

András (1843—1930.) ny. földmiv. miniszter. Neje
gr. *Pejácsevich* Helén. Fia:

Sándor (szül. 1882. máj. 31.), máltai lovag, v.
magyar hadügyminiszter. Neje (esk. 1911. okt. 9.) gr.
Károlyi Júlia (szül. 1883. jún. 1.) Gyermekei:

A) *Miklós* (sz. 1912. dec. 3.)

B) *Ernő* (sz. 1916. okt. 30.)

C) *Izabella* (sz. 1921. okt. 24.)

2. *Sámuel* (1806—1862.); neje (esk. 1842. jún.
11.) gr. *Raczynska* Wanda (1819—1845.) Fia:

Imre (1844—1909.); neje (esk. 1869.) *Adamovich*
Berta (1849—1905.) Gyermekei:

- A) *Imre* (1870—1903.); neje (esk. 1897. júl. 12.) *Piváry Mária*. Gyermekei:
 a) *Kristóf* (szül. 1898. ápr. 17.)
 b) *Róza* (szül. 1901. márc. 23.)
 B) *Sámuel* (szül. 1876. szept. 1.), pápai titkos kamarás; neje (esk. 1900. máj. 10.) br. *John Ida* (sz. 1876.) Gyermekei:
 a) *Domokos* (sz. 1901. febr. 6.)
 b) *Zenaide* (sz. 1902. nov. 7.)
 C) *Teréz* (szül. 1877. okt. 5.); férje (esk. 1899. okt. 30.) br. *Watzdorff Lajos* (szül. 1871.)
 D) *Vanda* (szül. 1882. szept. 28.); férje (esk. 1905. máj. 20.) gr. *Seilern-Aspang Ernő* (sz. 1878.).

Fiáth,

cörményesi és káránsebesi, báró

Krassómegyei eredetű régi család, melynek őse a XV. század elején élt *Eörményesi Mihály*, akinek fiai már *Fiáth* néven szerepelnek.

Az osztrák bárói rangot 1857. nov. 20. *Fiáth József* nyerte, míg fiának, *Ferenc* veszprémi főispánnak osztrák bárói rangja Magyarországra is kiterjesztett, illetőleg neki a magyar bárói méltóság adományoztatott 1874. ápr. 30.

A család úgy nemesi, mint bárói ágon virágzik.

Címer: kék mezőben zöld földön bal felé ágaskodó, feju nélküli medve, feje helyén kibuggyanó vérrel, előtte magyar ruhás (vörös dolmányos, zöld nadrágos, sárga csizmás, prémes kucsmás) vitéz oldalán kardhüvellyel, felemelt jobbában görbe kardot tart; sisakdísz: a pajzs-beli vitéz növekvőleg jobbában kardot tart; takaró: kék-arany, vörös-ezüst.

A bárói ág őse *Ferenc* (1815—1885.) belső titkos tanácsos, Veszprémmegye volt főispánja.

Fischer,
nagyszaltnyai, báró

Zólyommegyei család, melyből *Boldizsár* és testvére, *György* kaptak címereslevelet 1603. márc. 7. Tagjai leginkább a kamaránál szolgáltak. Így a m. udv. kamara tanácsosa s a szepesi kamara ügyigazgatója volt *Mihály* is, aki 1692. dec. 16. bárói rangra emeltetett, illetőleg a bárói cím használatában már megerősítetett. A családból *István* (1754—1822.) egri érsek volt.

Folliot,
de Crenneville-Poutet, gróf

Ösrégi, normand eredetű család, mely 1793. származott át Ausztriába. Tagjai főleg katonai pályákon működtek, melyeken a legmagasabb rangokig emelkedtek.

A magyar honfiúsításban 1827. (44. t.-c.) *Károly* Lajos gróf részesült. Nevezett cs. kir. kamarás, államtanácsos, Rajner főherceg és lombard-alkirály adlátusa, a Mária Terézia-rend vitéze volt.

Forgách, ghymeszi és gúcsi, gróf

Ösrégi család a Hunt-Pázmán nemzetségből, melynek nagyszámú tagjai úgy politikai, mint egyházi téren kiváló szerepet vittek hazánk történetében. Kimutatható első ismert őse *Ivanch comes* a XIII. század elején élt; az ő fia, *Ivánka* 1226-ban II. András királytól kapta adományba hű szolgálatai jutalmául a Nyitramegyében fekvő *Gímest*. Fiai közül *András* 1247. koronaőr, 1249. pedig főtárnokmester s ez idő tájt nyert adományt *Galgóc vármegyében* a *Zsitva* vize mellett *Mánya földjére*, 1250. pedig engedélyt nyert, hogy *Ghim-ben* várát építhessen. Egyik fia, *János* 1278. kalocsai érsekké lesz; a többiek közül *András* (megh. 1312.) ága a XV. század

végén kihalt s a családot *Miklós* vezeti tovább, aki elsőnek veszi fel a *Forgách* nevet.

A címerújító levelet II. Lajos királytól 1525. máj. 27. Péter fiai: *Ferenc*, *László* és *Sebestyén* s *Gergely* fiai: *Miklós* és *Zsigmond* kapták. A gácsi ágazatból *Zsigmond* és fiai: *Simon*, *Pál* és *Imre* 1560. márc. 30. bárói rangot nyertek, báró *Forgách Ádám* pedig 1640. máj. 12. grófi rangra emeltetett. Ő a család idősebb grófi ágának őse. A ghimesi ágból báró *Forgách Ferenc*, barsi főispán és szécsényi várkapitány 1627. márc. 20. nyerte a grófi rangot, 1655. júl. 17. pedig néhai báró *Forgách Miklós*, felső magyarországi főkapitány s *Ferenc* testvérei: *Éva* (gróf *Erdődy Imréné*), *Judit* (gróf *Tersaczký Gáspárné*), *Mária* (*Illésházy Györgyné*), *Zsófia* (gróf *Tersaczký Györgyné*) és *Eszter* kapták a grófi rangot a »ghimesi örökös gróf« címmel. Ez az ág kihalt. Később — 1676. máj. 11. — *András* (1645—1746), 1719. márc. 12. pedig báró *Forgách Ferenc* ezredes lettek grófokká.

A család két főágon él. Az első ágnak őse *Péter*. Ennek az ágnak grófi rangja 1676. máj. 11. kelt. A másik ágé *Gergely*, ennek az ágnak grófi rangja 1640. máj. 12-ből való. Ez utóbbi ágnak két ágazata van: a gácsi (őse *János*, 1787—1841.) és a szécsényi ágazat (őse *Kálmán*, 1824—1878.)

Tagjai közül felemlítendőek: *Ádám* (1604—1681.), Akassai főkapitány (1643.), érsekújvári parancsnok (1652.), országbíró (1670.); *Ferenc* (megh. 1577.) váradi püspök, történetíró; *Ferenc* (1560—1615.) bíbornok, esztergomi érsek és királyi helytartó; *Simon* (megh. 1598.) jeles hadvezér, a dunántúli részek főkapitánya (1578.) főpohárnokmester (1596.); másik *Simon* (1669—1721 után) főhadvezér s vitézül harcolt Rákóczy seregeinek az élén; a szatmári békekötés után Lengyelországba bujdosott; *Zsigmond* (1565—1621.) fő-

pohárnok (1604.), országbíró (1606.); mint felsőmagyarországi főkapitány Báthory Gábor ellen Erdélyben harcolt. Később visszatért II. Ferdinánd hűségére.

Forster, pusztakéri, báró

A bárói rangot 1904. szept. 2. Forster Gyula miniszteri tanácsos kapta az örökös főrendiházi tagsági jogosultsággal együtt.

Földváry, földvári, báró

A magyar bárói méltóságot az örökös főrendiházi tagsági jogosultsággal 1875. okt. 5. báró Földváry Lajos kapta.

A család címereslevele 1646. okt. 29., osztrák bárói rangja pedig 1857. aug. 25. kelt.

Gaudernák, kisdemeteri, báró

A bárói rangot 1916. ápr. 25. »kisdemeteri« Gaudernák József, belső titkos tanácsos, lovassági tábornok, a magyar darabanttestőrség kapitánya kapta. Ugyanő részesült 1899. okt. 17. a magyar nemesség adományozásában is.

Geramb, báró

Németalföldi eredetű család, mely Ausztrián át költözött be hazánkba. Első ismert őse *Jakab* freystadti városi tanácsos, aki 1610. márc. 23. birodalmi nemesi rangot nyert. Fia, *Farkas*, 1647. jún. 15. nemességének megerősítésében részesült.

A családból *Ferenc Teofil* (szül. 1665.) 1687-ben Selmechányán telepszik le, ahol később a kamarai bánya-törvényszék igazgatója lett. — 1808. júl. 15. osztrák

bároi rangot kapott a család, míg 1817. jan. 22. *Teofil, Károly* s unokaöccseik, *Gyula* és *Teofil* személyében magyar honfiúsítást nyert.

Gerliczy, aranyi és szentgerlistyei, báró

Krassómezei eredetű régi család, melyből Gerliczei Jakab 1256-ban IV. Béla királytól Wych- és Zwplychre (Dalmácia) nyertek adományt. Tagjai már a XIV. században előkelő szerepet játszanak Horvátországban és Boszniában, ahol neve még Gerlichich és Gerlich volt. *István* 1410. jún. 16. új adományt nyer Ozorai Pipó bántól a krassómezei Gerlistyére s ettől kezdve *Gerlistyei* néven fordul elő az okmányokban. A családnak egyik ága Erdélybe szakadván, a hunyadmezei Aranyról írja előnevét. *Antal* és fia, *Ferenc* 1774. márc. 11. nemességükben megerősítettek. *Antal* ugyanabban az évben osztrák bárói rangot nyer, mely 1777. máj. 23. Magyarországra is kiterjesztett. — *János Félix* fiume-buccari-tersatói cs. kir. személynök volt; fiai közül *Antal* báni ezredbeli százados, *Ferenc* b. t. tan., selmeci gróf volt.

Címer: haránt négyelt pajzs szív-pajzsszal, melyben az ősi címer: vörös mezőben zöld hármashalmon álló fehér galamb, csőrében gyöngyös csillag; a nagy pajzs felső része kézzel és zölddel vágva; fenn ezüst kis kereszt, lenn a magyar szent korona, a jobb- és baloldali részben arany mezőben a belső osztási vonalakra támaszkodó, vörössel fegyverzett kétfejű sasnak egy-egy fele; az alsó részben kék mezőben lebegő arany horgony; bárói korona; 3 sisak; sisakdíszek, 1: arany-kékkel ellentétesen vágott két elefántormány között az arany horgony, takaró: kék-arany; 2: egymáson keresztbetett egyenes és görbe két kard, takaró: fekete-arany; 3: keresztbetett 2 bányászkalapács között hármashalmon a pajzsbeli galamb, takaró: vörös-ezüst; pajzstartó: jobbról

arany oroszlán, balról term. színű tigris; jelmondat: Generosa in ortu saemina exurgent suos.

Leszármazás:

Az adományozottnak fia, *Ferenc* (1748—1835.) belső titkos tanácsos volt. Fiai közül *Ferenc* (1778—1849.) vezette tovább a családot. Fia:

Félix (1819—1895.), akinek gr. *Kornis* Lujzától született fia:

Ferenc (1859—1914.), máltai lovag. Neje (esk. 1884. ápr. 27.) báró *Fejérváry* Gizella (szül. 1863.) Gyermekai:

1. *Félix* (szül. 1885. ápr. 14.), máltai lovag, követségi titkár. Neje (esk. 1909. júl. 7.) hg. *Stirbey* Erzsébet, a Máltai-lovagrend díszhölgye stb. Gyermekai:

A) *Gizella* (szül. 1910. ápr. 2.)

B) *Alexandrina* (szül. 1912. aug. 24.)

C) *Gabriella* (szül. 1915. aug. 19.)

D) *Antal* (szül. 1917. nov. 10.)

2. *Margit* (szül. 1886. jún. 27.); férje (esk. 1907. ápr. 27.) gr. *Degenfeld-Schonburg* Kristóf (sz. 1881. aug. 22.)

3. *Erzsébet* (szül. 1888. nov. 18.); férje (esk. 1910. jún. 18.) báró *Forster* Jenő (sz. 1885. jún. 15.)

4. *István* (szül. 1895. júl. 30.); neje ... Olga.

5. *Felicia* (szül. 1895. júl. 30.); férje (esk. 1914. aug. 1.) br. *Jósika* János.

Gervay, báró

A családi hagyomány szerint svájci eredetű család. Őse *Sebestyén*, a császári királyi államtanács tisztviselője, 1817. jan. 29. osztrák nemességet nyert. Ugyanő, mint már az államtanács tanácsosa s a Szent István-rend vitéze 1839. nov. 3. osztrák bárói rangra emeltetett, majd pedig 1840. nov. 5. magyar bárói rangot kapott.

A család az 1883. jan. 21. elhalt *Adolf* nevű tagjával fiágon kihalt.

Címer: arany ékkel hasított pajzs; az ékben 3 term. színű méh; a jobboldali kék mezőben lebegő arany koronán álló term. színű darú; a baloldali vörös mezőben a mező széléből kinyúló, aranyruhás két kar egymás kezét fogja, melyekből gyümölcsökkel megrakott zöld babérág emelkedik ki; bárói korona; 3 sisak; sisakdíszek, 1: darú, takaró: kék-arany, vörös-arany; 2: arannyal és kékkel ellentétesen vágott két szarv között arany csillag, takaró: kék-arany; 3: arannyal és vörössel ellentétesen vágott 2 szarv között csillag, takaró: vörös-arany; pajzstartó: kifelé néző 2 agár karikás arany nyakörvvel; jelmondat kék szalagon arany betűkkel: *Candite et sincere.*

Leszármazás:

Sebestyén (1784—1846.); államtanácsos. Neje (esk. 1816. jún. 25.) br. *Mayr* Borbála (1798—1859.). Gyermekei:

1. *Adolf* (1818—1883.); neje 1: (esk. 1854. jan. 15.) görkényi és cecci *Grabarich* Tekla, 2: *Sütkey* Mária. Leánya:

Adél (szül. 1872.)

2. *Emilia* (1821—...); férje (esk. 1839. jún. 25.) remetepogonyesti *Sebastiani* József (1808—1882.)

3. *Henriette* (1822—...); férje br. *Spiegelfeld* Antal (1801—1884.)

4. *Leopoldina* (1823—...)

Ghillányi, lázi és bernyicei, báró

Liptómegyei eredetű régi család, melynek családfája a XIII. századig nyúlik vissza.

A bárói méltóságot 1688. márc. 4. *György* és gyermekei kapták.

Az adományozott a magyar udvari kamara taná-

csosa volt. Fiai közül *János* 1741. tábornok; másik fia, *György*, kerületi táblai elnök, majd septemvir. A család újabb tagjai közül említendők *Sándor* báró (megh. 1842. jan. 11. Ungvár), aki vásárjogot szerzett Szerednye mezővárosnak s benne szeszgyárat építtetett; továbbá *Imre* (1860—1922.), országgyűlési képviselő, főispán, majd pedig gróf *Tisza István* kabinetjében földművelésügyi miniszter volt.

Glogovác, báró

A bárói rangot 1917. aug. 17. *Glogovác* Gojkomir százados, mint a Mária Terézia-rend vitéze kapta.

Groedel, gyulafalvi és bogláni, báró

A bárói méltóságot 1905. szept. 11. *Groedel* Ármin, Bernát és Albert kapták.

Ugyanők nyerték fenti előnevekkel a magyar nemességet is 1903. jún. 16.

Címer: hasított pajzs; a jobboldali arany mezőben hármás zöld dombon egy-egy zöld fenyőfa; a baloldali kék mezőben vízen úszó vitorlás hajó; bárói korona; 3 sisak: sisakdíszek, 1: könyöklő páncélos kardot tart, takaró: kék-arany, vörös-ezüst; 2: befelé fordult fekete szárnypár, takaró: kék-arany; 3: befelé fordult fekete szárnypár, takaró: vörös-ezüst; pajzstartó: 2 arany griff; jelmondat: Labor bonae famae gloriaeque pater est.

Leszármazás:

1. *Ármin*; neje *Weiner* Melánia. Leánya:

Paula, férje (esk. 1913. jan. 29. Budapest) vásárosnáményi *Lónyay* István kamarás.

2. *Bernát* (szül. 1865. márc. 3. Friedberg). Neje *Stern* Margit (szül. 1875. szept. 9. Nagyvárad). Leánya:

Theodóra (szül. 1895. febr. 27. Máramarossziget).

Férje báró *Taxis* Emil (szül. 1893. jún. 10.), elv.

3. *Albert*, neje párneggi *Pollák* Gizella.

Gromon, vajszkai és bogyáni, báró

A bárói méltóságot 1905. szept. 3. *Gromon Dezső* (1838—1912.) belső titkos tanácsos, nyugalmazott honvédelmi minisztériumi államtitkár kapta.

A család bácsmegyei eredetű. Az adományozott Bács megye főispánja (1875.) s 1881. honvédelmi minisztériumi államtitkár volt.

Gutmann, gelsei és beliscsei, báró

A bárói rangot 1904. szept. 16. »gelsei« *Gutmann Vilmos* s fivérei: *Ödön*, *László* és *Aladár* kapták.

A magyar nemesség adományozásában 1869. dec. 26. *Gutmann Henrik* nagykanizsai lakos részesült.

Győrffy, losádi, báró

Hunyadmegyei eredetű család, mely bárói és nemesi ágon él.

A bárói rangot 1755. aug. 26. *Győrffy József* és fiai: *Sámuel* és *Benjámín* kapták.

A család *Pál* (1792—1871.), fia *Lajos* (1817—1890.) s *Pál* testvére, *Sámuel* (1794—1863) fia *Károly* (1827—1872) utódaiban él.

Gyulai, marosnémethii és nádaskai, gróf

Magyarországból a XVII. században Erdélybe szakadt család. Tagjai leginkább a katonai pályán tűntek ki. — Első ismert őse *Ferenc*, előbb dévai, majd jenei kapitány és zarándi főispán, utóbb váradi alkapitány. A bárói rangot 1694. jún. 2. unokája, *Ferenc*, udvarhelyszéki főkirálybíró kapta s ugyanő részesült 1701. jan. 13. a grófi rang adományozásában is. Mindkét fia, *Ferenc* és *István* altábornagyok voltak. A család tagjai közül különösen megemlítendő még *Ferenc* (1798—1870.) táborszernagy, volt osztrák hadügy-

miniszter (1849—1850.), az 1850-iki olasz háborúban az osztrák hadsereg fővezére, a magentai vereség (1859. jún. 4.) után azonban állásáról lemondott és nyugalomba vonult. Nevét örökbefogadás útján *Edelsheim* Lipót báróra ruházta át (l. *Edelsheim-Gyulai*, marosnémethii és nádaskai, gróf). — A család utolsó férfitagja *Sámuel* gróf (1803—1886.) mostoha fiát, *Javorzik* Adolfot örökbefogadván, utóbb nevezett 1887. jan. 29. grófi rangra emeltetett. (l. *Gyulai-Javorzik*, marosnémethii és nádaskai gróf.)

Gyulai-Javorzik, marosnémethii és nádaskai, gróf

Marosnémethii és nádaskai gróf *Gyulai* Sámuel (1803—1886.) örökbefogadván mostoha fiát, *Javorzik* Adolfot (l. *Gyulai*, marosnémethii és nádaskai, gróf), grófi rangja 1887. jan. 29. reáruháztatott, címeréül a gróf *Gyulai* család címere állapíttatván meg.

Gyürky, losonci, gróf

A család megalapítója *Gyürky* István, aki gróf *Forgách* Ádámtól Losoncon 1634. egy házat kapott adományba, amelybe aztán királyi beleegyezéssel beiktattatott. Innen vette a család előnevét.

A címereslevelet 1652. *Gyürky* György kapta, a grófi rang adományozásában pedig 1867. jan. 16. *Gyürky* Ábrahám és gyermekei részesültek, melyben aztán 1874. márc. 2. megerősítettek.

Az adományozott országgyűlési képviselő, cs. kir. kamarás, 1872—1891. Nógrádmegye főispánja, 1884. belső titkos tanácsos volt.

Hadik, futaki, gróf

Túrócmezei eredetű család, melynek egyes tagjai a XVI—XVII. századokban mint. ev. lelkészek működtek a felvidéken. Így *Hadik* Boldizsár 1585-ben Tót-

prónán, fiai: *János* (megh. 1642.) Trencsénben, *Dániel* 1622. Modorban működtek mint ev. lelkészek, stb.

A címerújító levelet — régi nemességének megerősítése mellett — 1720. nov. 6. *Hadik* Mihály császári kapitány kapta, míg a *grófi* rang adományozásában 1763. máj. 20. *Hadik* András tábornagy részesült. Ugyanő szerezte meg a futaki s a csenovici uradalmakat is.

Most nevezett gróf *Hadik* András egyike volt a legkiválóbb katonáknak. Született 1710. okt. 16. Az igen szelidlelkű fiú a Jezsuita-rendbe akart belépni, de apja katonának szánta. Be is állt a Dessewffy-huszárokhoz s csakhamar kitünt mint hírszerző parancsnok. Miután sok háborúban vett részt, már 34 éves korában ezredes, rövidesen rá tábornok s 1753. egy huszárezred tulajdonosa. A hétéves háborúban újabb alkalma volt hősi haditettek véghezvitelére. Így Kolinnál 1757. jún. 18. szétszórta a porosz sereget, majd Berlin ellen vonult, melyre nagy hadisarcot rótt ki, amikor pedig kezdett fenyegető lenni reá nézve a helyzet, szerencsésen sikerült visszatérnie a császári főhadsereghez. — 1758. márc. 5. lovassági tábornokká neveztetett ki s nem sokkal később az egész birodalmi sereg főparancsnoka lett. Ebben az állásában is kitünően megfelelt a hozzáfűzött várakozásoknak: Henrik porosz herceget 1762. okt. 15. szintén megverte. A következő évben Mária Terézia Buda kormányzójává nevezte ki, majd Erdélybe küldte a katonai és polgári kormányzat vezetésére. 1772-ben a Lengyelországban fekvő hadsereg fővezérévé s Galicia és Lodóméria kormányzójává neveztetett ki; 1774. a főhaditanács elnöke lett; 1776. Bács megye főispánja; 1776. ápr. 4. pedig római szent birodalmi grófi rangra emeltetett. Meghalt 1790. márc. 12.

Utódai közül

Béla (1822—1872.) belső titkos tanácsos, ellentengernagy volt. — *András* (1764—1840.) belső tit-

kos tanácsos, lovassági tábornok. — *János* (szül. 1863.) belső titkos tanácsos, volt belügyi államtitkár és ny. közlekedési miniszter; 1918. okt. 30. őt bízta meg Károly király a kabinet megalakításával, kormányát össze is állította, az ügyek vezetését azonban már nem vehette át.

A fennebb említett *Béla* gróf neje gróf *Barkóczy* Ilona, gróf *Barkóczy* Jánosnak és gróf *Festetics* Antóniának egyetlen fiúsított leánya, kiknek fiúk, *Endre*, mint a nagyapja, néhai gróf *Barkóczy* János által alkotott hitbizomány haszonélvezője, 1887. júl. 17. engedélyt nyert a futaki és szalai gróf *Hadik-Barkóczy* kettős családnév viselésére. Nevezett kamarás és belső titkos tanácsos volt.

Címer: négyelt pajzs szív-pajzsza, melyben az ősi címer: fekete mezőben lebegő arany koronán ágaskodó oroslán szájában hajánál levágott törökfejet tart; az 1. vörös mezőben alulról kinőtt s egymással összefonódott s két oldalra hajlott 2 zöld szőlőtőke, melyekről egy-egy arany gerezd csüng alá; a 2. kék mezőben faragott kövekből rakott torony, nyitott kapuval, tetején ormózat-tal; a 3. kék mezőben könyöklő páncélos kar zöld bábérkoszorút tart; a 4. arany mezőben vörössel fegyver-zett koronás kétféjű sas; grófi korona; 4 sisak; sisak-díszek, 1: a kar, takaró: kék-ezüst; 2: a sas, takaró: fekete-arany; 3: a szőlőtőke, takaró: vörös-arany; 4: a torony, takaró: kék-ezüst; pajzstartó: 2 oroslán.

Leszármazás:

A grófi méltóságot nyert *András* (1710--1790.) tábornagy, a haditanács elnöke volt. Neje gr. *Lichnovszky* Franciska. Gyermekei:

I. *János* (1755—...), helytartósági tanácsos; neje (esk. 1783. jan. 8.) gr. *Breunner* Franciska (sz. 1763. dec. 17.). Gyermekei:

1. *Ádám* (1794—1852.); neje (esk. 1820. szept. szept. 24.) gr. *Van Dernath Johanna* (1798—1868.).
Gyermekei:

A) *Béla* (1822—1888.), belső titkos tanácsos, el-
lentengernagy. Neje (esk. 1860. okt. 31.) gr. *Barkóczy*
Ilona (1833—1887.). Gyermekei:

a) *Endre* (1862—...); belső titkos tanácsos, a
főrendiház volt elnöke, tb. máltai lovag. Neje (esk.
1895. jan. 8.) gr. *Zichy Klára* (sz. 1875. jan. 5.).
Gyermekei:

aa) *Eleonóra* (sz. 1895. okt. 28., megh. 1923.
nov. 15.); férje (esk. 1919. ápr. 22.) hg. *Hohenlohe-*
Schillingfürst Hubert.

bb) *Endre* (szül. 1899. febr. 19.)

b) *János* (sz. 1863. nov. 23.); belső titkos taná-
csos, volt miniszter, felsőházi tag. Neje (esk. 1893.
okt. 2.) gr. *Zichy Alexandrina*. Gyermekei:

aa) *Ilona* (sz. 1894. júl. 5.); férje (esk. 1921. nov.
5.) hg. *Hohenlohe-Langenburg Lajos*.

bb) *Margit* (sz. 1899. okt. 4.)

cc) *Antal* (sz. 1902. máj. 11.)

dd) *Béla* (sz. 1905. jan. 31.)

c) *Amália* (sz. 1866. jún. 9.); férje 1. (esk.
1888. jún. 12.) gr. *Sztáray Vilmos* (mh. 1892. szept.
szept. 9.), 2. (esk. 1905. júl. 16.) gr. *Mailáth László*
(szül. 1862. febr. 11.), b. t. tan.

d) *Béla* (1870—1912.); neje (esk. 1906. szept.
28.) örgr. *Pallavicini Stefánia* (sz. 1880. febr. 26.)
Gyermekei:

aa) *Mihály* (sz. 1907. aug. 10.)

bb) *Adél* (sz. 1909. aug. 24.)

cc) *Mária* (sz. 1912. szept. 7.)

II. *Károly* (elesett 1800. júl. 24. Marengónál),
altábornagy. Neje gr. *Kollourat-Krakowski M. Terézia*
(1756—1844.). Gyermekei:

1. *András* (1789—1839.), lovaskapitány. Neje (esk. 1810. szept. 10.) gr. *Fünfkirchen* Karolina.

2. *Vilmos* (mh. 1819.); őrnagy. Neje gr. *Festetics* Borbála (mh. 1857. okt. 18.). Leánya:

Júlia (1818—...); férje br. *Roden* Ferenc tábornok.

III. *András* (1764—1840.), b. t. tan., lovassági tábornok. Neje br. *Rassler* Mária (1783—1854.). Gyermekai:

1. *Gusztáv* (1801—1873.), alezredes. Neje (esk. 1851. okt. 14.) *Hertelendy* Katalin.

2. *Karolina* (1806—1843.); férje (esk. 1827. szept. 22.) gr. *Amade* Viktor (1808—1843.)

Hadik-Barkóczy, futaki és szalai, gróf, I. Hadik, futaki gróf

Haller, ha'lerkői, gróf

Nürnbergi eredetű család. Első ismert hőse Ulrik (megh. 1276.) nürnbergi patricius volt. A családból Ruprecht budai polgár (megh. 1504.) a XV. század második felében Magyarországra költözvén, megalapította a családnak magyarországi ágát. — Budáról Erdélybe származott át a család, ahol nevezett Ruprechtnek fia, *Péter*, előbb szebeni királybíró, majd (1551.) Fejér megye főispánja, 1552. szász comes s I. Ferdinánd király kincstárnoka volt. Első birtokai itt Fejéregyház, Langodár, Balázstelke, amelyeket 1553. nevezett *Péter* nyert adományba, míg a kapjoni uradalmat *Bocskay* fejedelemtől *Haller* Gábor nyerte.

A család ősi címerét Zsigmond császár 1433. bővítette meg s ezt újból bővítik az 1521. ápr. 1. s az 1528. márc. 27. kelt adományok. — A bárói rangot 1699. ápr. 1. *István* szerzi meg, míg a grófi rang adományozásában 1713. jan. 15. *Gábor, János és László*

részesültek. Ágazatuk a »fejéregyházai« ág, míg a »kaploni« ágból 1753. jún. 19. *Pál* és gyermekei szerzik meg a grófi méltóságot.

Kimagasló tagjai voltak a családnak: *Ferenc* (1796—1875.) tábornok, az aranygyapjas rend vitéze, József nádor hadsegéde, 1842-ben horvát bán, 1848—49. altábornagy s 1867. az újonnan szervezett magyar királyi testőrség kapitánya. — *Gábor* (1614—1663.), 1659. váradi kapitány, 1661. Kemény János fejedelem ellenjelöltje, 1663. zarándi főispán, akit Budán, 1663. nov. 10. a törökök öltek meg. — *János* (1626—1697.) Torda megye főispánja. Mivel Teleki Mihály akkori kancellár terveit ellenezte, a kancellár őt is elfogatta s négy évig fogságban tartotta. Fogságában írta »Hármas Istória« c. sokáig közkedvelt népkönyvét.

Az élő nemzedék őse *György* (1818—1892.), illetőleg *József* (1818—...), kiktől két ágon jön le a család.

Címer: négyelt pajzs; az 1. és 4. vörös mezőben a jobboldali felső sarokból kiinduló ezüst ék s ugyanonnan ebbe belenyúló kisebb fekete ék; a 2. és 3. vörössel és ezüsttel vágva, fenn belülről jövő homorú arany ék, lenn ezüst mezőben lépdelő fekete oroslán; grófi korona; 2 sisak; sisakdíszek, 1: lant formájára alakított 2 vörös szarv között, melyeknek öblös végeiből egy-egy pávatoll látszik ki, balra néző vörös női szerecsentörzs, karok nélkül, fekete hajjal és lebegő végű fehér homlokötővel, takaró: vörös-ezüst; 2: fekete-fehér fonadékon szarvasagancs s egy arany-vörös-ezüsttel vágott szárny, takaró: vörös-arany.

Hámos, pelsőci, báró

A bárói rangot 1910. nov. 24. *Hámos* László ny. főispán kapta.

A család címereslevele 1792. júl. 26. kelt. Ko-

rábbi neve *Tóth* másképpen *Kurucz* volt; *Balázs*, mint II. Rákóczi Ferenc tisztje 1706 előtt halt el. Tőle kezdődőleg izról-izre levezethető a család nemzedékrendje.

A bárói rangra emelt *László* a boszniai occupációban mint főhadnagy vett részt; 1879. Gömör megye főszolgabírája, 1881. országgyűlési képviselő, utóbb főispán volt.

Hardt-Stummer, tavarnoki, báró

Az 1887. jún. 6. bárói rangra emelt *Stummer* Ágost bárói rangja és címere 1888. ápr. 7. átruházott veje, ifj. *Hardt* Albertre és buchenrodi *Haupt* Lipót Jenőre.

Harkányi, taktaharkányi, báró

A bárói rang adományozásában 1895. okt. 24. *Harkányi* Frigyes és *Harkányi* Károly részesültek.

Harkányi Frigyes (1826—1919.) élénk közgazdasági tevékenységet fejtett ki. 1867-ben a kereskedelmi minisztériumban osztály-, majd miniszteri tanácsos lett; 1870. országgyűlési képviselővé választott, az 1878. évi párisi világkiállításon pedig magyar kormánybiztos volt. Résztvett a hatvanas években újjáéledő magyar gazdasági élet megindulásában. Érdemei elismerésül főrendiházi taggá neveztetett ki.

A család előbbeni neve *Koppely* volt s a nemességet nevének *Harkányi*-ra való átváltoztatásával 1867. febr. 15. *Koppely* Fülöp nyerte.

Tagjai közül még felemlitendők *Harkányi* Béla báró; csillagász, az asztronómia és asztrofizika magántanára a budapesti tud. egyetemen. Főleg a sarkmagasságok változásának magyarázatával foglalkozik. — *János*, 1896. országgyűlési képviselő, majd főrendiházi tag, 1913. pedig kereskedelmi miniszter.

Címer: jobbharánt arany pólyával vágott pajzs; a felső vörös mezőben hegyével lefelé fordított ezüst nyilat tartó könyöklő páncélos kar; az alsó kék mezőben

zöld halmon jobbra fordult oroszlán jobbában 3 búzakalászt tart; bárói korona; 3 sisak; sisakdíszek, 1: növekvő oroszlán jobbában három búzakalászt tart, takaró: vörös-ezüst, kék-arany; 2: ezüst-vörössel vágott szárny-pár, takaró: kék-arany; pajzstartó: 2 oroszlán; jelmondat kék szalagon arany betűkkel: In Veritate Victoria.

Harrach, gróf

Cseh eredetű család, mely magyar honfűsítést 1563. (77. t.-c.) rohraui báró *Harrach* Lénárd, királyi főudvarmester s fiai, Lénárd és Theobald személyében nyert. Grófi rangja 1627. júl. 30., illetőleg 1706. aug. 9. kelt. Az idősebb ág az 1888. elhalt *Lénárd* gróffal kihalt; az ifjabb ágazat él. Mindkettő az 1628. máj. 16. elhalt *Károly* két fiától származik. Az ifjabb ágat *Ottó Frigyes* (megh. 1639.) alapította, kinek fia, *Ferdinánd* nagyban emelte a család tekintélyét. *Alajos Tamás* házasságra lépve gróf *Thannhausen* Annával, a család utolsó tagjával, az 1708. aug. 22-én kelt engedéllyel felvette a *Thannhausen* nevet. Az 1886. fiágban kihalt idősebb ág birtokát (rohraui hitbizomány) *János* gróf örökölte.

A család tagjait az »Erlaucht« címzés illeti meg.

Hatvany, illetőleg Hatvany-Deutsch, hatvani, báró

A magyar nemességet 1879. jan. 14. *Deutsch* Bernát és József nagybirtokosok kapták. A családból aztán *Deutsch* Sándor, József, Károly és Béla 1897. máj. 12. nemességük és »hatvani« előnevük épségbentartása mellett engedélyt nyertek a *Hatvany-Deutsch* kettős családnév viselésére s ugyanők 1908. okt. 23. bárói rangra emeltettek. Báró *Hatvany-Deutsch* Károly 1911. ápr. 22., *Ferenc* és *Lajos* bárók pedig 1917. márc. 16. kelt legf. engedéllyel családnévüket *Hatvany*-ra változtatták.

A család nevezetesebb tagjai: *József* (1858—1913.),

a hatvani cukorgyár megalapítója. Résztvett minden gyár-
ipari tevékenységben. A volt Munkásbiztosító Pénztár-
nak (jelenleg Társadalombiztosító Intézet) első elnöke;
1910. főrendiházi tag. — *Lily* (szül. 1890.) író; nő;
több regény és színmű szerzője. — *Sándor* (1825—
1913.) a nagybátyja által alapított Deutsch Ig. és Fia
cég beltagja, melyet tovább fejlesztett és tett elsőrangú
vállalattá. 1881-ben megszerezte a nagysurányi cukor-
gyárat s azóta a család a cukoripar főnöke. 1903-ban
főrendiházi taggá neveztetett ki.

Hauer, báró

A magyar bárói rangot 1903. jan. 4. *Hauer* Lipót
ezredes kapta, annak kiskorú *Hauer* Antóniára való egy-
idejűleg átruházásával. Nevezettnek bárói rangja 1914.
márc. 25. átruházott *Conrad-Hauer* Arnold századosra.

Az osztrák lovagi rangot az »Edler von« előnév-
vel 1732. aug. 26. nyerte a család. Birodalmi lovagi
rangja 1733. jún. 12., birodalmi *bárói* és bajor bárói
rangja 1792. júl. 7., osztrák bárói rangja pedig 1793.
dec. 20. kelt. A magyar nemesség adományozásában
1833. dec. 12. *Hauer* József báró részesült.

Haupt-Stummer, tavarnoki és buchenrodi, báró

Báró *Stummer* Ágost neve, előneve, bárói rangja és
címere 1888. ápr. 7. átruházott buchenrodi *Haupt*
Lipót Jenőre.

Hazai, báró

A bárói méltóságot 1912. szept. 10. *Hazai* Samu
magyar királyi honvédelmi miniszter kapta.

Heim, San-Martino del Carsoi, báró

A bárói rangot 1917. aug. 17. *Heim* Géza szá-
zados, mint a Mária Terézia-rend vitéze kapta.

Hellenbach, paczolai, báró

Körmöcbányai eredetű bányászcsalád, melynek egyik kiváló tagja, *Hellenbach* János Gottfried (megh. 1728.) volt, aki Jénában orvosi diplomát szerzett, utóbb I. Lipót császári udvari orvosa lett s cs. kir. tanácsosi címet nyert, 1686. jan. 26. pedig *bároi* rangra emeltetett.

A család őse *Jeremiás*, körmöcbányai bányász vagy bányakamarai tisztviselő, akinek 3 fia volt: *János*, *Krisztof* és *Gottfried*. Ez utóbbiról fennebb már volt szó. — 1694. Nyitra megyében több helységben birtokadományt nyer, de a Rákóczi szabadságharcban ennek pártjához csatlakozik, miért jószágainak elvesztésére ítélik, a szatmári békekötés után azonban mégis visszakapja azokat, visszanyervén bányafőnöki állását is.

Herczel, pusztapéteri, báró

A *bároi* rang adományozásában 1912. dr. *Herczel* Manó (1862—1918.) egyetemi magántanár részesült. — Ugyanő kapta 1901. máj. 27. a magyar nemességet is.

Az adományozott, mint jeles sebész szerzett magának kiváló hírnevet.

Herzog, csetei, báró

A *bároi* méltóságot 1904. jan. 2. csetei *Herzog* Péter budapesti nagykereskedő kapta. Nevezett 1886. szept. 3. részesült a nemesség adományozásában.

Hoening O' Caroll, báró

A *bároi* méltóságot 1911. ápr. 13. *Hoening O' Caroll Ottó* követségi tanácsos és *Hoening O'Caroll* János ny. őrnagy kapták.

Horváth, *muranici*, báró

Horvát eredetű család; régi neve »muranici« *Mon* volt. 1677-ben Lipót királytól címereslevelet nyervén, nevét *Horváth*-ra változtatta. A családból aztán *Horváth* János Zaránd megye főispánja, ezredes és szatmári főkapitány fenti előnévvel 1690. júl. 25. bárói rangot nyert.

Címer: négyelt pajzs szív-pajzs-szal, melyben vörös mezőben 3 fehér strucctoll; a szív-pajzs felett felfelé nyúló, vörös csúcsban végződő ezüst kettőskereszt, a csúcs felett arany Nap; a nagy pajzs 1. vörös mezéjében páncélos férfi 3 strucctollas sisakkal jobbjaiban 2 csúcsú zászlót, baljában pedig alabárdot tartva; a 2. kék mezőben vörös szív, melyből fehér strucctoll nyúlik ki; a 3. kék mezőben zöld hármashalom középsőjéből kinövő zöld szárú és levelű 3 fehér lilium; a 4. vörös mezőben kettősfarkú koronás oroszán leeresztett jobbjaiban hajánál fogva levágott török fejet tart; bárói korona; 2 sisak; sisakdíszek, 1: balra fordult növekvő oroszán jobbjaiban zöld szárú és zöld levelű 3 liliumot, baljában pedig török fejet hajánál fogva tart; takaró: kék-arany; 2: növekvő páncélos vitéz jobbjaiban zászlót, baljában íjat tart; takaró: vörös-ezüst.

Leszármazás:

János bárónak (1690.) *Barkóczy* Katától született fiai közül *Adám* fia *Imre*, fia *József*, fia *Antal*, fia *János* (1791—1853) vezeti le a családot napjainkig:

János (1791—1853.); neje (esk. 1828. nov. 6.) br. *O'Brien* Eufémia (1804—1879.) Fia:

Gedeon (1831—1873.), neje (esk. 1866. okt. 1.) felsőpulyai *Rohonczy* Ilona (sz. 1848. febr. 4.). Gyermekei:

1. *Ilona* (1867—1927.); férje (esk. 1896. jan. 15.) gr. *Sztáray* István (mh. 1906.)

2. *Ferenc* (1869—1918.); neje (esk. 1894. szept.

4.) *Vincenty Renée* (sz. 1869.). Gyermekai:

A) *Gedeon* (szül. 1897. dec. 25.)

B) *Renée* (szül. 1900. szept. 28.); férje (esk. 1923. ápr. 24.) revisnyei *Reviczky József*.

Horváth-Inczédi, széplaki és nagyvárad, báró

A széplaki báró *Petrichevich-Horváth* család történetét és leszármazását l. ennél a családnál. Ott utalás történi arra a körülményre, hogy 1861. ápr. 4. *Petrichevich-Horváth Miklós* és *Ödön* testvérek *Horváth-Inczédi* néven bárói rangot nyertek. — Ennek az ágnek leszármazása a következő:

Mihály (1800—1857.); neje br. *Inczédy Mária* (1790—1868.). Fia:

Ödön (1827—1906.); neje gr. *Rhédey Johanna*.
Gyermekei:

1. *Katalin* (sz. 1865.); férje (esk. 1884.) gr. *Vetter Ferdinánd*.

2. *Eugénia* (sz. 1869. okt. 3.); férje (esk. 1898. aug. 10.) gr. *Attems Károly*.

Horváth-Tholdy, széplaki, nagyszalontai és feketebáthori, gróf

Az 1857. okt. 24. kelt legf. elhatározással gróf *Tholdy Sámuel* (1776—1862.), családja utolsó férfitagjának neve, rangja és címere átruháztatott unokaöccsére, széplaki báró *Petrichevich-Horváth János Miklós* (1801—1865.) cs. és kir. altábornagyra, amely grófi rang 1883. máj. 22. gr. *Horváth-Tholdy János Miklós* fia, *Lajos* részére Magyarországra is kiterjesztetett. Nevezettnek grófi méltósága, családneve és címere aztán 1888. szept. 5. átruháztatott széplaki báró *Petrichevich-Horváth Rezsőre*.

Az egyesített címer: hasított pajzs szív-pajzs-szal, melynek kék mezejében vízen úszó delfin, a paizsfőben jobbról csillag, balról félhold (a báró Horváth címer); a nagy pajzsban jobbról kék mezőben levágott ökörfej, a pajzsfőben vörösruhás könyöklő kar görbe kardot tart; balról ezüst mezőben zöld földön álló vörösruhás magyar vitéz jobb-jában kardot tart (a gróf Tholdy címer); grófi korona; 3 sisak; sisakdíszek: 1. két fekete szárny között jobbrafordult ezüst félhold, takaró: kék-ezüst; 2. egy ezüst és egy kék, öblösvégű szarv között csúcsára állított arany csillag, takaró: kék-ezüst; 3. növekvőleg a pajzsbeli vitéz jobb-jában kardot, bal-jában levágott törökfejet tart; takaró: vörös-ezüst.

Leszármazás:

János (1801—1865.), b. t. tan., altábornagy. (1857. gróf.) Neje br. *Jósika* Jozéfa (1810—1836.). Gyermekai:

1. *Lajos* (1834—1899.), 1883. gróf. Neje (esk. 1862. okt. 4.) bethleni gr. *Bethlen* Irma (sz. 1883. máj. 22.). Gyermekai:

A) *Kozma* (1864—1884.)

B) *János* (1866—1882.)

2. *Róza* (1836—...); férje (esk. 1863. máj. 25.) gr. *Mikes* Árpád (1838—1899.)

Az 1888. évi grófi ág:

Gábor (1840—1890.); neje cseszelicki *Szilvássy* Ida (1837—1903.). Fia:

Rudolf (sz. 1870. jan. 1.); 1888. gróf. Neje (esk. 1902. aug. 15.) gr. *Wass* Ráchel (sz. 1879.). Gyermekai:

1. *István* (sz. 1904. ápr. 2.); neje (esk. 1928.)

Molnár Ilona.

2. *Margit* (sz. 1909. febr. 26.); férje (esk. 1927.)

Mühle Gusztáv.

Hoyos, gróf

Kastiliából származó régi család, melynek nemzedékrendje a XIV. század második felében élt Alfonzusz Nunez de *Hoyos*-ig vezethető vissza. — Birodalmi nemessége 1545. júl. 13., birodalmi bárói rangja a »zu Stüchsenstein« előnévvel 1547. júl. 13., birodalmi *grófi* rangja pedig 1674. szept. 23. kelt. — A magyar honfiúsításban 1827. nov. 23. *Hoyos* János gróf részesült. Neje gróf *Kuefstein* Mária volt. Nevezett belső titkos tanácsos, kamarás, fővadászmester és ezredes volt. — A családból gróf *Hoyos* Fülöp (szül. 1877.), mint anyja, báró *Wenckheim* Teréz után a *Wenckheim-Fási* hitbizomány birtokosa, 1885. márc. 25. engedélyt nyert *Hoyos* előnévvel nevének a *Wenckheim* névvel s címerének a *Wenckheim* család címerével való egyesítésére.

Hoyos-Wenckheim, gróf

Kiskorú gróf *Hoyos* Fülöp, mint a báró *Wenckheim* József »fási hitbizomány« örököse, az alapító oklevél értelmében 1885. márc. 25. kelt legf. elhatározással engedélyt nyert a *Wenckheim* családnév felvételére s címerének a *Wenckheim* család címerével való egyesítésére.

Nevezett gróf *Hoyos* Fülöp a családnak Magyarországon nem indigenált I. ágazatából származik.

Hugonnai, szentgyörgyi, gróf

Vasmegyei eredetű, a szentgyörgyi *Horváth* családból származó család. Ugyanis szentgyörgyi *Horváth* Zsigmond arany Sarkantyús vitéz, *Hugonna* helységre királyi adományt nyervén, nevének *Hugonnai*-ra való átváltoztatásával 1822. jún. 14. *grófi* rangot nyert.

Címer: vágott pajzs; lenn arany mezőben zöld földön ágaskodó oroszlán jobbában kardot tart (a szent-

györgyi Horváth-címer); fenn vörös mezőben páncélos kar kardot tart, a könyökhajlás felett jobbra fordított lovagsisakkal; grófi korona; sisakdísz: nincs; a pajzsot a korona alatt arany prémes és fehérrel bélelt takaró övezi.

Hunyady, kéthelyi, gróf

A család magáénak vallja azt a János de *Unyád*-ot, akit Mátyás király említ Bars megyéhez intézett 1465. kelt egyik mandátumában. Eszerint a család a hontmegyei *Unyad* (kisközség Bozók mellett) községről vette nevét. — Két évtizedre rá, 1488. szept. 10. ugyancsak Mátyás király egyik mandátumában olvassuk *Hunyady* János özvegyét, Dorottyát, aki a barsmegyei Kismáloson birtokos. — A XVI. század elején — 1513-ban — Zala megyében is szerepel egy *Hunyady* Tamás, mint a Rozgonyiak familiarisa. — A család történetére vonatkozó további adataink aztán Nógrád és megint Bars megyére utalnak. Így Oláh Miklós esztergomi érsek, királyi helytartótól 1563. aug. 25. a nógrádmegyei Ebecken kapnak birtokrészeket *Hunyady* Máté és három társa. Az *Ebeczky* család tiltakozott ellene. — 1491-ben váradi (Bars m.) *Hunyady* András, János fia, több jobbágytelket zálogosított el a barsmegyei Kissarlón és Kisbaracskán a garamszentbenedeki conventnek, hogy *Hunyady* Máté feleségét *Dorottyát*, előbb bessenyi *Czakó* Andrásnét, hitbérének visszaadására kötelezze.

Az egyes családtörténeti forrásmunkákban a család alapítójaként *András* szerepel, aki 1612—1615. között vette nőül *Viszochányi* Borbálát, *Viszochányi* Ferenc és gordowai *Fánchy* Káta leányát. Házassága révén aztán birtokos lett Bars, Nyitra és Trencsén megyékben, majd részbirtokos a *Fánchy* családnak kéthelyi uradalmában. A törökök kiűzése után csak hosszas perlekedések után jutottak hozzá az örökösök ehhez az ősi birtokhoz, amely

— mint ismeretes — ma is a család kezén van s nagyjában ugyanazokra a helységekre terjed ki, mint amelyek a XIV. században a *Fánchy* család birtokában voltak.

A *Hunyady* család ezek szerint egyike az ország régi birtokos családainak.

A *bároi* rangot 1745. kapja *Hunyady* Nep. János. A vonatkozó diploma azonban a korábban viselt cserenyei, kiskresztenyei, váradi, stb. előnevek helyébe csak a »két-helyi« előnevet adja a családnak s nem egyúttal a birtokot, amely — mint fennebb már láttuk — örökség útján szállt reá. A család azonban már korábban is előfordul *bároi* címen, bár előző rangadományozásáról nincs tudomásunk. Így *Hunyady* László udvari kancelláriai referendárius az 1717—1718. években is már mint »magnificus baro«, »liber baro« szerepel. Utódai nem maradván, a ma élő nemzedéknek őse az előbb említett *János*. Ugyanő részesült 1792. jún. 2. a magyar, 1797. márc. 8. pedig a birodalmi *grófi* rang adományozásában is.

A család tagjai közül külön is felemlítendők a következők: *József* (szül. 1873.) kamarás, belső titkos tanácsos, IV. Károly király volt első főudvarmestere, aranygyapjas vitéz, stb. — *Júlia* (szül. 1831.) az 1868. jún. 10. meggyilkolt *Obrenovich* Mihály szerb fejedelemnek volt a neje. — *Kálmán* (1830—1901.), kamarás, belső titkos tanácsos, lovassági tábornok, főszertartásmester. — *Károly* (szül. 1864.) kamarás, belső titkos tanácsos. — *László* (1826—1898.), kamarás, belső titkos tanácsos, több ízben volt országgyűlési képviselő; Battenberg Sándor bolgár fejedelem lemondása (1886.) után bolgár fejedelmi jelölt.

Címer: négyelt pajzs szív-pajzszal, melynek arany mezejében levágott fatörzsön ülő term. színű holló csőrében köves gyűrűt tart; az 1. és 4. ezüst mezőben zöld földön befelé fordult ágaskodó medve mellső lábaiban

nádszálat tart; a 2. és 3. kék mezőben befelé fordult könyöklő páncélos kar 3 arany nyilat tart; grófi korona; 2 sisak; sisakdíszek, 1: két, arany rúdról csüngő kélszárnyú vörös zászló között fekete és arany szárny, takaró: fekete-arany; 2: kékkel és arannyal váltakozva vágott két szarv között a pajzsbeli kar; takaró: kék-ezüst; pajzstartó: hátrafelé néző 2 agár arany karikás nyakörvvel.

Leszármazás:

János; neje br. *Haller* Erzsébet. Fia:

József (1774—1822); neje (esk. 1796. jún. 26.)

gr. *Pálffy* Franciska (1772—1827). Fiai:

I. *József* (1801—1869); neje (esk. 1825. okt.

1.) hg. *Liechtenstein* Henriette (1806—1886.). Gyermekai:

1. *Imre* (1827—1902.), b. t. tan. Neje (esk. 1869. jan. 23.) gr. *Győry* Felicia (1842—1913.) Gyermekai:

A) *Mária* (sz. 1870. júl. 15.); férje (esk. 1892.

jan. 23.) gr. *Széchenyi* Emil (sz. 1865. jan. 9.)

B) *Henriette* (1872—1910.); férje (esk. 1893.

szept. 10.) gr. *Zichy* Aladár (sz. 1864. szept. 4.)

C) *József* (szül. 1873. dec. 16.), b. t. tan., aranygyapjas vitéz, v. első főudvarmester. Neje, 1. (esk. 1900.

jan. 24.) *Magdaleine de Riquet*, comtesse de *Caraman-Chima*, a hercegi házból, (1879—1914.), 2. (esk. 1919.

okt. 22.) gr. *Bellegarde* Gabriella (sz. 1890. jún. 17.)

Gyermekai:

a) *Imre* (sz. 1900. nov. 9.)

b) *Ilona* (sz. 1903. aug. 15.); férje (esk. 1924. máj. 17.) gr. *Zichy* Manó (sz. 1897. okt. 13.)

c) *László* (sz. 1920. szept. 25.)

d) *Henriette* (sz. 1922. dec. 12.)

D) *László* (1876—1927.); neje (esk. 1905. jún.

3.) gr. *Seherr-Thoss* Mária (sz. 1855. okt. 8.) Gyermekai:

- a) *Felicia* (sz. 1906. febr. 18.)
 b) *Teréz* (sz. 1909. szept. 17.)
 c) *Vendula* (sz. 1914. jan. 6.)
 E) *Teréz* (sz. 1882. jan. 20.); férje (esk. 1922. jún. 13.) gr. *Ceschi* Antal (sz. 1865. márc. 20.)
 2. *Mária* (1828—...); férje (esk. 1863. szept. 15.) hg. *Borghese* Camillo (1816—1902.)
 3. *Franciska* (1832—1910.); férje (esk. 1850. máj. 30.) gr. *Bombelles* Lajos (1817—1909.)
 4. *Karolina* (1836—1907.); férje (esk. 1871. okt. 10.) gr. *Walterskirchen* Ottó (1833—1912.)
 5. *Ida* (1849—...)
 II. *Ferenc* (1804—1882.); neje (esk. 1825. szept. 1.) gr. *Zichy* Júlia (1808—1873.) Gyermekei:
 1. *László* (1826—1898.), b. t. tan.; neje (esk. 1856. jún. 2.) gr. *Csáky* Karolina (sz. 1828., mh....)
 2. *Kálmán* (1830—1901.); b. t. tan., lov. tábornok, főszertartásmester. Neje (esk. 1862. okt. 6.) gr. *Buol-Schauenstein* Alexandrina (1837—1901.) Gyermekei:
 A) *Károly* (sz. 1864. dec. 17.), b. t. tan. Neje (esk. 1894. jún. 11.) gr. *Nádasdy* Irma (1873—1925.) Fia: *Ferenc* (sz. 1895. ápr. 8.); neje (esk. 1921. ápr. 18.) gr. *Lónyay* Margit (sz. 1870. szept. 9.)
 B) *Júlia* (sz. 1867. dec. 22.); férje (esk. 1895. máj. 4.) gr. *Boos-Waldeck* Hugó.
 3. *Júlia* (1831—...); férje, 1. (esk. 1853. aug. 1.) *Mihály* szerb fejedelem (meggyilk. 1868. jún. 10.); 2. (esk. 1876. jún. 10.) hg. *Arenberg* Károly (mh. 1869....).

Huszár, mezőkövesdi, báró

A család a »kövesdi« *Boér* családnak egyik ága, melyből *Boér* Ferenc krasznamegyei főispán s fia József »mezőkövesdi« *Huszár* néven 1728. júl. 12. bárói rang-

ra emeltettek. Nevezett *József* 1742. táblai ülnök, 1747. pedig tordai főispán volt.

Címer: Kék mezőben koronás zöld halomból kinövő fehér farkas felemelt jobbjaiban kivont kardot tart, melyre levágott törökfej van szúrva, sisakdsíz: növekvőleg a farkas; takaró: kék-ezüst.

Inczédy nagyváradai, báró

A hagyomány szerint dalmáciai eredetű család, mely a XV. század végén költözik Biharmegyébe. *Péter* és *Mátyás* testvérek Rudolf királytól 1757. jún. 6. nyertek címerújító levelet.

A családból *József* ítélőmester emelkedik ki s felesége, báró *Jósika* Judittól született fiával, *Józseffel*, felesége *Bíró* Annával s *Mihály*, továbbá fivére *Gergely* s unokaöccse *Sámuel*-lel 1758. dec. 12. bárói rangra emeltetett az *Inczédy* névnek *Josintzi* családnévre való változtatásával s a josintzi előnévvel. — A család ekkor ketté vált: az *Inczédy* s a *Josintzi* családokra. E szerint *József* (1678—1750.), illetőleg fiai: *József* és *Mihály* alapítják meg a *Josintzi* bárói családot, míg *József* fivére *Gergely*, illetőleg unokaöccse *Sámuel* vezetik tovább a családot. *Gergely* ágazata azonban unokáiban már leányágon is kihalt.

Inkey, pallini, báró

A bárói méltóságot az örökös főrendiházi tagsági jogosultsággal 1875. aug. 17. *Inkey* Nándor, 1895. nov. 17. pedig *Inkey* József kapták.

Közös eredetű a *Lóránth* családdal. Birtokadománya Pallinra 1721. okt. 3. kelt, minek folytán *János* zalamegyei szolgabíró 1724. dec. 1. a »pallini« előnév adományozásában részesült.

A család 1856. aug. 10. *Inkey* Ede személyében

osztrák bárói rangot nyert. Ez az ág azonban 1877. ki-
halt.

Címer: (az 1875. évi bárói): kék mezőben hár-
mas zöld halmon kétfarkú koronás ágaskodó oroszlán
felemelt jobbjaiban kardot, baljában pedig levágott tö-
rökfejet tart; sisakdísz: 2 fekete szárny között könyöklő
páncélos kar buzogányt tart; takaró: kék-arany, vörös-
ezüst; pajzstartók: befelé néző 2 arany oroszlán.

Leszármazás:

I. Az 1875. évi bárói ág:

Nándor (1829—1890.), belső titkos tanácsos. Ne-
je gr. *Deym Ludmilla* (1842—...). Gyermekai:

1. *Nandine* (sz. 1859. ápr. 13.); férje (esk. 1884.
jún. 9.) gr. *Rüdt Ruprecht* (mh. 1896. jún. 3.).

2. *Gabriella* (szül. 1861. jan. 4.)

3. *Ludmilla* (sz. 1865. nov. 19.)

4. *Imre* (sz. 1870 jan. 27.)

II. Az 1895. évi bárói ág:

József (1813—1900.), országgy. képviselő. Neje
gr. *Batthyány Gabriella* (1819—...).

Gyermekai:

1. *József* (szül. 1871. máj. 15.) Neje (esk. 1908.
nov. 18.) gr. *Apponyi Teréz* (1874—1928.)

2. *Ágnes* (sz. 1872. okt. 2.); férje (esk. 1899.
máj. 3.) gr. *Hoyos Miksa*.

3. *Pál* (sz. 1876. júl. 23.)

Ivánka, draskóci és jordánföldi, báró

Egyike legrégebbi családainknak. Őse IV. Béla
királytól 1262. kapott Jordánföldjén 2 ekényi földet,
mely adománylevelet utódai 1391. mutattak fel a birtok-
jogvizsgáló-bizottság előtt.

A bárói rangot az örökös főrendiházi tagsági joga-
sultsággal 1917. jan. 1. *Ivánka László* kapta.

Címer: zöld mezőben zöld földön patak előtt álló páncélos vitéz jobbában törökfejen átszúrt kardot tart, baljában pedig az országalmát tartja; a pajzsfőben csillog és félhold; sisakdísz: növekvőleg a pajzsbeli vitéz; takaró: kék-arany, vörös-ezüst; pajzstartó: 2 fehér komondor.

Leszármazás:

Zsigmond (1817—1902.): neje (esk. 1850. dec. 1.) rudnói és divékújfalusi *Rudnay* Etelka (1830—1866.) Fia:

László (1854—...); neje 1. (esk. 1882. máj. 6.) br. *Trauttenberg* Teréz (1856—1920.), 2. (esk. 1921. márc. 20.) besenyői és velikei *Skublics* Mária (sz. 1878. szept. 15.) Gyermekei:

1. *Mária* (sz. 1886. nov. 27.); férje (esk. 1904.) gyöngyösi *Somoggi* Béla kamarás.

2. *László* (sz. 1888. ápr. 5., hősi halált halt 1914. aug. 31.)

3. *Géza* (szül. 1889. aug. 5.); aranysarkantyús vitéz. Neje (esk. 1917. márc. 22.) br. *Sennyey* Klára (sz. 1896. máj. 15.) Gyermekei:

A) *Erzsébet* (sz. 1919. júl. 21.)

B) *Iván* (sz. 1921. szept. 2.)

Jankovich, pribéri és vuchini, gróf

A grófi méltóságot 1885. okt. 3. *Jankovich* László somogyeyei főispán nyerte.

Régi család, mely III. Ferdinándtól kapta 1642. febr. 20. címereslevelét. Örökös jogon tagja volt a főrendiháznak.

Címer: hasított pajzs; elől vörössel és ezüsttel hét-szer vágva; a hátulsó kék mezőben hármás zöld halmon ágaskodó kétfarkú oroslán bal mellső lábával egy, csúcsával a halmon nyugvó kivont kard markolatára támaszkodik; grófi korona; sisakdísz: 2 fekete szárny között

lefelé fordított s hegyeikkel egymást érintő 3 arany tollú fekete nyíl, középen keskeny vörös szalaggal átkötve; pajzstartó: hátukkal a pajzsot érintő, lenn egymásba fonódott, kifelé fordult 2 arany sárkány.

Jankovich-Bésán, pribéri, vucchini és dunaszekcsői, gróf

Jankovics József öreglaki földbirtokos 1887. dec. engedélyt nyert neve mellé a *Bésán* név s a család »dunaszekcsői« előnévének, továbbá eddigi címerébe a *Bésán* család címerének felvételére.

A családból *Jankovich-Bésán* Endre és József 1916. dec. 30. *grófi* rangra emeltettek.

Jeszenák, királyfiai, báró

Temesmegyei eredetű család, melyből *Pál* királyi tanácsos és gyermekei 1781. dec. 28. *bárói* rangra emeltettek. Unokája, János (1800—1849.) a főrendiházban a 30-as évektől kezdve a reformokat sürgető ellenzék egyik tagja. 1848-ban Nyitra megyében kormánybiztos, mely hivatalában buzgó tevékenységet fejtett ki a magyar ügyért. 1849-ben Görgey seregéhez csatlakozott, az osztrákok elfogták s 1849. okt. 15. Pesten kivégezték.

Jeszenszky, nagyjeszeni, báró

Turócmegeyi eredetű régi család, mely 1271. nyert adományt az előnevét adó Jeszen nevű helységeire. A családból aztán *Antal* 1741. dec. 12. *bárói* rangra emeltetett, ágazata azonban benne ki is halt. Ujabbán — 1855-ben — *Jeszenszky* Miklós őrnagy, a Lipót-rend vitéze osztrák bárói rangot nyert, ágazata azonban nem terjedt tovább.

A család jelenleg élő ágazata *bároi* rangját 1865. jan. 3. *Jeszenszky János*, a hétszemélyes tábla ny. ülnöke szerezte meg, melyben *Kálmán, Sándor* és *József* bárók 1875. okt. 5. megerősítették.

Címer: jobbharánt vágott pajzs; a felső vörös mezőben ágaskodó fehér lovon páncélos vitéz jobbjaiban egyenes kardot tart; az alsó kék mezőben zöld halmon lombos fa alatt term. színű medve, hátrafelé fordított fejjel, amint egy felhőből kinyúló páncélos kar jobbról balra hátába kopját dőf be; *bároi* korona; 2 sisak; sisakdíszek, 1. befelé fordult koronás fekete sas, takaró: kék-arany; 2. befelé fordult növekvő medve, maga előtt zöld lombú fát tart, takaró: vörös-ezüst; pajzstartó: 2 oroszlán.

Jósika, branyicskai, báró

Szörénymegyéből származó s Erdélyben a XVI. század végén megtelepedett család, melyből *István* 1595. nyeri a hunyadmegyei Branyicskát, honnét a család előnevét vette. Utódai közül *Gábor, Imre, István* és *Dániel* 1698. ápr. 12. *bároi* rangra emeltettek.

Nevezetesebb tagjai voltak a családnak *István* erdélyi kancellár, aki 1598. kivégeztetett; *Sámuel* báró (1805—1860.) belső titkos tanácsos, 1848. jan. 2. főkancellár, az Unio következtében azonban már ápr. 5. lemondott állásáról. *Kálmán* báró (szül. 1837., megh....), lapszerkesztő, később a budapesti Operaház igazgatótanácsosa, író; *Miklós* (1794—1865.) nagy műveltségű és szabadelvű gondolkodású férfiú; 1910. a főrendiház alelnöke, 1912. pedig annak elnöke, stb.

A család két ágon virágzik. Az idősebb ágnek őse az 1698. *bároi* rangot nyert *Gábor*, az ifjabb ágé pedig az ugyanekkor *bároi* rangra emelt *Imre*. A többi ágak kihaltak.

Jesintzy, báró

»Váradí« *Inczedy* József felesége báró Jósika Judit fia József, feleségével, Biró Annával és Mihály fivérei Gergely s unokaöccse Sámuel az Inczedy-névnek Josinczy-ra való átváltoztatásával s a »jósintzi« előnévvel 1758. dec. 12. *bárói* rangra emeltettek.

A család utolsó tagja *Ádám* (szül. 1864. febr. 15.) nagybirtokos, ref. főgondnok. Neje sófalvi *Illyés Kornélia*.

Kaas, báró

A magyar *bárói* rangot 1912. máj. 13. báró *Kaas* Albert és báró *Kaas* Ivor Ervin fiai: *Andor* és *Ede* kapták.

Dán eredetű család. Magyarországra báró *Kaas* Ede mint a Walmoden-lovasezred főhadnagya költözött be s itt nőül vevén *Ivánka* Idát, *Ivánka* Imre és Zsigmond nővérét, pestmegyei birtokos és magyar állampolgár lett. Fia, *Ivor*, 1842. jan. 24. Lontón született s 1910. halt el. Mint publicista egyike volt a legkedveltebb újságíróknak s országgyűlési képviselő is volt. »Itéletnapja« c. alatt színművet is írt.

Albert (szül. 1885.) országgyűlési képviselő.

Kálnoky, kőröspataki, gróf

Szintén ősrégi, székely eredetű család, közös eredettel a hídvégi *Mikó* és *Nemes* családokkal. A többi családokból a XV. században vált ki s vette fel nevét kálnoki birtoka után.

Tagjai Erdély közéletében igen jelentékeny szerepet játszottak; a családnak legkimagaslóbb alakja mégis *Sámuel* (megh. 1706.), Háromszék főkirálybírája, majd kincstartó és udvari kancellár volt, aki 1697. ápr. 2. *grófi* rangra emeltetett. Unokája, *József*, Oláhországban

nevelkedett, ahol összeesküvést szervezett, hogy a fejedelemséget elszakítsa a törököktől s a Habsburg-ház uralma alá hozza. A törökök elől kénytelen volt Erdélybe menekülni. — *Gusztáv* (1832—1898.), kopenhágai, majd londoni nagykövet s 1881—1895. közös külügyminiszter; kamarás, belső titkos tanácsos, aranygyapjas vitéz volt.

Címer: négyelt pajzs a 3. és 4. mező közé ékelt 5. mezővel és szív-pajzs-szal, melynek kék mezejében koronából kinövő medve torkában balról jövő nyíllal át-löve; az 1. kék mezőben befelé néző arany griff jobb-jában kivont kardot tart; a 2. vörös mezőben egyenesen álló, négyszer hajló koronás ezüst kígyó szájában az országalmát tartja; a 3. vörös mezőben fészében ülő pelikán fiait vérével táplálja; a 4. kék mezőben térdben meghajlított, tőben levágott lábszár, melynek ikrája balharánt nyílve szővel van átszúrva; az 5. arany mezőben koronás kétféjű sas, mellén kis arany pajzs-szal, rajta fekete L. betűvel; grófi korona; 2 sisak; sisakdíszek, 1: a szív-pajzs-beli medve balra fordulva, takaró: kék-arany; 2: növekvő ezüst egyszarvú, melynek szügyét balharánt nyíl fúrja át, szarvai között lebegő ezüst félholddal és arany csillaggal, takaró: vörös-ezüst; jelmondat: «Nee timide, nee tumide».

A családnak két ágazata van: a morvaországi és erdélyi ágazatok. Alapítói *Lajos gróf Henrik* fiának *Gusztáv József* nevű fia, illetőleg *János* vezérőrnagy.

Karátsonyi, karátsonyfalvai és beodrai, gróf

A család egyik őse Gratianus, aki a családi okmányok szerint Bábó Gratianus ex linea Lusignan-tól származott, a XVI. században a Cyprus szigetéről Moldovába költözött, majd Erdélyben telepedett meg. A kutatások szerint Gratianusból lett *Karátson*, majd *Karátsonyi*, egy ideig zárójelben továbbra is megtartva előbbeni nevét.

Ugyanilyen változáson ment át a család címere is. A beköltözés idejében a címerben látható Meluzina tükröt tartott kezében, amit később a magyar címerből vett kettőskereszttel cserélt fel.

Az erdélyi fejedelmektől kapták mikolai és karátsonyfalvai birtokaikat, kik a család ősi nemességét is több ízben megerősítették.

Kristóf fia *Deodat Simon* 1781-ben királyi adományul kapta a 20.000 holdas beodrai birtokot, mely után felveszi a »beodrai« előnevet. Az utolsó török háborúban saját költségén állított ki egy lovas csapatot, a háború után bekövetkezett éhínség alkalmával pedig megnyitotta magtárait az éhező nép előtt.

Deodat fia *Lázár* (szül. 1759.) háromszázezer forintra rúgó jótékonycélú alapítványokat tett a törököktől visszafoglalt Bánságban. Torontálmegye főispánja volt s a francia háborúk idején 100 főből álló lovascsapatot állított ki saját költségén és zászlója alatt. Erdemei elismeréseül a Nagy- és Kis-Zsám-i uradalmat kapta adományba. A neki felajánlott grófi rangot azonban elhárította magától, miután családja leszármazását többre becsülte a grófi rangnál s álláspontja fentartására végrendeletében utódait is kötelezte oly hozzáadással, hogy aki ellene vét, kitagadja. 1785-ben *Draskovich* bántól megvásárolta a bánlaki uradalmat, amely a török hódoltság alatt a temesvári pasa nyári tartózkodási helye volt. — Unokája, *Guido* (1817—1885.) 1841-ben Temesmegye főszolgabírája, 1848. honvédőrnagy, majd a pesti nemzetőrök főparáncsnoka. A szabadságharc leyerése után elfogják, Ischlben internálják s birtokait elkobozzák. Később kiszabadul, visszakapja birtokait is, majd az ösiségi pátens eltöröltetvén, 1858. dec. 25. birodalmi, 1874. márc. 14. pedig a magyar grófi rangot nyeri. Császári királyi kamarás és belső titkos tanácsos volt. Ő is számos jótékonycélú alapítvánnyal tette emlékezetessé nevét.

Fiai közül *Aladár* (szül. 1859.) kamarás, volt országgyűlési képviselő, *Jenő* (szül. 1865.) kamarás, belső titkos tanácsos, a főrendiház örökös tagja, a souverain Máltai Lovagrend magyarországi követe és meghatalmazott minisztere, volt országgyűlési képviselő, a Máltai Lovagrend nagykeresztes baillija, a Vaskorona-rend s a Spanyol királyi III. Károly-rend nagykeresztese, több hadiérem s az I. oszt. Magyar Érdemkereszt stb. tulajdonosa; hitbizományi birtokos s több közművelődési és jótékonyági egyesület elnöke. — XIII. Alfonz spanyol királynak 1908. évi budapesti látogatása alkalmával emlékezetes fényes estét adott budai palotájában, melyen az egész udvartartás s a Budapesten időzött főhercegek is megjelentek. Az 1896. adott estélyén I. Ferenc József is részt vett.

A család nemesi és grófi ágon virágzik. A grófi *címer*: négyelt pajzs a 3. és 4. mező közé beékelt mezővel és szívpajzszal; az 1. és 4. kék mezőben befelé fordult koronás szirén, baljában (jobbában) ezüst kettős keresztet tart; a két vörös mezőben jobbra fordult ágaskodó ezüst bika, arany nyakövvel s arany szarvakkal, patával és farkkal; a 3. vörös mezőben szembefordult medve mellső lábaiban vízszintesen kardot tart; az 5. homorú szélű beékelt ezüst színű mezőben jobbrafordult kék párdúc, torkából és füleiből kitörő tüzzel, jobbában babérkoszorús kardot, baljában levágott törökfejet tartva; a vörössel és ezüsttel vágott szívpajzs felső mezéjében koronás kétfejű arany sas; az alsó mezőben fekete mérleg; hermelin-palást; grófi korona; 5 sisak; sisakdíszek. 1. a sas, takaró: vörös-arany, vörös-ezüst; 2. a medve, takaró: vörös-ezüst; 3. a növekvő szirén, takaró: kék-ezüst; 4. növekvőleg a bika, takaró: vörös-ezüst; 5. növekvő párdúc, takaró: kék-ezüst, valamennyien mint a pajzsban; pajzstartó: jobbról koronás kétfarkú oroszlán, balról koronás arany griff, mindkettőnek nyakán arany-

lánc csüng alá; jelmondat: Pietate, Honore et Perseverentia.

Leszármazás a családnak az erdélyi fejedelemség, illetőleg a magyar királyság területén való megjelenésétől kezdve:

Gratianus ex linea Lusignan (szül. 1591.); fia: *Kristóf* (szül. 1636.); neje nemes *Marochány* Domicella (szül. 1636.) Fia:

Kristóf (szül. 1688.); neje *Lázár* Mária Magdolna (szül. 1732.) Fia:

Lázár (szül. 1759.); neje világozi *Bohus* Teréz (szül. 1773.) Fia:

Lajos (szül. 1793.); neje gróf *Starhemberg* Mária Alojzia (szül. 1798.); csillagkereszteshölgy. Fia:

Guidó (szül. 1817. aug. 7., megh. 1885. szept. 15. Buziás); a grófi ág megalapítója. Gyermekai:

1. *Adrienne* (1853—1878.); férje gr. *Zichy* Sándor.

2. *Melánia* (1855—1894.); férje gr. *Zichy* Géza (1849—1924), b. t. tan.

3. *Aladár* (szül. 1859. febr. 28.); neje (esk. 1883. márc. 15.) pazonyi *Elek* Margit (elv.) Gyermekai:

A) *Irma* (sz. 1883. okt. 23.); férje (esk. 1909. nov. 22.) gr. *Harbuval-Chamaré* Félix (sz. 1868. október 18.)

B) *Margit* (sz. 1884. dec. 20.); férje gr. *Czirák* László (sz. 1876. márc. 29.)

C) *Gabriella* (sz. 1892...)

4. *Jenő* (sz. 1865. aug. 5.); b. t. tan., a souv. Máltai lovagrend követe. Neje (esk. 1886. júl. 15.) gr. *Andrássy* Karolina (sz. 1870. szept. 18.), a Máltai lovagrend tb. hölgye.

5. *Mária* (sz. 1866...); férje br. *Piret-Behain* Lajos.

6. *Ilma* (sz. 1868. jan. 29.); férje (esk. 1888.

jún. 19.) gr. *Keglevich* Gyula (sz. 1855. szept. 6.)
 7. *Ilona* (sz. 1871. aug. 16.); férje (esk. 1895.
 okt. 12.) gr. *Zichy* Károly (1864—1918.)

Kazy, garamveszelei, báró

A családnak okiratilag kimutatható első őse *György*, aki a XIV. század elején élt. A szakadatlan leszármazás azonban csak attól a *János*-tól hozható le, aki a Kőhary-huszárok kapitánya volt s akit a törökök 1664. aug. 16. felkoncoltak. Fia, *János*, barsi alispán, 1681. okt. 1. címereslevelet s Alsóveszelére és több más helységre birtokadományt nyert.

A bárói rangot 1913. febr. 13. *Kazy* József kamarás és államtitkár kapta.

Leszármazás:

József (sz. 1856. febr. 14.), b. t. tan., ny. államtitkár. Neje (esk. 1880. júl. 12.) vecsei *Vecsey-Oláh* Anna (1861—1904.). Fiai:

1. *Károly* (sz. 1881. szept. 10.); min. eln. min. tan.; neje *Hampek* Margit (sz. 1897. jan. 25.). Leánya: *Klára* (sz. 1923. dec. 11.)

2. *Ferenc* (sz. 1884. máj. 25.), honv. min. titkár. Neje *Dégi* Mária.

3. *József* (sz. 1890. szept. 16., hősi halált halt Limanovnál 1914. dec. 11.)

Károlyi, nagykárolyi, gróf

Ősrégi család a Kaplon-nemzetségből. Okmányilag igazolható első őse *András* a XIII. század közepén élt. A család birtokáról eleinte *Olcsvai*-nak nevezte magát s a *Károlyi* név csak a XIV. század óta állandósult a családban. A család tagjai különösen a XVI—XVIII. században előkelő szerepet játszottak az ország történetében.

A bárói rangot 1609. dec. 11. *Károlyi* Mihály, a grófi rangot pedig 1712. ápr. 5. báró *Károlyi* Sándor nyerte.

Címer: (az ősi címer egyesítése a rokon Barkóczy, Koháry, Perényi, Segnyey, Sennyey és Thurzó családok címereivel) négyelt pajzs, a 3. és 4. mező közé ékelt 5-ik mezővel és szívpajzs gyanánt farkát szájában tartó koronás sárkánynyal körülvelt gömbölyű kék mezővel, melyben az ősi címer: hegyes sziklán egylábon álló kiterjesztett szárnyú karvaly felemelt jobbjaiban vörös szívet tart; a nagy pajzs: az 1. kék mezőben jobbra fordult ugró szarvas; a 2. ezüst mezőben egyfejű fekete sas; a 3. kék mezőben jobbra fordult kétfarkú ágaskodó oroszlán mellső lábaiban fehér-vörös zászló rúdját egyenesen tartja; a 4. kék mezőben kiterjesztett aranyszárnyú koronás angyalfej lebeg; az 5. ezüst mezőben koronából kinövő koronás szirén, balra hajló halfarokkal, változó (ezüsttel és vörössel vágott) szárnyakkal; 11 ágú korona; 3 sisak; sisakdíszek, 1. növekvő páncélos vitéz, sisakján gesztenyeszínű structollakkal, jobbjaiban kardot tart; 2. befelé fordult ágaskodó oroszlán, jobbjaiban karddal; 3. befelé fordult ágaskodó griff, jobbjaiban kardot, baljaiban 3 vörös rózsát tart; takaró: kék-arany, vörös-ezüst; pajzstartó: 2. ágaskodó kétfarkú oroszlán a pajzstól s a pajzs lábától a sisakok magasságáig nyúló fehér-vörös zászló rúdját tartják.

Tagjai közül megemlítendőek:

Alajos (1825—1889.) berlini, majd londoni nagykövet. — *Antal* (1732—1791.) a magyar nemesi testület őrség kapitánya; az 1758. évi porosz háborúban kiűntette magát; 1775. kir. főasztalnok, majd aranygyapjas vitéz. — *Ferenc* (1705—1758.) Szatmármegye főispánja (1721), lovassági tábornok, kir. főasztalnok Nagykarolyban nyomdát állított fel (1755.) — *Gábor* (1841—1895.) politikus; Kossuth Lajos barátja. —

György (1802—1877.) a M. T. Akadémiára gr. Széchenyi István után ő tette a legnagyobb alapítványt; Szatmármegye főispánja, később koronaőr; titkos tanácsos. — *Gyula* (szül. 1871.) volt aradi főispán; az aradi kormány miniszterelnöke (1919.); volt koronaőr; volt külügyminiszter, jelenleg (1931.) m. kir. miniszterelnök. — *Imre* (szül. 1873.) élénk közgazdasági tevékenységet fejt ki. — *István* (1797—1884.) a szabadságharcban saját költségén szerelt fel egy huszárezredet; később elfogták, de szabadon bocsátották. Ő építtette a fóti templomot és kastélyt. Pestmegye főispánja is volt. — *Másik István* (1845—1907.) a magyar légio tagja (1866); ennek feloszlatása után elfogták, de Bismarck közbenjárására szabadon bocsátották; volt képviselő. — *László* (szül. 1859.) felsőházi tag. — *József* (1768—1803.) volt főispán; sokat áldozott katonai célokra, egyházakra és iskolákra. — *József* (sz. 1884. nov. 8.); volt főispán. — *Mihály* (szül. 1875. a Wekerle-kormány megbuktatása után megalakította a Nemzeti Tanácsot (1918.); a forradalom napján (okt. 31.) miniszterelnökké neveztetett ki; 1919. jan. 11. a népköztársaság elnöke; a proletárdiktatúra kikiáltása (1919. márc. 21.) után külföldre távozott. — *Sándor* (1688—1743.), szatmári főispán, majd Rákóczi főgenerálisa. A romhányi vereség után részt vett a szatmári béke kieszközlésében, melyet 1711. máj. 1. ő kötött meg. III. Károly király főhadvezérhelyettessé, majd lovassági tábornokká nevezte ki. Sokat áldozott egyházi, iskolai és jótékony célokra. — *Sándor* (1831—1906.) résztvett a szabadságharcban, utána emigrált; az amnesztia után visszatért az országba s a magyar gazdátársadalom vezérévé lett. Ő alapította meg a magyar Gazdaszövetséget (1896.) s a Hangya központi szövetkezet (1898.); több önálló munkája is jelent meg. — *Tibor* (szül. 1843.) volt képviselő; irodalmilag is működött.

Keglevich, buzini, gróf

Albán eredetű család, ahol a »Kegal« nevű nemzetségből származik. Ősi várak Kegelgrad, Dalmáciában a Zermanje folyó völgyében fekszik. Ősei a híres törökverő Scandel béggel együtt harcoltak a XIV. század elején. Később Horvátországba származik át a család, ahol ősi fészük Buzin volt, ahonnet előnevét is vette.

A család első ismert őse a XIII. század végén élt *Péter*. Egy másik *Péter* (meghalt 1554.) mint jajcei várkapitány 1521-ben ennek ostrománál nagy győzelmet aratott a törökökön. A mohácsi vész után Jajce várát a Bánsággal együtt átadta Ferdinánd királynak. 1537-ben *Nádasdy* Tamással együtt honvát bánná neveztetett ki. Veje, csáktornyai *Ernst Hampo* Gáspár halála után tulajdonába vette annak várait s a császárnak parancsára sem adván ki azokat, az 1542. évi pozsonyi országgyűlés hűtlenség címén javainak elvesztésére ítélte. Helyébe *Zrinyi* Miklós került a báni székbe, aki *Pétert* Csáktornyán ostrom alá vette és fogságba ejtette, melyből kiszabadulván, a törökök elleni történelmi jelentőségű győzelmeinek elismeréséül visszakapta birtokait is. Fiai közül *György* és *János* a csatában estek el; III. *Pétert* török fogságban lefejezték. *Simon* fiának *György* nevű fia Horvátország albánja volt; fiai, *Péter* és *Miklós* aztán két ágon vezetik tovább a családot.

A bárói rangot 1646. ez utóbbi *Miklós* kapta. Diósgyőr, Ónod kapitánya és Torna megye főispánja volt. Testvére, *Péter* a család horvátországi ágának megalapítója, amely azonban a horvát országgyűlésnek a magyar főrendiházba delegált *Oszkár* nevű tagjával 1916. kihalt.

A grófi rangot 1687. aug. 4. *Miklós* fia, *Miklós* ónodi kapitány s unokatestvére, *Péter* nyerik. Buda visszafoglalásában s ezenkívül is sok ütközetben vettek részt. *Miklós* utóda *Ádám* tábornok, kamarai alelnök; fiai

közül *József* 1760. helytartótanácsos, *Gábor* a mezei hadak tábornoka. Az előbbinek fia, *József* (1729—1791.) koronaőr és főlovászmester; *Ádám* tábornok. *János*, József unokája (1786—1856.) Bars megye főispánja, főpohárnok, titkos tanácsos és főudvarmester; fia *István* (1840—1905.) országgyűlési képviselő, 1885—1897. a m. kir. Operaház és Nemzeti Színház intendánsa, kamarás és belső titkos tanácsos volt. *Ádám* fia, *Gábor* (1784—1854.) belső titkos tanácsos, koronaőr (1831.), az udvari kamara elnöke (1842.), a hétszemélyes tábla elnöke, tárnokmester, stb. Fia, *Gyula* (1824—1865.) országgyűlési képviselő, nemzetőr-kapitány, *Mészáros Lázár* tábornok szárnysegédje; fia, *Gábor* (1848—1926.) országgyűlési képviselő, a főrendiház alelnöke, belső titkos tanácsos; *Gyula* kamarás, Heves megye volt főispánja stb.

A család által használt *címer*: vörös pajzslábban két ezüst pólya, felette kék mezőben koronás 2 oroszlán markolatával a pajzslábon nyugvó, hegyével pedig felfelé irányított kardot tartanak, melynek hegyén leveles grófi korona; grófi korona; 2 sisak; sisakdíszek (mindkettőé): befelé fordult ágaskodó koronás oroszlán, közöttük a grófi koronára állított arany rudas vörös zászló két ezüst csikkal; takaró: kék-arany, vörös-ezüst.

Leszármazás:

A család őse, *György* horvát al-bán (1597.). Unokái közül *Péter* (megh. 1724.) ágazata kihalt. Az élő nemzedék őse *Miklós* (mh. 1701.), akinek unokái két ágon vezetik tovább a család leszármazását.

I. József ágazata:

József (1700—1765.), fia *Károly* (1739—1804.), ezé *Ferenc* (1776—1811.), ezé *Károly* (1806—1882.), akinek gyermekei:

1. *Érzsébet* (1828—1874.); férje *Thurneysen* Friegyes.

2. *Gizella* (1831—...); férje br. *Rolshausen* Miksa.

3. *Ödön* (1836—...); neje *Zaitz* Irma. Gyermekai:

A) *Ödön* (sz. 1873.)

B) *Gizella* (sz. 1876.); férje *Skoupil* Alfréd

4. *Artur* (1851—1880.); neje *Lázár* Róza. Fia:

Géza (sz. 1876.)

5. *Richárd* (sz. 1852.)

6. *Cecile* (sz. 1853.)

7. *Melánia* (sz. 1854.); férje *Frühauf* N.

II. *Gábor ágazata:*

Gábor (1709—1769.); neje gr. *Königsacker* Jozéfa.

Gyermekai:

1. *Ádám* (1748—1820.), tárnokmester. Neje br. *Orczy* Teréz (1758—1813.). Gyermekai:

A) *Gábor* (1784—1854.), tárnokmester. Neje gr. *Sándor* Matild (1798—1843.). Gyermekai:

a) *Alexandra* (1820—1841.); férje *Ürményi* László

b) *Stefánia* (mh.); férje *Beniczky* Ödön.

c) *Eugénia*; férje gr. *Almásy* Dénes (1817—1871.)

d) *Gyula* (1824—1865.); neje br. *Orczy* Georgina (1828—1894.). Gyermekai:

aa) *Gábor* (1848—1926.), a főrendiház alelnöke.

Neje ebecki *Blaskovich* Klementina. Gyermekai:

aaa) *Miklós* (1876—1919.); neje gr. *Almásy* Emma (sz. 1889.). Gyermekai:

István (sz. 1912. jún. 27.)

Gizella (sz. 1914. jan. 21.)

bbb) *György* (sz. 1878. febr. 23.); neje (esk. 1911. ápr. 18.) br. *Baich* Margit. Gyermekai:

Georgette (sz. 1915. nov. 13.)

Nenade (sz. 1918. okt. 30.)

ccc) *Erzsébet* (1879—1920.); férje (esk. 1897. júl. 10.) gr. *Tisza* Kálmán.

ddd) *István* (szül. 1880. nov. 27.); neje (esk. 1907. júl. 10.) gr. *Zichy* Klára. Gyermekai:

Péter (sz. 1908. máj. 25.)

Gábor (sz. 1910. aug. 4.)

József (sz. 1917. jan. 23.)

Mária (sz. 1921. ápr. 27.)

e) *Emma* (1828—1876.); férje báró *Podmaniczky Armin*.

f) *Béla* (1833—1896.); v. főispán. Neje gr. *Batthyány Ilona* (szül. 1840.). Fia:

Béla (1862—1924.); neje *Popovics Paula* (1864—1920.). Gyermekai:

aa) *Ilona* (sz. 1885.); férje, 1. (esk. 1913. jan. 18.) gr. *Batthyány Tamás* (1875—1915.), 2. *Bárczay Ferenc*.

bb) *Pál* (sz. 1887. szept. 16.); férje (esk. 1922. jún. 7.) báró *Köhner Alice*.

bb) *Rózsa* (1849—1909.); férje gr. *Cziráký Antal*.

cc) *Margit* (sz. 1850.); férje gr. *Almásy Kálmán*.

dd) *Gyula* (sz. 1855. szept. 4.); v. főispán. Neje gr. *Karátsonyi Ilona*. Gyermekai:

Marita (sz. 1892. jan. 20.)

Imre (sz. 1897. okt. 27.)

B) *Eva* (1793—...); férje *Semsey Jób*.

C) *Teréz*; férje gr. *Almásy Enoch*.

D) *Rózsa*; férje br. *Révay György*.

E) *István* (1796—1834.); neje *Kövér Vilma*. Leánya:

Gizella; férje *Inkey Edmund*.

2. *Károly* (1750—1822.); neje *Sághy Magdolna*.

3. *Apollónia*; férje br. *Horeczky Antal*.

4. *Ágoston* (1759—1813.); neje gr. *Waldstein-Wartenberg Erzsébet*. Leánya:

Augusta; férje 1. gr. *Szűpáry Antal*, 2. gr. *Batthyány Kázmér*.

Kemény, magyargyerőmonostori, báró

Ösrégi erdélyi család, közös eredettel a *Mikola, Radó, Kabos, Vitéz* és *Gyerőffy* (jobbára kihalt) családokkal. A közös leszármazás a XIII. század derekán élt *Mikolá*-ig vezethető vissza s a *Kemény* család a XV. század közepén vált külön s ettől kezdve jelentékeny szerepet játszott Erdély történetében. *János* (1607—1662.) személyében rövid ideig (1660—1662.) az erdélyi fejedelmi székben is ült a család.

A család két ágának megalapítói *János* fejedelem, akitől az idősebb ág s testvére, *Péter*, akitől az ifjabb ág származik le.

Az idősebb ágazatban *János* fejedelem fia, *Simon* s ennek fiai: *János, László* és *Simon* nyerik a bárói rangot a XVIII. század elején. Az ifjabb ágazatból *Boldizsár*, fiai *Imre, Zsigmond* és *Sámuel, György* fiai *György* és *Sándor* s *Ferenc* és gyermekei: *Simon, Pál, Péter* és *Zsófia* részesülnek 1755. febr. 18. a bárói rang adományozásában. Az előbbeni ágból báró *Kemény Sámuel* kamarás és belső titkos tanácsos s gyermekei: *Miklós, Sámuel* és *Katalin* 1804. febr. 9. grófi rangot nyertek. Ugyanebből az ágazatból báró *Kemény Farkas* kamarás és gyermekei: *József* és *Polyxénia* 1808. aug. 12. nyerik a grófi méltóságot. Az ifjabb ágazatból báró *Kemény László* kamarás és belső titkos tanácsos s gyermekei: *László, Lőrinc, Farkas, Miklós, Johanna* és *Teréz* részesülnek a grófi rang adományozásában. A grófi ágazatok azonban mind kihaltak s a család jelenleg csak bárói ágon virágzik.

Címer: bárói, az ősi címer: kék mezőben koronából kinövő term. színű szarvas, a pajzsfőben jobbról ezüst félhold, balról arany csillag. — Grófi 1744. évi oklevél szerint: haránt négyelt pajzs koronás szív-pajzsszal, melynek kék mezejében arany M. T. betűk; a nagy pajzsban: fenn vörös mezőben 2 nyitott szárny

között kiemelkedő arany kereszt, fenn jobbról ezüst félhold, balról arany csillag által kísérvé; jobbról ezüst mezőben közel a talplábhöz fekete pólya, felette pedig arany koronából kinövő befelé fordult szarvas; balról ezüst mezőben hasonló pólya felett arany koronából kinövő vadkecske; a szarvas s a kecske mellső lábaikkal a szív pajzsot tartják; lenn kék mezőben ezüst oszlop, arany oszlopféjjel, melyen kiterjesztett szárnyú pacsirta áll; grófi korona; 3 sisak; sisakdíszek, 1: vörös szárny és arany-feketével vágott elefántormány között a pajzsbeli pacsirta; takaró: kék-arany; 2. növekvőleg a szarvas, takaró: vörös-ezüst; 3. növekvőleg a vadkecske, takaró: vörös-arany.

A családnak kiváló tagjai közül külön is felemlítendők a következők: *Dénes* báró (1803—1849.); résztvett az erdélyi ellenzék szervezésében s az 1834. évi országgyűlésen ő foglalta írásba a rendek sérelmeit; 1841. az ellenzék vezére. — *Farkas* (1796—1852.) 1848-ban Bem oldala mellett végigharcolta az egész erdélyi hadjáratot. Legnagyobb hőstette volt a piskii hid megvédése. A fegyverletétel után Angliába menekült s ott is halt el. — *Gábor* báró (1830—1888.) 1878. ipar- és kereskedelmi, 1882. pedig közlekedésügyi miniszter volt. — *József* gróf (1795—1855.) mint történetíró vívott ki maradandó nevet magának; gazdag könyvtárát és kéziratgyűjteményét az Erdélyi Múzeumra hagyta. — *Zsigmond* (1814—1875.), 1848. Kővárvidéke országgyűlési képviselője, majd belügyminiszteri tanácsos, a kiváló regényíró.

Kende, kölcsei, báró

Egyike legrégebbi családainknak. A Sente-Mágócs nemzetségből származik, közös eredettel a *Kölcsey* családdal, melytől a XIV. század folyamán vált el. Okmányilag kimutatható első őse Kölcse ispán, aki 1181. adományba kapja Kölcse, Istvándi, Kórod, Csécse, Csek-

cse, Milota, Czégény, stb. birtokait s felépítetteti a cégényi monostort. Fia volt *Dénes*, akinek fiai hosszantartó pert folytatnak I. Károly, majd I. Lajos királlyal is, melynek eredményeképpen a király 1344. júl. 4. lemond minden követeléséről s megerősíti őket a cégényi monostor kegyuraságában s birtokaiban.

A *bárai* rangot 1916. dec. 30. *Kende* Zsigmond, cs. és kir. kamarás nyerte.

A család mindkét ágon virágzik.

Ósi *címere*: zöld sárkánytól övezett pajzs kék mezéjében páncélos kar 3 lilomot tart, a pajzsfőben jobbról félhold, balról csillag; sisakdísz: a kar; takaró: kék-arany, vörös-ezüst.

Kendeffy, malomvízi, gróf

Régi erdélyi család. Leszármazása ízről-ízre a XVI. század elejétől hozható le, bár a családi hagyomány eredetét Kond vezérig vezeti vissza. A *grófi* rangot 1762. máj. 17. *Kendeffy* Elek, Hunyad vármegye főispánja és főkormányszéki tanácsos kapta. Ágazata azonban unokája, *Ádám* grófban 1834. febr. 12. kihalt. Ujabbán aztán — 1916. dec. 30. — *Kendeffy* Gábor részesült a *grófi* rang adományozásában.

A család tagjai közül az említett *Ádám* gróf (1795-1834.) mint *Wesselényi* Miklós barátja, kiváló szerepet vitt az Erdélyi ellenzéki mozgalmakban. Leánya, *Katalin* (megh. 1896. máj. 14.) gróf *Andrássy* Gyula neje volt.

Ósi *címer*: kék mezőben lebegő koronából kiemelkedő férfi kezében balfelé irányított nyilat tart.

Kerekes, cifferi és kerekesházi, báró

A *bárai* rangot 1777. szept. 20. *Kerekes* Zsigmond tábornok, a Mária Terézia-rend vitéze nyerte.

Címer: arannyal és kékkel vágott pajzs, melyben feketével és arannyal vágott ágaskodó griff felemelt jobb-

jában kardot tart; bárói korona; 3 sisak; sisakdíszek, 1: feketével és arannyal vágott griff növekvőleg kivont kardot tartva; 2: zárt fekete szárny pár; 3: arannyal és kékkel ellentétesen vágott 2 elefántormány; takaró: kék-arany; pajzstartó: vörös nyakörvű, hátrafelé néző 2 agár.

Kétly, csurgói, báró

A bárói rang adományozásában 1913. febr. 26. »csurgói« dr. Kétly Károly udvari tanácsos, egyetemi tanár részesült.

Ugyanő kapta 1896. okt. 10. a magyar nemességet is.

Az adományozott széleskörű tudományos munkássága mellett élénk orvostársadalmi tevékenységet is fejtett ki. Fia, László (sz. 1873.) szintén egyetemi orvos-tanár s irodalmi munkái főleg a belgyógyászat körébe vágnak.

Khewenhüller-Metsch, herceg és gróf

Frank eredetű régi család. Története visszanyúlik a IX. és X. századokba, amikor már a családé volt Khewenhüller, az ősi vár. A XVI. században két ágra szakadt a család: az idősebb frankenburgi s az ifjabb hohensterwitzi, másképpen *Khewenhüller-Metsch* ágazatokra.

A család bárói rangja 1566. okt. 16., grófi rangja 1593. júl. 19., 1605. nov. 13., 1673. jún. 23., birodalmi grófi rangja pedig 1725. jan. 6. kelt.

A családból gróf *Khewenhüller* János József 1751. márc. 11. engedélyt nyert a gróf *Metsch* család címerének saját címerével való egyesítésére, 1763. dec. 30. pedig hercegi rangra emeltetett. Ezt megelőzőleg 1762. márc. 28. magyar honfiúsítást is nyert. Megemlítendő, hogy a családból a hercegi címet csak az elsőszülött használja, míg mindkét nembeli többi családtagok a grófi címet

használják. Örökös jogon tagja volt a magyar főrendiháznak.

Khuen-Héderváry, hédervári, gróf

A Khuen grófi család tiroli eredetű, mely 1573. júl. 20. belasi *Khuen* Rueland, testvérei s nagybátyja személyében nyert bárói rangot. *Dietrich* (Radstatt) 1588. »newen-lempachi« bárónak írta magát. A grófi rangot III. Ferdinándtól 1630. okt. 30. *Khuen* János György és János Jakab, a birodalmi grófi rangot pedig 1640. júl. 27. *Khuen* Mátyás, Boldizsár és Lipót nyerik. A »belasi« előnevet beházasodás útján körülbelül a XIV. század vége óta használja a család. Magyar honfiúsításban 1647. (155. t.-c.) részesült.

Hédervári gróf *Viczay* Héder (1807—1873.), mint családjának utolsó férfitagja végintézkedése értelmében gróf *Khuen* Károly 1874. dec. 3. kelt legf. elhatározással engedélyt nyert családneve mellé a *Héderváry* név felvételére, a »belasi« előnévének a »hédervári« előnévvel való felcserélésére s címerének a gróf *Viczay* család címerével való egyesítésére.

Eszerint a *Khuen* család újabban két ágra szakadt: a »belasi« *Khuen* s a »hédervári« *Khuen-Héderváry* családokra.

Gróf *Khuen-Héderváry* Károly (1849—1918.) államférfiú volt. 1882. Győr megye főispánjává, 1883. pedig horvát bánná neveztetett ki. Először 1903. jún. alakított kormányt, de már aug. elején kénytelen volt lemondani. Ugyanezen év szeptember havában újra kormányelnök, de néhány hét múlva megint le kell mondania. 1910. jan. ismét kormányelnök egészen 1912. apr. hávig. A háború alatt jótékonyági és társadalmi téren fejtett ki áldásos tevékenységet, a politikában azonban nem vett részt.

A családnak bajorországi és tiroli ágazatai hazánkban nincsenek indigenálva.

Kinsky, herceg és gróf

Ösrégi cseh család. A cseh úri rendbe már 1316. vétettek fel *Vilmos, János és Boldizsár »Tettau von Tettau«*, 1596. márc. 21. pedig a *Wchynic* és *Tettau* névegyesítésben részesül a család. Birodalmi *grófi* rangja 1628. júl. 2. kelt, mely 1676. márc. 31. és 1687. ápr. 2 megerősített. A magyar honfiúsításban 1742. márc. 4. *Kinsky Fülöp József gróf* részesült, míg a *hercegi* rangot — elsőszülöttségi jogon — 1746. dec. 22. *Kinsky István Vilmos* nyerte. Örökös jogon tagja volt a magyar főrendiháznak.

Kohner, szászbereki, báró

A bárói méltóságot 1912. júl. 10. *Kohner Adolf dr., Kohner Alfréd, Kohner Jenő és Kohner Vilmos* földbirtokosok és nagykereskedők kapták.

Címer: kék mezőben zöld földön álló ezüst griff jobbjaiban 3 gabonaszálat tart; bárói korona; sisakdísz: növekvőleg griff; takaró: kék-ezüst; jelmondat: »Bölcsességel és Erővel.«

Az első helyen említett *Kohner Adolf*, a »Kohner Adolf és fiai« cég főnöke; birtokai mintagazdaságok, a gyáripar terén pedig a nagykapitalisztikus életnek egyik vezető egyénisége. Elnöke az Izr. Orsz. Irodának s a Képzőművészeti Társaságnak s az ország egyik legnagyobb magángyűjteményének tulajdonosa; m. kir. udvari tanácsos.

Korányi, tolsvai, báró

A bárói rangot 1908. nov. 21. *tolsvai dr. Korányi Frigyes* egyetemi tanár kapta. Ugyanő s fivére, dr. *Korányi Adolf* budapesti ügyvéd részesültek 1884. febr. 2. a nemesség adományozásában is.

Címer: kék pólyával vágott pajzs; a felső arany mezőben kiterjesztett szárnyú fekete sas, mellén arany Aesculap-bottal, melyet zöld kígyó fon körül; az alsó ezüst mezőben 4 jobbharánt vörös pólya; a középső kék pólyában 2 arany csillag; bárói korona; 2 sisak; sisakdíszek, 1: befelé fordult fekete szárny, rajta sugárzó arany Nap, takaró: fekete-arany; 2: négy — vörös-fehér-vörös-fehér — strucc toll, takaró: vörös-ezüst; pajzstartó: 2 oroszlán; jelmondat: »Sequere lucem«.

Az adományozott *Korányi Frigyes* (1828—1913.) egyike azoknak a magyar orvosprofesszoroknak, kik tevékenységükkel maradandó emléket hagytak maguk után halálukkal. Mint a budapesti orvosegyetem belgyógyászati klinikájának vezetője, nemcsak európai színvonalra emelte annak berendezését és laboratóriumát, hanem nagy érdemei vannak a klinikai tanítás s az orvosképzés körül is. Orvosi iskolájából a legkitünőbb belgyógyászok kerültek ki. Széleskörű irodalmi tevékenysége mellett az ő kezdeményezéséhez fűződik hazánkban a tüdővész elleni védekezés s fáradhatatlan buzgalmának köszönhető a budakeszi szanatórium létrejötte is. Tagja volt a magyar főrendiháznak.

Fiai közül *Sándor* (szül. 1866. jún. 18.) orvos-tanár, az első magyar orvos, aki a fizikális kémia eredményeit az orvosi gyakorlatban felhasználta; több bel-orvostani mű szerzője. — *Frigyes* (szül. 1869.) előbb pénzügyminiszteri hivatalnok, majd az Osztrák-Magyar Bank helyettes kormánybiztosa, két ízben pénzügyminiszter, legutóbb Magyarországnak franciaországi követe és meghatalmazott minisztere, 1929. óta a Pénzügyintézetek Központ elnöke. A szépirodalom terén is működött s több regénye, társadalmi drámája, elbeszélése s fordítása jelent meg könyvalakban.

Kornfeld, báró

A bárói rangot 1909. febr. 22. Kornfeld Zsigmond főrendiházi tag, a Budapesti Árú- és Értéktőzsde s a Magyar Általános Hitelbank elnöke kapta.

Az adományozott egyike volt a legkiválóbb magyar pénzkapacitásoknak. A Hitelbankot kapcsolatba hozta az állami hitelműveletekkel s tevékeny részt vett az állami pénzügyek rendezésében. Fiai közül Pál (szül. 1884.) a Hitelbank »administretaur délégué«-je, Móríc (szül. 1882.) pedig nagybirtokos és felsőházi tag.

Címer: kék mezőben koronába helyezett fészkében ülő pelikán fiait vérével eteti; bárói korona; sisakdísz: a pelikán; pajzstartó: két oroslán; jelmondat: Breve est tempus.

Leszármazás:

Zsigmond (1852—1909.); neje ns. Frankfurter

Betty. Gyermekai:

1. Mária (sz. 1881. okt. 8.); férje (esk. 1903. márc. 25.) domonyi Domony Móríc dr.

2. Móríc (sz. 1882. dec. 30.); felsőházi tag; neje (esk. 1913. jún.) csepeli br. Weiss Marianna. Gyermekai

A) Mária (sz. 1916.)

B) Johanna (sz. 1917.)

C) György (sz. 1918.)

D) Tamás (sz. 1923.)

3. Pál (sz. 1884. jan. 6.); bankigazgató; neje (esk. 1914. máj.) gárdonyi Neumann Olga. Leánya:

Mária (sz. 1916.)

4. Ferenc (sz. 1897. febr. 18.)

Kornis, gőnczruszkai, gróf

Ösrégi család, melynek első ismert őse Péter de Kalanda a XIII. század elején él. A családnak egyik tagja, János, a XV. század derekán Erdélybe költözvén,

megveti a ma is virágzó grófi családnak alapját.

Gönczruszkára 1403. nov. 5. nyert megerősítést. Erdélyi bárói rangja 1609. okt. 12. kelt, a magyar grófi rang adományozásában pedig 1712. okt. 28. *Kornis* Zsigmond, Erdély kormányzója és *István* kükküllőmegyei főispán részesültek.

A család egyes tagjai kiváló szerepet játszottak Erdély történelmében. A fennebb már említett *István* (megh. 1741.) belső titkos tanácsos, tartományi biztos, majd Kükküllő megye főispánja, *Zsigmond* (megh. 1731.) kamarás, belső titkos tanácsos, alkancellár, majd erdélyi főkormányzó volt.

A család két ágon él. Az egyiknek őse *János* (mh. 1840.), a másiké *Mihály* (1796—1835.); *Gáspár* ágazata kihalt.

Kottulinszky, gróf

A magyar honfiúsításban 1769. júl. 17. gróf *Kottulinszky* Ferenc Károly részesült.

Bárói rangja 1652. szept. 30., grófi rangja pedig 1706. febr. 26. kelt.

Felsősziléziai eredetű ősrégi nemes család.

König, aradvári, báró

A bárói rangot 1904. jún. 23. aradvári *König* Károly (1842—1905.) kabinetirodai osztályfőnök kapta. — A magyar nemesség adományozásában 1872. nov. 11. *König* Károly ny. őrnagy részesült és annak unokatestvére, *König* Károly udvari titkárra való egyidejüleges átruházása mellett.

Königsegg, gróf

Sváberedetű, ősrégi család, melynek története a XII. század második feléig nyúlik vissza. Birodalmi bárói rangja — állítólag — 1470. nov. 20., birodalmi grófi

rangja pedig 1629. júl. 29. kelt. A magyar honfiúsításban 1740. szept. 15. *Königsegg-Aulendorf* Károly Zsigmond részesült.

A *Königsegg* családnak két ágazata van: a *Königsegg-Rothenfels* s a *Königsegg-Aulendorf* ágazatok. Az előbbenek alapítója az 1666. elhalt *Hugó*, az utóbbié az ugyanezen évben elhalt *János György* gróf. A *Königsegg-Rothenfels* ágazat magyar honfiúsításban nem részesült.

Königswarter, csabacsüdi, báró

Báró *Königswarter* Hermann 1897. márc. 13. magyar bárói rangot nyert. A »csabacsüdi« előnév 1897. jún. 6. adományoztatott a családnak. Osztrák nemessége 1860. márc. 25., osztrák bárói rangja pedig 1870. okt. 26. kelt.

Kövess, kövesházi, báró

A bárói rang adományozásában 1917. aug. 17. *Kövess* Hermann tábornagy részesült.

Családi hagyomány szerint közös eredetű a »köveskállai« *Kövess* családdal, melynek egyik ága a XVIII. század első felében származott volna el Trencsén és Túróc megyébe s innén Sziléziába. Őse *Márton*, akinek *Kovács* Katalintól (esk. 1731. okt. 28. Túrócszentmárton) született fia, *János*-tól ízről-ízre levezethető az élő nemzedék leszármazása.

Az adományozottnak atyja, *Albin* (szül. 1821. aug. 27. Kalusz, megh. 1890. dec. 8. Wien) vezérőrnagy volt s 1873. nov. 25. »kövesházi« előnévvel osztrák nemességet nyert. Neje (esk. 1851. aug. 10. Fogaras) *Sterzing* Johanna (szül. 1835. máj. 10. Fogaras, megh. 1898. aug. 5. Salzerbad, luth.). Fia:

Hermann (1854—1924.); belső titkos tanácsos, tá-

bornagy, a Mária Terézia-rend parancsnoka, a 95. sz. cs. és kir. gyalogezred tulajdonosa, a magyar főrendiháznak élethossziglan tagja, Nagyszében, Temesvár és Máramarossziget városok díszpolgára, stb. volt. Neje (esk. 1892. okt. 5. Gmunden) báró *Hyé* Eugénia (szül. 1861. aug. 15. Gmunden, róm. kath.). Gyermekai:

1. *Béla* szül. 1893. aug. 24. Brunn (a. G., Ausztria, hősi halált halt 1914. szept. 5. Uhnów, Galicia); cs. és kir. tiroli vadászrezredbeli hadnagy volt.

2. *Géza* (szül. 1896. szept. 26. Pozsony); volt tüzérfőhadnagy.

3. *Jenő* (szül. 1898. jún. 21. Kroisbach, Graz mellett, megh. 1929. jan. 22. Budapest); volt tüzérhadnagy.

Címer: (az 1873. évi; a magyar bárói diploma nincs kiállítva); kékkel és vörössel vágott pajzs; lenn ezüst kövekből rakott 9 ormós várfalon a középső ormón könyöklő páncélos kar görbe kardot tart; fenn a vágási vonalból kinövő 3 gabonakéve; sisakdísz: a pajzsbeli kar; takaró: kék-arany, vörös-ezüst.

Kray, krajovai és topolyai, báró

Sárosmegyei eredetű család. Legalább első ismert őse, *Pál* (1624—1677.) Bártfán volt ev. lelkész. Utódai Szepes megyébe származtak át, ahol unokája, *Jakab* (1686—1755.) késmárki szenátor volt. — A most nevezett *Jakab* fiaiban két ágra szakadt a család. Az idősebb *Jakab* (1733—1774.) szintén késmárki szenátor, az ifjabb *Pál* (1735—1804.) pedig táborszernagy volt. Ez utóbbi 1792. aug. 9. bárói rangot nyert, ágazata azonban az 1852. elhalt *János* nevű unokájában fiágon kihalt. — A másik ágon *Jakab* unokájának, *Miksa*-nak (1814—1897.) fia, *István* (szül. 1850.) kapja 1918. ápr. 19. a bárói rangot.

Leszármazás:

I. Az 1792. évi kihalt bárói ág:

Pál (1735—1804.), tábornoszernagy. Neje (esk. 1763.) *Mihics Franciska* (1740—1782.). Fia:

Ferenc (1769—1805.); neje *Gesell* Borbála. Gyermekai:

1. *Franciska* (1796—...); férje *Marich* István.

2. *Borbála* (1798—1866.); férje gr. *Festetics* Leó (1800—1884.)

3. *Mária* (1801—1875.); férje gr. *Zichy* Miklós (1800—1875.)

4. *János* (1805—1852.); neje (esk. 1829. jan. 3.) gr. *Wenckheim* Mária (1809—...). Leánya:

Irma (1830—...); férje gr. *Zichy* János (sz. 820.)

II. Az 1918. évi bárói ág:

István (sz. 1850. aug. 3.); ítélőtáblai elnök. Neje nérki *Piller* Margit. Gyermekai:

1. *István* (sz. 1887.); ország. képviselő.

2. *Mária* (sz. 1889.); férje dr. *Lovassy* Ernő.

3. *Margit* (sz. 1890.)

4. *Pál* (sz. 1894.)

Kuffner, diószegi, báró

A családból *Kuffner* Károly diószegi cukorgyáros és nagybirtokos 1904. dec. 7. bárói rangra emeltetett.

Ugyanő részesült 1896. máj. 13. a magyar nemesség adományozásában is.

Kulmer, rosenpichli és hohensteini, gróf

Karinthiai eredetű család, melynek őse a XIV. század első felében élt Péter «am *Chulm.*» A »von *Hohen-*
ein» előnév adományozásában 1538. dec. 15., a birodalmi bárói rang adományozásában pedig 1654. márc. 0. részesült a család. A magyar honfiúsítást 1785.

szept. 15. báró *Kulmer* János vezérőrnagy s fiai, Ferdinánd és János nyerték. A családból *Kulmer* Frigyes báró 1860. jan. 7. osztrák *grófi* rangra emeltetett.

Kun, osdolai, gróf

Székely eredetű régi erdélyi család. A *grófi* rangot 1762. máj. 17. *Kun* László és István testvérek kapták.

Címer: kékkel és vörössel hasított pajzsban koronán könyöklő páncélos kar törökfejes kardot tart; grófi korona; sisakdísz: 2 fekete szárny kötött 6 ágú csillag; takaró: kék-arany, vörös-ezüst.

Kiváló tagjai voltak a családnak *Géza* (szül. 1838., megh. 1905.), aki számos nyelvészeti, főleg pedig sémi nyelvtanulmányaival tette nevezetessé nevét s 1880-ban kiadta a velencei Szent Márk-templom könyvtárában lévő középkori kéziratot, mely a régi kúnok nyelvének egyik legérdekesebb irodalmi emléke. — *Kocsárd* (szül. 1803., megh. 1895.); volt országgyűlési képviselő és főispán, nevét azonban jótékony célokra történt nagy alapítványai tették emlékezetessé. Így a szászvárosi kollégiumot saját költségén nyitatta meg (róla is nevezték el *Kun-kollégiumnak*), 1889. aztán hivatalosan 221.557 forintra becsült algyógyi birtokát halála esetére az Erdélyi Magyar Közművelődési Egyesületre hagyta, stb.

Kürschner, báró

A *bárói* rangot 1910. okt. 20. *Kürschner* Adolf nagyiparos kapta. Nevezett 1908. nov. 30. osztrák nemesi rangot nyert, bárói rangja pedig 1911. dec. 11. Ausztriában is elismertetett.

Kürthy, fajkürthi és koltai, báró

A *bárói* rangot 1910. dec. 24. *Kürthy* Lajos Bars és Zólyom megyék főispánja kapta.

Igen régi család, melynek okmányilag kimutatható őse az 1230. körül élt Magister Csepán de Fay-Kyrt.

Az adományozott kamarás, belső titkos tanácsos, majd közlélemezési miniszter volt. Nevezett, úgyszintén *László* fia elhalálozván, fivére, *Kürthy István*, volt főispán örökbefogadta gróf *Zichy Gábort*, aki ettől kezdve a *Zichy-Kürthy* családnevet viseli.

Láng, csanakfalvi, báró

A bárói rangot 1911. júl. 28. *Láng Lajos*, belső titkos tanácsos, volt kereskedelmi miniszter kapta.

Nevezett mint hírlapíró kezdte meg pályáját, majd egyetemi tanár, végül kereskedelmi miniszter (1902—1903.) lett.

Címer: kék mezőben zöld földön sas csőrében pálmaágat tart, felette a pajzs felső szélével párhuzamosan 2 ezüst csillag; bárói korona; sisakdísz: a sas; takaró: kék-arany, vörös-ezüst; jelmondat: Fortitudine de Moderatione.

Leszármazás:

Lajos (szül. 1849. okt. 14. Budapest, megh. 1918...); belső titkos tanácsos, volt kereskedelmi miniszter; egyetemi tanár. Neje (esk. 1876. máj. 17.)

Horváth Emilia. Gyermekai:

1. *Boldizsár* (szül. 1877. márc. 11.); országgyűlési képviselő. Neje márkus- és batizfalvi *Máriássy* Ida.

2. *Mihály* (szül. 1882. nov. 14.); országgyűlési képviselő.

Lazánsky, bukowai, gróf

Cseh eredetű régi család, mely 1630. okt. 17. birodalmi bárói, 1631. jún. 4. cseh bárói, 1637. jún. 29. pedig cseh grófi rangra emeltetett. Magyar honfűsítést 1681. (72. t.-c.) nyert a család.

Az élő nemzedék őse *Prokóp* (szül. 1741. szept. 14., megh. 1804. aug. 5. Prága), cseh kancellár. Gyermekei közül *Prokóp* (1771—1823.) cseh alkancellár, *János* (1774—1830.) cseh főtartományi bíró (neje gróf *Pálffy* Erzsébet, 1783—1843.) és *Miksa* (1777—1809.) három ágon folytatták tovább a családot.

Lázár, szárhegyi, gróf

Régi erdélyi család. Ősi fészke a Gyergyószékben fekvő Szárhegy, melyről a család előnevét írja. Első ismert őse Nagy Lázár Bálint a XV. század első felében élt. A család a XVI. században ketté válik, a gyalakuti és szárhegyi ágakra. Az előbbeni ágazat kihalt.

A szárhegyi ágból a *grófi* rangot 1702. márc. 9. *Ferenc* (1675—1742.) és gyermekei kapták. Nevezett I. Lipót király idejében rövid ideig csíki főkapitány volt; résztvett a Rákóczi-mozgalomban, ami miatt javait elkobozták s azokat csak 1711. kapta vissza; 1721. kir. táblai ülnök, 1736. pedig csíki főkirálybíró lett. — A családnak egy másik tagja, *György* (1807—1861.) tábornok volt, de 1849. halálos ítéletet mondtak ki rá, melyet kegyelemből 10 évi fogságra változtattak át, melyből másfél évet töltött ki Kufsteinban. — *Jenő* (1845—1894.) volt országgyűlési képviselő; medgyesfalvai birtokán műfaragászati műhelyt és szövészeti iskolát alapított. — *Kálmán* (1827—1874.) természettudományi író volt s főleg a madarak életével foglalkozott. — *László* (1780—1864.) belső titkos tanácsos, 1828. főkancellár, 1837. helyettes országos elnök lett. Mint királyi biztos elnökölt az 1848-iki csíksomlyói székely népgyűlésen.

Címer: kék mezőben koronából kinövő dámvad, melynek szügyét alulról felfelé vörös tollazatú, fekete szárú és ezüst hegyű nyíl döfi át; agancsai között csillag; a szarvast jobbról arany félhold kíséri.

Lers, szepesbélai, báró

A bárói rangot 1917. márc. 25. *Lers* Vilmos dr., (1869—1923.) kereskedelemügyi miniszteri államtitkár kapta. Az adományozott belső titkos tanácsos, külügyi államtitkár, egyetemi ny. r. tanár s nemzetgyűlési képviselő volt. Több nemzetközi jogi mű szerzője.

A magyar nemesség adományozásában 1906. részesült.

Neje szörényi *Reischl* Elvira (szül. 1870.) volt, gyermekei pedig:

1. *Ödön* (szül. 1891., megh. 1911.)
2. *Hortensia* (szül. 1896.); férje dr. *Térffy* Gyula.
3. *Vilmos* (szül. 1898.)

Lévay, kisteleki, báró

A bárói méltóságot 1897. ápr. 22. *Lévay* Henrik az Első Magyar biztosító társaság vezérigazgatója kapta. Átruháztatott 1905. aug. 21. testvére, kisteleki *Lévay* Istvánra és utódaira.

A nemességet is 1868. aug. 5. nevezett *Lévay* Henrik nyerte, mely szintén átruházás útján szállt át 1886. jan. 29. *Lévay* Istvánra. *Lévay* Henrik ugyanis megtalálhatatlanul halt el; az élő bárói családnak őse *István* (1824—1903.)

Lévay Henrik mint honvédtiszt résztvett a szabadságharcban. 1853-ban a »*Riunione Adriatica*« felügyelője, 1857. az Első Magyar Általános Bizt. Társaságot alapította s annak vezérigazgatója lett. Számos nagy irodalmi és emberbaráti alapítvánnyal tette nevét emlékezetessé. 1886-ban a főrendiház tagjává neveztetett ki.

Címer: homorú ékkel hasított pajzs, melynek vörös mezejében hullámos folyóval vágott zöld földön balra fordult oroslán haljában kardot tart; a jobboldali kék mezőben 3 (2—1) gabonakéve; a baloldali arany me-

zöben 3 (2—1) méh; bárói korona; sisakdísz: 3 strucc-toll (a középső arany, a jobboldali kék, a baloldali vörös színű); takaró: kék-arany, vörös-ezüst; pajzstartó: 2 arany oroszlán; jelmondat: Labor honorat.

Leszármazás:

József (szül. 1793. Jánoshalma, megh. 1862. Szeged; neje *Herczel* Mária (szül. 1799. Kistelek, megh. 1858. Szeged). Gyermekai:

1. *István* (szül. 1824. ápr. 12. Jánoshalma, megh. 1908. máj. 29. Budapest); neje (esk. 1862. okt. 29. Hódmezővásárhely) *Beér* Mária (1844—1896.) Gyermekai:

1. *József* (szül. 1863. okt. 2. Szeged); neje (esk. 1894. okt. 23. Wien) nemes *Leon* Jeanne (szül. 1871. Wien). Gyermekai:

A) *István* (szül. 1895. aug. 4. Budapest, mint hárszárszáslós hősi halált halt 1915. jún. 25. az orosz harctéren.).

B) *Ida* (szül. 1899. szept. 2. u. o.); férje kemencei dr. *Acél* Rezső.

C) *Mária* (szül. 1901. aug. 6.); férje kisunyomi *Lantauer* István.

2. *Lajos* (szül. 1865. ápr. 20. u. o.); neje (esk. 1896. júl. 3. Bristol) de *Wolf-Colt* Blanka (szül. 1875. St.-Francisco). Gyermekai:

A) *Ferenc* (szül. 1897. okt. 9. Montreux); neje (esk. 1922. márc. 20.) dömsödi *Magyar* Edit (szül. 1900.) Gyermekai:

a) *György* (szül. 1923. ápr. 12. Providence).

b) *Károly* (szül. 1926. jún. 19. u. o.)

3. *Ferenc* (szül. 1866. febr. 28.); neje (esk. 1893. jún. 14. Hütteldorf) *Sonnenthal* Paula (szül. 1873. Hütteldorf). Gyermekai:

A) *Tibor* (szül. 1895. nov. 24. Hütteldorf).

B) *Pál* (szül. 1896. nov. 2. u. o.).

C) *Juliánna* (szül. 1897. dec. 5. Táplány, megh. 1926.)

D) *Frigyes* (szül. 1906. febr. 2.)

4. *Ilona* (szül. 1870. szept. 8. u. o.); férje (esk. 1887. nov. 22. Táplány) *Soltész Vilmos*.

II. *Henrik* (szül. 1826. ápr. 16. Jánoshalma, mh. 1901. dec. 15. Budapest); neje (esk. 1852. szept. 5. Budapest) *Sárkány Róza* (szül. 1836. aug. 26., megh. 1916.)

Liechtenstein, herceg

Uralkodó hercegi család. Ausztria egyik legrégebbi családja, mely a XII. századig viszi vissza leszármazását. A család egyes tagjai 1608., 1687. és 1715. nyertek magyar honfiúsítást.

Lipthay, kisleludi, báró

Régi lipthaymezei család. Leszármazása visszavezethető a XIII. század végén élt *Myloth*-ig, akinek fiai Róbert királlyal Lubelle helységért Likva helységet (1341) elcserélik s ettől kezdve *Lubellei*-eknek írják magukat. A *Lipthay* nevet *Bálint* vette fel (megh. 1435. előtt). Fiai 1435. hadi érdeméért adományba kapják a borsodmezei Szemerét s a hevesmezei Andornak pusztát s megszerzik a nógrádmegyei Kislelud helységet is, melytől a család előnevét vette. Kimagasló tagja volt a multban *Imre*, Bars megye alispánja s 1619. törökországi követ (megh. 1633.). — A bárói rang adományozásában 1830. jún. 11. *Frigyes* (szül. 1785. aug. 8.) részesült, ágazata azonban kihalt. Ujabbán *Béla*, cs. és kir. kamarás, ny. helyettes államtitkár s *Gyula*, cs. és kir. kamarás, ny. cs. és kir. huszárezredes emeltettek 1917. okt. 13. bárói rangra.

Leszármazás:

István (szül. 1834. nov. 28., megh. 1908. jún. 17.); ny. min. tanácsos, számos magas érdemrend tulajdonosa. Neje: hedrii *Hedry* Mária (szül. 1850. okt. 10.). Fiai:

1. *Béla* (szül. 1869. ápr. 18. Budapest). Neje (esk. 1905. Budapest); lánci *Lánczy* Marianna. Gyermekai:

a) *Mária* (szül. 1906.)

b) *Erzsébet* (szül. 1907.)

c) *István* (szül. 1910.)

d) *Eszter* (szül. 1911.)

2. *Gyula* (szül. (1871. júl. 26. Raszlavica); ny. cs. és kir. huszárezredes.

Lobkowitz, herceg

Eredetileg már a cseh mondakörben ünnepelt ősrégi család. Alapítója a hagyomány szerint Popel, aki a csehországi hadjáratok idejében Czech szláv herceget a többi előkelő szláv családok férfitagjaival együtt a harcba kísérte. — A családnak igen érdekes történetét eléggé részletesen ismertettem a Magyar Nemes Családok című munkámnak VI. kötete 406—409. lapjain.

A családból a magyar honfiúsítást 1659. (131. t.-c.) római szent biródomi herceg *Lobkowitz* Vencel sagani herceg, aranygyapjas vitéz, belső titkos tanácsos s a hadi tanács elnöke nyerte. Atyja *Zdenkó* (1568—1628.) cseh főkancellár s aranygyapjas vitéz volt. Ő kapta 1624. a *hercegi* méltóságot fiú- és leányágaira egyaránt kiterjedőleg. Ő vette meg 1646. a sagani hercegséget s alapított 1677. febr. 19. elsőszülöttségi hitbizományt.

Vencel herceg Magyarország történetében is szerepet játszott. Lipót király 1669. első miniszterévé nevezvén ki, mint ilyen vérbe fojtotta Zrinyi Péter és társai összeesküvését. XIV. Lajossal, kibem az abszolút uralkodó minta-

képét látta, titkos szövetségben állván, 1673. felségárulás vádjával elfogatott s egy évre rá raudnitzi birtokára száműzött, ahol 1677. ápr. 22. meghalt. — A család újabb tagjai közül *Rudolf* herceg (1840—...), belső titkos tanácsos s budapesti hadtestparancsnok volt.

Lónyay,

nagylónyai és vásárosnaményi, herceg és gróf

Kétségtelenül régi főúri család, melynek eredete azonban a mai napig sincs véglegesen tisztázva. A különböző családtörténeti forrásmunkák származását illetőleg nincsenek egységes állásponton, bár ősrégi eredetét mind-egyikük elismeri. Ujabban dr. *Lónyay* Ferenc ny. miniszteri tanácsos foglalkozott (1918—1928.) igen behatóan a család eredetének a kérdésével s tanulmányában arra az eredményre jut, hogy az élő nemzedéknek a XIV—XVI. században Doboka-, Kolozs- és Tordavármegyékben szerepelt Lónaiaknak (l. Csánki: Magyarország tört. földrajza a Hunyadiak korában, V. k. 335., 770., 788. és 181. ll.) s a Szent István király idejében élt Csák-fia Györggyel való kapcsolata igazolható, tehát nevezett György a nagylónyai és vásárosnaményi *Lónyay*-család ősei közé tartozott s így a család a Csák-nemzetségből származik. A Csák nemzetséget pedig a Névtelen Jegyző s a régi krónikák a honfoglaláskor szerepelt Szabolcs vezértől, Előd fiától származtatják.

A családnak az Árpádházi királyok idejében (1240 körül) élt az az őse, kitől a mai *Lónyay*-ak hiteles okmányok alapján ízről-ízre levezethetők: Berenchei Nana (Nana de Berenche). Az ő fia Jakab, aki a régi oklevelekben Kuke (ejtsd Köke) ragadványnéven fordul elő. Ismeretlen nevű első feleségének halála után 1278 körül nőül vette a Hunt-Pázmán nemzetségbeli Szentgyörgyi Kozma leányát, rusdi Kis Mihály özvegyét, akivel a legelőkelőbb magyar családokkal került rokonságba.

Fiai már *Lónyay*-aknak (de Lónya) nevezik magukat.

Rangemelésben először *Lónyay* Zsigmond krasznai főispán részesült, aki 1627. jan. 27. bárói rangot nyert. Csak leányai lévén, ágazata benne kihalt. A *grófi* rangot aztán 1871. aug. 3. *Lónyay* Menyhért közös pénzügyminiszter kapja. Ez az idősebb ág. A középső *grófi* ág 1896. máj. 29., *Lónyay* Gábor és Elemér személyében kapta a *grófi* rangot. Utóbbi 1917. jan. 28. »Főméltóságú« címmel *hercegi* rangra emeltetett. Az ifjabb ág *Lónyay* Albert lovassági tábornok személyében 1910. júl. 8. lesz *gróf*-fá.

A fennebb nevezett gróf *Lónyay* Menyhért (1822—1884.) 1843. orsz. követ, 1848. pénzügyminiszteri államtitkár, 1867. pénzügyminiszter, 1870. közös pénzügyminiszter, 1871—1872. miniszterelnök, majd a Tud. Akadémia elnöke volt. A közgazdasági, pénzügyi és politikai irodalom terén is működött. — *Elemér* herceg (szül. 1863.) kamarás, belső titkos tanácsos, korábban diplomáciai szolgálatban állt, majd pedig 1900. márc. 22. nőül vette Rudolf trónörökös (1858—1889) özvegyét, *Stefánia* belga királyi hercegnőt (szül. 1864.), II. Lipót belga király leányát. — *Albert* gróf (1850—1923.) kamarás, belső titkos tanácsos, lovassági tábornok n volt.

Címer: (grófi) kék mezőben zöld földön egymással szembe fordult 2 oroszlán közül a jobboldali kivont kardot, a baloldali pedig egy tövön term. színű 3 makkot tart; grófi korona; 2 sisak; sisakdíszek, 1: egy száron zöld levelű 3 makk, takaró: kék arany; 2: könnyöklő páncélos kar kivont kardot tart, takaró: vörösezüst; pajstartó: jobbról koronás oroszlán, balról koronás griff; jelmondat: Persevero. A hercegi címer pajzsmezeje egyezik a grófi címer pajzsmezejével s az egész pajzsot hercegi koronával fedett hermelinpalást övezi körül.

Leszármazás:

I. (Az 1871. évi grófi ág):

Menyhért (1822—1884.), v. min.-elnök, belső t. tanácsos. Neje (esk. 1845. szept. 20.) *Kappel Emilia* (1825—1888.) Gyermekai:

1. *Béla* (1846—1869.); neje (esk. 1869. nov. 15.) nagylányai és vásárosnaményi *Lónyay Mária* (1846—1893.) Gyermekai:

A) *Margit* (sz. 1897. nov. 8.), férje (esk. 1921. ápr. 18.) gr. *Hunyady Ferenc* (sz. 1895. ápr. 8.)

B) *Mária* (sz. 1898. nov. 28.); férje (esk. 1921. máj. 16.) gr. *Jankovich-Bésán József*.

C) *Gabriella* (szül. 1909. okt. 20.); férje horgosi *Kárász Imre*.

II. (Az 1896. évi grófi s az 1917. évi hercegi ág):

Ödön (1834—1886.); neje (esk. 1859. máj. 2.) szomori és szomodori *Pázmány Vilma*. Gyermekai:

1. *Gábor* (1861—1917.); neje (esk. 1885. aug. 5.) földvári br. *Földváry Sarolta* (sz. 1863. okt. 28.) Gyermekai:

A) *Gábor* (sz. 1888. ápr. 16.); neje (esk. 1925. júl. 1.) nagyunyomi *Sényi Anny* (sz. 1903. okt. 30.) Leánya:

Stefánia (sz. 1926. ápr. 19.)

B) *Róza* (1889—1925.)

C) *Mária* (1891—1920.); férje gr. *Pacht Per-*
cival.

2. *Elemér* (sz. 1863. aug. 24.); b. t. tan.; 1917. herceg. Neje (esk. 1900. márc. 22.) *Stefánia* belga kir. hercegnő (néhai Rudolf trónörökös özvegye, sz. 1864. máj. 21.)

III. (Az 1910. évi grófi ág):

Albert (1850—1923.); b. t. tan., lovassági tábornok, testőrkapitány. Neje (esk. 1885. aug. 3.) hg. *Ho-*

henlohe-Bartenstein Mária (sz. 1861. júl. 6.) Gyermekai:

1. *Károly* (sz. 1886. máj. 19.), máltai lovag.
2. *Róza* (sz. 1888. ápr. 4.); férje (esk. 1909. jún. 22.) *Wood Jervis* György.
3. *Ernő* (sz. 1898. jan. 17.)

Lukachich, somorjai, báró

A bárói rangot 1917. aug. 17. *Lukachich* Géza vezérőrnagy kapta.

Horvátországi eredetű család. Ősi fészke Lukacica-selo, ahol már a XV. század második felében földbirtokokkal bírt. A törökök elől Magyarországra menekülvén, Somorján telepedett le s *Tamás* személyében III. Ferdinánd királytól 1652. jún. 6. címereslevelet nyert. A »somorjai« előnév adományozása 1912. aug. 12. történt.

Címer: kék mezőben zöld dombon ágaskodó griff jobbjában kardot tart; sisakdísz: a griff növekvőleg; takaró: kék-arany, vörös ezüst.

Nevezett báró *Lukachich* Géza ny. altábornagy, a Mária Terézia-rend vitéze s számos rendjel tulajdonosa.

Leszármazás:

Géza (szül. 1865.); a Mária Terézia rend vitéze, ny. altábornagy. Gyermekai:

1. *Elenóra* (szül. 1902. febr. 14. Wienerneustadt); férje (esk. 1924. dec. 30. Budapest) gróf *Schweinitz* Frigyes (szül. 1885. szept. 13.)

2. *Erzsébet* (szül. 1903...); férje gálócsi *Tömösváry* Tivadar dr.

Lukács, perényi, báró

Lukács György, belső titkos tanácsos, cs. és kir. kamarás, volt miniszter, országgyűlési képviselőnek nejétől, született báró *Perényi* Marjorie csillagkeresztes hölgytől

született gyermekei, ú. m. *György, Miklós és Sándor* az 1912. dec. 17. kelt legf. elhatározással a *Perényi* család magyar bárói rangjának átruházásában részesültek aképen, hogy eddigi családnevüket továbbra is változatlanul viseljék s a báró *Perényi* család »perényi« előnevét, címerül pedig a két család egyesített címerét használják.

Az egyesített *címer* :kék mezőben ezüst szarufa; a belső mezőben az ezüst szarufán egymással szembefordult két arany oroslán ágaskodik, melyek közül a jobboldali baljában zöld pálmaágot, a baloldali pedig kivont görbe kardot tart; közöttük arany csillag lebeg; az alsó mezőben zöld dombra helyezett fészekben fiait vérével tápláló pelikán; bárói korona; sisakdísz: nincs; pajzstartó: márvány talapzaton koronás, kiterjesztett szárnyú, rózsaszín ruhája felett világoskék scapulárét, rajta mellén keresztbekötött arany stólát s nyakán vörös szalagon arany keresztet viselő angyal, mely a pajzsot felső sarkánál fogva tartja.

György (szül. 1865. szept. 10.); belső titkos tanácsos, cs. és kir. kamarás, volt közoktatásügyi miniszter, országgyűlési képviselő, az Orsz. Magyar Képzőművészeti Társulat, a József kir. herceg Szanatórium-Egyesület stb. elnöke, az I. oszt. Vaskoronarend tulajdonosa, Gyula város díszpolgára, politikus, stb. Ez utóbbi minőségében tevékeny részt vett az interparlamentáris Unio s a Népszövetségi Ligák Uniója tanácskozásain. — Maga a család örmény eredetű: a címereslevelet 1762. júl. 26. *Lukács* Jakab erzsébetvárosi kereskedő és gyermekei kapták. A nemesi ágból *Lukács* György (1818—1892.) államtitkár; *Béla* (szül. 1847. ápr. 27., megh. 1901. jan. 7.) belső titkos tanácsos, kereskedelmi miniszter; *László* (szül. 1850. okt. 26.) belső titkos tanácsos, pénzügyminiszter és miniszterelnök volt.

Leszármazás:

György (szül. 1865. szept. 10. Nagyvárad); neje (esk. 1900. szept. 11. Nagydobos) báró *Perényi Marjorie* (szül. 1879.) Gyermekai:

1. *György* (szül. 1903. okt. 29.)
2. *Miklós* (szül. 1905. febr. 4.)
3. *Sándor* (szül. 1909. jan. 28.)

Luzsénszky, reglicei, báró

Lengyel eredetű család a reglicei Gladiss nemzetiségből, melyből János 1468. Kázmér lengyel királlyal kölcsönös örökösödési egyességre lép s akinek fia — Gladiss Miklós — az örökségképen reá szállt Luzna nevű mezőváros után felveszi a Luzsénszky nevet. Ennek fia Ádám, ezé Márton, aki 1585. a lengyel országgyűléstől bizonyítványt nyer arról, hogy a gladissoktól származik, kik a Svoboda címert (grigg) használják.

A család a XVI. században telepedett meg Sáros-, Szepes-, Zemplén- s a szomszédos vármegyékben. Tagjai közül *Simon* a szentjóni apátság apátja; *Joachim* nagyvárad püspök (1676.); *Sándor* kuruc alezredes; *Henrik* báró az 1865/68-iki országgyűlésen mint az akkori konzervatív párt lelkes tagja előkelő szerepet játszott a főrendiházban, stb.

A bárói rangot 1727. máj. 20. *Luzsénszky* István, László, Imre, Ferenc és János; rokonaik Sándor, Imre, továbbá Imre és Ferenc gyermekei nyerték.

Címer: vörös mezőben zöld földön balra fordult ágaskodó fehér (ezüst) griff; sisakdísz: két elefántormány között növekvőleg a griff balra fordulva; takaró vörös-ezüst.

Madarassy-Beck, madarasi, báró

A bárói méltóságot a *Madarassy-Beck* kettős családnév használatának engedélyezésével 1906. ápr. 7.

Beck Nándor, a Magyar Jelzáloghitelbank vezérigazgatója kapta. Ugyanő s fivérei, *Beck* Miksa bankelnök és *Beck* Hugó kuriai tanácselnök részesültek 1895. dec. 28. a »madarasi« előnévvel a nemesség adományozásában.

Címer: szív-pajzs-szal ellátott pajzs kék mezejében három arany pólya, a szív-pajzs arany mezejében pedig hármás zöld halom két szélsőjén álló fekete sas; bárói korona; sisakdísz: növekvőleg a sas; takaró: kék-arany; pajzstartók: két oroszlán; jelmondat: *Proprio Marte*.

Leszármazás:

Nándor (1840—1909.), udv. tan. Neje (esk. 1872. máj. 26.) *Schön* Laura. Gyermekai:

1. *Gyula* (sz. 1872. aug. 18.), a Magyar Jelzáloghitelbank elnöke vezérigazgatója. Neje 1. (esk. 1900. ápr. 24.) báró *Gutmann* Lily (elv.); 2. báró *Hatvany* Lily (sz. 1890. márc. 23.) Gyermekai:

1-től A) *Zsuzsa* (sz. 1901. febr. 16.).

B) *Mária* (sz. 1904. aug. 11.)

2-től C) *Mária-Gabriella* (sz. 1916. dec. 9.)

2. *Hon* (sz. 1880. szept. 19.)

Mailáth székhelyi, gróf

Erdélyi eredetű főúri család. Innen került Nagyszombatba Maylád *Miklós*, ahol tanulmányait végezte. Nevezett 1643. ápr. 22. címereslevelet kap, mely alkalmalmmal régi, de nem teljesen igazolt nemessége is megerősítést nyert. Később kir. ügyigazgató volt; meghalt 1685. Velé kapcsolatban érdemes a megemlítésre, hogy az 1642. november 11. kelt doktori diploma szerint első filozófiai doktora volt a nagyszombati egyetemnek. Fia *Boldizsár*, ezé *József* septemvir, ezé ugyancsak *József* (1735—1810.), a *Mária Terézia* által Magyarországhoz csatolt Fiume kormányzója, később Borsod-és Pestm. főispánja, belső titkos tanácsos, főajtónálló, stb. Személyére nézve 1785. máj. 9. *grófi* rangra emel-

telett, úgy azonban, hogy gyermekei, utódaikkal együtt a grófi címert viselhessék, noha ők atyjuk kívánsága szerint továbbra is nemesi rangon maradnak. — 1794. jún. 5. aztán ugyancsak ő s első és második házasságából született gyermekei a *grófi* rang adományozásában megerősítették s a *grófi* rang kiterjesztett első házasságából született legidősebb fiára, valamint második házasságából született gyermekeire is. — 1808. febr. 19. grófi rangra emeltetett első házasságából született *Károly* nevű fia is.

Az ifjabb ág a grófi rangra emelt József testvére, *György*-től származik, akinek ágán 1885. okt. 3. *György* (1818—1883.) országbíró fiai nyerik a grófi rangot.

Tagjai közül különösen is felemlítendők: *Béla* (szül. 1831.) a nemesi ágon; történettudós, Liptómegeye volt főispánja, 1879. a Magyar Nemzeti Múzeum könyvtárőre. — A grófi ágból: *Gusztáv* (szül. 1864.) belső titkos tanácsos, volt főrendiházi tag, erdélyi megyéspüspök, stb. — *György* (1752—1821.) kir. személynök és tolnai főispán. — Fia *György* (1786—1862.), országbíró, aki ebbeli állásában gyakran helyettesítette a felső tábla elnöki székében József nádort. — Fia *György* (1818—1883.), 1861. tárnokmester, 1865. kancellár, 1867. országbíró, 1869—1881. a legfőbb semmitőszéknek is az elnöke, 1882-től pedig az egyesített kir. Curia elnöke. 1883. ápr. 28. budavári palotájában rablógylósság áldozata lett. — *János* (1786—1855.) történetíró. — *József* (szül. 1858.) szociálpolitikus. Elnöke volt a kivándorlási tanácsnak. Élénk irodalmi tevékenységet is fejtett ki s mint zeneszerző is működött.

Címer: (az 1885. évi diploma szerint) hasított pajzs, melynek jobboldali kék mezejében hármasszögű zöld halom felett kétkarú ezüst horgony lebeg; a horgony szárát keresztbe fektetett zöld pálmaággal és aranymarokolatú egyenes rövid karddal átfűzött arany korona

övezi; az ezüsttel és vörössel 12-szer kockázott baloldali mező alját arany pajzstalp foglalja el, grófi korona; 3 sisak; sisakdíszek: (középsőé) 3 ezüst strucc-toll, takaró: kék-arany, vörös-ezüst, a 2 szélsőnél egy-egy fekete szárny, takaró: kék-arany, illetőleg vörös-ezüst; pajzstartó 2 griff.

Leszármazás:

György (1818—1883.), b. t. tan., aranygyapjas vitéz. Neje br. *Hillebrand-Prandau* Stefánia. Gyermekai:

1. *Adél* (sz. 1853. febr. 2.); férje örgróf *Pallavicini* Ede (megh. 1914. jan. 19.)

2. *György* (1854—1924.); neje (esk. 1882. okt. 2.) gr. *Zichy* Karolina (1862—1923.) Gyermekai:

A) *György* (sz. 1883. okt. 30.); neje (esk. 1911. máj. 27.) gr. *Almássy* Georgette (sz. 1890. júl. 29.)

Gyermekai:

a) *Zenaide* (sz. 1914. márc. 29.)

b) *Zita* (sz. 1915. szept. 23.)

c) *Zsófia* (sz. 1918. ápr. 19.)

d) *Georgina* (sz. 1920. jún. 17.)

B) *Livia* (sz. 1888. júl. 14.); férje (esk. 1921. márc. 17.) gr. *Chotek* Károly.

C) *Nándor* (sz. 1891. márc. 13.)

D) *István* (sz. 1893. jan. 5.), — gr. *Mailáth-Uzovics* — neje (esk. 1923. ápr. 26.) gr. *Pálffy* Teréz (sz. 1900. aug. 28.)

E) *Károly* (sz. 1895. márc. 23.)

F) *László* (sz. 1897. júl. 23.)

3. *Sarolta* (sz. 1856. okt. 16.); férje (esk. 1890. márc. 2.) hg. *Hohenlohe-Waldenburg-Schillingsfürst* Klodwig.

4. *József* (sz. 1858. ápr. 11.); neje (esk. 1886. jún. 10.) gr. *Széchenyi* Mária. Gyermekai:

A) *Erzsébet* (sz. 1889. dec. 7.)

- B) *Stefánia* (sz. 1891. febr. 23.); férje (esk. 1925. máj. 7.) *Sztankovánszky Pál*.
- C) *József* (sz. 1895. júl. 24.); neje (esk. 1920. jan. 8.) br. *Schell Lujza*. Gyermekai:
- a) *Mária* (sz. 1920. nov. 14.)
- b) *Lujza* (sz. 1922. nov. 15.)
- c) *József* (sz. 1924. márc. 29.)
- D) *Mária* (sz. 1897. szept. 3.); férje (esk. 1921. aug. 29.) gr. *Teleki Béla*.
- E) *Pál* (sz. 1899. nov. 23.)
5. *Géza* (sz. 1860. jan. 13.), v. főispán; neje (esk. 1894. jan. 18.) gr. *Zichy Mária*. Gyermekai:
- A) *Géza* (sz. 1896. jan. 25.), neje (esk. 1922. febr. 23.) gr. *Széchenyi Anna*. Leányai:
- a) *Marietta* (sz. 1923. máj. 5.)
- b) *Mária* (sz. 1926. márc. 2.)
- B) *Etelka* (sz. 1899. aug. 10.); férje (esk. 1924. jan. 15.) br. *Buttler Ervin*.
- C) *Lajos* (sz. 1905. jún. 21.)
6. *László* (sz. 1862. febr. 11.); neje (esk. 1905. júl. 16.) gr. *Hadik Amália*.
7. *Gusztáv* (sz. 1864. szept. 24.), b. t. tan., megyéspüspök.

Mailáth-Uzovics,

székhelyi és petőfalvi, gróf

Mailáth István gróf 1915. ápr. 23. engedélyt nyert nevének, előnévének és címerének a »petőfalvi« *Uzovics* család nevével, előnévével és címerével való egyesítésére.

Leszármazását l. *Mailáth*, székhelyi, gróf alatt fennebb.

Majthényi, kesselőkeői, báró

Egyike legrégebbi családainknak, közös eredettel a Divék nemzetségből származó *Bossányi, Motesiczky, Rud-*

nay és *Rudnyánszky* családokkal. Az előnevet adó Keselőkeő várat s a hozzátartozó uradalmat 1434. nyerte királyi adományul Gergely, Stibor vajdának alvezére, budai várkapitány.

A bárói rangot előbb 1631. júl. 24. *Majthényi György* kapta. A családnak élő bárói ágazata ettől a Györgytől származik és nem az 1678. bárói rangot nyert *Gergely szepesi kamarai tanácsostól*, amint ezt családtörténeti munkáink általában írják. Nevezett Gergelynek csak egy leánya volt, *Leopoldina*, utóbb gróf *Seinsheim Györgyné*, ez az ág tehát már az alapítóban kihalt. Ugyancsak magvaszakadt az 1654. dec. 18. bárói rangra emelt *Mihály* ágazatának is, miután csak leánygyermekai voltak.

1834. nov. 5. *Majthényi László* és péli *Nagy Ludovikától* született gyermekei: *Izidor*, *Ottó*, *Kamilla* és *Klotild* kapják a bárói rangot. Ez az ág is elenyészett. — 1837. nov. 2. *Majthényi Antal* s neje, *sédeni Ambrózy Johannától* született fia, *László* lesznek bárókká, az 1908. elhunyt *László* belső titkos tanácsossal azonban ennek az ágazatnak is vége szakadt. — 1865. máj. 20. *Majthényi Ágost* (1812—1880.), volt bars megyei főispán és gyermekei: *Béla*, *Ilka* (*Rakovszky Istvánné*), *Alexandria* (sárosfai *Bittó Ernőné*) és *Irma* (utóbb báró *Amelin Alfrédné*) nyerik a bárói rangot. — Végül 1905. ápr. 5. *Majthényi Ottmár* (szül. 1844.) és fia *László* (szül. 1890.) emeltettek bárói rangra. Ágazatának jelenleg élő tagjai most nevezett *László* s fiai *László* és *István*. — A családból aztán *Majthényi László* (1820—1908.) bárói rangja és örökös főrendiházi tagsági jogosultsága 1907. aug. 25. átruházott *Majthényi Ádám* fia, *Lászlóra*, aki szintén utódok nélkül halt el.

A család tehát nyolc ízben részesült a bárói rang adományozásában. Ezek közül az 1654., 1678., 1834., 1837. s az 1907. bárói rangra emelt ágazatok kihaltak;

jelenleg már csak 3 ágazaton él a bárói család: 1: az 1631. évi ágazatából Károly (Cleveland), László (New-York) Amerikában, továbbá a világháborúban hősi halált halt Istvánnak István nevű fia, a bécsi Theresiánium növendéke; 2: az 1867. évi ágazatból Béla (1850—1927.) fiai József és Béla s leánya Elza, kézdivásárhelyi Vásárhelyi Zoltánné; végül 3: az 1905. évi ágazatból László és fiai László és István.

Címer: 1. (az 1654. és 1678. évi) alulról homorú ékkel hasított pajzs; jobbról vörös mezőben jobbra néző koronás fekete sas; balról arany mezőben befelé fordult koronás fekete oroszlán; az ékben kék mezőben zöld halomból kiemelkedő zöldelő tölgyfa alatt jobbra fordult medve; a pajzsfőben jobbról félhold, balról csillag; bárói korona; 2 sisak; sisakdíszek, 1: a sas, takaró: fekete-arany; 2: a fekete oroszlán növekvőleg, takaró: vörös-kék. 2. (az 1834. és 1837. évi) mint a előbbeni a következő változtatásokkal: a jobboldali vörös mezőben a sas befelé fordult; az ékben a medve ezüst színű; 3 sisak; sisakdíszek, 1: két arany elefántormány között növekvőleg a pajzsbeli (ezüst) medve mellső lábaiban arany buzogányt tart, takaró: kék-ezüst; 2. fekete sas, takaró: fekete-arany; 3: fekete oroszlán, takaró: kék-arany; pajzstartó: 2 négylábú, a pajzs széléhez simuló term. színű sárkány, a pajzs alatt összefonódó farkkal, fejükön a pajzs két szélső sisakjával. — 3. (az 1867. évi) kék mezőben zöld földön zöld lombú fa alatt jobbfelé fordult barna medve, a pajzsfőben jobbról befelé fordult ezüst félhold, balról arany csillag; bárói korona; 3 sisak; sisakdíszek: 1: kék-vörös-ezüst strucctoll, takaró: vörös-ezüst, kék-arany; 2: befelé fordult koronás fekete sas, takaró: vörös-ezüst; 3: jobbra fordult növekvő koronás oroszlán, takaró: kék-arany; pajzstartók: arabeszken két barna medve; jelmondat kék szalagon arany betűkkel: Maximus honor veritatem amplecti.

A család nemesi ágon is virágzik.

A bárói ágnek leszármazása a következő:

I. Az 1631. bárói rangot nyert György ágazata. — Ennek az ágnek őse Bertalan, aki II. Lajos király udvarában »cubicularius« volt s a mohácsi csatában (1526.) jobb karját vesztette. Neje gersei Petheő Margit volt, akitől fia az alábbi László.

I. Ennek az ágnek őse László zólyomi főispán, akinek fiai közül György 1631. lett báróvá. Ez az ág napjainkig él. Ebből az ágból:

István (1827—1877.); neje kaposmérői Mérey Emília: gyermekei:

1. Irma (sz. 1854.); férje verseghi Márffy Emil (sz. 1847. okt. 8.)

2. Béla (1860—1896.). Gyermekei:

A) István (sz. 1882., hősi halált halt 1917.). Neje dálnoki Gaál Ilona Gyermekei:

a) István (sz. 1910.)

b) N. (leány.)

B) László (sz. 1885. márc. 17.)

Ezen az ágon György testvérének, Gábor-nak leszármazottja János (sz. 1879.), kamarás, az utolsó élő nemesi ivadék.

II. (Az 1834. és 1837. évi ágazatok):

Ősök László (1747—1825.), honti alispán, kinek László nevű fia 1834., Antal nevű fia pedig 1837. lettek bárókká. Antal ágazata kihalt; László ágazata ekképpen vezet le napjainkig:

László (1797—1881.), barsi főispán. Neje péli Nagy Ludovika. Gyermekei:

1. Izidor (1828—1901.); neje br. Vrints Kornélia (1828—1901.). Gyermekei:

A) Mária (sz. 1858. jan. 26.); férje nagyrákói és nagyselmeci Rakovszky István (sz. 1858.); b. t. tan.

B) *Sarolta* (sz. 1861. jún. 22.); férje gr. *Hennin* Károly (sz. 1853.)

2. *Kamilla* (1829—1921.); férje pacolai *Paczolay* János (1818—1884.)

3. *Klotild* (1832—1921.); férje motesici *Motsiczky* Móric.

4. *László* (1835—1886.); neje besenyői *Beöthy* Sarolta (1848—1887.). Leánya:

Sarolta (sz. 1874. ápr. 30.); férje gróf *Csáky* György (mh. 1918.)

5. *Natália* (1836—1895.); férje br. *Majthényi* László (mh. 1908.)

III. (Az 1867. évi ág.):

Ágost (1812—1880.), barsi főispán. Neje szentiváni *Szentivány* Júlia (mh. 1893.). Gyermekai:

1. *Ilona* (1839—1903.); férje nagyrákói és kelemenfalvi *Rakovszky* István (1832—1891.)

2. *Alexandrina* (1843—...); férje sárosfai *Bittó* Ernő (1830—1913.)

3. *Irma* (1847—1921.); férje br. *Amelin* Alfréd.

4. *Béla* (1850—1927.); neje ebesfalvi *Török* Ilona (1857—1928.). Gyermekai:

A) *József* (sz. 1883. máj. 27.); neje lipótszentiváni *Szentivány* Lily.

B) *Elza* (sz. 1884. aug. 9.); férje (esk. 1904. okt. 8.) kézdivásárhelyi *Vásárhelyi* Zoltán ny. államtitkár.

C) *Béla* (szül. 1891. dec. 21.)

IV. (Az 1905. évi ág.):

Ottmár (szül. 1844. szept. 7., megh. 1921.); *Majthényi* Péter és báró *Podmaniczky* Elise fia; kamarás. Neje (esk. 1889. ápr. 25. Bp.) *Matzl* Gizella. Fia:

László (szül. 1890. márc. 13. Bp.); neje (esk. 1914. okt. 8.) *Tamássy* Hanna (szül. 1895.; elv.), Gyermekai:

1. *Zsófia* (szül. 1915. júl. 8. Bp.)

2. *László* (szül. 1916. szept. 16. Lukanénye.)

3. *Johanna* (szül. 1917. nov. 9. u. o.)

4. *István* (szül. 1919. dec. 7. u. o.)

V. (Az 1907. évi ág):

László (szül. 1820. dec. 22., megh. 1908.) Örök-befogadott fia:

László (szül. 1896., megh. 1918. Bp.); Majthényi Ádám fia. Neje fáji *Fáy Adrienne*.

Manaszý-Barco, báró

A *Manaszý* család a XVIII. század vége felé Görögországból költözött Erdélybe, Nagyszebenben telepedett meg s 1813. jan. 8. *György* személyében magyar nemességet nyert, 1836. dec. 1. pedig a »hodonyi« előnév adományozásában részesült. A családból aztán *Manaszý Györgyre* 1903. jún. 25. átruháztatott az ugyanekkor báró *Barco Ede* szolgálatonkívüli századosnak adományozott magyar bárói méltóság.

Máriássy,

márkus- és batizfalvi, báró

Ósrégi nemesi család, melynek őse comes Nicolaus Filius Nicolai 1094. Szent László királytól várépítésre engedélyt kap. Az engedély IV. László királynak (1262-1290.) átíratában egyszerű másolatban maradt fenn. Ez a vár a szepesmegyei Márkusfalván részben még ma is fennáll.

A családból *András* (1754—1847.) tábornagy, a hollandi csata (1809. júl. 7.) hőse, 1810. dec. 1. bárói rangra emeltetett, ágazata azonban benne kihalt. — 1879. jún. 5. *Máriássy Gézára* átruháztatott nagyapja, báró *Susan János* altábornagy *osztrák bárói* rangja, 1888. dec. 9. pedig *Máriássy János* (1822—1905.) nyerte a magyar bárói méltóságot.

Nevezett *Máriássy János* a szabadságharcban őrnagy

volt, a világosi fegyverletétel (1849. aug. 13. után pedig 18 évi várfogságra ítéltetett. 7 évi fogság után azonban 1856. kegyelmet nyert. A honvédség újjászervezése alkalmával (1869.) ezredes, később (1878.) altábornagy, belső titkos tanácsos, főrendiházi tag lett.

Ősi *címer*: vörös mezőben hármias halom középsőjéből kiemelkedő páncélos vitéz jobbában feje fölé emelt buzogányt, baljában pedig maga előtt kettős keresztet tart, a jobboldali dombon 4, a baloldalin pedig 3 ezüst rózsza nő ki; sisakdísz: a pajzsbeli vitéz; takaró: vörös-ezüst.

Leszármazás:

János (1822—1905.), b. t. tan., ny. altábornagy. Neje 1. (esk. 1857.) *Színnyei Merse* Emma (mh. 1871.); 2. (esk. 1872. szept. 7.) vinnai *Dráveczky* Irma (sz. 1845.). Gyermekei:

1. *Márta* (mh. 1929.)
2. *Tibor* (sz. 1876.); neje *Magyar* Etelka.
3. *Eszter*; férje, 1. *Bedő* Béla, 2. báró *Máriássy* Géza (sz. 1864. jan. 18.).
4. *Marianne*, férje br. *Villani* Adorján.

Mattyasovszky,

alsó- és felsőmátyásfalvi, báró

Régi, Liptómege-i eredetű család, melynek első ismert őse *Ábrahám* 1282. kapta adományba Alsó- és Felsőmátyásfalvát. Liptómegeből elszármazott más vármegyékbe is, így a XVI. század derekán már Szepesmegyében is virágzik.

A kiterjedti családból *Tamás*, Sárosmegye volt főispánjának *Jámborszky* Katalintól született fia, *Mátyás* (szül. 1858. Eperjes) cs. és kir. kamarás, ny. tábornok 1912. bárói rangra emeltetett.

Mednyánszky, aranyosmedgyesi, báró

A hagyomány szerint galíciai eredetű család s őse II. Endre király galíciai hadjárata után telepedett le a felvidéken. Leszármazása azonban csak a XIV. század első felében élt Mednei Jakabig vezethető vissza.

A családból *Pál* ítélőmester, utóbb udvari kancelláriai tanácsos, 1688. dec. 20. emeltetett bárói rangra, ágazata azonban unokájában, *János*, belső titkos tanácsos, helyt. tanácsosban 1833. febr. 9. kihalt. A család jelenlegi bárói ágának megalapítója *Antal* (1702—1796.), aki 1750. aug. 25. kapta a bárói méltóságot.

Címer: kékkel és vörössel hasított pajzsban zöld hármashegy középsőjén hegyükkel felfelé állított, egymást keresztező 3 arany nyilvessző (a középső, függőlegesen állított nyilvesszőnek hegye hiányzik), melyeket a keresztező ponton arany korona fog össze; a hármashegy két oldalcsúcsán egy-egy ágaskodó fehér egyszarvú, melyeknek nyaka felé van irányozva a két szélső nyilvessző; sisakdísz: vörös-ezüsttel és kék-arannyal vágott két szárny között növekvő egyszarvú, takaró: vörös-ezüst, kék-arany.

Tagjai közül külön is megemlítenők *Alajos* (1784—1844.), 1835. nyitrai főispán, 1842. kincstárnok és kamarai elnök. Számos történelmi és néprajzi tanulmányt írt. — *László* (szül. 1819. jún. 26.) 1848. a bácskai magyar honvédseregben harcolt; az osztrákok haditörvényesség elé állítván, 1849. jún. 4. Pozsonyban kivégeztetett. — Az újabb családtagok közül *László* (1852—1919.) jeles festőművész volt.

Mengersen, báró

A magyar bárói méltóság adományozásában 1912. febr. 3. báró *Mengersen* Ármin magyar testőr és százados részesült.

Metternich, herceg

Ösrégi rhénusi dynasta-család. Bárói rangja 1685., grófi rangja 1679., *hercegi* rangja pedig 1808. és 1813. kelt. A magyar honfiúsításban 1827. (38. t.-c.) *Metternich-Winneburg* Kelemen Vencel Lothár (1773—1859.) spanyol grand, aranygyapjas vitéz, a Szent István-rend nagykeresztese, államminiszter, udvari és birodalmi kancellár részesült.

A családból özv. herceg *Metternich-Winneburg* Richárdné szül. *Sándor* Paula grófnő és leánya, *Metternich-Winneburg* Klementina hercegnő 1897. jún. 4. engedélyt nyertek arra, hogy a *Metternich* családnevükhöz a *Sándor* nevet csatolhassák a *Metternich-Sándor* írásmóddal s a *Metternich-Sándor* családok egyesített címérét használhassák.

Metternich-Sándor, herceg, l. Metternich, herceg**Mikes, zabolai, gróf**

Székely eredetű régi család, melynek nemzedékrendje a XV. század elején élt Miklósig vezethető vissza. Legismertebb tagja volt a családnak *Kelemen* (1690—1762), 16 éves korában II. Rákóczi Ferenc fejedelem apródja, később kamarása, végül bujdosótársa, követvén a fejedelmet Lengyel-, Francia-, majd Törökországba Rodostóba. Társai egymásután elhalván, 1758. ő reá szállt a »basbugi« méltóság (menekültek főnöke), melyet haláláig viselt. Száműzetésében irodalommal foglalkozott s »Törökországi levelei« több kiadást ért meg.

A bárói méltóságot 1693. *Mihály* és testvére *Pál* kapták. Ez utóbbi 1721. magtalanul halt el. Nevezett *Mihály*, kormányzéki tanácsos, 1696. máj. 14. aztán *grófi* rangra emeltetett. Eleinte Háromszékmegye főkapitánya, királyi táblabíró, kormányzéki tanácsos; 1703. a Rákóczi mellett felkelt Háromszék ellen ment, de el-

fogták s nagy nehezen mentette meg életét is. Aztán Rákóczi híve és tábornoka, de a szabadságharc után megint Lipót királyhoz csatlakozott. Meghalt 1721. jan. 6.; eltemetve a csíksomlyói klostrom sírboltjában. — Az élők közül *János* (szül. 1876. jún. 27., a Háromszék-megyei Zabolán), a hittudományokat az innsbrucki egyetemen elvégezvén, Székelyudvarhelyt plébános lett, 1911. pedig szombathelyi püspökké neveztetett ki. Egyházmegyéjében élénk és eredményes tevékenységet fejt ki a hitélet és iskolaügy fejlesztése körül.

Címer: kétszer hasított és egyszer vágott pajzs arany pajzslábbal, melyben keresztbetett vörös nyelű két zöld színű zászló fekete dárdacsúcscsal, a zászlók egy-egy kerek üstdobbal megrakva, a dobokon keresztbetett dobverőkkel; az 1. vörös mezőben zöld hármás hegy középsőjéből kiemelkedő ezüst kettős kereszt; a 2. arany mezőben egyszer koronázott kétfejű fekete sas; a 3. vörös mezőben jobbra fordult ágaskodó, arannyal fegyverzett ezüst egyszarvú; a 4. kék mezőben szemközt álló páncélos vitéz, sisakján két strucc tollal, baljában arany dárdát tart; az 5. vörös mezőben jobb felé ágaskodó oroszlán mellső lábaiban hegyével felfelé szegzett nyilat tart; a 6. kék mezőben balra fordult fehér lovon ülő ezüst zsinóros vörös ruhás vitéz jobbában kardot tart; grófi korona.

Leszármazás: az 1696. grófi rangra emelt *Mihály* (mh. 1721.) fiai — *Ferenc* és *István* — két ágon vezették tovább a család leszármazását. *Ferenc* az »uzoni«, *István* a »zabolai« ág őse.

Az 1696. grófi rangra emelt *Mihály* (mh. 1721.) fiai — *Ferenc* és *István* — két ágon vezették tovább a család leszármazását. *Ferenc* az »uzoni«, *István* a »zabolai« ág őse.

1. *Ferenc ágazata:*

Ferenc (mh. 1721.); neje gr. *Eszterházy* Kata. Fia;

Antal, háromszéki főkirálybíró; neje gr. *Haller Zsuzsa*. Fia:

János (1753—1815), főkormányosz. tanácsos. Neje gr. *Mikes Róza* (mh. 1821.) Fia:

Károly (1815—1876.); neje br. *Bornemisza Róza* (1815—1874.) Fia:

Árpád (1838—1899.); neje gr. *Horváth-Tholdy Rozália*. Gyermekai:

1. *Mária* (sz. 1864. márc. 13.); apáca.

2. *Kelemen* (1865—1918.); neje (esk. 1900. szept. 9.) gr. *Béldi Emma* (sz. 1873. okt. 26.) Gyermekai:

A) *Mihály* (sz. 1901. jún. 27.); neje (esk. 1927...) gr. *Béldi Ilona*.

B) *Erzsébet* (sz. 1902. okt. 21.)

C) *Sándor* (sz. 1905. máj. 25.)

3. *Róza* (sz. 1868. szept. 30.); férje, 1. *Bernát Béla* (házasság megsemmisítve); 2. gr. *Béldi Ferenc* (sz. 1872. szept. 25.)

4. *Sarolta* (sz. 1870. dec. 21.); férje br. *Vay Arnold*.

II. *István ágazata:*

István; neje *Petki Róza*. Fia:

István; neje br. *Dujardin Bora*. Fia:

Zsigmond; neje ábránfalvi *Ugron Julia* (mh. 1836.) Fia:

István (1789—1836.); neje br. *Orbán Klára* (1790—1872.) Fia:

Benedek (1819—1878.); neje 1. (esk. 1840.) gr. *Mikó Eszter* (1821—1859.), 2. (esk. 1864. jún. 21.)

Mózer Zsófia (sz. 1839. München). Gyermekai:

1. nejétől:

1. *Miklós* (1841—1893.); neje (esk. 1865. ápr. 1.) br. *Bornemisza Johanna* (sz. 1842.) Gyermekai:

A) *Johanna* (sz. 1866. ápr. 1.); férje (esk. 1896. jan. 7.) gr. *Széchen Miklós*, b. t. tan.

- B) *Zsigmond* (sz. 1867. jún. 6.); neje (esk. 1895. szept. 30.) gr. *Béldi Zsófia* (1874—1930.) Gyermekai:
- a) *Miklós* (sz. 1897. szept. 25.); neje (esk. 1923. júl. 6.) gr. *Batthyány Andrea* (sz. 1896. jan. 19.)
 - b) *Emma* (sz. 1899. máj. 3.); férje (esk. 1925. okt. 22.) br. *Bánffy István*.
2. *Etelka* (1843—...); férje (esk. 1862. szept. 1.) br. *Bornemisza Károly* (1840—...)
2. nejétől:
 3. *Erzsébet* (sz. 1865. dec. 24.); apáca.
 4. *Zsófia* (1867—1925.); férje (esk. 1887. ápr. 23.) rebenburgi *Kyd Sándor*.
 5. *Armin* (szül. 1868. jún. 26.); neje (esk. 1896. ápr. 28.) gr. *Bethlen Klementina*. Gyermekai:
- A) *Klementina* (sz. 1897. jan. 31.); férje (esk. 1918. máj. 4.) hg. *Auersperg Károly*.
 - B) *Eva* (szül. 1905. máj. 29.)
 - C) *Hanna* (sz. 1911. dec. 12.)
6. *Emma* (sz. 1869. okt. 2.); férje 1. (esk. 1891. jún. 16.) br. *Tann-Rathsamhausen Lipót*, 2. br. *Gagern Ferenc*.
7. *Ilona* (sz. 1871. jún. 28.); férje (esk. 1918. okt. 6.) br. *Pölnitz Miksa*.
 8. *János* (sz. 1876. jún. 27.); szombathelyi megyéspüspök.

Mikos. tarródházai, báró

Svájci eredetű család, mely Karinthián át származott Magyarországra s *Mikos Márton* személyében 1669. okt. 23. címeres nemeslevelet nyert. — A családból *György-Bernát* kamarai b. tanácsos 1719. római szent birodalmi bárói, 1721. pedig magyar *grófi* rangot nyert, ágazata azonban kihalt. — Ujabbán *Mikos László* államtanácsos részesült 1825. dec. 9. a magyar *bárói* rang adományozásában.

Bárói címer: négyelt pajzs; az 1. és 4. arany mezőben szerezsenfej, nyakán gyöngyfűzérrel; a 2. és 3. kék mezőben jobbra fordult ágaskodó ezüst griff; bárói korona; 2 sisak; sisakdíszek, 1: növekvő kék ruhás férfi, fedetlen fejről vállaira leomló hajjal, jobbában kardot, baljában vörös szívet tart; takaró: fekete-arany; 2: növekvő ezüst griff; takaró: kék-arany; pajzstartó: jobbról ezüst egyszarvú, balról leopárd.

Miske, magyarcsesztvei, báró

Régi erdélyi család, melynek története a XVI. század elejéig nyúlik vissza. — A bárói rangot 1767. dec. 16. *Miske* Imre királyi táblai ülnök és gyermekei nyerték. Megerősített *Miske* József államtanácsos és fia, *Imre* javára 1843. szept. 28. A családból *Irma* (sz. 1862. jan. 2.) 1885. okt. 7. nőül ment reichseggi *Gerstenberger* Jánoshoz, akinek fia, *Jenő* (szül. 1886. nov. 11.) követségi tanácsos 1918. ápr. 13. legf. elhatározással engedélyt nyert a *Miske-Gerstenberger* kettős családnév használatára.

Címer: kék mezőben a pajzs aljához simuló ezüst sárkány, melynek kitátott szájába kard van szúrva; sisakdísz: a pajzsbeli sárkány; takaró: kék-arany, kék-ezüst; pajzstartó: 2 oroszlán.

Miske-Gerstenberger, magyarcsesztvei és reichseggi, báró

Báró *Miske* József főconsul nemessége 1918. ápr. 13. átruháztatott lovag *Gerstenberger* Jenőre fenti kettős családnév használatának engedélyezésével.

A *Gerstenberger* család *János* ausztriai pénzügyi főtanácsos személyében 1880. febr. 18. nyerte a lovagi rangot.

A báró *Miske* családot l. előbb.

Mittrowszky, gróf

A magyar honfiúsításban 1790. dec. 16. gróf *Mittrowszky* Károly részesült.

Ósrégi cseh nemesi család, mely 1716. márc. 12. cseh bárói, 1769. szept. 11. pedig osztrák grófi rangra emeltetett.

Molnár, parnói, báró

A bárói rang adományozásában 1917. dec. 1. »parnói« *Molnár* Viktor b. t. tanácsos, főrendiházi tag részesült.

A család címereslevele 1637. máj. 3. kelt; kihirdette a következő év ápr. 21. Sárosmegye.

Az adományozott, *István* főispán fia, 1884. országgyűlési képviselő, később Temesmegye főispánja, majd b. t. tanácsos s a főrendiház tagja volt. Nővére, *Gizella*, *Wckerle* Sándor (1848—1921.) volt miniszterelnöknek volt a felesége.

Címer: kék mezőben zöld halmon kétfarku oroszlán jobbjában kardot, baljában pedig 3 rózságot tart; bárói korona; sisakdísz: az oroszlán növekvőleg; takaró: kék-arany, vörös-ezüst.

Leszármazás:

Viktor (szül. 1853. aug. 4. Gálszécs, megh. 1919. ápr. 19.); b. t. tan., főrendiházi tag, volt temesi főispán. Neje (esk. 1879. jún. 2.) técsői *Molnár* Karola (szül. 1860. febr. 20.) Gyermekai:

1. *Anna* (szül. 1880. ápr. 20.); férje (esk. 1901. jan. 29.) báró *Manaszzy-Barco* Gyula.

2. *Viktor* (szül. 1884. máj. 9.); volt országgyűlési képviselő. Neje (esk. 1912. máj. 9.) gróf *Dessewffy* *Virgina* (szül. 1891. szept. 8.) Leánya:

Virgina (szül. 1913. ápr. 8.)

3. *Katinka* (1884—1886.)

Montbach ,báró

A bárói rangot a kihalt báró *Montbach*-család címerének használatával 1913. szept. 29. *Montbach* Jenő és *Montbach* Imre kapták.

A magyar honfűsítésben 1836. báró *Montbach* Frigyes részesült.

Musulin, gomirjei, báró

A bárói rangot 1912. nov. 30. *Musulin* Sándor rendkívüli követ és meghatalmazott miniszter kapta. — A magyar nemesség adományozásban 1874. jan. 31. *Musulin* Emil honv. alezredes részesült.

Müller, szentgyörgyi, báró

A bárói méltóság adományozásában 1910. dec. 10. *Müller* László részesült. — Ugyanő kapta 1896. okt. 6. a magyar nemességet is. Nevezett a konstantinápolyi nagykövetség első tolmácsa és II. oszt. követségi tanácsos volt.

Nádasdy, nádasdi és fogaraszöldi, gróf

Dunántúli eredetű régi család, melynek családja a XIII. században tűnik fel. Tagjai már a XV. századtól kezdve előkelő szerepet kezdenek játszani az ország történelmében, de későbbi nagyságának alapját *Tamás* (1498—1562.) nádor vetette meg, aki mint tanácsúr, budai kapitány, majd kincstartó, horvát bán és nádor nagy szerepet játszott az I. Ferdinánd és János király közötti alkudozásokban. 1530-ban ő kapta adományba Fogaras várát, az utódaira is átszálló »örökös uri« címmel. Ugyanő 1553. bárói, *Pál* Vas megye főispánja, dunántúli főkapitány és királyi főudvarmester pedig 1625. grófi rangra emeltettek. *Mihály* (1775—1854.) cs. kir. kamarai elnök és államminiszter 1828. okt. 16. osztrák

grófi rangot kapott. — *Lipót* (megh. 1785.) magyar kancellár családja számára a »Komáromvármegye örökös főispánja« címet szerezte meg 1751-ben.

Tagjai közül külön fel kell említenem a következőket:

Ferenc gróf (kivégeztetett 1671. ápr. 30. Wien); 1646. főkamarsmester, 1655. országbíró, az országban a leggazdagabb ember volt, miért kortársai magyar Krözusnak nevezték. A Wesselényi-féle összeesküvésben való részvételéért 1671. ápr. 30. a wieni városháza udvarán kivégeztetett. Mesés nagyságú vagyonát elkobozták s 11 gyermeke mindössze 165.000 forintot kapott. Az irodalommal is foglalkozott. — Másik *Ferenc* (1555-1604.), Tamás nádor fia; hadvezér, aki sokat harcolt a törökök ellen; résztvett Párkány (1595.) és Buda (1598.) ostromában, 1600. elfoglalta Pápát s 1603. Buda alatt győzelmet aratott a törökök felett. — *Ferenc* (1785—1851.), 1823. váci püspök, titkos tanácsos, hét-személynök s 1845. kalocsai érsek. — *Ferenc* (1708—1783.) tábornok; az 1745. évi soori csatában elfoglalta a porosz tábornok; 1756. horvát bán. — *Lipót* (1697—1758.) királyi kincstárnok, 1746. főlovászmester, 1746-tól kancellár. — *Tamás* (1498—1562.) akiről már fennebb volt szó. Buda várának kapitánya, amikor azonban az 1529. török közre került, elfogták s Szulejman szultán Szapolyainak szolgáltatta ki. Szabadsága ellenében Szapolyai pártjára állt s Buda várát meg is védelmezte Rogendorff császári hadvezér ellen, amiért aztán Erdélyben Fogaras várát kapta adományba. Később (1531.) Ferdinánd király pártjára állt. Híve volt a reformációnak és Sárvár mellett Ujszigeten iskolát és könyvnyomdát állított fel. — 1554. ápr. 15. nádorrá választott. Nejével, Kanizsai Dorotttyával a Kanizsaiak óriási vagyonát szerezte meg.

A család a fennebb nevezett *Lipót* kancellár ágán él.

Nemečić, bihaćgradi, báró

A bárói méltóságot 1918. jún. 26. *Nemecic* József lovag, ny. altábornagy kapta.

Nemes, hídvégi, gróf

A hídvégi Mikó és kőröspataki Kálnoky családokkal közös eredetű régi székely család. A közös ős Akadás, a XIII. század elején élt. Két fia közül, kik között az ősi hídvégi birtok megoszlott, az idősebb a Mikó, az ifjabb (Vince) pedig a *Nemes* család őse.

Tagjai főleg Erdély politikai életében játszottak szerepet.

A *grófi* rangot 1755. febr. 18. *Nemes* Ádám, belső titkos tanácsos, az erdélyi kir. tábla volt elnöke, ítélőmester és gyermekei kapták. Ugyanezen év aug. 26. néhai *Nemes* Ferencnek Bethlen Druzsínától született gyermekei: Ferenc, Gábor, József, György, Judit és Mária emeltettek *grófi* rangra, — ágazatuk azonban kihalt. Az idősebb grófi ág él s *János* (1792—1868.) fiaiban — *Vince* (1830—1896.) és *János* (1834—1905.) — két ágazatra szakadt.

Címer: négyelt pajzs; az 1. kék és 2. vörös mezőben lebegő arany koronán könyöklő befelé fordult páncélos kar törökfejes kardot és 3 fehér liliomszálat tart; a 3. vörös mezőben ugyancsak lebegő arany koronán könyöklő befelé fordult páncélos kar kardot (törökfej nélkül) és 3 liliumot tart; a 4. kék mezőben zöld földön koronás ezüst oszlopot két oldalt jobbról oroszlán, balról ezüst egyszarvú tartanak; grófi korona, pajzs-tartó: jobbról oroszlán, balról ezüst egyszarvú,

Nesselrode, gróf

A magyar honfiúsításban 1729. (46. t.-c.) landskroni és radei gróf *Nesselrode* János-Hermann belső

titkos tanácsos, udvari tanácsos, főhadbiztos, hadszer-tárnok és ezredes részesült.

Neuman, végvári, báró

A bárói rangot 1913. okt. ifj. Neuman Adolf és Neuman Dániel aradi gyárosok s atyjuk, id. Neuman Adolf kapták.

Niczky, nicki, gróf

A Ják nemzetségből származó ősrégi család, melynek családfája a XIII. század elején élt Ebed comesig nyúlik vissza. Legkiválóbb tagja *Kristóf* (megh. 1787.) volt, aki fokként egészen az országbírói méltóságig emelkedett fel. Legnevezetesebb ténykedése azonban a temesi bánságnak 1787. történt visszakapcsolásánál kifejtett működése volt, melynél mint királyi biztos szerepelt. Mint az udvari kancellária tanácsosa s a Szent István-rend lovagja, 1765. nov. 5. *grófi* rangot nyert.

Nikolić, podrinjei, báró

A bárói rangot 1914. ápr. 21. *Nikolic* Vladimir kapta. — A nemesség adományozásában 1883. nov. 9. *Nikolic* Vazul zágrábi lakos részesült. — Előnev adományozása 1884. jún. 5.

Nikolics, rudnai, báró

A magyar bárói rangot 1886. febr. 10. *Nikolics* Fedor, Bosznia és Hercegovina országos kormányzója kapta.

A család címereslevele 1694. márc. 26., osztrák bárói rangja pedig 1854. ápr. 22. kelt.

Nopcsa, felsőszilvási, báró

Egyike Hunyad megye legrégebbi családjainak. Családfája a XIV. század második feléig vezethető vissza. — A családból *Elek* (1775—1862.) belső titkos tanácsos, volt erdélyi kancellár, a Lipót-rend nagykeresztese s a Szent István-rend vitéze 1855. dec. 31. osztrák bárói rangot nyert. Bárói rangja 1856. szept. 18. átruházott testvére, *László* volt hunyadmegyei főispánra, míg 1874. máj. 14. László fiainak: Ferencnek és Eleknek bárósága Magyarországra is kiterjesztett, illetőleg nekik a magyar bárói rang adományoztatott.

A családból *Elek* (1848—1918.) az Operaház és Nemzeti Színház intendánsa (1895—1897.) volt; *Ferenc* (szül. 1879.) paleontológus és geológus, a Földtani Intézet volt igazgatója.

Normann-Ehrenfels, gróf

A családból gróf *Normann-Ehrenfels* Rezső nagybirtokos és testvére, Gusztáv kamarás és nagybirtokos 1896. jún. 6. magyar grófi rangra emeltettek.

Pommerániai eredetű család, melynek württembergi grófi rangja 1806. jan. 1. kelt.

Nugent, gróf

A magyar honfiúsításban 1827. (41. t.-c.) gróf *Nugent* (de Westmeath) Laval római herceg, kamarás, belső titkos tanácsos, altábornagy részesült. Nevezett főleg a Szávántúli részek s a Tengermellék visszaszerzése körül szerzett érdemeket.

A család igen régi ír eredetű. Ir bárói rangja 1486. márc. 5., ír grófi rangja 1621., osztrák grófi ranga pedig 1848. ápr. 12. kelt.

Két ágon virágzik.

Nyáry, bedeghi és berencsi, gróf

A bárói rangot 1535. aug. 16. Nyáry Ferenc nyerte, ágazata azonban benne kihalt. — 1632. jún. Nyáry István emeltetett grófi rangra, 1655. jún. 22. Nyáry Lajos, 1723. pedig báró Nyáry Zsigmond részesültek a grófi rang adományozásában.

Nevezett *Ferenc* báró a törökök ellen vitézül harcolt.

A család több ágon virágzik.

Nyáry, nyáregyházai, báró

Töszyökeres pestmegyei család, mely 1438. jan. 27. nyert birtokadományt Nyáregyházára.

A bárói rangot 1836. dec. 9. Nyáry Antal s gyermekei kapták.

Címer: három arany liliummal megrakott balharánt zöld pólyával vágott pajzs; fenn kék mezőben ezüst félhold, lenn vörös mezőben zöld földön fekvő oroszlán; bárói korona; három sisak; sisakdiszek, 1: növekvő páncélos vitéz kardot tart; 2: és 3: két zárt, késsel és arannyal vágott szárny a pajzsban lévő pólyával hasonló módon vágva; takaró: vörös-arany, kék-ezüst; pajzstartók: jobbról sas, balról griff.

A család tagjai közül különösen is meg kell emlékeznünk a következőkről:

Albert (1828–1886.) történetíró és heraldikus. — *Atyja, Antal* (1803–1877.) aranysarkantyús vitéz, belső litkos tanácsos, septemvir, koronaőr stb. volt. — *Béla* (1846–1900.) a custozzai ütközetben tüntette ki magát. — *Jenő* (1836–1914.) archeológus volt s nem egy ásatás eredménye fűződik az ő nevéhez. Megírta a magyarországi selyemtenyésztés történetét. — *Pál* (1806–1871.) Pestmegye alispánja; a debreceni országgyűlésen a békepárt vezére.

Leszármazás:

Antal (1803—1877.), koronaőr; neje kubinyi és nagyolaszi *Kubinyi Jozéfa* (1806—1856.). Gyermekai:

1. *Adolf* (1832—1891.); altábornagy. Neje *Somogyi Gizella*. Gyermekai:

A) *Olga* (sz. 1870. ápr.) férje törökkanizsai *Schulpe Vilmos*.

B) *Alfonz* (sz. 1871. szept.)

C) *Karola* (sz. 1873.); férje báró *Sztojanovich György*.

D) *Livia* (sz. 1878.); férje báró *Török Géza*.

2. *Sándor* (1833—...); neje roffi *Borbély Paulina*. Gyermekai:

Á) *László* (sz. 1868. jan. 6.)

B) *Ilona* (sz. 1872. febr. 13.); férje dr. *Kovács József*.

C) *Róza* (sz. 1874. febr. 22.); férje gr. *Csáky Árpád*.

3. *Jenő* (1836—1914.); neje *Tihanyi Erzsébet*. Gyermekai:

A) *Albert* (sz. 1871. jan. 2.)

B) *Gyula* (sz. 1881. ápr. 2.)

C) *Anna* (sz. 1886. júl.)

4. *Béla* (1845—1900.); neje báró *Radvánszky Mária*. Gyermekai:

A) *Antal* (sz. 1871. jún. 23.)

B) *Margit* (sz. 1879. márc. 25.); férje br. *Bolfras Egon*.

Ödöscalchi, szerémi, herceg

Felsőolaszországi eredetű régi vagyonos bankár-család, melynek első ismert őse a XIII. század végén élt. Legnevezetesebb tagja XI. *Ince* pápa (1676—1689.), aki Magyarországnak a török járom alól való felszabadítása körül is kiváló érdemeket szerzett. Ezért unoka-

öccse, *Livius*, 1689. aug. 29. római szent birodalmi hercegi rangra emeltetett s 1689. a Szerémséget kapta adományba a hercegi címmel, mely 1714. márc. 20. a család Erba ágára is kiterjesztetett. Ifjabb *Livius* herceg 1751. (XL. t.-c.) nyert magyar honfiúsítást. A családból *Arthur* herceg több történelmi tanulmányt írt.

Livius herceg 1709. örökbefogadván *Erba* Boldizsárt, nevezett az (Erba-) Odescalchi családot alapította meg.

Örgróf *Erba-Odescalchi* Sándor 1831. ápr. 8. magyar honfiúsítást nyert s őse a ma élő nemzedéknek.

Ohrenstein, beocsini, báró

A bárói rang adományozásában 1910. nov. 24. *Ohrenstein* Henrik és gyermekei részesültek. — Nevezett a beocsini Unió cementgyár r.-t. alelnöke volt s 1908. okt. 12. részesült a nemesség adományozásában.

Címer: kék mezőben hármassziki hegység, melynek középsője alatt tárnabejárat látszik, ágaskodó arany oroszlán; a pajzsfőben 2 ezüst lilium; bárói korona; sisakdísz: az oroszlán növekvőleg jobbjában karddal; takaró: kék-arany, vörös-ezüst.

Leszármazás:

Henrik (sz. 1857. jún. 16. Oravica, megh. ...), neje (esk. 1897. aug. 31. Ischl) *Redlich* Klára (sz. 1874. febr. 6.). Gyermekei:

1. *György* (szül. 1898. szept. 18.)
2. *Magdolna* (szül. 1899. szept. 14.)
3. *Vilma* (szül. 1899. szept. 14.)

Orbán, lengyelfalvi, báró

Székely eredetű család, melyből a bárói rangot 1744. nov. 13. *Orbán* Elek, Aranyosszék királybírája, neje uzoni *Béldi* Klára s gyermekei: Antal, Katalin és Erzsébet nyerték.

Címer: kék mezőben zöld hármás halmon könyöklő páncélos kar kardot tart, a pajzsfőben jobbról Nap, balról félhold, sisakdísz: a kar, melyet »in tesseram orthodoxae pietatis« körirat fon körül; takaró: kék-ezüst.

Orczy, orczi, báró

Somogy megyei eredetű régi család, melynek nemzedékrendje a XIV. század végén élt Gergelyig vezethető vissza.

A bárói rangot 1736. júl. 5. Orczy István s gyermekei Lőrinc és Anna nyerték. Ugyanő részesült 1731. ápr. 30. a római szent birodalmi bárói rang adományozásában.

A család tagjai közül különösen is felemlítendők Béla (1822—...) Ófelsége személye körüli miniszter (1879.), majd főkamarászmester. — Emma (szül. 1865.) népszerű angol írónő. — Lőrincz (1718—1779.) a nádor-huszárezred ezredese, majd Abaúj megye főispánja, költő. — Fia, József (1746—1804.), a budapesti Orczykert alapítója.

Címer: négyelt pajzs, a 3. és 4. mező közé ékelt ötödik mezővel; az 1. arany mezőben arany zsinóros vörös rubás vitéz felemelt jobbjaiban kardot tart, melynek hegyére törökfej van szúrva; a 2. vörös mezőben kettősfarkú arany oroslán jobbjaiban ezüst rózsát tart; a 3. vörös mezőben befelé ágaskodó arany oroslán felemelt baljaiban kardot tart; a 4. arany mezőben fél fekete sas; az 5. kék mezőben arany zsinóros arany kürt; 3 sisak; sisakdíszek: 1: jobbról korona alatt arany C betűvel, balról arany VI. számmal megradott 2 fekete szárny között a vitéz; 2: arany griff jobbjaiban 3 (vörös-ezüst-kék) összehajtott zászlót, baljaiban pedig 3 nyilat tart; 3: növekvő páncélos vitéz jobbjaiban arany buzogányt tart; takaró: vörös-arany.

Orosdy, orosdi, báró

A bárói méltóság adományozásában 1905. febr. 15. *Orosdy* Fülöp nagykereskedő részesült.

Orssich, slavetichi, gróf

A család tulajdonképpeni neve *Jablonovich* (jablonovi) volt s 1430. nyert címereslevelet. — A bárói rang adományozásában 1675. aug. 9. *Orssich* másképpen *Jablonovich* János-Ferenc s fia, Antal-Ignác részesültek. A családból aztán *Kristóf* báró aranysarkantyús vitéz 1744. febr. 29. *grófi* rangra emeltetett.

A család két ágon virágzik. Az egyik az ú. n. *Vilmos*-féle ág; a másik ágnek őse *Károly* gróf (1795—...).

Ottenfels-Gschwind, báró

Karinthiai eredetű család, mely 1710. aug. 20. nyert osztrák bárói rangot.

A magyar honfiúsításban 1827. (42. t.-c.) *Ottenfels-Gschwind* Ferenc kamarás, a török császári udvarnál követ és meghatalmazott miniszter részesült.

Paar, gróf

Olaszországi eredetű család, melyből *Zenio* 1520. pozsonyi főpostamester volt. Bárói méltósága 1623. márc. 4. erősített meg. Birodalmi grófi rangja 1636. okt. 21. kelt. A magyar honfiúsításban 1655. (119. t.-c.) *Paar* Ferenc részesült. Elsősülöttségi joggal birodalmi herceg 1769. aug. 5. óta. A hercegi család többi tagjai grófi és grófnői címet viselnek.

Pálffy, erdődi, herceg és gróf

Ósrégi család, amely a hagyomány szerint a Géza fejedelem korában Magyarországra bevándorolt Hedrik

nemzetségből ered. A *Pálffy*-nevet először Hédervári Kont Pál (1383.) ivadékai használták, kik közül Pál nőül vevén erdődi *Bakócz* Klárát, felvette az erdődi nevet s a *Bakócz*-család címerét. A XVI. századtól kezdve e család tagjai a legelső méltóságokat viselik. Pálffy Miklós (sz. 1552., megh. 1600 ápr. 23.), pozsonyi főispán, a pozsonyi, majd a komáromi vár főkapitánya, 1592. adományban kapja a vöröskői uradalmat; 1598. hg. Schwartzenberg Adolfal visszaszerzi Győrt a töröktől; érdemei törvénycikkbe (1599. évi 48. t.-c.) iktattatnak s a rendek felterjesztésére a pozsonyi várat örökös főispánsággal, mely elsőszülöttségi jogon fiutódaira is átszáll, nyeri Rudolf királytól 1599. július 24. Pálffy Pál 1649. nádor, ki nagyterjedelmű birtokai közül detrekői és dévényi uradalmából magyar majorátust, pozsonyi uradalmából pedig seniorátust alakított. Pálffy Miklós 1714. nádor, kinek kiváló része volt a *pragmatica sanctio* létrejöttében. Pálffy János fővezér, 1741. nádor stb. A család nagykiterjedésű birtokai jobbra Pozsony megyében fekszenek.

Rangemelések: Pálffy *Péter* (megh. 1568.) fiai: Tamás, ki a törökök ellen hadakozott, *Miklós* (kiről már volt szó), *János* lévai és *István* előbb győri, utóbb csábrági kapitányok 1581. április 24. Prágában kelt oklevéllel bárói rangra emeltettek. E testvérek közül *Miklós* 1599. júl. 24. Prágában kelt oklevéllel bír, grófi rangra emeltetik; fiai közül (a többiek ágazata kihalt): *István* pozsonyi főispán és dunántúli főkapitány 1634. febr. 13. Bécsben kelet oklevéllel nyeri a grófi rangot; *Pál* kir. pincemester, a magyar kamara elnöke és utódai ugyanakkor Detrekő uradalmát és a detrekői örökös grófi címet (comites, perpetui de Detrekő, németül Grafen von Blosenstin) kapják; a harmadik, *János*, m. kir. udvarmester, 1636. évben nyeri a grófságot, vöröskői örökös grófi címmel. *Károly* gróf 1807. november 1.

osztrák hercegi méltóságra emeltetett, első szülöttségi jogon fiutódaira is kihatólag.

Címer: kék mezőben zöld hármás hegy mögül előtűnő küllös aranykerékből kinövő természetes szarvas. (A hármás hegy gyakran hiányzik; a szarvas félkerékből nő ki.) *Sisakdísz:* a kinövő szarvas; *takaró:* arany-kék.

Pálffy *Miklós* (megh. 1679.) fiai közül: Miklós nádor (sz. 1657.; megh. 1732.), az idősb, vagyis Miklós-féle ágazatot alapítja meg, Miklós nádor fiának *Lipót* ezredesnek (sz. 1681., megh. 1720.) fiai közül: *Miklós* (szül. 1710., megh. 1773.), kancellár és országbíró a detrekői vagy hercegi, *Lipót* (sz. 1716., megh. 1773.) tábornagy és koronaőr a borostyánkői vagy stomfai (Pálffy-Daun), *Rudolf* (szül. 1719., megh. 1768.) a vöröskői ágat alapítják.

Gróf Daun Wirich volt tábornagynak 1709. illetőleg 1711. szept. 24. a teanoi hűbérrel egyetemben adományoztatott a törv. utódok által is örökölhető teanoi hercegi cím. Ivadéka fiágon *József* salzburgi prépostban 1851. kihalván, gróf Pálffy *Nándor* Lipót. kire nagyanyja gróf Daun Terézia teanoi hercegnő révén (férje: 1762. óta gr. Pálffy Lipót) a gr. Daun-féle hitbizomány haszonélvezete szállott, 1853. márc. 11. kelt legf. elhatározással (az oklevél kelte 1855. aug. 30.), engedélyt nyert a *Daun*-család nevének és címerének felvételére. Utóbb, 1875. dec. 30. kelt legf. elhatározással a teanói hercegi cím felvétele a birodalmi tanácsban képviselt országokban megengedett; valamint 1877. máj. 13-án a gr. Daun-család címerének hercegi jelvényekkel való kibővítése. 1879. jan. 23. Bécsben kelt oklevéllel erdödi gr. Pálffy-Daun Nándor Lipót val. b. t. tan. és nejétől Lobkowitz Szidonia raudnitzi hercegnőtől született Lipót, Vilmos és Károly fiai engedélyt nyertek arra, hogy a »teanói herceg« címet Magyarországon is viselhessék.

Az egyesített grófi, nemesi és hercegi címert az 1879. okl. magyar szövege szerint: »Egy álló kék víztérvért, hosszában és keresztben felső kék és arany s alsó arany és kék négy mezőre osztva; hercegi süveg által koronázott kék középvérttel, melynek talapzatából két cinfedelű toronyból álló és cinezett (vagyis ormózott, gezinnt) közfallal összekötött ezüst vár fekete kapuval és ablakokkal nyúlik fel, a tornyok között ezüst sas kiterjesztett szárnyakkal lebeg. A főpajzs első és negyedik kék mezejében a talapzatból zöld hármás hegy s ebből aranyküllös félkerék emelkedik, melyen jobbra fordult tízágú arany agancsú szarvas ágaskodik; a második és harmadik arany mező mindegyike félszögesen font hat vörös fonál által van átvágva. A vért felső főszélén régi grófi arany lombozatú korona és ezen két koronázott nyílt lovagsisak nyugszik; a jobb sisak koronájából befelé fordult tízágú agancsú arany szarvas nő ki; a második koronáján pedig vörös kerek-kalpag nyugszik, hermelin prémezettel és ezüst gombbal, melyre három ezüst strucctoll van feltűzve. A vért mindkét oldalán barna rézszínű lépcsőn vörösnyelvű egy-egy arany orozslán áll, a jobboldali maga előtt kék-ezüst kockázatú harcjátéki lándzsát tart, melyen kifelé lobogó fehér zászlócska van megerősítve és ebben kis kék pajzs látható, két vörös vonal által átvágott (a rajz szerint: arany) felső széllel és három-három hullámzó ezüst póznával; a vértecske fölött fekete góth betűkkel e név »Alden burg« és alul »Hédervár« van írva. A másik vérttartó is hasonló, de kék-arany kockázatú harci-lándzsát emel, fehér zászlócskával, melyben három hullámzó fehér pózna által átvágott kis pajzs áll, fölötte e név: »Poth« és alul »Konth« van jegyezve. Az egészet hermelin prémmel bélelt hercegi süveggel díszített s arany szegélyzetekkel és zsinórokkal ékített bíborpalást veszi körül.«

Pap, báró

A bárói méltóságot 1912. dec. 26. *Pap Géza* országgyűlési képviselő kapta.

Az adományozotti 1864. született; felsőházi tag.

Pallavicini, örgróf

Olasz eredetű régi család, hol egyes tagjai már a X-ik században örgrófi rangban álltak. 1360-ban az egész család örgrófi rangra emeltetett, 1427-ben pedig velencei patriciátust nyert. Egyik ága a XVIII. században Magyarországon és Erdélyben telepedett le s 1803. jan. 28. *Ede* örgróf személyében magyar honfiúsítást nyert.

Címer: arany mezőben arannyal fegyverzett koronás kétfejű fekete sas, mellén kisebb pajzszal, melynek ezüst mezejében a pajzsfőben 3 fekete kereszt, lenn ötször arannyal és négyszer késsel kockázva.

A család élő nemzedékének őse *Ede* (1787–1839.) Tagjai közül *Alfonz* örgróf (szül. 1883. nov. 10.) tb. máltai lovag; *György* (sz. 1881. dec. 5.) kamarás, belső titkos tanácsos, országgyűlési képviselő; *János* (szül. 1848. márc. 18.) volt konstantinápolyi nagykövet, felsőházi tag.

Pásztélyi, kispásztélyi, báró

A bárói méltóság adományozásában 1917. aug. 23. *Pásztélyi-Kovács István* kamarás, ministeri tanácsos részesült. Nevezett ugyanezen év aug. 29. engedélyt nyert a Kovács név elhagyásával egyedül a *Pásztélyi* név használatára.

A család ungmegyei eredetű; címereslevele 1627. kelt.

Pászthory,*felsőpászthori és lengyeltóthi, báró*

Sopronmegyei eredetű család, melyből a *bárói* rangot 1804. febr. *Pászthory* Menyhért kapta.

Péchy, pécsújfalusi, gróf

Erdélyből származó régi család, mely később főleg Abaúj, Sáros, Szatmár és Szepes megyében terjedt el.

A *grófi* rangot 1810. nov. 26. *Péchy* József táblai ülnök nyerte.

Pejacsevich, verőcei, gróf

Ósrégi szlapon eredetű család, melyből *Márk* szerémi főispán 1760. körül *bárói*, fia *József* pedig 1772. júl. 22. *grófi* rangra emeltetett.

A családból *Tivadar* (szül. 1855.) horvát bán, majd horvát miniszter volt.

A család élő ágazatainak ősei *Zsigmond* és *Károly*; a János alapította budai ágazat kihalt 1885-ben.

Pejacsevich-Mikó,*verőcei és hídvégi, gróf*

Gróf *Pejacsevich* Endre 1898. máj. 3. engedélyt nyert nevének anyai nagyatyja, néhai gróf *Mikó* Imre családnevével való egyesítésére s a kettős családnév viselésére.

Pellegrini, gróf

Olasz grófi család, amelyből *Károly* és *József* 1792. jún. 26. grófi rangra emeltettek. — *Károly* aranygyapjas vitéz, államtanácsos, ezredtulajdonos, tábornagy 1788. Temesvár várát mentette meg és Belgrád váránál (1789.) szerzett kiváló érdemeket.

Perényi, *perényi*, báró

Abaújmegyei eredetű ősrégi család, melynek első ismert őse a XIII. század végén élt Dobosi Orbán.

A jelenlegi bárói ág őse *János* főpohárnok, kinek egyik utóda, *György*, abaúji és zempléni főispán 1590. körül bárói rangot nyert. (A családból *Imre* nádor, aki 1519. halt el, Ulászlótól Siklós várát s Miksa császártól a hercegi méltóságot kapta, ágazata azonban elenyészett.)

Újabb tagjai közül *Zsigmond* báró (szül. 1870.) volt belügyi államtitkár, a Magyar Nemzeti Szövetség megszervezője és elnöke. Hasonnevű nagyatyja *Zsigmond* 1849. okt. 24. az Újépület mögötti téren kivégeztetett.

Ősi *címer*: kék mezőben leveles koronán két aranykarmú fekete sasszárny között jobbra fordult, hajfonatos szakállas emberfej; sisakdísz: a pajzsalak; takaró: kék-vörös. A jelenlegi címer: négyelt pajzs; az 1. és 4. mezőben a befelé fordított ősi címer (vagy koronán koronás szárnyas syrén); a 2. és 3. vörös mezőben ágaskodó oroszlán.

Petrichevich-Horváth, *széplaki*, báró

Ősrégi horvát eredetű család a Mogorovich nemzetiségből. Már a XI. század második felében említés van tőle róla egy határjárásnál. Petrus (horvátul Petrich) »Comes de genere Mogorovich« (latinosan Murithi) 1102. egyike annak a 12 nemzetségfőnek, kik Kálmán királlyal megkötötték az ú. n. paktumot, amelyben a horvátok elismerték az Árpádház igényét a horvát trónra. Petrichevich Pál 1492-ben 62 társával a horvát nemesség nevében a Habsburg-ház trónöröklési igényét elismeri. Tagjai előkelő hivatalokat viseltek a XVI. században, *János* horvátországi ítélőmester, *Gáspár* albán s több ízben részesültek birtokadományozásokban. Egyik

ága a XV. század végén Magyarországra költözött s megtartva régi előnevét, raduchi *Petrichevich*-nek nevezte magát, melyhez később — származásukra való utalással — a *Horváth* melléknév került — 1528. febr. 22. raduchi *Petrichevich* János I. Ferdinánd királytól Borsod megyében a hűtlenség bűnébe esett Farkas György birtokait és 40 jobbágját kapta adományba.

A mohácsi vész (1526.) után a család összes tagjai elhagyták ősi lakóhelyüket; egy részük Zágráb és Kőrös megyébe költözött s miketinczi előnevet vett fel, más része pedig Magyarországon újabb birtokokat szerzett. Főleg Erdély történelmében játszottak előkelő szerepet s jelentékeny birtokadományban részesültek.

A család több ízben részesült rangemelésben.

Kozma (1735—1794.) altábornagy, a Mária Terézia-rend vitéze 1791. máj. 16. nyert bárói rangot, azonban utódai nem lévén, ágazata benne kihalt. — 1845. szept. 11. *János* kamarás, belső titkos tanácsos, altábornagy emeltetett bárói rangra. — 1859. nov. 20. *Albert* kamarás, a Szent István-rend vitéze, v. b. t. tanácsos, főkirálybíró nyert bárói rangot. — 1858. márc. 31. *János* altábornagyra (l. fennebb), átruházott a gróf Tholdy-család grófi rangja, fiának *Lajos*-nak pedig 1883. máj. 22. a magyar grófi rang adományoztatott, illetőleg grófi méltósága Magyarországra is kiterjesztetett (l. *Horváth-Tholdy*, gróf). — 1861. április 4. *Miklós* és *Ödön* testvérek nyerik a bárói rangot báró *Horváth-Inczédi* néven. — 1894. máj. 30. aztán *Kálmán* (1840—1926.) és unokaöccse *Artur* (szül. 1872.) nyerték a bárói rangot.

Címer: kék mezőben 3 hullámos pólyával ábrázolt tengeren jobbra fordult arany koronás delfin, a paizsfőben jobbról ezüst csillag, balról arany félhold; bárói korona; 3 sisak; sisakdíszek, 1. (középső): befelé fordult term. színű koronás delfin; 2. (jobboldali): két kék bivalyszarv

között ezüst csillag, 3. (ba'oldali): 2 kék (fekete) szárny között jobbrafordult arany félhold; takaró: kék-ezüst. — Ujabb tagjai közül *Emil* (szül. 1881.), főispán, kormánybiztos, orszgy. képviselő, miniszteri ranggal nyugalmazott államtitkár; egyetemi m. tanár, politikus, író; löbb politikai munka szerzője, költő és drámaíró («Mikes»).

Leszármazás:

I. Az 1845. évi bárói ág:

János (sz. 1801. jún. 21., mh. 1865. ápr. 20.), b. t. tan., altábornagy, testőrhadnagy, a 12. lovas vértesszred tulajdonosa. Neje br. *Jósika* *Joséfa* (1810—1836). — 1858: gr. *Horváth-Tholdy*. Gyermekai:

1. *Lajos* (1834—1899.) cs. kir. kam.; orsz. képviselő.

2. *Róza-Jozéfa* (1836—1899) csillagkeresztes hölgy; férje (esk. 1863. máj. 25.) gr. *Mikes* *Árpád*

A további adatokat l. gr. *Horváth-Tholdy* alatt.

II. Az 1859. évi bárói ág:

Dániel (1743—1802.), királyi hivatalos. Neje gr. *Tholdy* *Mária*. Gyermekai:

1. *Farkas* (1768—1816.), kir. hivatalos. Neje (esk. 1790. jún. 6.) sepsiszentgyörgyi *Daczó* *Rozália*. Fia:

Albert (1801—1874.), b. t. tan. Neje (esk. 1826. jan. 6.) br. *Szentkereszti* *Zsuzsánna* (1807—1872.); 1859. báró. Gyermekai:

A) *Róza* (1830—1891.); férje (esk. 1859. máj. 10.) vargyasi *Daniel* *Imre* (1809—1869.)

B) *Emma* (1832—1920.); férje (esk. 1856. nov. 4.) gr. *Firmian* *Pius* (1824—1869.)

C) *Berta* (1833—1893.); férje (esk. 1859. dec. 28.) csíkszentdomokosi *Sándor* *László*.

D) *Béla* (1834—1864.); neje 1. (esk. 1864. nov. 23.) tagyosi *Csapó* *Johanna* (1839—1922., elv.) 2. (esk.

1871. dec. 16.) tinkovai *Macskássy* Laura (1841—1888). Gyermekai:

a) *Vilma* (sz. 1865. szept. 21.)

b) *Róza* (sz. 1868. nov. 1.)

c) *Zsuzsa* (sz. 1872. okt. 25.)

d) *Laura* (sz. 1874. márc. 6.); férje (esk. 1902. márc. 22.) káli *Nagy* István (1868—1917).

e) *Gábor* (1875—1905.); neje (esk. 1903. jan. 31.) érszentkirályi *Szentkirályi* Margit (sz. 1881. dec. 11.) Leánya:

Mária (sz. 1904. aug. 15.); férje (esk. 1924. márc.

1.) szolnoki *Jármay* Tibor (szül. 1899. aug. 12.)

E) *Sámuel* (1847—1885.); neje, 1. (esk. 1872. jún. 23. királyhalmi *Petki* Adél (1854—1918.; elv.; 2. (esk. 1880. aug. 28.) *Bárány* Róza (sz. 1858. okt. 31.) Gyermekai:

1. nejétől:

a) *Béla* (1873—1925.); neje (esk. 1895. júl. 6.) ns. *Bolyárits* Emilia (1877—1918.) Gyermekai:

aa) *Béla* (1898—1925.)

bb) *Margit* (sz. 1899. szept. 25.); férje (esk. 1921. nov. 30.) dr. *Herepei-Csákványi* Győző egy. m. tanár; főorvos.

b) *Ferenc* (sz. 1875. jún. 9.)

2. nejétől:

c) *Emil* (sz. 1881. aug. 24.); ny. államtitkár miniszteri ranggal. Neje: 1. (esk. 1906. jan. 24.) ónodi *Veress* Margit (elv.); 2. (esk. 1921. dec. 20.) cselkólehotai *Cselkó*-Margit (sz. 1888. máj. 6.) Fiai:

1. nejétől:

Emil (sz. 1906. okt. 16.)

2. nejétől:

György; (sz. 1924. ápr. 30.)

2. *Dániel* (1769—1842.), nemestestőr. Neje gr. *Lázár* Éva (1780—1857.) Fia:

János (1801—1865.), altábornagy (l. gr. *Horváth-Tholdy* alatt.)

3. *Zsigmond*; neje br. *Bánffy* Mária (esk. 1827.)

Fia:

Mihály (1800—1857.); neje br. *Inczédi* Mária (1790—1868.) Fiai:

A) *Ödön* (1827—1906.)

B) *Miklós* (1829—1895.)

(l. br. *Horváth-Inczédi* alatt.)

III. Az 1894. évi bárói ág:

Ferenc (1807—1845.); neje gr. *Wass* Antónia.

Fiai:

1. *Gábor* (1840—1890.); neje cseszelicki *Szilvássy* Ida (1837—1903). Gyermekai:

A) *Rudolf* (1870—1931.); neje gr. *Wass* Ráhel (l. gr. *Horváth-Tholdy* alatt.)

B) *Arthur* (sz. 1872. máj. 3.); neje (esk. 1911. jún. 18.) gr. *Bethlen* Stefánia (sz. 1885. jún. 16.) — 1894. báró. — Gyermekai:

a) *Ida* (sz. 1912. jan. 8.)

b) *György* (sz. 1914. júl. 17.)

c) *Stefánia* (sz. 1916. márc. 13.)

2. *Kálmán* (1841—1926.); neje (esk. 1874. ápr. 15.) gr. *Csáky* Katalin. — 1894. báró. — Gyermekai:

A) *Melánia* (sz. 1877. jan. 19.); férje (esk. 1906. nov. 30.) *Inczédi-Joksmann* Ödön.

B) *Hortensia* (sz. 1878. jún. 16.); férje (esk. 1919. okt. 9.) br. *Bánffy* Ferenc.

C) *Katalin* (sz. 1879. szept. 10.)

D) *Eszter* (sz. 1880. okt. 10.); férje (esk. 1903. júl. 30.) br. *Kemény* Pál.

E) *Antónia* (sz. 1882. ápr. 24.); férje (esk. 1915. júl. 7.) br. *Berg* Hermann.

Petrichevich-Horváth-Inczédy, báró

Széplaki báró *Petrichevich-Horváth* Miklós és Ödön bárók, *Petrichevich-Horváth* Mihály és báró *Inczédi* Mária Mária fiai, 1867. engedélyt nyertek családi nevük mellé az *Inczédi* név felvételére.

Leszármazási adataikat l. *Petrichevich-Horváth*, széplaki, báró alatt.

Pfeiffer, orlovnjaki, báró

A bárói rangot 1908. szept. 28. »orlovnjaki« *Pfeiffer* Károly nagybirtokos, eszéki lakós kapta.

Nevezett 1901. márc. 22. részesült a magyar nemesség adományozásában.

Piret, de Bihain, báró

A magyar honfiúsítást 1823. dec. 27. *Piret* Lajos nyerte.

Podmaniczky,

aszódi és podmanini, báró

A XVII. században Zólyom megyében feltűnt család, melyből *Gábor* 1654. Korpona szab. kir. város követe volt.

A bárói rangot 1782. júl. 5. *Podmaniczky* János és Sándor testvérek kapták.

A családból *Frigyes* báró (1824—1907.) politikus s az Operaház és Nemzeti Színház intendánsa (1875—1885.) a fővárosi közmunkák tanácsának elnöke volt. — *Endre* báró (szül. 1858.) országgyűlési képviselő. — *Pál* báró (szül. 1885.) egyetemi tanár Pécs.)

Címer: alulról jövő ékkel hasított pajzs; jobbról vörös mezőben zöld földön álló páncélos vitéz jobbában kardot, baljában levágott törökfejvet tart (az ősi címer); balról arany mezőben jobbra néző koronás fekete sas; az ék ezüst mezejében kürt; bárói korona; 3 sisak; sisakdí-

szek, 1: két nyitott fekete szárny; 2: növekvőleg a pajzsbeli vitéz kardja babérággal körülfonva, 3: öt strucc toll (a két szélső és a középső arany, a közbensők feketék); takaró: vörös-ezüst, fekete-arany; pajzstartók: jobbról ezüst egy-szarvú, balról ezüst ló, fejeik kifelé fordulva.

Pongrácz,

szentmiklósi és óvári, báró és gróf

Liptómegyei ősrégi család, közös eredettel a nádasi Baán, Potturnyay, Szentiványi és Szmeccsányi családokkal. A bárói rangot *Dániel* nevű tagja 1608. márc. 5. nyerte, melyben utódai 1690. megerősítették. *Ádám* 1763. febr. 15. grófi rangot kapott. Tőle ered az ifjabb grófi ág, míg az idősebb grófi ágat 1743. jún. 19. *Gáspár* alapította meg. Ujabban *Henrik* altábornagy nyerte 1917. jún. 1. a bárói rangot.

Címer: vörös mezőben kiterjesztett szárnyú fekete sas, melynek teste közepét a pajzs alsó szélétől a felsőig érő kék csúcs fedi el; ebben zöld hármashegy koronás középsőjéből oszlopszerűen kiemelkedő kék páncélos kar kezében arany zsinórjánál fogva ezüst kürtöt tart, mely aranyos öblével a koronán nyugszik, felette a csúcsban hatágú arany csillag lebeg; sisakdísz: két fekete szárny között egyenes kardot tartó páncélos kar; takaró: kék-ezüst, fekete-ezüst.

A család idősebb grófi ágzatának őse *János* (1763—1845.), míg az ifjabb grófi ág *Ádám* fiai, *Antal*-ban (1766—1837.) és *Rudolf*-ban (1798—1860.) két ágra szakadt. *Antal* ágzata azonban fiágon kihalt.

A bárói ágat *József* alapította, akinek fiaiban — *Imre* és *János* — két ágra oszlott a család.

Porcia, herceg

Friauli eredetű család, melyből báró *Porcia* János Ferdinánd aranygyapjas vitéz, főudvarmester 1659. (131.

t.-c.) magyar honfiúsítást nyert. *János Ferdinánd* 1662. febr. 17. és 1668. elsőszülöttségi jogon hercegi méltóságra emeltetett.

Prileszky, prileszi, báró

A bárói rangot 1916. febr. 18. *Prileszky* Guidó, a bosnyák-hercegovinai tartományi kormány osztályfőnöke nyerte. A bárói méltóság ugyanazon év szept. 2. kiterjesztett fivére, *Prileszky* Károly udvari tanácsosra.

Régi család, melynek tagjai a XVIII. század közepén Tolna- és Trencsénmegyében éltek s vétettek fel a kétségtelen nemesek közé.

Prónay,

tótprónai és blatnicai, báró

Turócmezei régi család, melynek első őse *Rechcomes* a XIII. század második felében élt.

A bárói rangot 1782. márc. 8. *László*, gyermekei s testvére *Gábor* és ennek gyermekei kapták.

A családból külön felemlítendők: *Dezső* (1848—...), a magyarországi ev. egyház egyetemes világi felügyelője. — *Gábor* (1812—1875.) az abszolutizmus alatt a protestáns egyházak ellenállásának egyik főszervezője. — *György* (szül. 1887.), földmivelésügyi államtitkár. — *Sándor* (1760—1839.) ev. egyházi főfelügyelő, tudósok és művészek lelkes pártfogója.

Címer: négyelt pajzs, az 1. és 4. ezüst mezőben vörös koronán álló daru felemelt jobbában követ tart; a 2. és 3. kék mezőben hat (3+2+1) ezüst lilium; 3 sisak; sisakdíszek, 1: (középsőé) ezüstitel és vörössel ellentétesen vágott 2 elefántormány között a daru, takaró: vörös-ezüst; 2: növekvő kétfarkú oroszlán jobbában keresztbe tett 5 nyilat tart; takaró: vörös-ezüst; 3. fekete zárt szárny pár, takaró: kék-ezüst; pajzstartó: 2 erdei ember fejükön és ágyékukon falevelekkel fedve.

Puchner, báró

Szász eredetű család, mely Magyarországon a bányavárosokban volt honos.

A magyar honfiúsításban 1830. febr. 19. *Antzl* (1779—1852.) ezredes részesült. Nevezett később altábornagy s az erdélyi haderők vezére volt.

Puchallo, bologi, báró

A bárói rangot 1917. ápr. 26. *Puchallo* Pál vezérezredes nyerte.

Ráday, rádai, gróf

Ősrégi család a Rátold-nemzetségből, melynek első ismert őse, Balázs, a XIII. század végén élt. Belőle Máté alországbíró 1552. ápr. 4-én I. Ferdinánd király részéről címerbővítésben részesült. Említendő a családból *Pál* (1677—1733), a Rákóczi-mozgalmak idején több ízben követ s résztvett az 1723. évi országgyűlésen is. Benderi követségének naplóján kívül megírta korának történetét latinul; Pécelen nevezetes nyomdát állított fel. Fia, *Gedeon* (1713—1792.) költő, a róla elnevezett versnem alkotója; fia *Gedeon* (1745—1801.) Hont megye főispáni helytartója, 1786. hétszemélynök, 1799. koronaőr. Unokája ugyancsak *Gedeon* (1809—1873.) kamarás, Pest megye országgyűlési követe s az ellenzék egyik kiváló szónoka, 1848. Nógrád megye főispánja, majd a Nemzeti Színház intendánsa, végül a Jász-Kún kerület főkapitánya. Fia szintén *Gedeon* (1841—1883.) honvédelmi miniszter volt; fia *Gedeon* (szül. 1872.) Pest megye volt főispánja, 1921. belügyminiszter.

A családból *Gedeon* s fia *Gedeon* 1782. febr. 8. bárói, 1790. nov. 18. pedig *grófi* rangra emeltettek.

Címer: hasított pajzs; elől vörös mezőben hármasszögű zöld halmon befelé fordult ágaskodó ezüst egyszarvú

mellső lábaiban liliomszálat tart; a hátulsó kék mezőben zöld földön hársfa törzsén álló kiterjesztett szárnyú galamb csőrében zöld ágat tart; a pajzsfőben jobbról félhold, balról csillag; grófi korona; három sisak; sisakdíszek, 1: vörös és kék szárnyak között a pajzsbeli egyszarvú növekvőleg, mellső lábaiban a liliummal; 2: két arany búzakalász között szőlőtöke 4 arany fürttel és levelekkel; 3: két babérág között zöld hársfalevél; takaró: vörös-ezüst, kék-ezüst; pajzstartók: két hattyú, egy-egy lábukkal a pajzsot tartják.

Radossevieh, radoji, báró

Régi szerb eredetű család, melyből Döme cs. kir. tábornagy s a haditanács elnöke 1823. febr. 21. bárói rangra emeltetett.

Címer: négyelt pajzs; az 1. és 4. vörös mezőben ágaskodó oroszlán felemelt jobbjaiban kivont kardot tart; a 2. és 3. kék mezőben sziklán álló várrom, a szikla mellett pedig patak; bárói korona; sisak, sisakdísz: nincsen; pajzstartók: két, befelé néző griff.

Radvánszky, radványi és sajkókazai, báró

Ósrégi zólyommegyei család, melynek igazolható első őse, Jurk (György) a XIII. század elején élt. Kiváló tagja volt György, akit Caraffa tábornok Eperjesen 1607. halálra kínoztatott. János nevű fia (1666—1738.) II. Rákóczi Ferenc kincstartója volt s a szatmári békekötés után több ízben Zólyom megye országgyűlési követe. Újabb tagjai közül Béla (1849—1906.) előbb országgyűlési képviselő, utóbb Zólyom megye főispánja, majd koronaőr, a Magyar Tudományos Akadémia tiszti és igazgatósági tagja, a Heraldikai és Genealógiai Társaság volt elnöke, stb. Az irodalom terén is működött; főműve: »A magyar családélet és háztartás a XVI—XVII. században«. (Budapest, 1879-80., 3 kötet.)

A családból *Antal*, Zólyom és Túróc megye főispánja s neje Podmaniczky Máriától született gyermekei: János és Mária s néhai *Albert* nevű elhunyt fivérének *Géza* és *Béla* fiai 1875. okt. 3. bárói rangra emeltettek.

Címer: vörös mezőben farkába harapó szárnyas zöld sárkány, az általa képezett körben arany koronán könyöklő páncélos kar száraz ágat tart, felette szárvaival felfelé fordított ezüst félhold felett csillag lebeg; bárói korona; sisakdísz: a koronán nyugvó, szárvaival felfelé fordult ezüst félhold felett az arany csillag; takaró: vörös-ezüst, vörös-arany.

A család nemesi ágon is virágzik; bárói ága *Antal* (1769—1840.), fia *Antal* (1807—1882.) s másik fia *Albert* (1806—1857.) fiai *Géza* (szül. 1847.) és *Béla* (1849—1906.) ágán származik le.

Ragályi-Balassa,

kiscsoltói, balassagyarmati és kékkői, báró

Kiscsoltói *Ragályi* Ferenc, nevének, címerének és előnevének a fiágban kihalt balassagyarmati és kékkői báró *Balassa* család nevével, címerével és előnevével való egyesítése mellett 1902. máj. 11. bárói rangra emeltetett.

A kiscsoltói *Ragályi* család egyike legrégebbi családjainknak. Már a XIV. században mint előkelő családról emlékeznek meg róla az okmányok. Ősi fészke a gömörmegyei Ragály, ahonnét ugyan elszármazott más vármegyékbe is, de ott máig birtokos a fennebb említett *Ferenc*.

Az egyesített *címer*: sárkánnyal övezett, hasított pajzs; elől kék mezőben zöld földön derékpáncélos, vörös nadrágos vitéz jobbjában bárdot tart, balját pedig csipőjén nyugtatja; hátul vörös mezőben fekete bölényfej alatt szárvaival felfelé fordított ezüst félhold, felette pedig arany csillag; bárói korona: 2 sisak; sisakdíszek, 1: a pajzsbeli vitéz növekvőleg, takaró: vörös-ezüst, kék-

ezüst; 2: a koronán álló fekete sas, mellén arany *M. T.* betűkkel, jobbjaiban kardot, baljában felfelé szegzett nyilat tart; takaró: fekete-arany.

Leszármazás:

Ferenc (szül. 1864. szept. 15. Ragály). Neje (esk. 1891. ápr. 26. Alsógyertyán) báró *Balassa Emma* (szül. 1872. febr. 13. Alsógyertyán). Gyermekai:

1. *Mária* (szül. 1894. márc. 19. Budapest, megh. 1914. máj. 11. Abbázia).

2. *Karolina* (szül. 1901. júl. 1. Ragály). Férje (esk. 1922. jún. 1.) kövecsesi *Lukács Endre*.

A balassagyarmati és kékkői *Balassa* család ősrégi, kihalt főúri család. Némelyek szerint a kúnkabar Bunger vezér fiától, Bors-tól származik, a kapcsolat azonban hitelesen természetesen nem igazolható vele. Leszármazását *Detre* zólyomi ispántól (1225.) vezetik le, kétségtelenül hiteles adataink azonban csak a XIV. század közepéről vannak a családról s őseül *Balázs-t* tekinthetjük, aki magát Gyarmatról írja s honti főispán volt.

A bárói rang adományozásának idejére nézve nincsenek hiteles adataink. Állítólag *Ferenc* fia, *Menyhért* (1510—1568.) kapta 1561-ben, de annak mindenestre ki kellett terjesztve lennie testvére, *Imré-re* is, kinek ágazata napjainkig vezethető le. Ez a *Menyhért* 1552. a királyi hadak főkapitánya volt. A grófi rang adományozásában elsöben báró *Balassa* Bálint részesült 1664. dec. 19. — 1721. ápr. 15. báró *Balassa* Pál emeltetett grófi-rangra, 1772. okt. 16. pedig *Balassa* Ferenc nyeri a grófi rangot. Valamennyi ág kihalt. A családnak nemesi ága is elenyészett. Ebből az ágból legnagyobb nevezetességre emelkedett *Bálint* (1551—1549.), az első nagy magyar lírikus, aki kalandos életével és viszontagságaival, de egész lényével is egyik legjellemzőbb alakja a XVI. századbeli magyar vitézi életnek.

Címer (1664. évi): vörös mezőben sárkánytól övezett bölényfej; *sisakdísz*: jobbra fordult koronás fekete sas jobbában kardot, baljában felfelé szegzett nyílat tart; *takaró*: fekete-arany. — (1721. évi): a bivalyfej két szarva között arany csillag, alatta ezüst félhold; *sisakdísz*: koronás sas; *takaró*: fekete-arany. — (1772. évi): aranykeretes gömbölyű, vörös mezejű pajzsban sárkánytól körülvelt bivalyfej alatt szarvaival felfelé álló ezüst félhold, felette arany csillag, melyben vörös *M. T.* betűk láthatók; grófi korona; *sisakdísz*: szemközt álló, fejét jobbra fordító koronás fekete sas jobbában hegyes tört, baljában pedig vörös tollú nyílat tart lefelé, mellén arany *M. T.* betűk; *takaró*: fekete-arany.

A család őse *Ferenc* szőrényi bán, akinek fia *Imre*, erdélyi vajda, ennek fia *András* nógrádi főispán, ezé *Zsigmond* (megh. 1623), akinek herceg Zborovszky Erzsébettől született fiai: *Simon*, *András* és *János* három ágon vezetik tovább a családot. Simon ágazata unokáiban elenyészett; András ágán fia, *Bálint* honti főispán 1664., *Gábor* (megh. 1700.) fiától született unokája *Pál* (megh. 1770.) pedig 1721. grófi rangra emeltetett. János ágán *Sándor*-tól (1745—1832.) a család leányágon eképpen sarjadzott le:

Sándor (1745—1832.). Gyermekei:

1. *Magdolna*; gróf *Andrássy* Lászlóné (1793—1874.)

2. *Antal* (1822—1877.); neje szigeti *Szerenchy* Anna. Gyermekei:

A) *István* (szül. 1845. júl. Kékkő, megh. 1895. ápr. 7. Alsógyertyán); neje atyai és ikácsi *Péterffy* Ilona (1850—1897.). Leánya:

Emma (szül. 1872. febr. 13. Alsógyertyán); férje (esk. 1891. ápr. 26. u. o.) kiscsoltói *Ragályi-Balassa* *Ferenc*.

B) *Sándor* (1850—1899.)

Rauch, nyéki, báró

A bárói rang adományozásában 1763. ápr. 6. *Rauch* Pál részesült.

Az élő nemzedék őse *Levin* (1819—1890.), akinek gyermekei közül *Pát* (sz. 1865. febr. 20.) folytatta fiágon a család további leszármazását. Nevezett *Levin* b. t. tan., horvát bán volt.

Rédl,

rottenhausei és rasztinai, báró

A magyar bárói rangot 1808. márc. 11. *Rédl* Imre és Gyula kapták.

Magyar nemessége 1765. ápr. 15. kelt.

Révay, szklabinai és blatnicai, báró és gróf

Ósrégi család, melynek első ismert őse, *Jakab comes* a XIII. század elején élt. A mohácsi vész után *Ferenc*, I. Ferdinánd király bűzgó híve, 1527. királyi adományt nyer a túrócmegyei Szklabina vár felére; 1540. megszerezte annak másik felét is, 1560. pedig adományba kapta Blatnicza várát.

A családnak trebosztói ágazatából Márton fiai 1635. bárói rangra emeltettek, ez az ág azonban kihalt. A szklabinai és blatniczai ágból *Ferenc* fiai 1556. nyerik a bárói rangot, *Péter* tábornok pedig 1723. jún. 17. grófi rangra emeltetett, a grófi ág azonban 1853. leányágon is kihalt. — 1916. dec. 30. aztán báró *Révay* Simon és László részesültek a grófi rang adományozásában.

Rohonczy, felsőpulyai, báró

A bárói méltóságot 1903. márc. 14. *Rohonczy* György altábornagy kapta.

Sopronmegyei eredetű család, mely 1675. ápr. 3. Ferenc személyében nyert címereslevelet, melyet ugyanazon évben Sopron megye hirdetett ki.

Rohr, dentai, báró

A bárói rangot 1917. ápr. 14. Rohr Ferenc belső titkos tanácsos, vezérezredes kapta.

Rosenberg, báró

A bárói rang adományozásában 1914. ápr. 12. Rosenberg Oszkár bankár, a Rosenberg A. O. Páris-London-i bankház főnöke részesült.

Rosenfeld, báró

Tulajdonképpen rosenfeldi Czekelius, melyből a bárói méltóságot 1865. szept. 23. Czekelius Lajos-Károly kapta.

A további adatokat l. Czekelius, rosenfeldi, báró alatt.

Roszner, rosenecki, báró

Krajnai eredetű család, melynek nemessége 1630. jan. 21. kelt. A XVII. század folyamán Magyarországra költözött s azóta itt honos.

Az osztrák bárói rangot 1811. márc. 24. József alezredes, a Mária Terézia-rend vitéze kapta, melynek hatálya 1817. júl. 23. Magyarországra is kiterjesztett.

Rubido-Zichy, zagorjei és zichi, báró

A bárói méltóságot 1905. nov. 10. Rubido-Zichy Radoslaw főispán kapta.

Rudnyánszky, dezséri, báró

Ósrégi család a Divék-nemzetségből közös eredettel a Rudnay, Ujfalussy és Zsámbokréthy stb. családokkal. A közös leszármazás a XIII. század elején élt Akur-ig vezethető vissza. Ennek egyik leszármazottja a XIV. század végén élt *Rudnoi* András, akitől a *Rudnyánszky* család is származik.

A bárói rangot 1773. dec. 3. *Rudnyánszky* József aransarkantyús vitéz és gyermekei kapták.

A most nevezett Józsefnek két fia volt: *Antal*, akitől a család idősebb (Zsigmond-féle ágazata) származik és *József*, a család ifjabb ágazatának őse, akinek fiaiban (Sándor és Mihály) megint két ágra szakadt ez az ágazat is.

Rukavina, widowgradi, báró

Boszniai eredetű régi család, mely onnét a törökök által kiszorítván, előbb Hercegovinában, majd Dalmáciában, végül pedig Horvátországban telepedett meg. — A családból *György* (1777—1846.) tábornok 1841. júl. 29. osztrák bárói rangot nyert, mely 1844. máj. 17. Magyarországra is kiterjesztett.

Sahlhausen, báró

Sahlhausenből származó régi család, melynek birodalmi *bárói* rangja 1662. márc. 18. kelt. A magyar honfiúsításban 1833. aug. 16. báró *Sahlhausen* Lipót cs. és kir. kamarás és tábornok részesült, 1836. febr. 25. pedig a magyar bárói rangot kapta.

Címer: négyelt pajzs; az 1. és 4. arany mezőben levágott, balra fordult vörös sárkányfej, melynek szájában jobbra néző szerezsenfej látható; mindkét fejet a sárkány torkába fúródó, hegyével lefelé jobbra irányított nyíl szúrja át; a 2. és 3. kézzel és ezüsttel nyolcszor

vágva; 2 sisak; sisakdísz, 1: a sárkányfej, takaró: kék-ezüst; 2: hermelin hajtókás, alacsony kék torna-kalap, tetején arany golyóval, melyből 8 (4 jobbra, 4 balra hajló) váltakozó kék-ezüst színű strucc toll nő ki.

Sardagna, báró

A magyar *bároi* rangot 1905. jan. 12. *Sardagna* János báró kapta.

A család olasz eredetű s Magyarországon nearbergi és hohensteini *Sardagna* János cs. kir. százados 1836. (47. t.-c.) nyert honfiúsítást. A családnak Tirolban maradt ága 1790. júl. 27. bajor grófi rangra emeltetett. Osztrák bárói rangja 1826. szept. 3. kelt. — *Címer*: kék és vörössel négyelt pajzs arany-vörössel vágott középpajzssal; a nagy pajzs 1. és 4. mezéjében haránt ezüst pólya felett arany csillag, alatta balfelé fordult arany félhold; a 2. és 3. mezőben zöld halmon fehér emeletes ház; a középső pajzsban a felső mezőben, az osztóvonalon álló koronás fekete sas, lenn meredek szikla, melynek csúcsáról patak ömlik le; bárói korona; sisakdísz: a sas; takaró: fekete-arany, vörös-ezüst; pajzstartók: jobbról tiroli, balról magyar nemzeti viseletbe öltözött egy-egy férfi.

Sarkotić, lovceni, báró

A *bároi* rangot 1917. jan. 3. *Sarkotić* István gyalogsági tábornok, Bosznia és Hercegovina tartományi főnöke kapta.

Schaffgotsch, gróf

Honfiúsítást 1659. (132. t.-c.) gróf *Schaffgotsch* Kristóf-Lipót nyert.

Grófi rangja 1654. márc. 12. kelt.

Scharitzer, rényi, báró

A bárói rang adományozásában 1917. aug. 17. *Scharitzer* György altábornagy, mint a Mária Terézia-rend lovagja részesült.

Schloissnigg, báró

Honfiúsítása 1792. (22. t.-c.) történt. Osztrák bárói rangja 1783. máj. 15. kelt.

Schmertzing, báró

A magyar indigenátusban 1827. báró *Schmertzing* Antal részesült. (42. t.-c.). — Birodalmi bárói rangja 1706. márc. 12. kelt.

Schmiedegg, sárladányi, gróf

Körmöcbányai eredetű család. Régi neve *Messerschmitt* volt s schmideggi *Messerschmid* Jeremiás 1675. régi nemességében megerősítettett. Fia, *Tamás Tódor Lipót* 1689. márc. 30. báróságot nyert, míg fia, *Frigyes* báró 1738. febr. 7. grófi rangra emeltetett. Nevezett Tamás Tódor Lipót később zólyomi főispán és arany-sarkantyús vitéz volt; Sárladányt 1734. említett fia, *Frigyes* szerezte meg.

Címer: négyelt pajzs koronás szív pajzssal, melyben zöld mezőben egy száron 3 vörös rózsza; az 1. és 4. fekete mezőben ágaskodó griff; a 2. és 3. vörös mezőben zöld földön gyümölcsökkel megrakott pálmafa; grófi korona; 3 sisak; sisakdíszek: 1: két elefántormány között növekvőleg a griff jobbjaiban vörös rózsát tart; 2: és 3: két kivont kard között a pajzsbeli pálmafa; takaró: vörös-ezüst, fekete-arany.

Schosberger, tornyai, báró

A bárói méltóság adományozásában 1890. márc. 12. tornyai *Schosberger* Zsigmond földbirtokos és nagykereskedő részesült. A bárói rang aztán a *Tornyai-Schosberger* kettős családnév használatának engedélyezésével 1905. dec. 11. kiterjesztetett nevezettnek testvére, néhai tornyai *Schosberger* Lajosra és Rezsőre.

A családnak tehát két ága van: az egyik a tornyai báró *Schosberger*, a másik a tornyai báró *Tornyai-Schosberger* család.

A család 1836. jan. 12. nyert nemességet.

Schönborn, gróf

Német eredetű család, mely 1741. (69. t.-c.) nyert magyar honfiúsítást. A család 1726. királyi adománnyul kapta a Rákóczi fejedelmi ház munkácsi és szentmiklósi uradalmait a beregmegyei örökös főispáni címmel.

A család Rajna vidékéről származik s 1663. febr. 11. birodalmi bárói, 1701. aug. 5. pedig birod. grófi rangot nyert. A családnak 3 ága van: a *Schönborn-Buckheim-i*, a *Schönborn-Wiesentheid-i* s a csehországi legifjabb hitbizományi ág.

Schwartzenberg, herceg

Magyar honfiúsítást 1659. (131. t.-c.) *Schwartzenberg* János Adolf herceg nyert.

Ósrégi frank család, melynek bárói rangja 1429., birodalmi grófi rangja 1599. júl. 5., birodalmi hercegi rangja pedig 1670. júl. 14. kelt.

Schwartz, babarci, báró

A bárói méltóságot 1909. nov. 23. dr. *Schwartz* Ferenc főrendiházi tag, udvari tanácsos kapta. — Ugyanő

részesült 1884. jún. 2. a magyar nemesség adományozásában is.

Schwartzer Ferenc dr. egyike volt a legkitünőbb magyar elmeorvosoknak s egy magán elme- és ideggyógyintézetet tartott fenn Budán.

Fia, *Ottó* báró (1853—1913.) szintén elmeorvos s az atyja által alapított elmeorvosintézet vezetője volt.

Címer: jobb haránt arany pólyával vágott pajzs felső vörös mezejében arany lilium, alsó fekete mezejében pedig arany csillag; bárói korona; 2 sisak; sisakdíszek, 1: balra fordult fekete sas, takaró: fekete-arany; 2: zárt fekete szárny pár, rajta egyenlő szárú vörös kereszt, takaró: vörös-arany.

Sebesi-Jósintzi, bolgárfalvi és jósintzi, báró

A bárói méltóság adományozásában 1907. nov. 27. bolgárfalvi *Sebesi* Sándor őrnagy részesült családnevének és előnevének a kihalt báró jósintzi *Jósintzi* család nevével és előnevével való egyesítésével.

Seilern, gróf

Indigenált család. — Birodalmi lovagi rangja 1684. okt. 28., birodalmi bárói rangja 1696. dec. 3., birodalmi *grófi* rangja pedig 1712. nov. 5. kelt; cseh grófi rangja 1746. okt. 3. ismertetett el. A magyar honfűsítésben 1715. *János Frigyes* gróf részesült. Nevezett udvari tanácsos és ausztriai alkancellár volt. Meghalt 1715. jan. 8. — *Címer*: négyelt pajzs szív-pajzs-szal, melynek kék mezejében kettősfarkú koronás oroszlán ágaskodik; az 1. és 4. mezőben befelé fordult koronás sas; a 2. és 3. vörös mezőben egymással keresztbetett két egyenes kard; grófi korona; 3 sisak; sisakdíszek, 1: a pajzsbeli sas jobbfelé fordulva, 2: 7 (ezüst-fekete-ezüst-vörös-kék-vörös-arany) strucctoll; 3: fekete-ezüsttel, illetőleg arany-kékkel vágott 2 elefántormány között egy-

máson keresztbetett 2 egyenes kard; pajzstartó: jobbról hátrafelé néző koronás fekete sas; balról hátrafelé néző koronás arany oroszlán.

Semsey, semsei, gróf

Az örökös főrendiházi tagsági jogosultsággal egybekötött *grófi* rang adományozásában 1907. aug. 25. *Semsey* László kamarás, országgyűlési képviselő részesült.

A család egyike legősibb családjainknak. Első kimutatható őse a XIII. század végén Abaúj megyében élt Frank, akinek fia *Tamás* 1318. a Ruszkai családtól 100 márkáért örökáron megvette az abaújmegyei *Semset*, mely után a család nevét és előnevét vette. A következő években új szerzeményekkel gyarapítja vagyonát s a XIV. század végén kir. adományul kapja *Szesztát* is. *Demeter* fia, *János*, *Zsigmond* királytól 1397. júl. 15. pallosjogot, 1401. ápr. 24. pedig címerlevelet nyert a következő *címerrel*: ezüsttel és kézzel vágott mezőben ugró vörös szarvas, szarvai közül a jobboldali arany, a két agancs között pedig arany kereszt; sisakdísz: növekvőleg a szarvas. *Grófi címer*: ezüsttel és kézzel vágott pajzsban jobbról kék, balról vörös agancsú vörös szarvas, szarvai kötött arany kereszttel; grófi korona; sisakdísz: növekvőleg a szarvas; pajzstartók: két magyar vitéz, melyek közül a jobboldali hasított, jobbról vörös-ezüsttel hétszer vágott, balról kék mezőben 5 ezüst liliummal megrakott pajzsot, a baloldali pedig négyelt zászlót tart, melynek 1. és 4. mezeje vörössel és ezüsttel hétszer van vágva; 2. és 3. ezüst mezőben pedig vörös sas látható; jelmondat: Pro patria et fide.

Leszármazás:

László (szül. 1869. dec. 24. Budapest), kamarás, belső titkos tanácsos, nagybirtokos. *Felesége* (esk. 1894. jún. 9. Bp.) gróf *Dessewffy* Karolina (szül. 1870. szept. 10.). *Gyermekei*:

1. *Ilona* (szül. 1895. máj. 16. Semse), férje (esk. 1924. dec. 30. Bp.) gróf *Ostenburg* Ferenc.

2. *Andor* (szül. 1897. aug. 20. Semse), követségi titkár. Felesége (esk. 1925. jan. 14. Fót) gróf *Károlyi* Klára (szül. 1903. szept. 27.). Gyermekai:

A) *Zsuzsanna* (szül. 1925. nov. 12. Fót.).

B) *Tamás* (szül. 1926. nov. 28. Róma.)

3. *Ladislaja* (szül. 1900. júl. 29. Semse.) Férje (esk. 1922. okt. 17. u. o.) gróf *Stürgkh* Berthold.

Sennyey, kissennyei, gróf

Régi család, melynek első, biztosan megállapítható őse Gersz comes, a XV. században élt. A család kiválóbb tagjai voltak *Sennyei* Pongrác, 1593. Báthory Zsigmond erdélyi fejedelem főudvarmestere, majd Rudolf császár és király tanácsosa, fővezére és erdélyi kancellárja; *István* 1630. győri püspök és udvari főkancellár; *Imre* ezredes; *Pál*, 1859. a helytartótanács alelnöke, 1865. tárnokmester, országbíró s a főrendiház elnöke stb.

A bárói rangot 1606. a fennebb említett *Sennyey* Pongrác szerezte meg a családnak, míg a grófi rangot 1767. jan. 27. báró *Sennyey* Imre lovassági ezredes kapta. Ez az ág azonban kihalt.

Az 1916. dec. 30. báró *Sennyey* Béla és Géza emeltettek grófi rangra.

Serényi, kisserényi, gróf

Régi család, mely *Kis-Serényi* Ferenc alkincstartó személyében II. Lajos királytól 1518. nyert címereslevelet. A családból aztán *Mihály* szendrői és füleki főkapitány 1596. jún. 25. bárói, testvére *Gábor* pedig 1656. ápr. 7. grófi rangra emeltetett. Fia *János* a katonai pályán tűnt ki s tábornagy és München parancsnoka volt.

Tagjai közül *Béla* (1866—1919.) földművelésügyi miniszter, *Ottó* (szül. 1855.) pedig a morva örgrófság tartományfőnöke volt.

Az élő nemzedék őse *János* (1776—1854.), akinek gyermekei több ágon vezetik le a család leszármazását.

Sermage, gróf

A honfiúsításban 1764-ben (47. t.-c.) gróf *Sermage* Péter Troilus cs. kir. kamarás és vezérőrnagy részesült.

A család franciaországi eredetű. Bárói rangja 1720. dec. 9., *grófi* rangja pedig 1749. dec. 9. kelt.

Az élő nemzedék őse *József* (1839—1902.), akinek fia *József* (sz. 1883. okt. 7.)

Sigray, felső- és alsósurányi, gróf

A család őse *János* stomfai várkapitány, aki 1647. kapott donációt Surányra, ahonnét előnevét vette. A bárói rangot 1724. máj. 26. *József* arany sarkanytús vitéz, udv. tanácsos és udv. kancelláriai ülnök nyerte. — 1728. dec. 10. *József* testvéröccse *János* (magtalanul elhalt 1763-ban) s néhai *Ferenc* öccsének fia *László* kapták a bárói rangot. — A *grófi* rang adományozásában 1780. ápr. 21. báró *Sigray* Károly (*József* fia) és gyermekei részesültek. Nevezett *Károly* kir. tanácsos, hétszemélynök és somogyi főispán volt. A család csak az ő ágán él s utolsó férfitagja *Antal* (szül. 1879. máj. 17.)

Címer: négyelt pajzs, koronás sárkány által övezett kerek szív pajzszal, melyben keresztbetett két vörös ruhás kar 1—1 arany pisztrángot tartanak, a pajzsfőben jobbról félhold, balról csillag; az 1. és 4. vörös mezőben befelé fordult ágaskodó ezüst egyszarvú; a 2. és 3. kék mezőben befelé fordult oroszlián; grófi korona; 3

sisak; sisakdíszek, 1: a kar halakat tartva, felette félhold és csillag, takaró: vörös-ezüst, kék-arany, 2: két szárny között hegyével felfelé álló egyenes kard, takaró: vörös-ezüst, 3: növekvő koronás griff mellső lábaiban égő bombát tart, takaró: kék-arany; pajzstartók: 2 fehér kutya, arany nyakörvvel hátsó lábaikkal Surány vár romjain állanak; jelmondat: *Candore et Fidalitate*.

Sigray-Saint-Marsan, gróf

Gróf *Saint Marsan* József 1867. okt. 23. engedélyt nyert nevének a *Sigray* névvel való egyesítésére.

Solymosy, loósi és egervári, báró

A bárói méltóság adományozásában 1895. jún. 25. *Solymosy* László földbirtokos részesült. Ugyanő kapta 1881. dec. 21. a nemességet is.

Somssich, saárdi, gróf

Horvátországi eredetű család. Őse, kitől a család ízről-izre levezethető, Miklós csáktornyai várnagy-kapitány (megh. 1671.) Fiai Pongrác és Péter 1716. febr. 4. címereslevelet nyernek, majd pedig János 1812. dec. 11. bárói, 1813. ápr. 9. grófi rangra emeltetett, míg az ifjabb ág Pongrác és gyermekei személyében 1845. máj. 3. nyeri a grófi rangot.

Az adományozottak közül *Pongrác* gróf 1824. Somogy megye -alispánja, 1831. nádor, 1833. személynök és Pest megye főispáni helyettese, 1835. Baranya megye főispánja, a Szent István-rend középkeresztese volt, stb.

A grófi családnak tehát két ága van. Megalapítói: *Antal* (1689—1779.) somogyi alispán, utóbb követ és udvari tanácsosnak két fia, *Antal* és *József*, akiktől a család idősebb, illetőleg ifjabb ágazata származik.

Spannochi, gróf

Olasz eredetű család. Magyar honfiúsítást 1827. (42. t.-c.) kelt. A *grófi* rangot 1825. febr. 25. nyerte.

Splényi, miháldi, báró

A hagyomány szerint tiroli eredetű család, amely azonban már a XVI. század óta honos Magyarországon s ősei a reformáció első hívei közé tartoznak.

A családból *Gábor-Antal* lovasezredes és gyermekei: László-Ignác, Ferenc-József, Gábor-Antal, Mária, Zsófia és Éva 1735. febr. 2. »miháldi« előnévvel *bároi* rangot nyertek.

Címer: kék mezőben, zöld földön ágaskodó medve mellső jobblábában nyitott könyvet tart s abból olvasni látszik; sisakdísz: arany-kékkel ellentétesen vágott 2 elefántagyar között a sisak koronáján fekvő halmon álló golya földre hajló csőrrel, takaró: kék-arany, vörös-ezüst.

Starhemberg, gróf és herceg

A honfiúsításban 1655. (119. t.-c.) *Starhemberg* János Richárd gróf kamarás és ezredes részesült.

Steier-eredetű család. *Grófi* rangja 1634. márc. 3. kelt. Egyik ága 1763. nov. 13. *hercegi* rangra emeltetett.

A családnak két ága van: a hercegi és grófi ágazatok.

Steiger-Münsingen, rollei és monti, báró

Steiger-Münsingen Albert kamarás a bárói címével öröklött előneveinek épségben tartása mellett 1895. dec. 5. magyar *bároi* rangra emeltetett.

Svájci eredetű, ősrégi család.

Stipsics, ternovai, báró

Osztrák bárói rangja 1806. márc. 18., magyar bárói méltósága pedig 1821. febr. 9. kelt. Az adományozott János tábornok volt.

Stubenberg, gutenbergi, gróf

Steier eredetű ősrégi család, melynek grófi rangja 1685. szept. 17. kelt.

Stummer, tavarnoki, báró

A magyar bárói méltóságot 1887. jún. 6. Stummer Ágost kapta. Magyar nemessége 1871. ápr. 24. kelt. A család osztrák bárói rangot 1884. ápr. 14. nyert.

Stummer Ágost neve, előneve, bárói rangja és címere 1888. ápr. 7. átruházott veje, ifj. Hardt Albertre s buchenrodi Haupt Jenőre.

A családnak e szerint két ága van, egy osztrák s egy magyar bárói ágazata.

Surányi, nagysurányi, báró

Surányi Ferenc ny. vezérőrnagy 1909. ápr. 24. bárói rangot nyert.

Szalavszky, nemesmogyoródi, báró

A bárói méltóságot 1916. dec. 30. Szalavszky Gyula, belső titkos tanácsos, Trencsén megye főispánja kapta.

Lengyel eredetű felsőmagyarországi család, mely már a XVII. század végén Beckón él. — Az adományozott Szalavszky Gyula (szül. 1846. ápr. 13. Galgóc.) Ferenc (megh. 1862. máj. 9.) fia, belső titkos tanácsos, főrendiházi tag, Nyitra, Pozsony és Trencsén vármegyék s Pozsony szab. kir. város főispánja, volt belügyi államtitkár (1890.), számos magas rendjel tulajdonosa,

a »Felvidéki Magyar Közművelődési Egyesület« megalapítója volt. Neje *Kozma Irma* (megh. 1925. dec. 5.) volt, örökbefogadott fia, *Szalavszky-Karsay Gyula* (szül. 1887. márc. 10.), nemes *Karsay Lajos* (megh. 1906. nov. 6.) és *Szalavszky Zsófia* (megh. 1927. ápr. 19.) fia, államrendőrségi tanácsos.

Címer: ezüst cölöppel hasított pajzs, melynek jobb-
oldali vörös mezejében sziklás talajon ágaskodó, balra-
fordult természetes színű szarvas az előtte álló sziklához
támaszkodik, felette a pajzsfőben jobbról emberarcú nővé
ezüst félhold lebeg; a pajzs baloldali kék mezejében
hármás zöld halom kiemelkedő középső csúcsán jobbra-
fordult, természetes színű daru felemelt baljában fehér
követ, szájában pedig kígyót tart, a pajzsmező felső
sarkában hatágú aranycsillag lebeg; bárói korona; sisak-
dísz: a pajzsbeli daru; takaró: kék-arany, vörös-ezüst;
jelmondat fehér szalagon kék betűkkel: »omnia pro
patria«.

Szalay, kéméndi, báró

A bárói rangot 1912. nov. 4. *Szalay Imre*, a Magyar Nemzeti Múzeum igazgatója kapta.

A család *Péter*, a volt helytartótanács elnöki titkára s gyermekei személyében I. Ferenc királytól 1815. jún. 30. nyert címereslevelet.

Az adományozott *Imre* (1846—1917.) a budapesti kir. táblánál mint joggyakornok kezdte meg hivatali pályáját, majd államszolgálatba lépett s utóbb miniszteri tanácsos és a Magyar Nemzeti Múzeum igazgatója lett. Tulajdonosa volt a Szent István- és Lipót-rendnek s a Ferenc József-rend csillagos középkeresztjének. Fia, *Gábor* (szül. 1878.) a m. kir. posta vezérigazgatója.

Unokája *László*, 1916. szept. 5. engedélyt nyert nevének és előnevének a *Berzeviczy* család nevével és előnevével való egyesítésére.

Szalay-Berzeviczy, kéméndi, berzeviczei és kakaslomniczi, báró

Kéméndi báró Szalay László, Gábor és Berzeviczy Edit fia 1916. szept. 5. engedélyt nyert nevének és előnevének a *Berzeviczy* család nevével és előnevével való egyesítésére.

A család bárói rangját l. *Szalay*, kéméndi, báró alatt.

Szapáry, muraszombati, csécsiszigeti és szápári, gróf

Veszprémmegyei eredetű család, melynek első ismert őse György a XVI. század közepén élt. — A bárói rangot 1690. Péter nyerte, aki 1657. török-rabságba került, az igát húzta, majd kiszabadulván a fogságból, mosoni alispán, 1681. pedig országgyűlési követ, később alországbíró és arany sarkantyús vitéz lett. Ő szerezte meg a muraszombati uradalmat. Fiai — Miklós és Péter — 1722. dec. 28. grófi rangra emeltettek.

Nevezetesebb tagjai voltak még a családnak Géza (1827—1898.) főudvarmester, fiumei kormányzó (1873—1883.) — Gyula (1832—1905.) volt belügy- (1873—75.), pénzügy- (1878—87.), földművelésügyi miniszter (1889.), majd miniszterelnök és belügyminiszter (1890—92.) — László (szül. 1861.) rövid ideig Fiume kormányzója (1903.), utóbb (1922—24.) londoni követ.

Az élő nemzedék őse József gróf (1754—1822.)

Címer: kék mezőben hármás fehérlő sziklacsúcs koronás középsőjéből kinövő szembefordult fehér ruhás ifjú női alak, szétomló hajjal, jobbában kardot, baljában 3 piros rózsát tart; a pajzsfőben jobbról félhold, balról csillag; sisakdísz: a pajzsalak; takaró: vörös-ezüst-kék-arany.

Szász-Coburg, herceg

Uralkodó hercegi család. A Wettin-házból származik, melynek legrégebbi igazolt ősei Thiadmár (919) és gróf Dedó (megh. 957.). A család két ágra szakadt. Az Albert-féle ifjabb (kath.) ág a szász királyi családot alapította, míg az Erneszt-féle idősebb (protestáns) ág leszármazottjai Szász-Weimar-Eisenach nagyhercegségben, Szász-Meiningenben és Hildburghausen hercegségekben, Szász-Altenburg hercegségben s a Szász Coburg és Gotha hercegségekben uralkodtak 1918-ig.

A családból *Josiás* herceg 1790. dec. 20. nyert magyar honfiúsítást. Unokaöccse, Ferdinánd herceg 1816. jan. 2. nőül vevén Koháry Ferencnek fiúsított leányát, Koháry Antónia hercegnőt (1797—1862.), a Koháry-vagyon örökésévé lett s 1830. jan. 8. szintén magyar indigenátusban részesült.

A Szász-Coburg-Gotha hercegi családnak őse János-Ernő Szász-Saalfeldi herceg (1658—1729.), aki Albert halála után 1699. a góthai hercegséget örökölte s utódai 1826. nov. 16. nyertek engedélyt a Szász-Coburg és Gotha név viselésére.

Szász-Coburg-Gotha, herceg, I. Szász-Coburg herceg.

Széchenyi, sárvári és felsővidéki, gróf

A család őse a XVI. század legelső éveiben élt Benedek, de leszármazása ízről-izre csak a XVI. század közepén élt addig a *Mihály*-ig vezethető vissza, aki ez időtájt veszprémi várparancsnok volt. Történelmi magaslatra *György* (1592—1695.) előbb (1644.) pécsi püspök, majd (1678.) kalocsai érsek, végül (1685.) esztergomi primás emelte a családot. Sok gazdag alapítványa örzi nevének emlékét. Ő az egyetlen családtag, aki nem Cenkén, hanem Pozsonyban van eltemetve. Ugyanis a család többi tagjainak földi maradványait gr. *Széchenyi*

Viktor, Fejér megye főispánja az egyes templomoknak kriptáiból 1911-ben közös sírba vitette át, melléje díszes gránit emléket állíttatott s a következő felirattal látta el: Istenért, királyért, hazáért. Ugyancsak nevezett György szerezte meg a család részére az előnevét adó sárvári és felsővidéki uradalmakat több más uradalommal együtt.

A grófi rangot 1697. márc. 30. másik György, Egervár, Pölöske, stb. örökös ura szerezte meg családjá számára.

Címer: négyelt pajzs kerek szív-pajzs-szal, melynek arany mezejében zöld halmon álló kiterjesztett szárnyú fehér galamb csőrében zöld koszorút tart; az 1. és 4. vörös mezőben zöld hármashalom középsőjéből kiemelkedő ezüst kettőskereszt; a 2. és 3. kék mezőben koronás zöld halom felett a mező jobboldali felső sarkából kinövő arany Nap felé repülő természetes színű sas; a pajzsot grófi korona alatt arany-bíbor palást veszi körül; jelmondat: Si Deus pro nobis, quis contra nos.

A család egyes tagjait illetőleg külön is meg kell emlékeznünk a következőkről: Első helyen *István* grófról (1791—1860.), a »legnagyobb magyar«-ról, a M. Tud. Akadémia megalapítójáról. Az újkori Magyarország lánglelkű apostola s egyike volt a legnagyobb tehetségű és legtevékenyebb főurainknak. Ércszobra Budapesten az Akadémia előtt áll, a M. T. Akadémiának épületfalába pedig 1893-ban helyezték el azt a domborművet, mely azt a jelenetet örökíti meg, mikor 1825. nov. 3. Pozsonyban a rendek kerületi gyűlésén egyévi jövedelmét felajánlotta egy magyar tudóstársaság alapítására. — *Béla* (1837—1918.) koronaőr és ázsiai utazó volt. — *Bertalan* (szül. 1866.) a felsőház alelnöke. — *Ferenc* (1754—1820.) a hétszemélyes tábla elnöke és ország-bíróhelyettes (1729.). Nevét szintén arany betűkkel írta be a nemzet történetkönyvébe, amennyiben 1802-ben

12.000 darabból álló nyomtatványgyűjteményét és 25 ezer darabnál több kötetből álló könyvtárát, valamint 6000 darabból álló rézmetszetgyűjteményét a Magyar Nemzeti Múzeumnak ajándékozta. — *László* (szül. 1879.) Magyarország amerikai követő és meghatalmazott miniszter. — *Pál* (1642—1710.) kalocsai érsek volt; II. Rákóczi Ferenc szabadságharca alatt ő végezte a békeközvetítést a bécsi udvar s az eléggületlenek között. — *Viktor* (szül. 1871.) Fejér megye főispánja.

A családból *Ernö* 1916. okt. 3. engedélyt nyert a gróf *Széchenyi-Wolkanstein* kettős családnév viselésére, 1927. okt. havában pedig gr. *Széchenyi* Miklós herény-senyefai lakos belügyminiszteri engedélyt nyert arra, hogy grófi rangjának épségbentartása mellett nevét *Széchenyi-Erdödy* alakban viselhesse.

A család leszármazása *György* (1656—1732.) várkapitánytól ekképpen vezethető le.

Nevezett *György* (1697. gróf) neje békettfalvi *Moróc* Ilona (mh. 1705.) volt. Fia:

Zsigmond (1681—1738.) somogyi főispán. Neje, 1. gr. *Batthyány* Teréz, 2. br. *Barkóczy* Mária. Fia:

Zsigmond (1720—1769.); neje (esk. 1747. jún. 25.) gr. *Cziráky* Mária (1724—1787.) Fia:

Ferenc (1754—1820.) b. t. tanácsos, aranygyapjas vitéz; a M. Nemzeti Múzeum megalapítója. Neje (esk. 1777. aug. 27.) gr. *Festetics* Júlia (mh. 1824.). Fiai:

I. *Lajos* (1781—1855.)

II. *Pál* (1789—1871.).

III. *István* (1792—1860.).

Mindhárman a családnak egy-egy ágazatát alapították meg.

I. *Lajos* ágazata:

Lajos (1781—1855.); b. t. tan. Neje, 1. (esk. 1801. máj. 16.) gr. *Clam-Gallas* Alajzia (megh. 1822.);

2. (esk. 1824. márc. 18.) gr. *Wurmbrand-Stuppach* Franciska (1797—1873.). Fiai:

1. *János* (1802—1874.); neje (esk. 1825. okt. 25.) gr. *Erdődy* Ágotha (1808—1882.). Gyermekai:

A) *Agathe* (szül. 1833., megh. 1920.); férje (esk. 1855. okt. 14.) gr. *Brunner-Enkevoirth* Ágost (mh. 1894.)

B) *Ernesztin* (1836—1910.); férje (esk. 1857. dec. 15.) gr. *Zichy* László (mh. 1896.)

C) *Sándor* (1837—1913.); b. t. tan., a főrendiház alelnöke. Neje (esk. 1866. jan. 22.) jobaházi *Dőry* Natália (sz. 1846.). Gyermekai:

a) *Bertalan* (szül. 1866. okt. 24. Sopron.); b. t. tan.; a felsőház alelnöke. Neje (esk. 1907. dec. 21.) gr. *Andrássy* Natália (szül. 1864.). Fia:

Márton (szül. 1909. szept. 17.)

b) *Lajos* (1869—1919.)

c) *Domonkos* (szül. 1871. ápr. 10.)

d) *Alice* (szül. 1873. jún. 1.)

D) *Mária* (1848—1927.); férje (esk. 1869. máj. 25.) gr. *Somssich* Imre (1843—1914.)

2. *Imre* (1825—1898.); b. t. tan., aranygyapjas vitéz, nagykövet, főasztalnok. Neje (esk. 1865. dec. 26.) gr. *Sztáray-Szirmay* Alexandrina (sz. 1843.). Gyermekai:

A) *Dénes* (sz. 1866. dec. 1.); b. t. tan., nagykövet. Neje (esk. 1896. júl. 8. Brüsszel.) gr. *Caroman-Chimay* de Richet (sz. 1871.). Gyermekai:

a) *János* (sz. 1897. aug. 7. Linz.)

b) *Alexandra* (sz. 1899. máj. 13. Drezda.)

c) *Lujza* (sz. 1901. dec. 10. Brüsszel.)

d) *Nándor* (szül. 1909. ápr. 8. Kopenhága.)

B) *Péter* (szül. 1870. márc. 4.); neje (esk. 1904. máj. 9. Wien.) gr. *Eszterházy* Mária (sz. 1885.). Gyermekai:

a) *Margit* (szül. 1905. febr. 7.)

b) *Móric* (szül. 1908. júl. 10.)

c) *István* (szül. 1873. máj. 6.)

d) *László* (szül. 1879. febr. 18. Horpács.), ame-

rikai követ és meghatalmazott miniszter. Neje (esk. 1908. jan. 27.) *Wanderbild Gladus* (sz. 1886. dec. 27.). Gyermekai:

a) *Cornélia* (sz. 1908. okt. 27. Örmező.)

b) *Alice* (sz. 1911. júl. 27. Remete-vasgyár.)

c) *Gladys* (szül. 1913. aug. 13. Great Tangley

Maiwr Womersh.)

d) *Sylvia* (sz. 1918. okt. 9. Remete-vasgyár.)

e) *Nandine* (sz. 1923. febr. 7. Washington.)

3. *Dénes* (1828—1892.); neje (esk. 1857. ápr.

22.) gr. *Hoyos Mária* (sz. 1838.). Gyermekai:

A) *Imre* (1858—1905.); neje (esk. 1885. ápr.

29.) gr. *Andrássy Mária* (sz. 1865.). Gyermekai:

a) *Mariette* (szül. 1886. febr. 12.); férje (esk.

1919. jún. 14.) gr. *Somssich László* (sz. 1874. máj. 8.)

b) *Erzsébet* (sz. 1889. szept. 1.); férje (esk. 1909.

nov. 9.) hg. *Erbach Viktor* (sz. 1880. szept. 26.)

c) *Lea* (sz. 1889. szept. 11.); férje (esk. 1916.

dec. 24.) pusztaszeri és tömörkényi *Deák-Horváth Dénes* rk. ezredes.

d) *Katalin* (sz. 1893. dec. 9.); férje (esk. 1918.

jan. 19.) gr. *Kinsky Ulrich* (szül. 1893. aug. 15.)

e) *Imre* (1899—1929.); neje (esk. 1922. okt.

14.) gr. *Nádasdy Ilona* (sz. 1904. febr. 20.). Leánya: *Ilona* (sz. 1923. jún. 19.)

B) *Géza* (sz. 1859. ápr. 13.); neje (esk. 1901.

aug. 10.) gr. *Hoyos Teréz* (sz. 1882. jún. 6.) Gyermekai:

a) *Lajos* (sz. 1902. okt. 28.); neje (esk. 1925.

okt. 10.) gr. *Teleki Emma* (sz. 1906. márc. 12.).
Fia:

Géza (sz. 1926. aug. 1.)

b) *Klára* (sz. 1906. szept. 11.); férje (esk. 1927.

dec. 8.) *Márffy Elemér*.

c) *Tamás* (szül. 1909. okt. 2.)

d) *Dénes* (sz. 1917. febr. 9.)

C) *Lajos* (sz. 1863. okt. 20.)

D) *Viktor* (szül. 1871. okt. 10. Pozsony); kam.,
főispán. Neje (esk. 1897. ápr. 26. Wien.) gr. *Ledebur-
Wicheln Karolina* (sz. 1873. júl. 1.). Gyermekei:

a) *Zsigmond* (sz. 1898. jan. 23.)

b) *Sarolta* (szül. 1900. ápr. 14.); férje (esk. 1920.
jún. 27.) ifj. gr. *Eszterházy László* (sz. 1891. márc.
3.)

c) *Irma* (sz. 1902. ápr. 18.)

d) *Márta* (sz. 1905. dec. 15.); férje (esk. 1929.
febr. 23.) gr. *Czernin-Marzin Jaromir* (sz. 1908. jan.
30.)

II. Pál ágazata:

Pál (1789—1871.); b. t. tan.; neje, 1. (esk. 1811.
jún. 10.) *Meade Karolina* (mh. 1820.), 2. (esk. 1823.
dec. 15.) gr. *Zichy-Ferraris Emilia* (1803—1863.). Gyermek-
mekei: (2. nejétől):

A) *Kálmán* (1824—...); b. t. tan. Neje (esk.
1852. ápr. 27.) gr. *Grünne Karolina* (sz. 1832.). Gyermek-
mekei:

a) *Károly* (sz. 1853. máj. 8.)

b) *Paula* (1854—1928.); férje (esk. 1876. ápr.
24.) gr. *Apponyi Géza* (1853—1927.)

c) *Mária* (sz. 1855. jún. 28.); férje (esk. 1876.
jún. 20.) örgr. *Pallavicini Sándor* (szül. 1853.), b. t.
tan.

d) *Melánia* (szül. 1857. márc. 5.)

e) *Manó* (sz. 1858. júl. 30.); b. t. tan., v. mi-

niszter, máltai lovag. Neje (esk. 1907. nov. 11.) gr. *Revertera Teréz* (sz. 1864. okt. 15.)

B) *Eliz* (1827—...); férje (esk. 1848. máj. 8.) *Arvarez de Toledo Pedro Caro*, román őrgróf (mh. 1890.)

C) *Gábor* (1828—...); neje (esk. 1859. ápr. 28.) szentgyörgyi *Horváth Felicián* (1837—...) Leánya:

Eugénia (sz. 1873. dec. 12.)

D) *Gyula* (1829—...); b. t. tan., aranygyapjas vitéz, főlovászmester, miniszter. Neje, 1. (esk. 1863. júl. 6.) gr. *Zichy-Ferraris Karolina* (1845—1871.), 2. (esk. 1875. febr. 3.) *Klinkosch Paula* (1851—1901.).
Gyermekei:

a) *Andor* (sz. 1865. jún. 13.); neje (esk. 1894. szept. 13.) gr. *Csekonics Andrea* (sz. 1870. dec. 27.).
Gyermekei:

aa) *József* (sz. 1897. febr. 27.)

bb) *Juliánna* (sz. 1900. dec. 6.)

cc) *Endre* (sz. 1902. ápr. 29.)

b) *Margit*; férje (esk. 1892. ápr. 20.) gr. *Kesselstutt Jenő*.

c) *Karolina* (sz. 1869. márc. 8.); férje (esk. 1890. máj. 30.) gr. *Wimpffen Simon* (mh. 1925.)

d) *Paulina* (sz. 1871. nov. 25.); férje (esk. 1902. júl. 22.) br. *Aehrenthal-Lera Alajos* (mh. 1912. febr. 17.) v. külügyminiszter.

e) *Gyula* (sz. 1879. dec. 10.); neje (esk. 1908. febr. 8.) br. *Haas Gizella* (sz. 1890. dec. 18.).
Gyermekei:

aa) *Béla* (sz. 1909. febr. 27.)

bb) *Gyula* (sz. 1910. okt. 11.)

cc) *Hanna* (sz. 1911. okt. 8.)

dd) *Gábor* (sz. 1914. márc. 12.)

E) *Ferenc* (1835—...); neje (esk. 1861. szept. 29.) gr. *Erdödy Franciska* (1841—1906.).
Gyermekei:

a) *Rudolf* (sz. 1862. okt. 11.); neje (esk. 1888. ápr. 30.) gr. *Herberstein* Mária (sz. 1867. júl. 2.).
Fia:

Rudolf (sz. 1891. jan. 4.); neje (esk. 1914. ápr. 14.) báró *Liphay* Zsófia (sz. 1893. júl. 25.).
Gyermekei:

aa) *Judit* (sz. 1915. júl. 29.)

bb) *Mária* (sz. 1917. jún. 15.)

b) *Ernö* (sz. 1864. jún. 15.); neje (esk. 1904. máj. 19.) br. *Sennyey* Mária (sz. 1867. febr. 26.)

c) *Antal* (1867—1924.); neje (esk. 1895. jún. 22.) gr. *Wenckheim* Krisztina (sz. 1874. okt. 21.).
Gyermekei:

aa) *Antónia* (sz. 1896. jan. 22.); férje (esk. 1920. szept. 15.) gr. *Almásy* Imre (sz. 1896.)

bb) *Ilona* (sz. 1898. jún. 2.); férje (esk. 1923. jún. 16.) gr. *Károlyi* Viktor.

cc) *Ferenc* (sz. 1901. fébr. 9.); neje (esk. 1924. júl. 8.) gr. *Almásy* Mária (sz. 1902. febr. 2.).
Gyermekei:

Mária (sz. 1925. júl. 18.)

Ferenc (sz. 1926. okt. 2.)

d) *Frigyes* (sz. 1875. okt. 29.). Neje (esk. 1910. jan. 10.) br. *Schloisnigg* Karolina (sz. 1884.).
Gyermekei:

aa) *Zsófia* (sz. 1911. jan. 9.)

bb) *Frigyes* (sz. 1912. ápr. 22.)

cc) *Ernö* (sz. 1913. okt. 19.)

dd) *Fraňciska* (sz. 1915. dec. 31.)

ee) *Irma* (sz. 1917. aug. 15.)

ff) *Sándor* (sz. 1919. máj. 27.)

gg) *Jenő* (sz. 1921. júl. 15.)

hh) *Antal* (sz. 1924. márc. 31.)

f) *Jenő* (1836—...); neje (esk. 1864. júl.) gr. *Erdödy* Henriette (1838—1905.).
Gyermekei:

a) *Ilona* (sz. 1865. júl. 9.)

b) *Emilia* (sz. 1866. szept. 17.); férje (esk. 1885. febr. 24.) gr. *Erdődy Gyula* (sz. 1845. febr. 24.), b. t. tan.

c) *Miklós* (1868—1924.), nagyváradai püspök.

d) *Jenő* (sz. 1872. okt. 30.); neje (esk. 1903. ápr. 6.) gr. *Almásy Huberta* (sz. 1880. máj. 19.).
Gyermekei:

aa) *Anna* (sz. 1904. jan. 17.); férje (esk. 1922. febr. 23.) gr. *Mailáth Géza*.

bb) *Henriette* (sz. 1905. okt. 28.)

cc) *Miklós* (sz. 1906. nov. 15.). Neje (esk. 1928. okt. 17.) br. *Guttman Éva*.

dd) *Huberta* (sz. 1908. dec. 18.)

ee) *Mária* (sz. 1910. szept. 20.)

ff) *Tasziló* (sz. 1912. jún. 19.)

gg) *Jenő* (sz. 1914. márc. 13.)

e) *Marietta* (sz. 1878. szept. 19.). Férje (esk. 1899. okt. 18.) gr. *Zichy Frigyes*.

f) *Pál* (1880—1918.); neje (esk. 1908. júl. 22.) mezőszegedi *Szegedy Erzsébet* (sz. 1881. júl. 6.). Gyermekei:

aa) *Mária* (sz. 1909. máj. 31.)

bb) *György* (sz. 1910. júl. 14.)

G) *Tivadar* (1837—...); b. t. tan.; neje gr. *Erdődy Johanna*.

H) *Pál* (1838—1901.); b. t. tan., v. miniszter. Neje (esk. 1861. ápr. 27.) gr. *Andrássy Erzsébet* (1840—1926.). Gyermekei:

a) *Aladár* (sz. 1862. febr. 15.); neje, 1. (esk. 1884. júl. 5.) gr. *Andrássy Natália* (sz. 1864. jan. 16.), 2. (esk. 1918. dec. 5.) *Viszai Flóra* (sz. 1897. júl. 29.). Gyermekei:

aa) *Gabriella* (1885—1924.); férje (esk. 1904. jún. 1.) gr. *Haugwitz Henrik* (elv.)

bb) *Mária* (sz. 1887. szept. 8.). Férje (esk. 1907. nov. 18.) hg. *Windischgraetz* Lajos (elv.)

cc) *György* (sz. 1889. máj. 28.), v. főispán. Neje (esk. 1917. dec. 10.) gr. *Zichy* Anasztázia. Gyermekai:

Pál (sz. 1918. szept. 8.)

Ferenc (sz. 1919. aug. 15.)

Ágost (sz. 1921. jan. 23.)

dd) *Mihály* (sz. 1895. júl. 16.)

ee) *Emilia* (sz. 1921. jan. 31.)

b) *Mária* (sz. 1863. szept. 19.); férje (esk. 1886. jún. 10.) gr. *Mailáth* József (sz. 1858. ápr. 11.)

c) *Emil* (sz. 1865. jan. 9.); neje (esk. 1892. jan. 23.) gr. *Hunyady* Mária (sz. 1870. júl. 15.) Gyermekai:

aa) *Alajos* (sz. 1892. dec. 11.)

bb) *Erzsébet* (sz. 1895. aug. 2.)

cc) *Henriette* (sz. 1900. febr. 22.)

dd) *Pál* (sz. 1903. márc. 14.)

ee) *Magdolna* (sz. 1907. febr.)

III. *István* (1792—1860.); b. t. tan. a »legnagyobb magyar.« Neje (esk. 1836. febr. 4.) gr. *Seilern-Aspang* Crescencia (1799—1875.). Gyermekai:

A) *Béla* (1837—1918.); b. t. tan., koronaőr. Neje (esk. 1870. jún. 22.) gr. *Erdödy* Johanna (1846—1872.). Gyermekai:

a) *Alice* (sz. 1871. szept. 20.); férje (esk. 1895. júl. 17.) gr. *Telcki* Tibor.

b) *Hannã* (sz. 1872. okt. 14.); férje (esk. 1902. márc. 4.) gr. *Károlyi* Lajos.

B) *Ödön* (1839—1922.); török pasa, török tüzoltó-főparancsnok. Neje, 1. (esk. 1864. jan. 14.) *Almay* Ilona (1844—1891.), 2. (esk. 1891. aug. 1.) *Christopulos* Eulália (1854—1918.). Gyermekai:

a) *András* (sz. 1865. aug. 1.); neje (esk. 1884.

júl. 24.) *Korostowzoff* Ilona (házasság megsemmisítve).
Fia:

Lipót (1886—1920.)

b) *Vanda* (1870—1916.); férje (esk. 1887. jún.

13.) *Vahram bey Dádián* (mh. 1916.)

c) *Ilona* (sz. 1888. máj. 7.)

d) *Gusztáv* (sz. 1889. okt. 27.)

c) *Bálint* (sz. 1893. nov. 23.); neje (esk. 1921.

júl. 25.) hg. *Galitzin* Mária Pawlowna (sz. 1895.).

Gyermekei:

aa) *Mária* (sz. 1923. aug. 1.)

bb) *Alexandra* (sz. 1926. okt. 1.)

Széchenyi-Erdődy, sárvári és felsővidéki, gróf

Gróf *Széchenyi* Miklós 1927. okt. engedélyt nyert grófi rangjának és előnevének épségbentartása mellett nevének *Széchenyi-Erdődy-re* való átváltoztatására.

Széchenyi-Walkenstein, gróf

Gróf *Széchenyi* Ernő 1916. okt. 3. engedélyt nyert nevének a *Wolkenstein* családnévvel való egyesítésére.

Szécsen, temerini, gróf

Horvát eredetű család, melyből *Szécsen* Mátyás és Sándor testvérek kaptak címereslevelet 1763. jún. 21. Utóbb nevezett (1740—1813.) belső titkos tanácsos, a magyar udvari kamara elnöke, a Szent István-rend vitéze 1811. júl. 5. grófi rangra emeltetett.

Címer: négyelt pajzs; az 1. és 4. kék mezőben jobbharánt arany pólya; a 2. és 3. vörös mezőben fehérülő hármás sziklahégy középsőjén könyöklő páncélos kar kardot tart; grófi korona; 3 sisak; sisakdíszek, 1: bal-, illetőleg jobbharánt arany pólyával vágott 2 szárny között stilizált ezüst róza; 2. és 3: befelé fordult

könyöklő páncélos kar kardot tart; takaró: kék-arany, vörös-ezüst.

A család tagjai közül külön is felemlítendő *Antal* gróf (1819—1896.), aranygyapjas vitéz, belső titkos tanácsos, udvari főmarsall, 1860—61. tárcanélküli miniszter, a m. tud. Akadémia igazgatósági és tiszteletbeli tagja, stb. Számos politikai cikket, irodalmi és történelmi tanulmányt írt.

Szentkereszty, zágoni, báró

Erdélyi család, melyből *András* belső titkos tanácsos, ítélőmester (megh. 1736. jan. 31.) és gyermekei 1726. dec. 23. részesültek a bárói rang adományozásában.

Címer: négyelt pajzs; az 1. és 4. kék mezőben ágaskodó oroszlán mellső lábaiban vörös kettőskeresztet tart; a 2. és 3. vörös mezőben ezüst hattyú csőrében íronádat tart, 2 sisak; sisakdísz: 1. az oroszlán, 2. a hattyú, takaró: ?

Tagjai közül *Zsigmond*, a Mária Terézia-rend vitéze, lovassági tábornok volt; fia *András* 1794. ápr. 24. mind huszárezredes Villiersnél nagy győzelmet aratott a franciákon, melynek emlékére néhány angol tiszt barátja díszkarddal ajándékozta meg, melyet 1805. a marosvásárhelyi ref. collegium múzeumának ajándékozott.

Szepessy-Sokoll, négyesi és renói, báró

Renói *Sokoll* József ny. alezredesnek 1909. febr. 9. a magyar bárói méltóság adományoztatott. Nevezett egyben engedélyt nyert arra is, hogy családnevét, előnevét és címerét a fiágban kihalt báró négyesi *Szepessy*-család nevével, előnevével és címerével egyesítve, a báró négyesi és renói *Szepessy-Sokoll* családnevet viselhesse.

Szilassy, szilasi és pilisi, báró

A bárói rang adományozásában 1918. máj. 1. Szilassy Gyula rendkívüli követ és meghatalmazott miniszter részesült.

Régi hontinegyei család; melynek okiratilag igazolható első őse Fábián, »Zágrábi de Zylas« a XV. század második felében élt.

Szirmay, szirmai és szirmabesenyői, gróf

Ösrégi család, melynek nemzedékrendjét a XIII. század derekán élt Raakig vezetik vissza.

A családból István 1695. febr. 20. bárói, 1707. ápr. 23. pedig grófi rangot nyert.

Élő tagjainak grófi rangja örökbefogadás útján keletkezett, amennyiben az 1711. elhalt István gyermektelen lévén, örökbefogadta testvérének, Buttkay Andrásnak leányától, Dessewffy Ádámnétól született unokáját, cserneki Dessewffy Tamást, aki ezután felvevén a Szirmay nevet, családját ezen a néven folytatta tovább.

Szobek, Sobeck, kornici, báró

Sziléziai eredetű család, melyből a magyar honfiúsítást 1659. okt. 5. báró Szobek Dávid Henrik nyerte. Bárói rangja 1637. aug. 26. kelt. A család Trencsén megyében volt birtokos.

Címere: vörös mezőben egy felfordított asztallap; sisakdísz: kéznélküli férfi fején vörös lengyel sapka; takaró: vörös-arany.

Az 1880. okt. 22. kelt legfelsőbb elhatározással sobecki és kornici Sobeck Viktor báró örökbefogadván unokaöcsését, nagyellguthi Skal Károly bárót, nevezett engedélyt nyert a Skal címer elhagyására, a Sobeck-címer használatára 's a Sobeck-Skal-Kornitz egyesített név felvételére,

Szögyény-Marich, *magyarszögyéni és szolgálgyházi*, gróf

A *grófi* rang adományozásában 1910. ápr. 17. *Szögyény-Marich* László, belső titkos tanácsos s rendkívüli és meghatalmazott nagykövet részesült.

A *Szögyény* család régi magyar nemes család. Első ismert őse Sebridius de Szwgen 1207. halt el. A családból *Szögyény* Lászlónak (1806—1893.) neje szolgálgyházi Marich István titkos tanácsos és báró Kray Franciskának leánya, Marich Mária volt, aki családjának utolsó ivadéka lévén, 1841. jan. 1. a fiágot illető javaiban is fiúsíttatott, minek folytán férje 1854. júl. 31., majd újólaj 1862. jan. 22. engedélyt nyert a *Szögyény-Marich* kettős név viselésére.

Szögyény-Marich László (1806—1893.) 1840. nádori ítélőmester, 1844. titkos tanácsos, 1846. alkancellár, 1859. a birodalmi államtanács elnöke, 1864. Fejér megye főispánja, 1875. a főrendiház másodelnöke, majd tárnokmester, később országbíró volt. Tulajdonosa volt az aranygyapjas rendnek s a Szent István- és Lipót-rend nagykeresztjének. Fia, ugyancsak *László* (szül. 1841.) előbb vármegyei közigazgatási pályán működött, majd országgyűlési képviselő, 1882. a közös külügyminisztériumban osztályfőnök, 1890. Ófelsege körüli miniszter, 1892. Ausztria és Magyarország nagykövete Berlinben.

Sztáray, *sztárai és nagymihályi*, gróf

Ősrégi család a Kaplony-nemzetségből. Okmányilag igazolható első őse Jákó a XIII. század vége felé élt. A család már a XII. század közepén birtokos Nagymihályban, ahonnét előnevét is vette. Sztárárt 1273. kapta királyi adományba. A bárói rangot 1725. jún. 23. *Imre* kapta, míg a *grófi* rang adományozásában 1747. ápr. 6. ugyanő s gyermekei részesültek. Nevezett *Imre* Ung megye főispánja volt. Kiváló tagjai voltak még a családnak *Antal* gróf (1740—1808.), táborszernagy; *Antal*

(szül. 1839.), aki saját költségén közzétette a család oklevéltárát, stb.

Szterényi, brassói, báró

A bárói méltóságot 1918. júl. 7. Szterényi József, belső titkos tanácsos, kereskedelemügyi miniszter kapta, annak Szterényi Sándor miniszteri tanácsosra való egyidejüleges kiterjesztésével.

Címer: négyelt pajzs kék szív-pajzs-szal, ebben arany liliomos korona; az 1. és 4. vörös mezőben ezüst cölöp; a 2. és 3. arany mezőben befelé fordult, vörössel fegyverzett fekete griff-fej; bárói korona; 3 sisak; sisakdíszek, 1: makkos barna tölgytörzs liliomos koronával, takaró: kék-arany; 3. és 4. ezüst cölöppel hasított vörös zárt sasszárny-pár, takaró: vörös-ezüst; 3: vörössel fegyverzett növekvő fekete griff, takaró: fekete-arany; pajzstartó: 2 vörössel fegyverzett fekete sas.

József (szül. 1861. nov. 25. Lengyeltóti); b. t. tan., ny. m. kir. kereskedelemügyi miniszter, a felsőház tagja; Pécs, Marosvásárhely és Rákospalota díszpolgára. Neje (esk. 1889. nov. 9. Brassó) ákosi *Makoldy* Ida (szül. 1847. márc. 26. Brassó, megh. 1927. jan. 17. Budapest). Örökbefogadott fia:

Sándor (szül. 1873. aug. 22. Brassó); helyettes államtitkár. Neje (esk. 1901. júl. 7. Kolozsvár) *Dobál* Margit (szül. 1882. jún. 18. Kolozsvár.) Fia:

Sándor (sz. 1902. okt. 22. Bp.); min. segédtitkár.

Sztojanovics, latzunási, báró

A bárói rangot 1913. márc. 2. báró Sztojanovics Iván nyerte.

A nemességet 1835. máj. 8. Sztojanovics János kapta. Ugyanő 1860. márc. 6. osztrák bárói rangra emeltetett.

Sztojka, szalai és kerékfalvi, báró

Máramarosmegyei eredetű család, melyből a *bárói* rangot 1749. máj. 29. *Sztojka* Antal-Zsigmond erdélyi püspök és testvérei nyerték.

Címer: vágott, fenn hasított pajzs; az 1. zöld mezőben ezüst hullámos pólya; a 2. vörös mezőben a hasítási vonalhoz támosztott szikla tetején vár; a 3. kék mezőben zöld földön futó szarvas; 2 sisak; sisakdsíz: 1. a koronából kinövő páncélos vitéz jobbjaiban karddal; takaró: vörös-ezüst; 2 .növekvő szarvas; takaró: kék-ezüst; jelmondat: Pro Deo, Rege et Patria.

Szurmay, uzsoki, báró

Szurmay Sándor (szül. 1860.) gyalogsági tábornok, honvédelmi miniszter, mint a Mária Terézia-rend vitéze, 1917. aug. 17. *bárói* rangra emeltetett.

A világháború elején altábornagy volt. A nevéről elnevezett hadseregcsoport élén ő verte ki az oroszokat a magyar földről 1914. nov. havában, majd 1915. jan. havában Uzsok vidékéről. 1917—18. honvédelmi miniszter. Megírta a honvédség fejlődésének történetét.

Takács-Tolvay, kishókai és köpödsi, gróf

Pozsonymegyei család, melyből nagykürti Kürthy alias Thakach Ambrus, általa felesége Chene Dorottya, szülei Thakach István és felsőszeli Gombay Margit, valamint Lőrinc, György, János, Sebestyén és Mihály nevű testvérei I. Ferdinánd királytól Bécsben 1560. július 28-án kaptak címeres nemeslevelet, — melyet 1570-ben Barsmegyében, 1572-ben Pozsonymegyében s 1669-ben Komárommegyében hirdettek ki. — Ambrusnak unokája Takács György második feleségével kishókán kap birtokot, melyre ezen házasságából született

Ádám, Mihály és Judit nevű gyermekei 1699-ben nádori adománylevelet szereznek. — A család ettől kezdve használja a kisjókai előnevet.

I. Ferenc József király Bécsben 1905. február 17-én kisjókai *Takács* József századosnak és testvérének, kisjókai *Takács* István főhadnagynak grófi rangot adományozott s megengedte, hogy előnevüket és családnevüket a férfiágon kihalt gróf *Tolnay* család előnével és családnevével egyesítve viseljék és ezen család grófi címerét használják.

Címere: négyelt pajzs szívpajzszal, melynek vörös mezejében alul hármás zöld halom látható, a középső magasabb halmon — a két szélső halomból kiemelkedő két ezüst szárny között — növekvő koronás arany oroszlán, felemelt jobbában arany koronát, baljában egy kinyílt virágból és két bimbóból álló liliomszálat tart; az 1. és 4. kék mezőben tölgyfatörzsön befelé fordult és nyakán hátulról ezüst nyállal átlőtt sólyom áll, a törzsre pedig kígyó csavarodik; a 2. és 3. ezüsttel és feketével vágott mező felső részében befelé fordult, kiterjesztett szárnyú, növekvő fekete sas, alsó részében szintén befelé fordult, csőrében zöld ágat tartó ezüst galamb látható; grófi korona; három sisak; sisakdísz: 1: a szívpajzsbeli növekvő oroszlán; 2. a fatörzs a sólyommal és kígyóval, jobbról kék-ezüsttel, balról ezüstkékkel vágott két bivalyszarv között; 3. kiterjesztett szárnyú növekvő fekete sas; takaró: kék-ezüst, fekete-ezüst, — a középső sisak takarója mindkét oldalon: vörös-arany.

Leszármazás:

Gróf *Tolnay* Ferenc (1734—1812.); neje báró *Péterffy* Anna (mh. 1804.) Leánya:

Juliánna (1768—1838.); férje korosi és helbényi *Korossy* Flórián (1761—1830.) Leánya:

Jozéfa (1812—1885.); férje csicsópolyáni *Steer Márton* (1798—1879.) Leánya:

Blandina (1840—1928.); férje kisjókai *Takács Jenő* (1839—1900). Fiai:

1. gróf *Takács-Tolvay István* (sz. 1875. jún. 25.); v. huszárörnagy. — 1905. gróf. — Neje (esk. 1900. okt. 15.) paji *Szászy Irma*.

2. gróf *Takács-Tolvay József* (sz. 1876. okt. 26.); ny. m. kir. altábornagy. — 1905. gróf. — Neje (esk. 1921. febr. 10.) szlováni *Beöthy Klára*.

Tallián, vizeki, báró

A bárói rangot 1897. febr. 10. *Tallián János*, 1911. dec. 13. pedig *Tallián Béla* (1854—1921.) nyerte.

A család címereslevele 1610. jan. 1., osztrák bárói rangja pedig 1876. febr. 7. kelt.

Az adományozott *Béla* báró Torontálmegye alispánja (1880.), majd országgyűlési képviselő (1896), utóbb (1903—1905.) földművelésügyi miniszter volt.

Címer: hasított pajzs; jobbról kék mezőben zöld halmon álló magyar vitéz, arany zsinóros vörös öltözékben, vas sisakkal, mellén páncéllal, vállán arany zsinóros barna prémes mentével jobbjaiban a földre támasztott rúdon ráncokba szedett fehér zászlót tart, melyen vörös kereszt látható, balját aranyveretű fekete kardhüvelynek arany markolatán tartja; balról arany mezőben lebegő fészekben fiait vérével tápláló pelikán; bárói korona; sisakdísz: arany rúdon ráncbaszedett fehér zászló vörös kereszttel; takaró: vörös-ezüst, kék-arany.

Taxis, bordognai és valnignai, báró

A magyar bárói rangot 1823. máj. 16. báró *Taxis Pál* nyerte.

A család lovagszerű birodalmi nemessége 1546.

jún. 7. kelt; kapta *Bordonia* Bonus, trienti postamester. Az osztrák bárói rang adományozásában 1714. júl. 18. részesült a család.

Teleki, széki, gróf

Ósrégi család, közös eredettel a kihalt horogszegi Szilágyi-családdal. A család fényének alapját *Mihály* (1643—1690.) erdélyi főkancellár, korának legnagyobb férfia vetette meg. A grófi rangot 1685. *Mihály*, 1696. dec. 1. pedig a családnak 1685-től született összes tagjai kapták. — Kiváló tagjai a családnak *Domokos* (1810—1876) erdélyi politikus és történétíró; *Géza* (1844—...) volt belügyminiszter, író; *József* (1790—1855.) történész és nyelvész, aki gazdag könyvtárát a M. Tud. Akadémiára hagyta; *László* (1841—1861.), politikus és író («Kegyenc»); *Mihály* (1634—1669.) erdélyi államférfi; *Pál* (sz. 1879.) geográfus, politikus, volt külügyminiszter, majd miniszterelnök; egyetemi tanár; *Samu* (1845—1916.) afrikai utazó; *Sámuel* (1739—1822.) erdélyi kancellár; *Sándorné, Kende Júlia* (sz. 1864.), kiváló írónő.

A kiterjedt család több ágon virágzik.

Than, báró

A bárói rang adományozásában 1910. dec. 13. *Than* Károly fiai *Károly*, *Albin* és *Ervin* részesültek.

Szepesmegyei eredetű család. A címereslevelet 1610. febr. 14. *Than* Antal, a szepesmegyei kamara főszámvévője és levéltárnoka s testvérei *Károly*, a felsőmagyarországi főkapitányság adminisztrátora s mustramesterének íródeákja és titkára s *Mihály*, aki 1594. vitézül harcolt a törökök ellen Esztergom alatt — kapták. Az élő nemzedék *Mihály* ágán származik le.

Címer: késsel és vörössel hasított pajzs; a kék mezőben term. színű hármasszikla csúcsán zöld fenyőfa

áll; a vörös mezőt 3 ezüst jobbharánt pólya vágja; bárói korona; 3 sisak; sisakdíszek, 1: (középső) aranykékkel és vörös-ezüsttel vágott 2 bivalyszarv között szemközt fordult, mellső lábaival a két szarvat fogó növekvő oroszlán; 2. ezüst-vörössel vágott, befelé fordult, mellső lábait ragadozásra nyújtó griff; 3: arany markolatú görbe kardot tartó kék ruhás kar, a könyök-hajlásban szembefordult bagoly ül; takaró: kék-arany, vörös-ezüst; pajzstartó: jobbról oroszlán, balról griff.

Az adományozott *Károly* (1834—1889) egyetemi tanár, főrendiházi tag volt; nemcsak mint vegyész, mint kutató tudós volt kiváló, hanem szép eredményekkel fejlesztette a vegytani oktatás módszereit is.

Leszármazás:

Károly (szül. 1834. Óbecse, megh. 1908. Wien); egyetemi tanár, főrendiházi tag. Neje *Kleinschmiedt* Ervine. Gyermekei:

1. *Károly* (szül. 1873.); m. kir. altábornagy. Neje szentiváni *Ivánovits* Mária. Gyermekei:

A) *Emilia* (szül. 1918.)

B) *Károly* (szül. 1920.)

3. *Ivára* (szül. 1923.)

2. *Albin* (szül. 1876., megh. 1921.); neje márkus- és batizfalvi *Máriássy* Margit.

3. *Ervin* (szül. 1881.); neje vértessaljai *Vértessy* Luíza.

Thierry, báró

A magyar bárói rangot 1918. aug. 6. *Thierry* Alajos lovag, curiai bíró, a fiumei törvényszék ny. elnöke kapta.

Címer: négyelt pajzs; az 1. és 4. arany mezőben ágaskodó szarvas; a 2. és 3. kék mezőben ágaskodó ezüst ló; két sisak; sisakdíszek, 1: növekvőleg a szarvas; 2: növekvőleg a ló; takaró: kék-arany.

A »Thierry« frank eredetű név: a Thodorik név francia alakja. Jelentése a. m. harcosokban gazdag (Theod a. m. nép, harcos, rik a. m. gazdag). A név Flandriában tűnik fel, honnét Franciaországba, Hollandiába, Svájcba is átszármazik. A Magyarországra szakadt ágnak őse, Jean Baptiste Chebalier de Thierry, József fia, Blainvilleből, Ferenc lotharingiai herceg és Mária Terézia királynő férje kíséretében jött Bécsbe, ahonnét aztán 1777. — amikor Fiumét a magyar szent koronához csatolták — Fiumében telepedett le. 1784-ben a Fiume melletti castuai uradalmat szerezte meg s miután az Krajnához tartozott, a hercegség rendjei 1785. szept. 14. a maguk soraiba felvették. 1791-ben Castuában halt el.

Fiai közül József Miklós 1803. Fiume és Buccari tiszteletbeli patricius tanácsosa lett s a Napoleon elleni hadjáratokban mint honvédszázados vett részt. Miután Fiumének Magyarországhoz való visszacsatolása után a patriciátus intézménye újra feléledt, 1823. máj. 21. tényleges patricius-tanácsossá neveztetett ki.

Thorotzkai, torockószentgyörgyi, gróf és báró

Egyike a legrégebb erdélyi családoknak, mely nevét Torockó várától vette. A családról már a XIII. század közepéről vannak adataink. *Vencel* fia *Vencel* a század végén alvajda volt. A családból aztán *János-Joachim*, leányai Krisztina, Mária és Teréz s unokái *János*, *István* és *Gergely* 1733. jún. 1. bárói rangot nyertek, *Zsigmond* pedig 1757. szept. 19. grófi rangra emeltetett. A család nemesi, bárói és grófi ágon virágzik.

Címer, bárói: kerek pajzs kék mezejében spanyol kereszt és fiait vérevel tápláló pelikán között koronás sziklából kinövő ásóvas, két hosszúkás ekevastól környezve, melyeken egy-egy galamb ül; *grófi:* vágott,

felső részében hasított pajzs; fenn jobbról kék mezőben sugaras arany Nap; balról vörös mezőben befelé fordult ezüst holdsarló; lenn kék mezőben hegyével felfelé állított ásóvas előtt keresztbetett két ekevas, végeiken egy-egy galamb ül, az ásó éleiből egy-egy búzalkalász nő ki; grófi korona; két sisak; sisakdíszek, 1: fekete szárnyon a Nap, takaró: kék-arany; 2: vörös szárnyon a Hold, takaró: vörös-ezüst.

A család őse *Miklós* (1802—1880.), akinek gyermekei terjesztették tovább a családot.

Thurn-Taxis, herceg

Olasz eredetű család, melynek leszármazása a XIII. század végétől vezethető le. A lovagrendszerű birodalmi nemességet címerbővítéssel 1512. máj. 31. kapta, a birodalmi nemesség elismerésében pedig 1534. jan. 5. részesült. A birodalmi *bárai* rangot 1608. jan. 16. *Leonhard* kamarás s birodalmi főpostamester nyerte. A postaügy terén a család nagy tevékenységet fejtett ki. Az első lovaspóstát is, mely Bécs és Brüsszel között közlekedett, 1516. Ferenc szervezte meg. Tagjai 1615. az örökös főpostamesteri címet, 1624. jún. 8. a birodalmi *grófi* rangot, 1681. febr. 19., illetőleg 1695. okt. 4. pedig a *hercegi* rangot nyerték.

A magyar indigenátusban 1842. márc. 10. herceg *Thurn-Taxis* Frigyes Hannibál és Vilmos Károly részesültek. — 1885. ápr. 6. aztán *Thurn-Taxis* Egon alezredes és németécskai lakos hercegi rangja Magyarországra is kiterjesztett.

Thyssen-Bornemisza, kászoni, báró

Báró *Bornemisza* Gábor kamarás bárai rangja, előneve és címere 1907. jún. 22. átruházott *Thyssen-Bornemisza* Henrikre.

Tinti, báró

Velencei származású család, ahol — adataink szerint — 1507. aug. 7. nyert patriciátust. — 1707. máj. 1. osztrák birodalmi lovagi, 1714. okt. 30. kelt legf. elhatározással pedig magyar *bároi*, illetőleg 1725. júl. 3. örökös tartományi bárói rangot kap. — 1731. jan. 12. az alsó-ausztriai rendek sorába emeltetett, míg 1886. beiktatott a magyar főrendek családkönyvébe.

Az élő nemzedék őse *Károly* (1829—1884.), aki- nek gyermekei utódaiban él a család.

Tisza, borosjenői és szegedi, gróf

A *grófi* méltóság s a »borosjenői« előnév mellé a »szegedi« előnév adományozásában 1883. dec. 27. *Tisza* Lajos részesült. Nevezettnek grófi rangja s a már bírt borosjenői előneve mellé a »szegedi« előnév, valamint címere 1897. febr. 16. unokaöcseire: *Tisza* Istvánra, ifj. *Tisza* Kálmánra és *Tisza* Lajosra — az örökös főrendiházi tagsági jogosultsággal — átruháztatott.

Címer: két harántmetszéssel 3 vízszintes részre osztott pajzs; a pajzs közepén 3 levél és 2 gyöngy által képezett ötágú, drágakövekkel díszített, koronával fedett kék színű szív-pajzs, benne zöld földön tetőtől talpig sodronypáncélba öltözött férfi áll, a karokon és combokon a kicsipkézett páncéling alól vörös öltönye látszik; az alak fejét csúcsban végződő vassisak fedi, melyről kétoldalt és hátul sodronypáncél függ alá a nyakra; jobb kezében kivont kardot tart, hegyén levágott török jobb kezében kivont kardot tart, hegyén levágott török fejjel, baljában 3 búzakalással (az ősi *Tisza*-címer). A nagy pajzs felső része kétszer hasítva; a középső s a középosztálynak baloldali mezeje ezüst és kékkel újra két mezőre van osztva s jobbharánt vörös pólyát, balról a hasítási vonalból kinövő kétfejű koronás arany sasnak a felét — karmában ezüst joggal — tüntet

fel (Szeged város címere). A felső 1. mező kék színű, egyharmad magasságát term. színű víz foglalja el, melyben 3—3 term. színű kákagombbal ellátott, három kákcsoport között (2—1) hal úszik bal felé. A vízből balfelé szürke hármás hegycsoport emelkedik ki, mely felett a mező felső pereméből két arany szőlőfürt csüng, jobbfelől a kék mezőben arany búzakéve látszik (Biharvármegye címere). A felső osztálynak bal és az alsó osztálynak jobb oldali vörös mezeje hasított; jobbról 4 vízszintes ezüst pólát, balról hármás zöld halmon arany koronából kiemelkedő ezüst kettős keresztet mutat. A mezőben arannyal szegélyezett tojásdad pajzs, függőlegesen hasítva; mindkét vörös mezőben zöld földön rovátkos párkányú arany vár, kapú- és ablaknyílásokkal s a jobboldali mezőben egy, a baloldali mezőben pedig 3 csúcsos toronynyal (a közmunkák tanácsának címere). A közép osztálynak jobboldali mezejében, valamint az alsó osztálynak bal mezejében arany pólya által hasított fekete mezőben jobbra fordult fehér elefánt. Az alsó sornak jobboldali és baloldali mezeje között kissé befelé hajló szárakkal egy arany háromszög van betolva, melyen »Tisza L. O.« betűkkel vörössel árnyékolt fekete betűjegy látható; grófi korona; három sisak; sisakdíszek, 1: két fekete szárny között a szív pajzsbeli páncélos vitéz növekvőleg, takaró: kék-arany, vörös-ezüst; 2: növekvő fehér bárány, takaró: kék-arany, vörös-ezüst; 3: növekvő fehér elefánt, takaró: ezüst, balról arannyal alábélelt fekete Pajzstartók: jobbról term. színű tigris, balról fekete fejű, nyakú és szárnyú arany griff. Jelmondat fehérrel szegélyezett vörös szalagon arany betűkkel: Persevero. Hermelin köpeny, tetején a grófi koronával.

Tekintélyes régi család. Tagjai századokon át főleg Biharvármegye életében játszottak szerepet. István már a XVII. század közepén Biharvármegyének az erdélyi

fejedelemhez küldött követe; később kövári kapitány s vele a családnak egyik ága Erdélybe szakadt. Nevezetesebb tagjai voltak a családnak az adományozott *Lajos* gróf (1832—1898), 1861. országgyűlési képviselő, 1867. Biharvármegye főispánja, 1871—1874. közlekedési miniszter, 1879. a szegedi árvíz után mint királyi biztos vezette az újjáépítés munkálatait; 1892. Ő felsége személye körüli miniszter. Szeged városa szobrot emelt emlékének. — *István* (1861—1918.) kiváló államférfiú; volt miniszterelnök, mely állásáról 1905. júl. lemondott. A koalíció bukása után 1910. az országgyűlés képviselőházának elnöke, majd újból miniszterelnök. Állásáról 1917. máj. havában vált meg, amikor a harctérre ment, hol mint huszárezredparancsnok működött. Az októberi forradalom kitörése napján lakásába behatolt katonák meggyilkolták. — *Kálmán* (1830—1902), államférfiú; 1861., Teleki László gróf öngyilkossága után a határozati párt feje s 1875-ig harcolt a kiegyezés ellen, amikor aztán átvette a kormányt, melyet 1890-ig tartott kezében.

Toldalagi, nagyercsei, gróf

Régi erdélyi család, melynek leszármazása a XIII. század második felében élt *Andrásig* vezethető vissza, aki 1269. adományt kap Toldalagra. A család későbbi tagjai közül többen voltak királyi emberek. A XV. század első felében két ágra szakad: a nagyertsei s a nagyiklódi ágazatokra, amely utóbbi 1849. halt ki. Amabból Mihály és gyermekei 1744. nov. 13. *grófi* rangra emeltettek. A család nemesi ága kihalt; grófi ága napjainkig virágzik.

Címer: négyelt pajzs szív-pajzssal, melynek arany mezejében kiterjesztett szárnyú pacsirta lőbög; az 1. kék mezőben zöld földön befelé fordult arany bárány felemelt bal lábában vörös kereszttel négyelt templomi

zászlót tart; a 2. vörös mezőben zöld földön fekvő arany oroszlán; a 3. vörös mezőben hegyeivel felfelé fordított keresztbetett két kard s az általuk képezett felső háromszögben arany korona; a 4. kék mezőben három (2—1) levágott törökfej; grófi korona; 2 sisak; sisakdíszek, 1: két fekete sasszárny; 2: két szarvasagancs között kinövő pávatoll; takaró: kék-arany, vörös-arany.

Tornyai-Schosberger, tornyai, báró

A *bároi* rangot 1890. márc. 12. tornyai *Schosberger* Zsigmond földbirtokos és nagykereskedő kapta. A *bároi* méltóság 1905. dec. 11. kiterjesztett nevezetnek néhai testvére, tornyai *Schosberger* Henriknek fiaira, névszerint tornyai *Schosberger* Lajosra és Rezsőre a *Tornyai-Schosberger* kettős családnév viselésének engedélyezésével.

A család nemessége 1863. jan. 12. kelt.

Címer: vágott, felső részében hasított pajzs; a jobb oldali felső vörös mezőben jobbra fordult s előre lépdelő oroszlán mellő lábaiban lefelé tartott kifordított arany bőségszaruból virágot és gyümölcsöt szór maga elé; a baloldali ezüst mezőben három jobbharánt vörös pólya; az alsó kék mezőben zöld halmon fehér márványkővön arany méhkas, mely körül 7 arany méh röpdös, a pajzsfőben jobbról ragyogó Nap; bárói korona; a szembefordult sisak dísz: jobbában egy száron nőtt 3 zöld dohánylevelet tartó oroszlán; takaró: vörös-ezüst, kék-arany; pajzstartók: két vadember.

Török, szendrői, gróf

A *grófi* rang adományozásában 1774. dec. 28. *Török* József és gyermekei részesültek.

A család *Bálint* szendrői kapitánytól származik, aki a XVI. század közepén élt.

Az adományozott (1714—1776.) kir. tanácsos s a szepesi kamara ny. elnöke; fia *József*, a tiszántúli ker. tábla ülnöke volt.

Címer: kék mezőben oroszlán jobbjában kardot, baljában pedig levágott törökfejet tart; sisakdísz: növekvőleg az oroszlán; takaró: kék-arany.

Traun, gróf, l. Abensperg és Traun, gróf

Trauttmannsdorff, gróf

Indigenált (1625.) család. Grófi rangja 1623. dec. 1. kelt.

Turkovics, báró

A bárói rang adományozásában 1911. nov. 9. *Turkovics* Emil és Péter kuterói földbirtokosok részesültek.

Ullmann, baranyavári, báró

A bárói rangot 1918. ápr. 13. baranyavári *Ullmann* Adolf, a Magyar Általános Hitelbank vezérigazgatója kapta. A nemesség adományozásában 1889. dec. 16. *Ullmann* Mór György részesült.

Címer: kék mezőben hármás zöld halmon ágaskodó oroszlán mellső jobb lábában 7 levelű zöld olajágot tart, a pajzsfőben három (1—1—1) arany csillag; bárói korona; sisakdísz: növekvő oroszlán Mercurbotot tart; takaró: kék-arany; jelmondat: kék szalagon arany betűkkel: *In labore virtus*.

Az adományozott 1874. óta állt a Hitelbank szolgálatában s 1908. óta annak alelnöke és vezérigazgatója volt. Ugyanebben az évben a főrendiház tagjává nevezetett ki.

A család nemesi és bárói ágon virágzik.

Bárói ágának leszármazása:

Adolf (1857—1924.); neje *Lichtenberg Ella* (sz. 1873. jan. 1.). Gyermekai:

1. *György* (sz. 1891. aug. 6.), a M. Ált. Hitelbank ügyv. igazgatója. Neje (esk. 1920. szept. 29.) *Oetl-Pálffy Erzsébet* (sz. 1902. dec. 18.). Gyermekai:

A) *György* (sz. 1922. márc. 26.)

B) *Erzsébet* (sz. 1923. nov. 30.)

2. *Ferenc* (sz. 1894., hősi halált halt 1914. aug.)

3. *Mária* (sz. 1899. máj. 26.); férje (esk. 1920. jan. 6.) paksi *Paksy József* (sz. 1893. aug. 20.); r. t. igazgató.

Ungár, bukove-berdói és újszei, báró

A bárói rangot 1918. okt. 17. *Ungár Károly* főhadnagy, mint a *Mária Terézia*-rend vitéze kapta.

Uray, urai, báró

Ósrégi szatmármegyei család. Nevét és előnevét az ezen vármegyében fekvő Ura nevű helységtől vette, mely Szatmár és Ugocsa megyének 1347. tartott közgyűlése tanúsága szerint ekkor már ősi birtokát képezte a családnak. Tagjai főleg a megyei életben tevékenykedtek. Közülük *Bálint* (1797—1872.), Szatmár megye volt alispánja, 1850. után főispán és főtörvényszéki elnök, udvari tanácsos, mint a Szent István-rend vitéze 1864. dec. 9. bárói rangra emeltetett, melyben fiai, *Endre* (1824—1880.), *Gyula* (1825—1893.) és *Kálmán* (1833—1904.) 1875. okt. 5. megerősítettek.

Címer: kék mezőben zöld halmon vörös tollazatú, nyakán alulról felfelé nyíllal átlőtt fehér ló vágtat, felette korona lebeg; bárói korona; sisakdísz: aranysegélyes és aranyzinóros kékruhás növekvő vitéz fehér nyakgallérral, barna prémes sastollas süveggel, jobbában kardot, baljában pedig üstökénél fogva levágott törökfejet

tartva; takaró: kék-arany, vörös-ezüst; pajzstartók: két fehér ló.

Urbán, monyorói, báró

A bárói méltóságot 1912. nov. 15. Urbán Iván, Arad vármegye és Arad szab. kir. város főispánja kapta. A főrendiházi tagsági jogosultságot 1914. márc. 30. Urbán Péter báró nyerte.

A család nemessége 1828. júl. 11. kelt, amikor is Urbán Péter pesti polgár címereslevél adományozásában részesült. A család nemesi ága azonban már csak leányágon él.

Címer: kék mezőben zöld földön szembefordult páncélos vitéz fején 3 vörös struccotollas sisakkal, oldalán földig érő fekete kardhüvellyel, jobbában merőlegesen pallost tart; bárói korona, három sisak; sisakdíszek, 1: könyöklő páncélos kard merőlegesen pallost tart; 2: befelé fordult galamb csőrében zöld ággal; 3: befelé fordult galamb csőrében arany keresztet tart; takaró: kék-ezüst, kék-ezüst, vörös-arany; pajzstartó: két vitéz, kik közül a jobboldali jobbában égő fáklyát, a baloldali pedig zöld pálmaágot tart; jelmondat arany szalagon vörös betűkkel: Pietate et perseverantia.

Leszármazás:

Iván (1846—1915.), főispán; neje (esk. 1869. szept. 18.) jószási Purgly Mária (1848—1920.) Gyermekai:

1. Péter (sz. 1870. jún. 29.); neje (esk. 1894. aug. 18.) jószási Purgly Ilona (sz. 1873. aug. 12.). Gyermekai:

A) Iván (1895—1924.); neje (esk. 1919. aug. 28.) kiszombori Rónay Magdolna (sz. 1897. dec. 18.). Gyermekai:

a) Péter (sz. 1920. jún. 10.)

b) Maritta (sz. 1921. szept. 9.)

B) *Gáspár* (sz. 1897. jan. 6.); neje (esk. 1922. szept. 12.) szécsényi *Baghy* Ilona (sz. 1901. aug. 18.).
Gyermekei:

a) *Hanna* (sz. 1923. jún. 11.)

b) *Ádám* (sz. 1924. dec. 24.)

C) *Pál* (sz. 1898. nov. 25.)

2. *Mária* (sz. 1871. szept. 1.); férje, 1: abafalvi és felsőlehotai *Abaffy* Emil (mh.);, 2: budaméri *Ujházy* László.

3. *Erzsébet* (sz. 1880. febr. 11.); férje ebeczki *Blaskovich* Erneszt (sz. 1871. okt. 27.)

Üchtritz-Amade, várkonyi, gróf

Az *Üchtritz* család meisseneni eredetű ősrégi család. Bárói rangja 1727. márc. 8. kelt. A családból *Emil* (1808—1886.) 1841. jan. 2. nőül vevén várkonyi gróf *Amade* Dominikát (1810—1875.), megalapítja a családnak magyarországi ágát, melyből hasonnevű fia 1903. márc. 23. grófi rangra emeltetett, címerének a kihalt grófi *Amade* család címerével s nevének az *Amade* család nevével való egyesítése mellett.

Címer (az ősi): ezüsttel és kézzel hasított pajzsban keresztbetett két arany kulcs; sisakdísz: ezüsttel és kézzel ellentétesen vágott két szarv; takaró: kék-arany, kék-ezüst.

Leszármazás:

Emil (szül. 1808. szept. 22. Stuttgart, megh. 1886. ápr. 6. Gelbhärsdorf); 1849. dandárparancsnok. Neje, 1. (esk. 1841. jan. 2.) gr. *Amade* Dominika (1810—1875.), elv.; 2. (esk. 1853. nov. 22. Neumarkt) *Meyer* Paula (szül. 1830. márc. 21., megh. 1892. Dresda). Fia (1. nejétől):

Emil (szül. 1841. okt. 19. Czernowitz, megh. 1928. jan. 23. Wien); kamarás. Neje (esk. 1875. márc. 2.

Tzschocha) steinkirchi *Üchtritz* Viktória (szül. 1857. júl. 22., megh. 1916. júl. 22.). Fia:

Emil (szül. 1875. dec. 26. Herischdorf); kamarás. Neje (esk. 1912. szept. 2. Bp.) báró *Bánhid*y Stefánia (szül. 1891. szept. 2.), csillagkeresztes hölgy. Gyermekai:

1. *Emil* (szül. 1913. aug. 21. Bp.)
2. *Antal* (szül. 1915. aug. 5. Arad.)

Waldstein, gróf

Az 1635. évi 93. t.-cikkkel honfiúsított morva-eredetű grófi család, melynek münchengrätzi, leitomischli és waldstein-arnauai ágazatai az 1628. jún. 25. grófi rangra emelt *Adám*-tól származnak le. A családnak jelenleg csak a münchengrätzi ágazata él; a másik kettőnek magvaszakadt.

Walterskirchen, báró

Szintén indigena család: a magyar honfiúsítást 1802. (34. t.-c.) báró *Walterskirchen* György-Vilmos nyerte.

Az örökös tartományi bárói rangot 1643. máj. 5. *György, Kristóf* alsóausztriai tartományi almarschall és császári tanácsos kapta.

Wass, szentgyédyi és csegezi, gróf

Egyike Erdély legrégebbi családjainak. Családfája a XIII. századig nyúlik vissza s Miklós a XIV. században kapott adományt Czegére.

A grófi rang adományozásában 1744. nov. 13. *Adám* fiai: *Miklós* s felesége, gr. *Teleki* Katalintól született leánya *Katalin* s *György* és felesége *Szentpétery* Erzsébettől született leánya *Ágnes* részesültek.

Címer: négyelt pajzs szív-pajzszal, melynek ezüst mezejében száját és orrlukát nyíllal átszúrt bivalyfej; az 1. arany mezőben 3 (2—1) medvefej; a 2. kék mezőben lángokból kiemelkedő vadkecske egy előtte álló fenyőfa leveleit eszi; a 3. kék mezőben fehér lovon ülő vörösruhás vitéz jobbában törökfejes kardot tart; a 4. arany mezőben orrán nyíllal átlőtt ugró szarvas szájában zöld ágat tart; grófi korona; 3 sisak; sisakdíszek, 1: két fekete között arany nyílvesző; takaró: fekete-arany; 2: könyöklő páncélos kar 2 vörös között ezüst strucctollat tart; takaró: vörös-ezüst; 3: könyöklő páncélos kar törökfejes kardot tart; takaró: kék-arany.

Vay, vajai és luskodi, báró és gróf

Régi szabolcsmegyei család. Nemzedékrendje visszavezethető a XIV. század közepén élt Dénesig. Címereslevelet Zsigmond királytól 1418. febr. 27. nyert, melyet II. Ulászló király 1507. febr. 3. megnagyobbított.

A bárói rangot 1760. *Ádám* és testvére *Mihály* nyerték, ágazatuk azonban kihalt. *Dániel* és testvére, *Miklós* tábornok 1783. ápr. 18. emeltettek bárói rangra. Tőle származik a családnak idősebb bárói ágazata.

Az ifjabb bárói ágat *László* kamarás, Bihar megye táblabírája alapította meg, aki 1799. május 10. nyerte a bárói rangot.

Az idősebb ág ref. vallású, az ifjabb ág róm. katolikus.

Amabból *Ábrahám* 1830. szept. 11. grófi rangra emeltetett.

Címer, 1. bárói: kék mezőben zöld földön ötágas aranyagancsú szarvas, melynek jobboldali szemébe felülről jövő arany nyíl fúródik be; a pajzsfőben jobbról csillag, balról arany félhold; az egész felett balharánt ezüst gerenda, fenn aranykelyhű piros rózsával, alatta arany

liliummal megrakva; 3 sisak; sisakdíszek: 1. két fekete zárt szárny, 2. a pajzsbeli szarvas növekvőleg balra fordulva; 3. ezüsttel és vörössel ellentétesen vágott 2 elefántormány között a pajzsbeli rózsza; takaró: kék-arany, vörös-ezüst.

Ettől az 1799. évi címeradomány a következőkben tér el: a szarvas agancsai között kettős arany kereszt van; pajzstartó 2 fekete sas, mellükön a pajzsbeli arany kereszttel.

2. *grófi*: hasított és kétszer vágott, alul beékelt hetedik mezővel és szív-pajzsal ellátott pajzs; a szív-pajzs kék mezejében zöld földön fenn piros rózsával, lenn arany liliummal megrakott balharánt pólyával átszelt lépdelő szarvas homlokába fúródó nyíllal; a pajzsfőben jobbról csillag, balról ezüst félhold; a nagy pajzs 1. arany mezejében zöldelő fára ágaskodó vadkecske; a 2. vörös mezőben nyíllal átlőtt bivalyfej; a 3. és 4. fekete mezőben a szív-pajzs mögött áthaladó szívárvány; az 5. kék mezőben fészkeben fiait vérével tápláló pelikán; a 6. ezüst mezőben zöld földön lépdelő koronás leopárd felemelt mellső jobbjaiban liliumot tart, felette középen ezüst félhold, lenn balról arany csillag; a 7. beékelt kék mezőben hármás zöld halom kiemelkedő középsőjéből kinövő 3 piros rózsza; grófi korona; sisakdísz: 2 fekete sasszárny között emberarcú sugaras Nap; az egész pajzsot vörös palást veszi körül.

A család úgy bárói, mint grófi ágon virágzik.

Tagjai közül fölemlítendőek: *Miklós* báró (1802—1894.), volt koronaőr, a főrendiház volt elnöke, 1860. kancellár, titkos tanácsos, a tiszáninneri ref. egyházkerület főgondnoka, stb. — *Miklós* báró (1828—1886.) szobrászművész. — *Péter* gróf (szül. 1863.) apát, pápai protonotárius, misszionárius, író. — *Sándor* (1859—1918.) író. — *Tibor* (szül. 1856.), felsőházi tag.

Vécsey, hernádvécsei és hajnácskői, báró és gróf

Ugocsamegyei eredetű régi család, mely 1507. nov. 25. részesült címereslevél adományozásában, de 1532. okt. 16. már címerújító levelet nyer.

A bárói rangot 1692. nov. 21. Vécsey Sándor hajnácskői várkapitány s gyermekei kapták. A családból aztán Vécsey Ágost báró vezérőrnagy 1813. ápr. 17. grófi rangra emeltetett, ágazata azonban fiában, az 1879. okt. 22. elhalt Ágostban kihalt. A család jelenleg csak bárói ágon él.

Címer: négyelt pajzs, farkába harapó koronás zöld sárkánytól övezett szívpajzssal; ebben ezüst mezőben zöld lombokkal övezett 2 vadember között, kik befelé eső kezeiket csípőjükön nyugtatják, külső kezeikkel pedig fabunkóra támaszkodnak, faragott szürke kövekből rakott vártorony ormain könyöklő páncélos kar arany foglalatú kivont kardot tart; a nagy pajzs, 1: kék mezejében befelé fordult ágaskodó koronás oroszlán jobbjaiban kardot, baljában vörös tollú, ezüst hegyű, fanyelű nyilat tart; a 2. vörös mezőben lebegő csillag és befelé fordult arany félhold egymás mellett; a 3. vörös mezőben befelé fordult arany ágyú talapzatával; a 4. kék mezőben befelé fordult griff felemelt baljában vas lakatot tart; sisakdísz: 2 nyitott fekete szárny között kinövő páncélos vitéz nyitott sisakkal, jobbjaiban kardot tart; takaró: kék-arany, vörös-ezüst.

A család tagjai közül felemlítendők: *Károly* gróf (1809--1849.), *Ágoston* gróf (1772--1857.) tábornok, fia, 1848--49-iki honvéd tábornok, egyike az aradi vértanuknak. — *Sándor* báró (1837—...) volt zempléni főispán, 1891. a budapesti Opera és Nemzeti Színház igazgatósági tanácsosa.

Weiss, csepeli, báró

A bárói méltóságot 1918. szept. 16. Weiss Manfréd (1858—1922.) főrendiházi tag, gyáros kapta. Ugyanő részesült 1896. aug. 8. a magyar nemesség adományozásában is.

Az adományozott fivérével, *Berchtolddal* (1845—1915.) megalapította a csepeli lőszer- és hadianyaggyárat, mely a világháború alatt 15.000—20.000 munkást foglalkoztatott. Mint emberbarát, két kórház alapításával tette nevét emlékezetessé.

Wenckheim, wenckheimi, gróf és báró

Ősrégi frankeredetű család, mely I. Ferdinánd német-római császártól *Wenck* Dániel személyében 1559. nyert címereslevelet. Egyik utóda, *Ágoston*, wenckheimi előnévvel 1608. jan. 16. birodalmi nemesi rangra emeltetett. Ezidőtájt egyik tagja, *Sebestyén*, tüzérségi főtiszt, 1598. Győr ostrománál tüntette ki magát.

A család nemzedékrendje izről-izre *Wenck* Alberttől vezethető le, akinek *wiedersbachi Wiederhold* Jozéfától született fia, *János*, a hollandi egyetemen orvos-doktori oklevelet nyert (1683.). Mint udvari orvos Grazban telepedett meg, hol tudományossága révén kiváló hírnévre tett szert, olyannyira, hogy 1711. a római tudományegyetem is tudorrá avatta. Érdemes működése elismerésül Mária Terézia uralkodónő 1748. ápr. 27. osztrák lovagi rangra emelte.

Fia, *János-József-Ágost*, császári tanácsos, alsóausztriai kancellár nőülvevén báró *Harruckern* János György békésmegyei főispánnak *Mária Cecilia* leányát, gyermekei a gyulai uradalmat örökölték. Három fia volt, ú. m. *József*, *János* és *Ferenc*; közülük *János* klagenfurti főesperes és alsóausztriai tanácsos. *József* és *Ferenc* 1776. dec. 18. aztán osztrák bárói rangot nyertek, majd pedig 1781. ápr. 7. magyar honfiúsításban részesültek.

Az előbbeni 1802. ápr. 9. magyar *grófi* rangot is nyert.

E szerint a családnak két ága van: az 1802. grófi rangot nyert *József*-nek s az 1781. honfiúsított *Ferenc* bárónak ágazatai.

A családból különösen felemlítendő *Wenckheim* Béla (1811—1879.) báró; 1839. követ; 1848. békési főispán s István nádor főudvarmestere; 1865. ismét főispán; 1867—1869. belügyminiszter; 1871. Ófelsége személye körüli miniszter. — *Frigyes* (1842—1912.) volt országgyűlési képviselő; 1904. Budapest székesfőváros főpolgármestere. — Az élők közül *Dénes* gróf belső titkos tanácsos és *László* gróf tagjai a magyar országgyűlés felsőházának.

Címer: jobbharánt pólával vágott s szívpajzsral ellátott négyelt pajzs; az arany mezejű szívpajzsban jobbról vörös, balról fekete szárny; az 1. és 4. ezüst mezőn áthaladó vörös pólában 3—3 arany csillag; a 2. és 3. kék mezőben egymás felé fordult ezüst holdsarló; grófi korona; 4 sisak; sisakdíszek, 1: (a szélső jobboldali) a pajzsbeli két szárny; 2: vörös-arannyal, illetőleg arany-vörössel vágott két szárny között arany csillag; 3: ezüst-vörössel, illetőleg vörös-ezüsttel vágott két elefántormány között a koronán könyöklő páncélos kar kardot tart; 4: ezüst-kékkel és kék-ezüsttel vágott két szárny között a koronából kinövő, vörös lengyelruhás férfi felemelt jobb-
jában kardot tart; takaró: fekete-arany, vörös-arany, vörös-ezüst, kék-ezüst.

Wesselényi, haladi, báró és gróf

Nógrádmegyei eredetű régi család. A XVI. század elején Erdélybe költözött s csakhamar előkelő szerepet játszott annak politikai életében. *Miklós* (1504—1584.) Erdély ítélmestere volt, testvére, *Ferenc* erdélyi főkincstartó, aki Báthory Istvántól Hadadat kapta adományba, melyről a család előnevét írja. Ugyanezen *Ferenc* 1590.

ápr. 7. lengyel honfiúsítást nyert, 1582. ápr. 3. pedig *bároi* rangra emeltetett »Hadadi szabad báró« címmel. Unokája, *Ferenc* nádor 1646. *grófi* rangot nyert »Murányi örökös gróf« címmel, ágazata azonban kihalt. Az élő *bároi* ágazat *Ferenc* erdélyi kincstárnoknak *Pál* nevű fiától származik.

Címer: kék mezőben szembefordult koronás szirén balra hajló halfarokkal, jobbjaiban zöld száron 3 vörös rózsát tart; sisakdísz: a pajzsalak növekvőleg; takaró: kék-ezüst; pajzstartó: 2 vadember; jelmondat: Nunquam retro.

A család kiváló tagjai közül felemlítendők: *Ferenc* (1605—1667.) B.-Szolnok m. főispánja, *Széchy* Mária, a »Murányi Vénusz« férje, 1655. nádor 1662. aranygyapjas vitéz, a róla elnevezett összeesküvés vezére. — *Miklós* (1751—1809.) a liberális eszmék lelkes hirdetője, aki az irodalomnak s a színművészetnek is lelkes barátja volt. — Másik *Miklós* (1795—1850.) az »árvízi hajós« (Vörösmarty), nagy ellenzéki vezér. — *Pál* báró (megh. 1694.) kuruc tábornok.

Vest, temesvári, báró

A *bároi* rangot 1914. febr. 21. lovag *Vest* Ede, udvari tanácsos, a temesvári kereskedelmi és iparkamara elnöke kapta.

Wieland, farkasfalvi, báró

Szepesmegyei régi család, mely címereslevelét II. Ferdinánd királytól 1628. febr. 20. *Wieland* Fülöp és *Farkas* személyében kapta.

A családból a *bároi* rang adományozásában 1914. febr. 22. *Wieland* Arthur, Szepesmegye főispánja részesült.

Wilezek, gróf

A magyar honfiúsításban 1715. (134. t.-c.) gróf *Wilczek* Henrik Vilmos kamarás, udvari haditanácsos, altábornagy s a Brünn melletti Spielberg vár parancsnoka részesült.

Lengyel eredetű család, melynek bárói rangja 1500. ápr. 1., grófi rangja pedig 1714. ápr. 8. kelt. Különösen említendő belőle Nep. *János* gróf (szül. 1838.), aki élénk tevékenységet fejtett ki az északsarki expedíciók létrehozásában; a Payer-Weyprecht-féle expedíciót csaknem teljesen ő szerelte fel s közzétette a Spitzbergákról felvett fényképfelvételeket.

Címer: négyelt pajzs szív-pajzsszal, melyben az ősi címer: vörös mezőben ezüst zerge, melynek derekán fekete öv s rajta 3 aranyfoglatatú türkisz-kő s egy arany karika; az 1. és 4. vörös mezőben koronás kétféjű ezüst sas; a 2. és 3. kék mezőbe arany korona, melyből két zöld ág emelkedik ki.

A honfiúsított Henrik Vilmos fiaiban két ágra szakadt a család; az idősebb *József*-től (1700—1777.) származik a családnak osztrák, az ifjabb *János*-tól (1710—1787.) a családnak magyarországi ágazata.

Willerding, báró

A bárói rangot 1917. aug. 17. lovag *Willerding* Rezső altábornagy, mint a Mária Terézia-rend vitéze kapta.

Wimmersberg, báró

A magyar honfiúsítást — főrendiházi tagsági jogosultság nélkül — 1840. (51. t.-c.) báró *Wimmersberg* Emánuel nyerte.

A család lovagi rangja 1709., bárói rangja pedig 1761. szept. 22. kelt.

Wimpffen, möllbergi, gróf

Nürnbergi eredetű család, mely címereslevelet Domokos ottani polgár személyében 1555. aug. 18. nyert. A család birodalmi lovagi rangja 1658. nov. 13. kelt; megerősített 1781. okt. 19. A magyar honfiúsításban 1827. (42. t.-c.) *Dagobert* báró részesült, aki cs. kir. kamarás és ezredes volt. Egyik ága 1797. ápr. 8. kapott birodalmi grófi rangot, míg a magyar *grófi* rangot 1902. okt. 3. *Wimpffen* Siegfried és Simon bárók nyerték.

Címer: vörös mezőben zöld hármashalmon ágaskodó ezüst kos mellső lábaiban arany keresztet tart; grófi korona; sisakdísz: 2 vörös szarv között, melyeknek mind-egyike kívülről 9 (1—1—2—2—3) arany hársfalevel 4 pálcikával van megrakva, növekvőleg a kos a kereszttel; takaró: vörös-ezüst.

Windischgrätz, herceg

Öse, ősrégi hagyomány szerint — Graz-i (Grez-i) Werian, Ulrich karinthiai örgróf és Zsófia hercegnő (Szent László király nővérének) harmadszülött fia. A családból Eckhardt fia Kálmán a XV. század első felében a Szent-sír lovagja; Erasmus, Stiria örökös főlovászmestere 1551. birodalmi *bároi* rangot nyert; 1557. nov. 21. címerbővítésben részesül, Gottlieb pedig 1682. nov. 29. birodalmi *grófi* rangra emeltetett. *Hercegi* rangja 1804. máj. 24. kelt, mely 1822. máj. 18. az összes családtagokra kiterjesztetett. A magyar honfiúsítást 1655. (119. t.-c.) *Ádám* nyerte, de ágazata kihalt; 1751. (40. t.-c.) aztán *József-Ferenc* részesült magyar indigenátusban.

Vallása eredetileg evangélikus volt s csak Gottlieb tért át 1682. a katolikus hitre. Tagjai közül különösen is felemlítendőek még a következők:

Ernö Ferdinánd ezredes híres éremgyűjtő volt;

Ernő Frigyes I. József császár halála után az anyacsászárné, Elenóranak Frankfurtra küldött követe, majd (1724.) állami és conferentia-miniszter. *Alfréd* (1787—1862.) tábornok, majd tábornagy; a Magyarország elleni hadjárat fővezére. — *Lajos* (szül. 1883.) politikus; 1910. országgyűlési képviselő; 1918. máj. 3. közlekedési miniszter a Wekerle-kabinetben; 1920. nemzetgyűlési képviselő. »Küzdelmeim« c. alatt megírta emlékiratait.

Wlassics, zalánkeméni, báró

A bárói rang adományozásában 1916. aug. 31. *Wlassics Gyula* dr., a közigazgatási bíróság elnöke részesült.

Az adományozott 1852. márc. 17. Zalaegerszegen született. 1890-ben a budapesti egyetemen a büntetőjog tanára lett; 1895—1903. vallás- és közoktatásügyi miniszter. Ebbeli ténykedéséhez fűződik a középiskolák reformja. 1906. óta a közigazgatási bíróság elnöke. A régi főrendiház s az új felsőház elnöke. Fia, ifj. *Gyula* (sz. 1884.), az állami színházak volt főfelügyelője. — *Tibor* (sz. 1883.) író, ny. min. tanácsos.

Vojnits, bajsai, báró

A bárói méltóságot 1899. jan. 4. bajsai *Vojnits István* dr. (sz. 1856. aug. 18.) főispán, 1911. szept. 17. pedig bajsai *Vojnits Sándor* (sz. 1865.) kapták.

A család 1741. okt. 28. részesült a magyar nemeség adományozásában.

Nevezett *István* 1887-ben országgyűlési képviselő lett, 1893. pedig Szabadka, majd Bács-Bodrog vármegye és Zombor szabad királyi város főispánja; 1911. b. t. tanácsos. — *Sándor* országgyűlési képviselő; neje felsőpulyai *Rohonczy Szilárdka*. Fia: *Miklós* (szül. 1895.)

Wolfner, ujbpesti, báró

A bárói rangot 1918. szept. 16. *Wolfner* Tivadar bürgermeister kapta.

A nemesség adományozásában 1904. aug. 9. *Wolfner* Lajos ujbpesti bürgermeister részesült.

Wolkenstein-Trostburg, gróf

A magyar honfiúsítást 1765. szept. 29. *Wolkenstein-Trostburg* Gáspár gróf nyerte.

Woracziczky, pabienitzi, gróf

A magyar grófi rang adományozásában 1914. pabienitzi gróf *Woracziczky* János részesült.

A család osztrák grófi rangja 1783. máj. 13. kelt.

Címer: ezüsttel és kékkel négyelt pajzs; grófi korona; három sisak; sisakdíszek, 1: kétfejű koronás sas; 2: kék-ezüsttel vágott szárny befelé fordulva; 3: ezüst-kékkel vágott, befelé fordított szárny; takaró: kék-ezüst.

Leszármazás:

Henrik (1825—1899.); neje br. *Izdenczy* Karola (1825—1904.) Fia:

János (sz. 1857. nov. 24.); neje (esk. 1883. nov. 25.) gr. *Khuen* Szabina (sz. 1863. máj. 21.) Fia:

János (sz. 1884. márc. 14, hősi halált halt 1915. okt. 9.); neje (esk. 1913. jan. 8.) gr. *Almásy* Gabriella (sz. 1893.) Gyermekei:

1. *Antal* (sz. 1914. jún.)
2. *Hanna* (sz. 1915. aug. 1.)

Zay, csömöri, gróf

Régi család. Már a XIV. század közepén bírja a Pest-megyei Csömör helységet, melyről előnevét írja.

A család fényét *Ferenc* (1505—1570.) vetette meg.

aki II. Lajos király udvarnokka volt s részt vett a mohácsi csatában. 1547-ben adományba kapja Ugrócot; 1548. egri várnagy, 1551. Külső-Szolnokmegye főispánja, később pedig a naszádosok (a dunai hajóhadak) főkapitánya s Werencsicscsel tevékenyen közreműködik Konstantinápolyban a békekötés létrehozása érdekében. — 1560. júl. 1. *bároi* rangot nyert. Utódai közül *Imre* kamarás, kir. tanácsos 1830. nov. 12. *grófi* rangra emeltetett.

A családból *András* 1681. és *Imre* 1741. nádorjelöltek is voltak.

Címer: hasított pajzs pajzslábbal; jobbról vörös mezőben a hasítási vonalhoz támasztott, faragott kövekből rótt kerek fél-torony, melynek jobboldalához támasztott létrán kék ruhás magyar vitéz áll, baljában égő fáklyát tartva; a baloldali kék mezőben arany koronából kinövő, egymással szembefordult vörös ruhás két kar egymást keresztező egy-egy kardot tartanak, a karok között 3 (1—1—1) korona; grófi korona; 3 sisak; sisakdíszek, 1: ezüst és arany két szárny; 2: a pajzsbeli vitéz növekvőleg; 3: a két kar a kardokkal és koronákkal; takaró: vörös-ezüst, kék-arany; a jobboldali pajzsláb ezüst, a baloldali arany.

Zedtwitz, moravári és duppai, gróf

A magyar *grófi* rang adományozásában 1891. nov. 25. gróf *Zedtwitz* Kurt kamarás és moravári földbirtoke részesült.

Frank eredetű ősrégi család, melynek első őse, Berthold a XIII. század végefelé élt. A család több ágazatra szakadt. A magyarországi ág őse *János Kristóf* (1664—1746.), *grófi* rangja pedig 1790. aug. 25. kelt.

Címer: kétszer vágott pajzs, a középső vörös, a felső ezüst, az alsó fekete; grófi korona; sisakdísz: ezüst-vörös-

feketével kétszer vágott két elefántormány között ugyanígy vágott kúpalakú főveg; takaró: vörös-ezüst.

Zelenski (Zselénszki), gróf

Régi lengyel eredetű család, mely a lengyel történelemben 970. óta szerepel s címerül a Ciolek-címeret használja. A galíciai *grófi* rangot 1801. márc. 5. nemes *Zelanka-Zelenski* Ferenc személyében nyerte. Nevezett bieczi várnagy volt.

A család magyarországi ágát *László* kamarás alapította meg. Fia, *Róbert* kamarás és földbirtokos 1899. júl. 12. az örökös főrendiházi tagsági jogosultsággal egybekötött magyar *grófi* rangot kapta. Az adományozott belső titkos tanácsos, volt országgyűlési képviselő, a felsőház tagja. Hosszú ideig alelnöke volt az Országos Gazdasági Egyesületnek s sokat foglalkozott főleg agrárpolitikai kérdésekkel.

Címer: ezüst mezőben zöld földön álló vörös bika; grófi korona; sisakdísz: a bika növekvőleg; takaró: vörös-ezüst.

Leszármazás:

László (1809—1863); neje (esk. 1845. ápr. 26.) ötvenes *Lovász Amália* (1825—1907.) Gyermekei:

1. *Róbert* (sz. 1850. júl. 30.), b. t. tan., felsőházi tag. Neje (esk. 1885. júl. 11.) gr. *Károlyi Klára* (1865—1926.)

2. *Matild* (sz. 1852. ápr. 28.); férje (esk. 1876. júl. 12.) br. *Vopcsa Elek* (sz. 1848.)

Zeyk, zeykfalvi, báró

Osrégi hunyadmegyei család. Biztosabb adataink azonban csak a XIV. század elejéről vannak a családról, amikor is *László* 1410-ben adományt kap Zeykfalvára, ahonnet a család előnevét írja.

A családból *Zeyk József* 1895. jún. 25. *bárái*

rangra emeltetett. Atyja, *József* (1805—1852.), 1834-ben Gyulafehérvár követe volt az erdélyi országgyűlésen, ahol az ellenzék soraiban küzdött.

Ősi *címere*: (kék) mezőben zöld földön fekvő orosz-lán felett könyöklő páncélos kar kardot tart, melyre törökfej van szúrva.

Zichy, zichi és vásonkeői, gróf

Régi család, melynek oklevélileg elismert első őse, kitől a leszármazás kimutatható, *Szajki Gál*, a XIII. század második felében élt. — A család hosszú ideig zalamegyei ősi birtokáról, Szajkról, nevezte magát; a XIV. század óta másik ősi birtokáról, a somogy megyei Zirchről írja nevét. Zichy Rafael 1548-ban szerez megerősítő kir. adományt az ősi birtokokra; unokája, Pál, megszerzi a család veszprém- és fehérmegyei birtokait. Az előnevet adó vásonkeői uradalom megszerzője Zichy István (sz. 1616. szept. 18., megh. 1693.), a mai grófi nemzedék törzsatyja, ki azt több más birtokkal egyetemben 1649-ben kir. adományban nyerte. Ő vetette meg a család későbbi fényének és gazdagságának alapját.

Zichy Györgynek (1548—1591. kör.) fiai közül Pál-tól a grófi, Benedektől és Mihálytól a nemesi ág ered. Az előbbiben az említett Zichy István a m. udv. kamara elnöke és neje Amade Magdolna, valamint gyermekei, Pál, István, Ádám és Klára 1655. július 17. bárói rangra emeltetnek; ugyanő 1679. augusztus 21. grófi rangot nyert. A nemesi ágból Zichy Ádám, kir. tanácsos, a dunántúli ker. tábla elnöke 1732. szept. 29. lesz báróvá; ágazata azonban benne kihalt.

A *grófi* címer: kék mezőben lebegő arany koronából kiemelkedő két szarvas-ágancs közt lebegő egyenlő szárú ezüst kereszt; sisakdísz: a pajzsalak, takaró: kék-arany. (Az 1732. évi bárói címer: vörössel és kézzel hasított mezőben arany koronából kiemelkedő két szarvas-ágancs

közt, a hasításvonal mentén a korona középső csúcsára állított arany kereszt; sisakdísz: a pajzsalak; takaró: fehér-arany, kék-arany. — A családból *Ferenc* gróf 1811. ápr. 12. kelt engedéllyel nevét *Zichy-Ferraris*-ra változtatta s 1839. júl. 3. címerbővítésben részesült. Majd gróf *Zichy* Jakab kamarás, valamint gróf *Zichy* nevű jogutódai közül mindazok, kik a néh. gróf *Zichy* Henrikné szül. báró *Meskó* Irén által alapított hitbizománynak az alapítólevél értelmében birtokosai lesznek, 1903. okt. 14. engedélyt nyertek a *Meskó*-név felvételére s a két család egyesített címerének használatára.

Zichy-Ferraris, l. Zichy, gróf

Zichy-Meskó, l. Zichy, gróf

Zobeck, báró, l. Szobek, báró

*Uj Tartalom
jele!*

MAGYAR

BÁRÓI, GRÓFI ÉS HERCEGI RANGRA EMELT,
ILLETŐLEG ILY RANGJUKKAL HONFÜCSÍTOTT
KIHALT FŐRANGÚ CSALÁDOK

Abbate, báró
Abdua, örgróf és báró
Achilles, laubersheimi, báró
Agorth, báró
Achpichl, gróf
Alaghy, báró
Alvinczi, borbereki, báró
Amade, várkonyi gróf
Amalfi, herceg
Amicis-Brankovich, jaicai és
bielai, gróf
Andrássy, siklói, báró
Androcha, androsi és szup-
nicai, báró
Antalfi, csíkszentmártoni,
báró
Apaffy, herceg
Arco, gróf
Aspremont, gróf
Atzél, borosjenői, báró
Augusz, magurai, báró
Azary, nagy- és kisazari,
báró

Babocsay, báró
Baczkó, báró
Badeni, örgróf
Bagliano, dansudonai, örgróf
Baillet, de Latour, gróf
Bakach, szentgyörgyvölgyi,
báró
Bakonyi, báró

Balassa, balassagyarmati és
kékői, gróf és báró
Balogh, nebojszai, gróf
Bánffy, alsóindvai, gróf
Barcsay, nagybarcsai, báró
Barnabaeus, pathai, gróf
Bartalotti, báró
Bartenstein, báró
Barzizius, dobaci, örgróf
Baselli, süszenbergi, báró
Bassaraba, braucovani, her-
ceg és gróf
Básta, gróf
Baumgarten, baumgarteni,
báró
Baumkirchen, báró
Bazini és Szentgyörgyi, gróf
Bazzendorff, ehrenschildi,
báró
Bedekovich, komori, báró
Bedik, patai, gróf
Belt, báró
Bémer, bezdédi és kisbakai
báró
Beöthy, bessenyői, gróf
Bercsényi, székesi, gróf
Berger, pleissei, báró
Berlend's, perlenbachi, báró
Bernáffy, olevaci, eredetileg
Bergnakovich, másképen
Grubissich, báró
Berzeviczy, berzevicci, báró

- Bésán**, dunaszekesői, báró
Bethlen, iktári, gróf
Bibra, gleicherwieseni, báró
Bigot, de Saint Quentin, gróf
Bihary, felhévizi, báró
Bittner, bittenthali, báró
Blagay, gróf, l. **Orsini**, gróf
Blagoevich, báró
Boeskey, bocskói és kismarjai, báró
Borsiczky, báró
Bosnyák, magyarbéli, gróf
Bossányi, nagybossányi, gróf
Boza, örgróf
Böninghausen, gróf
Braida, ronseccoi és corniglianói, gróf
Brankovich, jajcai, gróf
Brebiri, gróf
Brentano, de Cimaroli, báró
Brettfeld, kronenburgi, báró
Bretzenheim, regéci, herceg
Breunner, gróf
Breyner, gróf
Brigido, de Brezovic et Marenfeld, gróf
Brivius, brokleszi, gróf
Broun, de Camus, gróf
Bruckenthal, báró
Brudern, báró
Brunswick, korompai, gróf
Bubna, litici, gróf
Buccelini, gróf
Buccow, báró
Buchenberg, báró
Buday, bátori, báró
Budler, báró
Burich, báró
Buttintrochus, örgróf
Buttler, pátdányi, gróf

Caballini, ehrenburgi vagy szlavnigradi, báró
Calisius, calischi, báró

Caplir, sulevici, gróf
Capolti, in Kwalkowitz, báró
Caprara, siklósi, gróf
Caraffa, de Stigliano, gróf
Cardona, gróf
Carminalis, örgróf
Carnea-Steffanco, báró
Carpi, gróf
Castiglione, gróf
Cebrowsky, ab Eckersberg, gróf
Chamaré-Harbuval, gróf
Chaos, báró
Chiarianag, báró, l. **Prépostvály**, báró
Cikulini, szomszédvári, gróf
Cilley, gróf
Clairfait, gróf
Clerici, gróf
Cobenzl, örgróf
Colberg, báró
Collalto, gróf
Collenbach, báró
Collredo, de Waldsee, herceg és gróf
Conti, báró
Corbaviai, gróf
Coretto, örgróf
Cottmann, báró
Cörver, báró
Cronsfeld, gróf
Cserkies, báró
Csernovics, gróf
Csollich, lewenspergi, báró
Czobor, coborszentmihályi, gróf

Daróczy, deregnyői, báró
Daun, gróf
Davidovich, báró
Degelmann, báró
De la Motte, gróf, l. de la Motte, gróf

*New part - Japan***Del'simunovich**, radoicsics és kosztenyevaci, gróf**Dernath**, van, gróf**Derssfly**, szerdahelyi, báró**Desfours**, monti és athienwillei, gróf**Dévay**, báró**Dietrich**, landseei, báró**Dietrich**, báró**Dietrichstein**, nikolsburgi, herceg**Diez**, de Aux Ildefons, báró**Dimich**, báró**Dinewald**, gróf**Dobó**, ruszkai, báró**Dóczy**, nagylucei, báró**Domokos**, alsócsernátoni, báró**Dória**, örgróf**Dózsa**, makkfalvai és uzapaniyi, báró**Döry**, jobaházi, gróf és báró**Drágffy**, bélteki, báró**Dragumir**, báró I. Gibra, báró**Dráveczky**, dráveci, báró**Drozdik**, báró**Drugeth**, homonnai, gróf**Druskóczy**, druskóci, báró**Dujard n**, nagyszekeresi, báró**Durville**, báró**Ebergényi**, ebergényi és telekesi, báró**Eger**, báró**Eggenberg**, báró**Egki és Hungersbachi**, gróf**Engel**, vagraini, báró**Eötvös**, vásárosnaményi, báró**Eryll**, gróf, I. Folch, cardonai, herceg**Esch**, báró**Eyswald**, báró**Fabiankovich**, báró**Fánesy**, de Demma, báró**Fáy**, gróf**Faygenputz**, gresseghi, báró**Fekete**, galánthai, gróf**Fellner**, feldegyi, báró**Ferraris**, gróf**Ferrati**, gróf**Ferretis**, örgróf**Fleischmann**, báró**Flödnigg**, báró**Folch**, de Cardona, herceg**Forray**, soborsini, gróf**Foscheri**, de Roboretti, örgróf**Földváry**, tancsi, gróf**Frangepán**, gróf**Frangipani**, gróf**Frey**, schönsteini, báró**Freyenfels**, báró**Frimont**, palotai, gróf**Fülgen**, in Kuenz, fülgenbergi, báró**Füllgraf**, schöndorffi, báró**Gaal**, báró**Gaár**, báró**Gabelkoven**, báró**Gamerre**, gambamári, báró**Gans**, in Birkenhoven, báró**Gaun**, báró**Gavenda**, báró**Gemmingen-Hörnberg**, báró**Gergely**, báró**Geringer**, oedenbergi, báró**Gerstaecker**, de Simplon, báró**Gervay**, báró**Giovanelli**, báró**Giptius**, báró**Gibra**, másképen Dragumir, báró**Glöckspereg**, báró**Goldlamb**, ludwigstorffi báró

Gombos, gombosfalvi, báró
Gondrecourt, gróf
Gonzaga, herceg
Gonzell, gróf
Gozze, trebinei és popovi,
 gróf
Grassalkovich, gyaraki,
 herceg
Gregoriantz, báró
Gritti, örgróf
Gruber, báró
Grundemann, falkenbergi,
 báró
Grüenberg, báró
Guido Bagni, gróf
Guttierrez, de Lara, báró
Gvadányi, gróf
Gyozdanovich, báró
Gyonovics, báró
Györy, radványi, gróf
Gyulaffy, ráthóti, gróf
Gyulay, gyulai, gróf
Haindl, báró
Hamilton, gróf
Hanseus, ab Hirschberg, báró
Hardungh, gróf
Harruckern, báró
Hartig, gróf
Hartmann, ab Ayweswall,
 báró
Hartvigius, gróf
Hauchin, báró
Hedly, ab Hedlyfalva, báró
Heister, heidershaimbi, gróf
Heitzenstein, gróf
Heölgyi, báró
Herberstein, gróf
Heussenstamm, zu Heissen-
 stein, gróf
Hilleprand, a Prandau, báró
Hiller, buttyini, báró
Hochberg, (Hochburg), gróf
Hoche pied, gróf

Hocher, báró
Hodiez, gróf
Hoffmann, báró
Hohenfeld, gróf
Hohenstein, gróf
Hohenzollern-Hechingen,
 herceg
Homonnay, gróf, l. **Drugeth**
Hompesch, a Bollheim, báró
Horeczky, horkai és kori-
 csáni, báró
Horváth, báró
Horváth, szentgyörgyi, báró
Horváth-Kissevich, báró
Horváth-Simonsich, báró
Horváth-Stansyich, gradeci,
 báró
Hosszútóthy, hosszútóthi,
 báró
Hölgy, báró, l. **Heölgyi**, báró
Hrabovszky, hrabovai, báró
Huldenberg, gróf
Huyn, gróf

Illésházy, illésházi, gróf
Imbschen, báró
Istvánffy, baranyavári és kis-
 asszonyfalvi, báró
Ivanovitz, de Schitar, gróf
Izdenczy, monostori és kom-
 lösi, báró

Jaklin, elefánti, báró
Jaksich, nagylaki, báró
Jakusith, orbovai, báró
Jankovics, daruvári, gróf
Jaquet, báró
Jászy, kuthnári, báró
Jellachich, a Radoychich et
 Kosztanyevac, báró
Jergher, gróf
Joanelli, báró, l. **Giovanelli**,
 báró
Jöchlinger, báró

Jókay, pohronc-szelepcsényi,
báró

Joó, kaszaházi, báró

Jovich, báró

Jörger, gróf

Jünger, báró

Kákonyi, kákonyi és csepi,
báró

Kállay, nagykállói, gróf

Kanon, báró

Karacsay, valjeszkai, gróf

Kaunitz, gróf

Kavanagh-Ballyane, báró

Kerecsényi, kányaföldi, báró

Keresztes, várhegyi, gróf

Kéry, ipolykéri, gróf

Kerzy, gróf

Ketten, báró

Kiessl, gróf

Klobusiczky, zétényi, gróf

Knezevich, szentilónai, báró

Knichen, báró

Koch, báró

Koháry, csábrági és szitt-
nyai, herceg

Koilenbach, báró

Koller, nagymányai, gróf

Kollonich, gróf

Kolowrat, gróf

Konezin, gróf

Konszky, szentdomonkosi,
báró

Konszky, konsinai és de Sanc-
to Dominico, gróf

Korda, borosjenői, gróf

Kosztolányi, nemeskosztolá-
nyi, báró

Kökényesdy, vetési, báró

Königsberg, báró

Krussich, báró

Kuefstein, gróf

Kun, rosályi, báró

Kurez, báró

Kutsera, báró

Kübeck, kübauai, báró

Ladinecz, ledenici báró, l.

Ledeniczky vagy **Ladinecz**
ledenici, báró

Ladroni, gróf

Laffert, báró

Lakos, báró

Lamberg, gróf

Lambert, gróf

Langlet, báró

Lanis, báró

Latour, gróf l. **Baillet**, de
Latour, gróf

Lazary, báró

Ledeniczky vagy **Ladinecz**, le-
denici, báró

Lederer, báró

Lehotzky, lehotkai, báró

Leiningen-Westerburg, gróf

Lengyel, lengyeltóti, báró

Liebenberg, báró

Liedl, borbulai, báró

Lilien, báró

Lilienberg, gróf

Limburg-Styrum, gróf, l.

Lymburg-Styrum, gróf

Lindenberg, gróf

Lippay, zombori, báró

Liszthy, köpcsényi, gróf

Liubibratics, báró

Lecher, báró

Lodron, gróf

Lo-Presti, báró

Loworowski, gróf l. **Löwen-
burg**, gróf

Löbl, báró

Löffelholz, másképen **Col-
berg**, báró

Löwenbauer, báró

Löwenburgh, gróf

Lucca, báró

Lucinus, trauinai, gróf

- Handwritten: Katal. Jelenet*
- Lulier, báró**
Lymburg-Styrum, gróf
- Magdalenich, báró**
Maholányi, báró
Majláth, szunyogszegi, báró
Makar, makoszkai, báró
Makolányi, báró
Malakoczy, szomszédvári, báró
Malenich, koriloci, gróf
Malonyay, vicsapi, báró
Managetta, báró
Mandel, báró
Manfredi, báró
Mannsfeld, herceg
Mareties, de Riv Alpon, báró
Markovich, gróf
Maroevich, báró
Martonicz, báró
**Matthaey, másképpen Mat-
 taey-Kowitz, a Plumbo, gróf**
Mayget et Neau, de Stockem, gróf
Meeséry, esóri, báró
Megyery, báró
Melith, pribéri, báró
Merey, gróf
Mérey, báró
Meriadec, de Rohan, herceg
Merode, gróf
Messkó, széplaki és enyickei, báró
Mesnil, báró. l. Messnil, báró
Messnil, báró
Mészáros, szoboszlói, báró
Mesznil, báró l. Messnil, báró
Michalievich, báró
Mickosch, gróf
**Migazzi, walli és sonnenthur-
 mi, gróf**
Miglio, báró
Mikó, hidvégi, gróf
Mikola, szamosfalvi, báró
- Mecenigo, gróf**
Mellart, gróf
Monaky, báró
Monsfeld, in Heldrungen, gróf
Monterschier, gróf
Montecuccoli, herceg
Móricz, báró
Moscon, báró
de la Motte, gróf
Mylius, báró
- Naatll, ruszti, báró**
Nachot, gróf
Nadányi, kőrösnadányi, báró
Nagy, gyöngyösi, báró
Náké, nagyszentmiklósi, gróf
Naláczy, naláci, báró
Neffzern, báró
Nemes, pataki, báró
Nény, báró
Neszméry, báró
Névery, gyulavarsándi, báró
Nigrelly, gróf
Nimpsch, gróf
**Novelli, de Maranuto Villae
 et Sancti Gervasi, báró**
- Obicz, (Obizzi), őrgrof**
O'Brien, báró
**Ochmuchiévich-Gargurich,
 gróf**
Ocskay, ocskai, báró
Oettl, báró
Onaghten, báró
Oppizonis, gróf
Orchúczy, báró
Oreskovich, báró
Orlay, karvai, báró
Oroszy, báró
Orsini, gróf
Osztrósih, giletinci, báró
Otam Arteaga, gróf
Otto, ottilienfeldi, báró
Oudaille, gróf

- Pacassi, báró**
Palm, herceg
Palocsay, báró
Patachich, zajesdai, gróf
Paxy, báró
Pázmány, báró (gróf?)
Pekry, petrovinai, gróf
Pelliccioli, gróf
Pergen, gróf
Pestaluzzi, báró
Petazzi, gróf
Péterffy, báró
Pethe, hethési, báró
Pethö, gersei, gróf
Pethö, sztrópkói, gróf
Petki, derzsi és királyhalmi, gróf
Petrasch, báró
Petróczy, báró
Petrys, de Feroth, báró
Pfeffershoven, báró
Pfüttschner, báró
Piccolomini, aragoniai, amalfii herceg
Pichlsdorf, altenburgi, báró
Pidol, de Quittenbach, báró
Pierizy, örgróf
Pilaty, de Tassul, báró
Pianyey, báró
Plaechl, de Plaechelsfeld, báró
Plantanides, báró
Plassinger, báró
Pley, báró
Pográny, nemeskürthi, báró
Poleni, örgróf
Ponez, ab Engelshoffen, báró
Prandau-Illeprand, báró
Prasinszky, báró
Prépostváry, báró
Proskaso, báró
Prozkowski, in Proskow, báró
Puchaimb, gróf
Pucher, a Meggenhausen, báró
Pulszky, lubóci és cselfalvi báró
Püchler, báró
Quabek, gróf
Radák, magyarbényei, báró
Rákóczy, felsővadászi, herceg
Rakovszky, nagyrákói és kelemenfalvi, báró
Rall, báró
Ráttkay, nagytábori, gróf
Rauber, plankensteini, báró
Raumschussl, schoneggi, báró
Rebenberg, báró
Rebentisch, báró
Recalcatus, örgróf
Récsey, báró
Renaud, báró
Reischach, báró
Renaud, báró
Révay, révai és trebostei, gróf
Reviczky, revisnyei, gróf
Rhédey, kistrédei, gróf
Ricejardi, gróf
Rigoni, báró
Rindsmaul, in Bernegg, Frauenhaimb et Unter-Mayerhofen, gróf
Roche (de la) Dallery, gróf
Rodeschino, örgróf
Red'czky, báró
Rodt, herceg
Rohan, herceg, I. Meriadek de Rohan, herceg
Rosen, báró
Rosetti, gróf
Rottal, báró
Rudics, almási, báró
Ruppa, báró
Ruttkay, felsőruttkai és rozváci, báró

*ten
tat jema*

- Sagani**, herceg
Sághy, dormándházi, báró
Saint-Quentin, gróf
Salamon, alapi, báró
Salezzer, rosensteini, báró
Salis, gróf
Salm, gróf
Salmis, gróf
Salvatori, gróf
Sampach, in Hodolin, báró
Sándor, szlavnicai és bajnai, gróf
Saponara, báró
Sárkány, ilencfalvi, báró
Sauer, gróf
Saurau, gróf
Savoyai, herceg
Schallenberg, gróf
Schaller-Löwenthal, báró
Scherffenberg, gróf
Schirdng, báró
Schlaun, báró
Schlechta, báró
Schmidt, de Tattemburg, báró
Schöller, báró
Schöllerer, báró
Schönfeldt, gróf
Schröffl-Mannsberg, báró
Schrötter, báró
Schustek-Herve, báró
Schwachheim, gróf
Schwarzburg-Sondershausen, herceg
Schwartz, báró
Segur, gróf
Simerspergh, báró
Simich, báró
Simonyi, vitézvári, báró
Sina, hodosi és kizdiai, báró
Sinnich, de Sinnich, báró
Sinzendorff, gróf
Siskovich, gróf
Sivkovich, báró
Skarbala, szokolóci, báró
Sola-Pilva, báró
Somogyi, medgyesi, gróf
Sonau, báró
Sorger, báró
Soro, gróf
Souchez, báró
Spielberg, in Nabeck, báró
Spielmann, báró
Spinola, örgróf
Stainlein, gróf
Stella, gróf
Sternberg, gróf
Stift, báró
Stockhammern, gróf
Strattmann, gróf
Stubek, a Königstein, báró
Stürmer, gróf
Svetics, gróf
Sylua, örgróf
Sylvia, örgróf
Sylva-Tarauca et Turnhout, herceg
Szapolyai, szepesi, gróf
Százaz, báró
Száva, báró
Széchy, rimaszécsi, gróf
Szeczujác, báró
Székely, borosjenői, gróf
Szeleczky, báró
Szelepesényi, báró
Szentgyörgyi, bazini, gróf, l. Bazini és Szentgyörgyi, gróf
Szenthe, báró
Szentiványi, szentiványi és bethlenfalvi, báró
Szentiványi, báró
Szentmiklóssy, primóci, báró
Szepessy, négyesi, báró
Szilágyi, nagyenyedi, báró
Szluha, ikladi gróf
Szörényi, kisszörényi, báró
Szunyogh, jeszeniciei és budetini, gróf

Szvetics, gróf, l. Svetics, gróf

Taaffe, gróf

Tahy, tahvári és tarkeői, báró

Tarnow (Tarnowski), gróf

Tertz, őrgróf

Thalherr, báró

Thaua, gróf

Thelegdy, báró

Thierhaimb, gróf

Tholdy, nagyszalontai és fe-
kelebátori, gróf

Thoso, gróf

Thököly, gróf

Thugut, báró

Thurzó, bethlenfalvi, gróf

Thuréczy, báró

Tige, gróf

Tolvay, köpesdi, gróf

Tomassich, báró

Tulok, pósfalvi, báró

Turry-Sassina, báró

Uhlfeld (Ulefeld), gróf

Ujfalussy, divékújfalusi, gróf

Ujváry, báró

Waldeck-Pyrmont, herceg

Waldhütter, minenburgi, báró

Waldstaetten, báró

Wallis, gróf

Wanckel, seebergi, báró

Van Dernath, gróf, l. Der-
nath, van, gróf

Wartensleben, gróf

Wasseige, báró

Vaulx, báró

Vechy, gróf

Vécsey, nagybodollói, báró

Weigler, báró

Weisz, hortensteini, báró

Weisspriach, báró

Welcz, báró

Venier, gróf

Werklein, báró

Werlein, báró

Werneda, báró

Wernhardt, báró

Verzonis, őrgróf

Veterani-Marsichi, gróf

Vetéssy, báró

Viczaay, vicai, hédervári
loósi, gróf

Wiechter, de Grueb, báró

Vigyázó, bojári, gróf

Vilana-Perlas, gróf

Wimmer, báró

Visconti, gróf

Vitez, magyarbikali, báró

Vizkelethy, vizkeleti, báró

Vlassics, báró

Wedaner, kapriorai, báró

Vojkffy, klokoesi és vojko-
ci, gróf

Volera, de Heidenreichstei-
n, gróf

Vukassovich, báró

Wurmbrand-Stuppach, gróf

Württemberg, herceg

Zách, báró

Zerdahelyi, nyitraszerdahelyi,
gróf

Zinzendorff, gróf, l. Sinze-
dorff, gróf

Zmajich, báró

Zongabergh, báró

Zrinyi, gróf

Zwenkau, báró

Budapest, VII,
Jósika-utca 20

Hollóssy János
könyvnyomtató

